ARNOLD BENNETT

Hilda Lessways

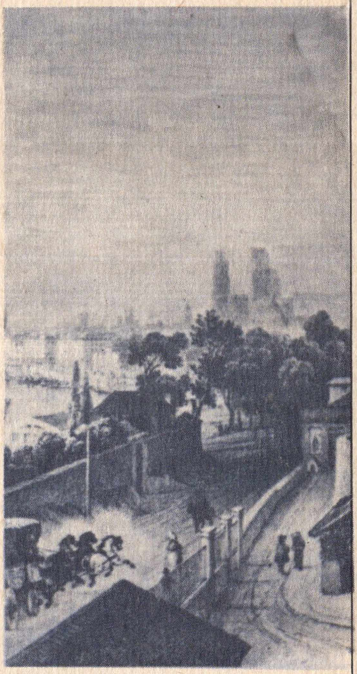

Editura Univers

cw

Clasicii

Literaturii Universale

Coperta colecției . *Vasile Socoliuc*

Arnold Bennett

HILDA LESSWAYS

Methuen & Co., London

Toate drepturile asupra acestei versiuni sînt rezervate Editurii UNIVERS

Arnold Bennett

HILDA LESSWAYS

În românește de CONSTANTIN VONGHIZAS

București, 1982

Editura Univers

CARTEA I

Început de viață

Capitolul I

Un eveniment în viața domnului Skellorn

I

FAMILIA LESSWAYS, alcătuită din Hilda și mama ei, rămasă văduvă, nu avea deocamdată servitoare. Hildei nu-i plăcea deloc să fie gospodină, și din cauza asta cînd se apuca de treabă, o făcea cu patimă și minuțiozitate. În după-amiaza asta, ieșind din bucătărie, fața ei brună, sfidătoare, era plină de satisfacția dîrză că lăsase în urma ei o bucătărie ireproșabilă, strălucind de curățenie, o bucătărie fără cel mai mic semn că ar fi folosit vreodată, sau că ar putea fi folosită, la pregătirea hranei de toate zilele a oamenilor — o bucătărie de expoziție. Chiar și șorțul pe care-l purtase îl agățase, cît mai pitit, în dosul ușii de la cămară. Pendula din vestibul, aflată cam la doi metri înălțime, care trebuia să fie întoarsă în fiecare seară trăgînd de un cordon, se pregătea zgomotos să bată ora două. De n-ar fi fost ajutorul dezordonat și nedorit al doamnei Lessways, Hilda și-ar fi terminat treaba cu un sfert de ceas mai devreme. Urcă în liniște scările. Cînd ajunse aproape în capul scărilor, glasul mamei ei, plîngăreț și blajin, se auzi din salonaș :

— Unde te duci ?

Se lăsă o tăcere, dramatică pentru amîndouă, și în acea scurtă tăcere însăși viața casei păru timp de o clipă să se întrerupă, și apoi undele dragostei ostile ce le unea pe cele două femei își reluară cursul, pe cînd buzele Hildei se înăspriră.

— Sus, o lămuri ea cu răceală.

Nici un răspuns din salonaș !

În ultima miercuri a fiecărei luni, la ora două, bătrînul domn Skellorn, angajat de doamna Lessways ca să-i încaseze chiriile locuințelor, se înfățișa cu raportul

şi ca banii într-un săculeţ de pînză. Tocmai trebuia să apară. În timpul ultimei lui vizite, Hilda încercase să-şi convingă mama că locuinţele aveau nevoie de reparaţii, dar neînţelegerea ce se iscase atunci între ele nu se potolise nici pînă acum.

„Dacă rămîn jos, n-o să-i placă", se văită Hilda în sinea ei, furioasă, „iar dacă nu apar, iar n-o să-i placă ! Asta-i mama !"

Se duse în odaia ei. Şi în felul cum închise uşa, încet, cu gesturi reţinute, puse mai multă vehemenţă exasperată decît dacă ar fi trîntit-o.

II

La această dată, sfîrşitul lui octombrie 1878, Hilda mai avea cîteva săptămîni pînă la împlinirea vîrstei de douăzeci şi unu de ani. Era femeie în toată firea, dar nu-şi dădea seama. Îşi amintea că atunci cînd se dusese prima dată la şcoală, la opt ani, o învăţătoare stagiară de nouăsprezece ani i se păruse categoric a fi pe deplin femeie, părînd să aparţină indiscutabil unei generaţii anterioare. Anii trecuseră, şi Hilda era acum mai mare decît fusese pe atunci femeia aceea aparent matură ; şi totuşi, nu se simţea adultă, deşi anii copilăriei licăreau departe în urmă, iar ultimii zece ani se întindeau ca o sută de ani, ca o veşnicie. Se simţea tare nenorocită şi starea asta se agrava din zi în zi mai mult ; partea proastă era că nu ştia ce vrea. Dacă mama ar fi rugat-o deschis : „Spune-mi ce te-ar face să te simţi mai mulţumită, şi-ţi voi da, chiar cu preţul vieţii mele !" — Hilda n-ar fi putut decît să-i răspundă cu disperare : „Nu ştiu ! Nu ştiu !"

Mama ei era o fiinţă destul de mulţumită. Şi de ce nu — din moment ce avea un venit îndestulător, un cămin confortabil şi o sănătate bună ? La capătul unei zile petrecute în parte trîndăvind fără rost şi în parte lăsîndu-se în voia mecanismului simplu şi monoton al existenţei fizice — eterna bucătărie, eterna curăţenie şi eternul cîrpit — mama ei nici n-ar fi oftat măcar, jinduind : „Oare toate acestea or să continue la nesfîrşit, sau va veni

şi o nouă eră ?“ Nici gînd ! Doamna Lessways se ducea la culcare, aşteptînd resemnată să vină ziua următoare, identică, după care va urma un şir nesfîrşit de asemenea zile. Ceea ce, pentru Hilda, era de neînţeles şi îngrozitor.

Se simţea ca într-o temniţă cu mama ei, şi nu vedea nici un mijloc de a evada, nu vedea nici măcar o uşă ferecată, nu vedea decît ziduri goale. Chiar dacă, printr-un miracol, ar sparge zidurile temniţei, unde să caute necunoscuta materializare a dorinţelor ei, şi ce anume să caute ? Mister ! E adevărat că citea, uneori cu o bucurie febrilă, în special versuri. Dar nu citea, şi nici nu putea citi, destul. Din raftul cărţilor care în treizeci de ani se rătăciseră într-un fel sau altul în familia Lessways, citise toate volumele, în afară de „Lexiconul“ lui Cruden. Ce jalnică şi eterogenă adunătură ! „Fizionomia“ lui Lavater, în traducere şi legată în piele ! „Anotimpurile“ lui Thomson, care o emoţionaseră prin frumuseţea lor romantică ! „Casa Danesbury“ de doamna Henry Wood, şi vreo două romane de Charlotte M. Yonge şi Dinah Maria Craik, pe care le înghiţise cu lăcomie doar de dragul acţiunii lor. „Ixion“ de Disraeli, pe care-l admirase fără să-l înţeleagă. O „Istorie a indienilor americani“ ! Acestea erau titlurile cele mai interesante din tot raftul. Cel mai pasionant dintre toate era un volumaş verde — „Maud“ de Tennyson. Cunoştea „Maud“ pe de rost. Dintr-o simplă încăpăţînare prostească, stăruise ca mama ei să-i dăruiască volumul de ziua de naştere, după ce văzuse un fragment din el într-o revistă feminină. La vremea aceea, în Turnhill, ca în multe alte oraşe din Anglia, poemul încă mai era socotit imoral ; dar, din fericire, doamna Lessways nu avea decît o idee foarte vagă despre nocivitatea lui, şi mai era şi o fire nepăsătoare. Dar ce primejdioasă era cartea asta ! Odată, recitînd cu glas tare din „Maud“ în odaia ei, Hilda fusese aproape gata să leşine, încît trebuise să se întrerupă şi să se întindă pe pat, pînă cînd izbutise să se convingă că nu ea era iubitul ce-şi chema iubita. O experienţă îngrozitoare, fără seamăn, pe care n-ar mai fi repetat-o prea uşor ! Pentru Hilda, „Maud“ era un izvor de plăcută şi minunată suferinţă.

De ce nu-şi folosise puterea de convingere ca să obţină mai multe cărţi ? În primul rînd, erau greutăţi prea mari de întîmpinat. Zilele de naştere sînt rare ; şi apoi, fusese atît de complicat şi de anevoios pentru doamna Lessways să cumpere „Maud", încît se jurase, cu ciudata îndărătnicie ce o caracteriza uneori, să nu mai încerce vreodată să cumpere o carte. Turnhill, un orăşel de cincisprezece mii de locuitori, nu avea librărie ; singura librărie de care auzise vreodată doamna Lessways se afla în Oldcastle. Doamna Lessways făcuse de două ori drumul peste dealul Hillport, pînă la Oldcastle, în strania căutare a unei cărţi numite „Maud" de „Tennyson — poetul laureat" ; cartea a trebuit să fie comandată la Londra ; şi în cel de-al doilea drum spre Oldcastle, doamna Lessways fusese prinsă de ploaie în mijlocul mlaştinii din Hillport. Nu ! Hilda nu mai putea cere să i se dăruiască o altă carte, cînd în High Street se puteau cumpăra tot felul de cadouri frumoase, cu adevărat folositoare. Şi nici nu exista în Turnhill o bibliotecă comunală, sau vreo altă bibliotecă publică de împrumut.

Totuşi, poate că datorită egoismului ei teribil, Hilda ar fi putut obţine în vreun fel cărţi noi de undeva, dacă ar fi crezut cu adevărat în valoarea lor. Numai că pînă acum cărţile nu-i oferiseră ceea ce căuta, şi încrederea ei în făgăduiala lor rămînea destul de şubredă.

În lipsa cărţilor, n-ar fi putut ea oare evada în vreo ocupaţie ? Singura ocupaţie imaginabilă pentru ea era învăţămîntul, şi ştia fără să fi încercat, că nu putea suferi să predea lecţii. Şi-apoi, nu exista nici un motiv economic să muncească. În 1878, dacă nu era împinsă de nevoi, nici o tînără nu se gîndea la o ocupaţie : ideea era monstruoasă ; aproape că nici nu putea fi pomenită. Şi, în plus, Hilda nici nu ţinea să muncească de dragul de a munci. Mai rămînea căsătoria. Dar se simţea încă o copilă, departe de gîndul căsătoriei. Şi-apoi, nu întîlnise încă un bărbat. Fapt e că, în afară de domnul Skellorn, de cîţiva furnizori, de vicar, diacon şi cîte un paracliser, nu vorbea cu lunile cu vreun bărbat. Corul bisericii îşi ţinea balul anual, la care era invitată şi ea ; dar acestei fiinţe capricioase nu-i plăcea să danseze. Mama ei nu se dădea

în vînt după societate, şi nici nu părea să aibă nevoie de ea. Nici Hilda nu-i ducea prea tare lipsa. Nu putea să-şi explice de ce avea nevoie. Tot ce ştia era că tinereţea, clipă cu clipă, rămînea inexorabil în urmă. Şi, deşi copilă încă în inimă şi în suflet, se vedea îmbătrînind, apoi îmbătrînită, şi apoi ofilită. A douăzeci şi una aniversare se zărea la orizont. Curînd, curînd va fi „trecută de douăzeci şi unu" ! Şi nici nu se născuse încă ! Asta era ! Nu se născuse încă ! Dacă forţa pătimaşă a dorinţei ar fi putut realiza miracolul, timpul ar fi rămas neclintit în ceruri pînă cînd Hilda îşi va fi găsit drumul în viaţă.

Dar nu s-ar fi putut spune că era cu totul nefericită. La fel cum atitudinea faţă de mama ei era contradictorie, tot astfel se întîmpla şi cu atitudinea faţă de viaţă. Uneori, profunda ei nefericire îşi schimba o clipă faţa, şi iată ! se simţea scăldată în fericire. Un fenomen care o deruta ! Nu ştia că posedă cea mai preţioasă dintre toate facultăţile — puterea de a simţi cu intensitate.

III

Domnul Skellorn nu mai venea ; fără nici o îndoială că era prea tîrziu să mai vină.

De la fereastra odăii ei, care dădea spre stradă, Hilda avea vedere spre apus, către pantele împădurite de la Chatterley, unde se ducea cu alţi copii cînd era mică să culeagă rarii clopoţei care înfloreau acolo. Districtul Turnhill se afla în spatele ei ; şi întreaga regiune a celor Cinci Oraşe — Turnhill fiind avanpostul dinspre miazănoapte — se întindea spre miazăzi. La marginea pădurii Chatterley, canalul şerpuia în curbe largi, în drumul său către cîmpiile întinse din Cheshire şi apoi către mare. În direcţia canalului, exact în faţa ferestrei Hildei, se afla o moară de făină, care uneori scotea aproape tot atîta fum ca şi cuptoarele şi coşurile ce închideau din ambele părţi perspectiva. De la moară, o cărare pavată cu cărămizi, despărţind un şir lung de vilişoare noi de grădinile lor anexe, dădea drept în Lessways Street, în faţa casei doamnei Lessways. Pe această cărare ar fi trebuit să vină

domnul Skellorn, căci locuia în vilişoara cea mai îndepărtată.

Hilda îl dispreţuia pe domnul Skellorn, aşa cum dispreţuia tot şirul de vilişoare. Avea impresia că, într-un chip misterios, domnul Skellorn şi vilişoarele semănau, prin meticulozitate, îngîmfare şi suficienţă. Totuşi vilişoarele, cam treizeci la număr, rezistaseră destul de mult pînă cînd Hilda, privindu-le, le zdrobise sub dispreţul ei. Şirul de case îşi zicea Vile Particulare ; un nume plin de o deliberată mîndrie, într-un district unde cea mai mare parte a pămîntului era arendat şi nu putea să-şi schimbe proprietarul decît plătind o „filodormă" şi obţinînd consimţămîntul feudal al unui „tribunal", prezidat de agentul unui stăpîn al domeniului. Majoritatea locuinţelor erau proprietatea celui ce le ocupa, care, stăpîn absolut pe pămîntul său, trebăluia seara în grădină, printre cămăşile şi prosoapele întinse la uscat. Vilele Particulare simbolizau triumful final al economiei victoriene, apoteoza meşteşugarului prevăzător şi harnic, materializînd concepţia despre paradis a secretarului societăţii de construcţii. Şi era într-adevăr o foarte mare realizare, numai că dispreţul iraţional al Hildei nu vroia s-o recunoască. Ea nu vedea în Vilele Particulare decît îngustime (ce fîşii lungi şi înguste de grădini, şi ce case înguste, toate înghesuite la un loc !) şi uniformitate, decît cărămizi, alămuri lustruite, integritate şi veşnicul spălat al rufelor.

De la etajul casei, arunca priviri critice în jos, spre toate acestea, şi spre globul rece şi roşu al soarelui care apunea. Casa ei nu era ideală, dar era mai bună decît toate celelalte. Era una din cele două case aflate la mijlocul unui cvartal de patru case, clădite de bunicul ei Lessways, fabricantul de ceainice ; era cea mai mare dintre cele patru, evident locuinţa proprietarului cvartalului. Într-una dintre casele din colţ se afla o băcănie, aşa că această casă nu avea lotul ce i s-ar fi cuvenit de grădină, ceea ce făcea ca grădina rezidenţială să fie un pic mai mare decît celelalte. Cvartalul nu era alcătuit din vilişoare, ci din case solide, evaluate la 26—36 de lire sterline pe an; mai presus de posibilităţile meşteşugarilor, ale agenţilor mărunţi de asigurări şi ale perceptorilor de chirii. Şi în

plus, erau bine clădite, chiar generos clădite ; arhitectura lor, deşi depreciată, arăta urme vagi de graţie georgiană. Se admitea că erau cele mai bune case din acest cartier nou al oraşului. Venind încoace dinspre Vilele Particulare, era vădit că domnul Skellorn venea spre ceva superior, mai larg, mai liberal.

Deodată, Hilda o auzi pe mama ei vorbind pe un ton agitat, şi apoi auzi glasul unei alte femei ; deodată glasurile amuţiră. Fără îndoială că doamna Lessways deschisese cuiva uşa din dos, şi poftise apoi acea persoană în salonaş. Era ceva neobişnuit. Hilda ieşi încetişor pe palier şi ascultă, dar nu putu prinde mai mult decît un murmur slab, neregulat. Abia se oprise pe palier, cînd mama ei se năpusti din salonaş şi strigă cu glas tare :

— Hilda ! Şi din nou, după o clipă, cu glas nerăbdător şi agitat, cu mult înainte ca Hilda să fi putut ieşi să-i răspundă, dacă s-ar fi aflat în odaia ei, aşa cum presupunea mama ei, repetă : — Hilda !

Hilda putea vedea fără să fie văzută. Faţa slabă, zbîrcită, a doamnei Lessways, încadrată de părul neîngrijit, dar încă negru şi lucios, era întoarsă în sus, cu o expresie de tragică agitaţie. Era faţa necontrolată, de o expresivitate nereţinută, a cuiva care se ştie neobservat. Hilda începu să coboare fără zgomot şi apoi întrebă cu glas scăzut, stăpînit, ca un reproş adresat fiinţei nestatornice care era mama ei :

— Ce s-a întîmplat ?

Surprinsă, doamna Lessways exclamă „Oh !“ şi într-o clipă trăsăturile i se schimbară, în încercarea de a părea liniştită şi stăpînă pe sine.

— Tocmai coboram, urmă Hilda. — Şi în sinea ei : „Întotdeauna se poartă de parcă n-aş exista, dar cînd ceva nu merge cum trebuie, chiar dacă e vorba de un fleac, aleargă la mine, disperată ca un copil“. Şi cum doamna Lessways nu-i dădea nici un răspuns, ci stătea pur şi simplu la piciorul scării, întrebă din nou : — Ce s-a întîmplat ?

— Păi, începu mama ei cu glas jalnic. E vorba de domnul Skellorn... A venit doamna Grant...

— Cine-i doamna Grant ? întrebă Hilda, cu o urmă de dispreţ, deşi ştia foarte bine că domnul Skellorn avea o fiică măritată care purta acest nume.

— Sst ! sst ! protestă doamna Lessways, arătînd spre uşa deschisă a salonaşului. O cunoşti pe doamna Grant. Se pare că domnul Skellorn a avut un atac de apoplexie. Nu-i îngrozitor ?

Hilda continuă să coboare calm scările şi o urmă pe mama ei în salonaş.

Capitolul II

Sfîrşitul scenei

I

SACULEŢUL DE PÎNZĂ cu bani şi registrul cu socoteli, la zi pînă în ultima miercure a lunii, erau aşezate pe faţa de masă verde de damasc a mesei rotunde, unde Hilda şi mama ei luau masa în fiecare zi. Un atac de apoplexie nu fusese destul de drastic pentru a strica desăvîrşita reputaţie de probitate şi corectitudine a domnului Skellorn. Situaţia încasărilor şi cheltuielilor, împreună cu suma corespunzătoare, urmau să fie prezentate la ora două, şi în ciuda atacului de apoplexie nu întîrziaseră decît cu mai puţin de un sfert de oră. De o parte a pungii cu bani şi a registrului se aflau femeile mai în vîrstă, — doamna Lessways, slabă şi vioaie, şi doamna Grant, voinică şi solemnă ; iar de cealaltă parte, în opoziţie parcă, tînăra brună, zveltă, cu părul negru cam sîrmos, cu fruntea dreaptă şi proeminentă, şi cu extraordinara ei expresie de rezervă intransigentă.

„Pur şi simplu, situaţia îi face plăcere, asta e !“ îşi zise Hilda în sinea ei, observînd-o pe doamna Grant.

Şi adevărul era că doamna Grant, fără să-şi dea seama, părea să savureze nenorocirea. Deşi pe vremea aceea atacurile de apoplexie erau mai răspîndite decît în zilele noastre, ele constituiau chiar şi atunci un eveniment extrem de dramatic. Ba mai mult, erau socotite ca o pedeapsă a lui Dumnezeu. Şi mai era şi ceva misterios, care impresiona în mod agreabil, în cuvîntul „apoplexie“, şi oamenii îl repetau pentru plăcerea de a-l repeta. Doamna Grant, cu pelerina neagră potrivită acestei ocazii fluturînd peste pieptu-i voluminos, folosea întruna cuvîntul, povestind din nou, pentru Hilda, cum se produsese atacul.

— Da, zise ea, au venit şi m-au sculat din pat la trei dimineaţa ; şi, vă rog să mă credeţi, deşi aproape că nu putea să vorbească, registrul ăsta şi banii erau pe birou, şi mi-a spus să-i duc ! La şaizeci şi şapte de ani ai lui ! Totdeauna a fost aşa. Şi am convingerea că dacă ar fi paralizat în amîndouă părţile, şi nu doar în partea dreaptă, şi n-ar fi putut nici să vorbească, m-ar fi făcut într-un fel să pricep că trebuie să vin aici la ora două. Dacă am întîrziat niţel, e din cauză că a trebuit să stau acasă cu fiul meu, Enoch ; are un sugel care-l sîcîie rău, Enoch al nostru.

Cu multă căldură în glas, doamna Lessways nu-i îngădui să-şi ceară scuze pentru nepunctualitate, şi îşi şterse plină de compasiune ochii.

— S-a terminat cu tata, urmă doamna Grant. Doctorul mi-a dat de înţeles, în mod discret, că n-o să se mai dea vreodată jos din pat. O să zacă atît cît o să mai aibă de trăit... Şi doar a fost prevenit ! Au fost semne. Dar ce să-i faci !...

Doamna Grant contempla cu o solemnă dar şi volubilă satisfacţie copleşitoarea măreţie a dezastrului care i se întîmplase tatălui ei. Acest bătrîn activ, o figură permanentă a străzii, fusese într-o clipă smuls din lume şi condamnat pe viaţă să zacă pe o saltea. Doamna Grant se credea în mod sincer cuprinsă de durerea cuvenită ; dar evaluarea estetică a efectului teatral al nenorocirii era categoric mai puternică la ea decît oricare alt sentiment. Observînd că doamna Lessways plîngea, îşi scoase şi ea batista.

— V-aş ruga să număraţi banii, zise doamna Grant. N-aş vrea să fie nici o...

— Nu, nici vorbă ! protestă doamna Lessways.

Îndatoririle neîntîrziate ale doamnei Grant îi cereau să plece imediat. Doamna Lessways stărui ceremonios ca vizitatoarea să iasă pe uşa principală.

— Nu ştiu unde o să mai găsiţi un perceptor de chirii de valoarea lui — în oraşul ăsta, observă doamna Grant, în prag. Nu ştiu ce-o să vă faceţi, doamnă Lessways !

— Am să-mi strîng chiriile singură, fu răspunsul.

După ce doamna Grant trecu strada şi o luă pe cărarea pavată cu cărămizi ce ducea spre casa tatălui ei lovit de

apoplexie, doamna Lessways închise încetişor uşa, o zăvorî, şi apoi se adresă Hildei :

— Ştii, fetiţo, cred că ai fi putut să arăţi un pic mai multă simpatie !

Stăteau aproape una de cealaltă în vestibulul îngust, în care tictacul pendulei părea să-i bată pulsul.

Hilda replică :

— Cred că n-ai vorbit serios cînd ai spus că vrei să strîngi singură chiriile, nu-i aşa, mamă ?

— Serios ? Sigur că am vorbit serios ! zise doamna Lessways.

II

— De ce să nu strîng eu chiriile ? întrebă doamna Lessways.

Întrebarea, oarecum sfidătoare, fu pusă cu vreo două ore mai tîrziu. Între timp, nu se mai pomeni nimic despre chirii. Mama şi fiica erau acum în salonaş, la ceai. Hilda îşi petrecuse cea mai mare parte a celor două ore ce se scurseseră sus, în odaia ei, chibzuind la ideea absurdă a mamei ei de a strînge singură chiriile. Şi stînd aşa singură, imagina discuţii cu mama ei, reducînd-o la tăcere pe nesăbuita femeie cu argumente sarcastice la care nu exista replică şi anihilîndu-i cu totul raţionamentele ilogice. Era încîntată să repete aceste argumente, să repete chiar conversaţii întregi ; şi, tot stăruind încîntată asupra nemulţumirilor pe care i le provoca mama ei, ajungea treptat la o stare de resentiment surd împotriva ei. Ar fi putut, dacă vroia, să scape cu uşurinţă de această obsesie fie prin lectură, fie printr-un efort brusc de voinţă ; dar de multe ori prefera să n-o facă, spunîndu-şi cu voluptate : „Nu, *vreau* să-mi întreţin nemulţumirea ; am s-o întreţin mereu ! Este a mea, şi e întemeiată, şi orice om cu bun simţ va recunoaşte oricînd că am dreptate". Aşa era şi în după-amiaza asta. Cînd coborî la ceai, chipul îi era extrem de expresiv, şi nici nu ţinea să-şi modifice înverşunarea acestor trăsături intransigente. Dimpotrivă, de îndată ce văzu că

mama ei observase starea ei de spirit, o intensifică cu bună știință.

Doamna Lessways, o femeie care nu era în stare să-și urmeze firul gîndurilor, care uitase complet și apoi își amintise de mai multe ori de subiectul chiriilor după plecarea doamnei Grant, nu găsi pe loc explicația acestei stări ; și cu pripeala ei obișnuită, se apucă să respingă un atac care încă nici nu fusese pornit. Doamna Lessways nu era tare în strategie, mai ales în conflictele cu fiică-sa. Era o ființă deschisă, pripită și mult prea naturală. Nu numai că-i lipsea orice simț practic și nu era în stare să învețe nimic din experiență, dar nu avea nici măcar iscusința de a-și ascunde defectele, recurgînd la tradiționala autoritate maternă. Rarele și scurtele ei eforturi de a juca rolul de mamă eșuaseră în ridicol. Era prea simplă și cinstită pentru a-și cîștiga respectul bizuindu-se pe demnitatea ei maternă. Printr-un instinct profund, trata pe oricine ca pe egalul ei, ca pe seamănul ei ; chiar și pe fiica sa. Nu era modul cel mai potrivit de a ieși cu fața curată din disputa ce amenința să izbucnească în legătură cu încasarea chiriilor.

Cum Hilda nu răspundea nimic, doamna Lessways vorbi mustrător :

— Hilda, uneori ești prea rea ! — Și apoi, după o scurtă pauză : — În orice caz, m-am hotărît.

— Atunci, la ce bun să mai vorbim despre asta ? zise fiica ei, nemiloasă.

— Dar *de ce* să nu încasez singură chiriile ? Nu-ți cer să le încasezi tu. Și-apoi, economisesc cele cinci procente, și slavă Domnului că avem nevoie de ele.

— Mai curînd ai să pierzi douăzeci și cinci de procente, zise Hilda. Mai dă-mi puțin ceai, te rog.

Doamna Lessways se simțea sincer scandalizată.

— Să nu-ți închipui că am să fiu indulgentă cu chiriașii din Calder Street ! Nici gînd ! Ba am să fiu chiar foarte aspră !

— Ai să fii și foarte aspră și foarte indulgentă, zise Hilda cu înverșunare. Ai să pierzi chiriașii buni și ai să-i păstrezi pe cei răi, și toate casele or să ajungă niște dărăpănături, și atunci ai să vinzi toate proprietățile în

pierdere. Asta o să se întîmple. Şi ce-ai să faci dacă n-o să te simţi bine sau o să plouă luni dimineaţa ?

Hilda şi-o putea foarte bine închipui pe mama ei uitînd complet luni dimineaţa de chirii, sau amînîndu-le pe luni după-amiază, cu cine ştie ce scuză absurdă. Parcă auzea văicărelile şi născocirile ei nesfîrşite, hotărîrile ei zadarnice în calitatea de perceptor de chirii pe care şi-o arogase. Era cu neputinţă să-ţi imaginezi o femeie mai puţin potrivită decît mama ei, să strîngă chiriile de la diferiţi meşteşugari risipitori care locuiau pe Calder Street. Proiectul pur şi simplu o îmbolnăvea. Simţea că viaţa în casă o să devină un infern.

Cît despre doamna Lessways, se simţea şocată, pentru că proiectul ei i se păruse foarte frumos, fiind şi acum convinsă că ar putea să încaseze chiriile şi să administreze proprietăţile, la fel de bine ca oricare altul. Era încredinţată că avea obiceiuri regulate, un caracter ferm şi plin de tact, precum şi o judecată excelentă. Se simţea mai mult decît şocată ; rănită. Începu să plîngă, întinzîndu-i Hildei ceaşca pe care o umpluse din nou.

— Ar trebui să-ţi fie ruşine ! murmură ea cu glas slab, dar hotărît.

— De ce ? întrebă Hilda cu prefăcută naivitate. Ce-am spus ? Nu *eu* am început. M-ai întrebat, şi ţi-am spus doar ce gîndesc.

— E vorba de tonul pe care l-ai folosit, vorbi doamna Lessways cu mîhnire.

III

Cu toată marea putere de judecată şi agerime a Hildei, ultima remarcă a nesăbuitei sale mame era lucrul cel mai adevărat ce se spusese în timpul discuţiei. Tonul Hildei se afla la rădăcina răului. Dacă Hilda, cu inteligenţa de care era în sinea ei atît de mulţumită, nu reuşea s-o dirijeze într-un mod afectuos pe mama ei, inevitabil ajungeai la concluzia fie că era stîngace, fie că era rea, sau amîndouă. Dar nu-i păsa. Aşezată acolo, în odăiţa familiară, avînd în jurul ei maşina de cusut, grilajul de metal al căminului, candelabrul înnegrit, şi toate cele-

lalte obiecte cotidiene pe care le detesta și în același timp le iubea, așezată lîngă prostuța ei mamă care o înfuria, dar căreia îi recunoștea o calitate într-un fel misterios prețioasă și minunată, privind prin ferestruică spre peticul umbros de grădină unde rododendronii întunecați se legănau în vîntul de octombrie, se lăsă cuprinsă de o teribilă melancolie, încercînd să pară chiar deznădăjduită.

Într-un fel, savura scena. Nu avea decît să strîngă din buze — și își uita imediat stîngăcia și cruzimea, delectîndu-se cu penibilul situației, agățîndu-se de el ! Cînd și cînd, gîndul la tragedia domnului Skellorn îi trecea prin minte, și atunci înduioșarea țîșnea de undeva dinlăuntrul ei și se îmbina de minune cu tristețea-i sumbră. Și ce mult îi plăcea să citească în sărmana ei mamă ca într-o carte deschisă — sau cel puțin așa își închipuia. Iar în tot acest timp, mama ei se gîndea la primul an de viață al Hildei, înainte de a fi descoperit că sănătatea soțului ei era tot atît de șubredă ca și caracterul lui, comparînd realitatea de acum cu iluziile ei de atunci. Dar deșteapta ei fată nu era chiar atît de deșteaptă încît să poată citi și această pagină.

— Ar trebui ca fiecare din noi să fie totul pentru cealaltă, zise doamna Lessways, continuîndu-și gîndurile cu glas tare.

Hlda nu putea suferi sentimentalismele. Asemenea discuție era ceva peste puterile ei.

— Și să nu uiți, vorbi Hilda foarte rece, articulînd cuvintele cu o limpezime și mai tăioasă ca de obicei, că nu e averea ta. O ai doar cît trăiești. E averea mea.

Atitudinea mamei se schimbă într-o clipă.

— De unde știi ? N-ai văzut niciodată testamentul tatălui tău. — Vorbea cu o duritate sfidătoare.

— Nu ; fiindcă nu m-ai lăsat niciodată să-l văd.

— Ar trebui să ai mai multă încredere în mama ta. Tatăl tău avea. Sînt curator și executor.

Doamna Lessways era extrem de grijulie în privința situației ei juridice, a cărei importanță nu o uita niciodată și nu admitea s-o minimalizeze.

— E foarte bine, în ceea ce te privește, zise Hilda ; dar dacă averea nu este gospodărită bine, s-ar putea să mă pomenesc slugărind cînd am să ajung de vîrsta ta,

mamă. Şi cine o să fie de vină ?... În orice caz, am de gînd...

— Ai de gînd, ce ?

— Nimic.

— Bănuiesc că dumneaei vrea să-şi consulte avocatul ! zise doamna Lessways cu amărăciune.

Se priviră una pe alta. Hilda roşi pînă în vîrful urechilor. Doamna Lessways părăsi brusc odaia. Apoi Hilda o putu auzi zdrăngănind la plita din bucătărie. După cîteva clipe, Hilda o urmă în bucătăria aproape cufundată acum în întuneric. Silueta doamnei Lessways, tot robotind zgomotos pe lîngă plită, se zărea nedesluşit. Hilda se apropie de ea şi-i atinse cu stîngăcie umărul.

— Mamă ! rosti ea fără pic de dulceaţă în glas şi rămase singură uimită de propria ei stîngăcie şi duritate.

— Tu erai ? întrebă mama ei pe un ton ciudat, într-un fel prostesc.

Se sărutară. O asemenea împăcare candidă nu se mai petrecuse niciodată între ele. Doamna Lessways, tot atît de simplă în iertare ca şi în mînie, nu-şi ascunse plăcerea în faţa neobişnuitului fapt că Hilda fusese cea care făcuse primul pas. Hilda se gîndi : „Ce ciudat mă port ! Ce se întîmplă oare cu mine ?“ Aruncă o privire spre plită, în care mai licărea jarul, şi licărirea aceea, în semi-întuneric, i se păru nespus, fermecător de tristă. Pentru că şi ea era tristă în privinţa viitorului — foarte tristă. Nu vedea mijind nici o speranţă. Totuşi, tristeţea ei i se părea frumoasă. Şi era mîndră de ea.

Capitolul III

Domnul Cannon

I

PUȚIN MAI TÎRZIU, Hilda coborî, îmbrăcată de oraș. Mama ei aprindea un bec de gaz în antreu, stînd în vîrful picioarelor. Mai înainte ca doamna Lessways să se lase iar pe călcîie și să se întoarcă spre ea, Hilda spuse repede, anticipîndu-i întrebarea curioasă :

— Mă duc să cumpăr ața de care ai nevoie. Vrei să-mi dai niște bani ?

Nimeni n-ar fi bănuit, din tonul ei placid și purtarea indiferentă, că se afla într-o stare de extremă agitație. Dar așa era. Brusc, după ce o sărutase pe mama ei în bucătărie, luase o hotărîre teribilă ! Și într-o clipă hotărîrea pusese stăpînire pe ea, trimițînd-o în goană sus în odaia ei, silind-o să facă febril mișcările știute, în timp ce-și punea boneta, pelerina, voalul și mănușile, în întunericul ce domnea în cameră. Acum stătu ca pe ghimpi cît timp mama ei căută în buzunarul încăpător al fustei, găsi o pungă și scoase din ea o monedă de șase pence. Dar după ce închise ușa peste tot acel interior bîntuit de agitația mamei ei, după ce se pomeni în siguranță în prag și apoi în întunecimea străzii bătute de vînt, se lăsă cu o teamă voluptuoasă în voia unui fior care o scutură.

„Ar fi trebuit să-mi pieptăn părul", se gîndi. „Bah ! Ce contează părul ?"

Gîndurile îi erau preocupate de o aventură prin care trecuse cu șapte ani în urmă, pe cînd avea treisprezece ani și era doar o fetiță de școală. Cîteva zile, la rînd, o chinuise atunci fără milă pe mama ei, văicărindu-se că nu-i place mîncarea. Mofturile nu puteau fi mulțumite. În cele din urmă, cînd copila refuzase în întregime un prînz abundent, doamna Lessways izbucnise în plîns și, aruncînd pe masă patru pence, strigase : „Gata ! M-am

săturat ! Du-te şi cumpără-ţi de mîncare ! Aşa o să-ţi faci cheful !" Şi fetiţa fără să şovăie o clipă, luase banii şi ieşise, cu capul gol, şi îşi cumpărase de mîncare la o mică dugheană care era şi un fel de birt, şi o mîncase acolo ; apoi, fără o vorbă, se întorsese acasă. Atît mama cît şi fiica rămăseseră uluite şi înspăimîntate de gestul îndrăzneţ al fiicei, de dispreţul ei sfidător faţă de orice respect filial. Doamna Lessways n-ar fi pomenit pentru nimic în lume în faţa nimănui de această întîmplare. Era o taină ruşinoasă, despre care nici nu se mai amintea. Dar era limpede că doamna Lessways făcuse aluzie, deşi indirect, la acea întîmplare atunci cînd, mînioasă, îi spusese fiicei ei de douăzeci de ani : „Bănuiesc că dumneaei vrea să-şi consulte avocatul !" Hilda înţelesese, şi de aceea roşise.

Acum, dînd colţul de pe Lessways Street în Oldcastle Road, în drum spre centrul oraşului, încerca aproape exact aceeaşi emoţie intensă ca a fetiţei îndrăzneţe şi înfumurate cînd se dusese să-şi cumpere de mîncare. Singura diferenţă era că recenta împăcare îi inspirase o oarecare milă nepăsătoare pentru mama ei, o ciudată înduioşare care o mira în sinea ei.

II

Piaţa centrală din Turnhill, Market Square, era foarte întinsă pentru mărimea oraşului. Clădirea minusculă a primăriei, care în realitate nu era decît o gheretă, părea un simplu accident pe suprafaţa ei neregulată, mărginită de prăvălii şi case cu un singur etaj. Dincolo de şirul clădirilor cărămizii, cu acoperiş de ardezie, se înălţau siluetele mai semeţe ale unei biserici şi unei capele mari, situate pe străzi laterale. Piaţa era liniştită şi aproape pustie în întunericul ce se lăsa, fiind oarecum tipică pentru calmul molcom al acestui district, rupt de viaţa ce domina cele Cinci Oraşe şi nelegat de ele nici măcar printr-un tramvai sau autobuz. Abia în ultimii ani, Turnhill-ul se alesese cu o gară — punct terminus al unei linii ferate auxiliare. În aceste părţi, Turnhill-ul era capătul civilizaţiei. Dacă porneai din Market Square spre miazănoapte te pomeneai curînd printre întinderile mlăş-

tinoase și povîrnite, presărate cu satele fierului și cărbunelui, unde furnale aprinse ilustrau veșnica osîndă ce constituia punctul principal al cucernicei lor religii. Iar în Market Square, vînzătorii de ziare nici măcar nu strigau ultima ediție din „Staffordshire Signal", deși cu excelenta lui rubrică sportivă se vindea discret prin cîteva prăvălii. În fabricile înăbușitoare și urît mirositoare, luminate cu lumînări, unde adevărata viață activă a orașului continua încă o jumătate de oră pînă la lăsarea nopții, bărbații și femeile nu ajunseseră încă să se ocupe de cursele de cai ; pariau pe iepuri, cocoși, porumbei și propriii lor pumni, fără mijlocirea ziarului „Signal". Singurul zgomot din Market Square era clopoțelul unui negustor ambulant, care vindea uscățele calde cu un penny bucata pentru ceaiul copios al comercianților. Negustorul ambulant era o instituție nemuritoare, o dovadă vie că retrasul Turnhill va rămîne mereu exact ceea ce a fost întotdeauna. Totuși, în partea de răsărit a pieței, dincolo de High Street, un teren destul de mare fusese curățat de cocioabe, pentru a se ridica o nouă primărie, de o îndrăzneață măreție.

Hilda străbătu piața, privind disprețuitoare în jur.

Își zicea : „Ar fi mai bine s-o fac înainte de a cumpăra ața. N-aș fi în stare să suport fandoselile domnișoarei Dayson ! Aș începe să țip !" Dar în clipa următoare, cu pasiunea ei de a-și dovedi cît de tare putea să fie, adăugă : „Ei bine, o să cumpăr totuși mai întîi ața !" Și se îndreptă spre mica galanterie, plină de tejghele și cutii de carton, în mijlocul cărora trona domnișoara Dayson ; rămase înăuntru cel puțin cinci minute, ieșind fără să aibă aerul că se grăbește. Cîteva case mai încolo se afla o clădire oarecum nouă, cu două etaje — cea mai înaltă din piață. La parter era un magazin de fierărie ; dar clădirea mai avea și o intrare laterală, a cărei ușă rămînea veșnic deschisă. Intrarea laterală avea o firmă de alamă. „Q. Karkeek, avocat". Obloanele celor două ferestre de la etajul întîi purtau și ele cuvintele : „Q. Karkeek, avocat. Q. Karkeek avocat". Ciudățenia numelui atrăsese atenția Hildei încă de cîțiva ani, pe cînd firma era nouă. Nu știa nici ea cum de o observase; plăcuțele de pe ușă sau obloanele altor avocați nu-i atrăseseră atenția. Nu-l cunoștea pe domnul

Q. Karkeek nici din vedere, nici nu știa dacă este bătrîn sau tînăr, căsătorit sau burlac, agreabil sau nesuferit.

Intrarea laterală dădea spre un șir lung de trepte goale, și pe acestea porni Hilda să urce, spre un necunoscut înfricoșător și primejdios. „S-ar putea să fiu văzută", își zise în sinea ei, „dar nu-mi pasă, nu-mi pasă deloc !" Din capul scării pornea un coridor, în unghi drept, și apoi se vedea o ușă cu geam, purtînd inscripția cu litere negre : „Q. Karkeek, avocat", și alte două uși cu misteriosul anunț : „Particular". Deschise ușa cu geam și văzu un bărbat între două vîrste, mînjit pe față, stînd pe un taburet, și rosti dintr-o suflare, cu glas aspru, limpede, hotărît, fără să-și ia răgazul să se gîndească.

— Aș vrea să vorbesc cu domnul Karkeek.

Omul se uită la ea cu o privire acră, stînjenită.

Hilda își spuse : „N-am să mai pot rezista multă vreme acestei emoții".

— Nu puteți vorbi cu domnul Karkeek, zise omul, pentru că este reținut la tribunalul districtului din Hanbridge. Dar dacă sînteți atît de grăbită, puteți vorbi cu domnul Cannon. În general, domnul Cannon primește clienții. Din partea cui veniți, domnișoară ?

— Din partea cui ? repetă Hilda, speriată.

— Numele !

Nu se așteptase la asta. „Cred că va trebui să-i spun !" își zise ea, iar cu glas tare rosti :

— Lessways.

— Oh ! Ah ! exclamă omul. Doamne ! Da !

Era ca și cum ar fi spus : „Firește că Lessways ! Cum de nu mi-am dat seama !" Și Hilda se simți copleșită de sentimentul uriașei nebunii pe care o săvîrșea.

Așa cum stătea pe taburet, omul se răsuci pe jumătate și luă capătul unui tub de cauciuc ce atîrna într-o parte a biroului vechi și încărcat cu tot felul de lucruri, chiar sub becul de gaz. Vorbi șoptit, ca un conspirator, în pîlnia tubului :

— Domnișoara Lessways — dorește să vă vadă, domnule. — Apoi duse repede tubul la ureche și ascultă. După care și-l puse din nou la gură și repetă : — Lessways.

Hilda se simțea pradă tuturor chinurilor.

— Poftiți pe aici, domnișoară, zise omul, dîndu-se jos de pe taburet. — În același timp, își vîrî între dinți tocul lung, pe care pînă atunci îl ținuse în mîna dreaptă, cu pielea zbîrcită.

„Niciciînd", gîndi Hilda, urmîndu-l pe funcționar, cuprinsă ca într-un vîrtej de temeri groaznice, „niciciînd n-am mai făcut o asemenea nebunie ! Și nu am încă nici douăzeci și unu de ani !"

III

Iat-o, în sfîrșit, așezată în fața unui avocat, într-un birou de avocatură — dumneaei consultîndu-și propriul avocat ! Părea de necrezut ! Cu cîteva minute în urmă mai era acasă, și acum iat-o într-o lume necunoscută, alarmantă. Păcat că mama ei, fără să-și dea seama, îi vîrîse în cap această idee ! Oricum, era un lucru înfăptuit. De obicei așa făcea Hilda : mai întîi acționa, și apoi chibzuia. Era înspăimîntată, dar mai curînd de necunoscutul situației, decît de ceva anume.

— Ați venit în legătură cu proprietățile ? zise domnul Cannon prietenos, pe un ton firesc.

Avea ochii negri și părul negru, ca și Hilda, dinți frumoși, regulați și o față deschisă ; nasul poate că era cam mare, dar drept. Cu mîinile mari și palide își mîngîia din cînd în cînd mustața lungă și moale ; bărbia apărea albăstruie. Era îmbrăcat elegant, în bleumarin ; purta o cravată frumoasă, iar albeața pură a manșetelor era remarcabilă într-o regiune în care lenjeria scrobită se înfățișa de obicei cenușie sau albastră. Nu era un filfizon, ci un bărbat care se respecta ; se vedea că acorda multă atenție persoanei sale ; și trăsătura aceasta, singură, era de ajuns ca să-l deosebească printre cetățenii din Turnhill.

— Da, zise Hilda.

Se gîndi : „E un bărbat foarte bine ! Ce ciudat că nu-mi amintesc să-l fi văzut pe stradă !" Se uita cu sfială la el. Era doar ceva mai în vîrstă decît ea, dar Hilda se simțea ca un copil, stînjenită în fotoliul ei.

— Bănuiesc că în legătură cu strîngerea chiriilor ? urmă el.

— Da — așa e, răspunse Hilda, mirată că ghicise scopul vizitei ei. Vreau să spun...

— Ce vrea mama dumneavoastră să facă ?

— Oh ! exclamă Hilda, și urmă cu glas scăzut : Nu-i vorba de mama. Am venit singură să vă consult. Mama nu știe. Am aproape douăzeci și unu de ani, și de fapt e averea mea, știți ! Roși, rușinată.

— Ah ! făcu el. — Încerca să-și ascundă uimirea printr-un zîmbet degajat, prietenos, dar se vedea că era uluit. O privi pe Hilda cu alți ochi, cu o curiozitate sporită.

— Da, reluă ea.

Acum îl privea oarecum ca pe un egal, și nu ca pe un membru al generației mai vîrstnice, ostile.

— Deci, aveți aproape douăzeci și unu de ani ?

— În decembrie, admise ea. Și cred că, în testamentul tatălui meu... Se opri, descumpănită. — Adevărul este că n-o cred pe mama în stare să se îngrijească cum se cuvine de proprietăți și mă tem că... vedeți, acum cînd domnul Skellorn a avut atacul acela...

— Da, zise domnul Cannon, am auzit, și mă gîndeam că poate doamna Lessways v-a trimis... Și noi strîngem chirii, știți.

— Înțeleg ! murmură Hilda. Adevărul e că mama nici nu știe măcar că sînt aici. Nici nu-i trece prin gînd ! Și n-aș vrea să-i rănesc în nici un fel sentimentele. — El încuviință, înțelegător. — Dar m-am gîndit că trebuie făcut ceva. Ea s-a hotărît să strîngă singură chiriile de pe Calder Street, și nu cred că s-ar pricepe. Și-apoi, mai este problema reparațiilor... Știu că acum chiriile scad. Înțeleg că totul îi revine mamei, cît va trăi, dar aș vrea să-mi rămînă și mie ceva cînd ea n-o să mai fie, înțelegeți ? Și dacă... știți, n-am văzut niciodată testamentul. Credeți că ar exista vreo posibilitate să văd și eu o copie, pe undeva ?... N-aș putea să-i cer mamei.

— Știu totul în legătură cu testamentul, vorbi domnul Cannon.

— Adevărat ?

Extraordinar, ce om minunat !

— Da, explică el. Am lucrat pe vremuri la firma Toms şi Scoles. Eram acolo cînd a fost întocmit. Eu l-am transcris.

— Serios ?

Simţea că omul acesta o va scăpa, nu numai de eventualele consecinţe neplăcute ale escapadei ei, dar o va ajuta şi să nu piardă totul din cauza ideii prosteşti a mamei ei.

— Aveţi perfectă dreptate, urmă el. Îmi amintesc foarte bine. Mama dumneavoastră are ceea ce numim noi uzufructul ; totul vă revine însă dumneavoastră la urmă.

— Şi ? întrebă Hilda brusc. Tot ce vreau să ştiu este, ce pot face ?

— Bineînţeles, fără s-o supăraţi pe mama dumneavoastră ?

Şi îi aruncă o privire. Hilda roşi din nou.

— Fireşte, zise ea cu răceală.

— După cum spuneţi, aveţi impresia că proprietăţile scad în valoare ; aşa este, toată lumea o ştie ; şi că mama dumneavoastră intenţionează să încaseze singură chiriile... Ei bine, domnişoară, va fi foarte greu, întrucît mama dumneavoastră este şi curator şi executor testamentar.

— Da, aşa spune şi ea mereu — că este curator şi executor.

— Ar fi bine dacă m-aţi lăsa o zi sau două să chibzuiesc.

— Şi trebuie să vin din nou ?

— Puteţi urca dacă aveţi drum pe aici. Am să văd ce-i de făcut. Desigur, nu v-ar conveni să aveţi greutăţi cu mama dumneavoastră.

— Oh, nu ! întări ea cu vehemenţă. Orice, numai asta nu. Dar credeam că nu fac nimic rău dacă...

— Fireşte că nu.

Hilda simţea o profundă încredere în omul acesta. Şi era foarte mulţumită pînă acum de rezultatul aventurii ei.

— Nădăjduiesc că nimeni nu va afla că am fost aici, zise ea cu timiditate. Pentru că, dacă ar ajunge la urechile mamei...

— Nimeni nu va afla, o asigură el.

Categoric, influenţa lui era liniştitoare. Chiar şi cînd insista asupra dificultăţilor situaţiei, părea că le înlătură

Hilda simțea că el va găsi vreun mijloc ca să schimbe hotărîrea absurdă a mamei ei și să întărească propria ei poziție. Dar cînd, la sfîrșitul întrevederii, el ocoli biroul mare care îi despărțea și ea se ridică și se uită în sus spre el, de aproape, deodată îi fu foarte frică. Era un bărbat înalt și voinic, cu o statură maiestuoasă, iar ea stătea ca un copil. Gestul lui părea să spună : „Da, știu că ți-e frică. Și îmi place că ți-e frică. Dar sînt binevoitor în exercitarea puterii mele". Sub privirea lui, privirea ei se fixă asupra oblonului și a ferestrei întunecoase, citind literele inversate de pe oblon.

Cînd plecă, o porni pe scări în jos fugind ca un șoarece. Era fericită, speriată și plină de speranțe... O făcuse ! Consultase un avocat ! Era uluită de ea însăși.

În Market Square era acum noapte de-a binelea. Aruncă o privire sfioasă la obloanele luminate de deasupra magazinului de fierărie. „Am fost acolo !" își spuse. „Și el mai este încă acolo." Întregul oraș, întregul viitor păreau acum pline de romantism. Totuși, cauzele imensei ei nemulțumiri nu păreau să fi fost înlăturate sau schimbate în vreun fel.

Capitolul IV

Tihna casei e tulburată

I

LA ÎNCEPUTUL după-amiezii, două zile mai tîrziu, Hilda intră cu un aer de reproş în odaia pustie a mamei sale. Doamna Lessways răcise zdravăn, ceea ce i se întîmpla des, şi accepta boala cu o resemnare fatalistă, lăsîndu-se chiar cu plăcere în voia ei, ca un martir pe scaunul de tortură. Răcelile doamnei Lessways o cam agasau pe Hilda care izbutea întotdeauna să ghicească cu precizie ce imprudenţă anume le provocase, şi pentru care spectacolul capului ei înfăşurat zi şi noapte în şaluri era supărător de ridicol. În plus, pe Hilda o mai enerva şi faptul că pe toată durata răcelilor ăstora maică-sa dădea iama printre batistele ei. Deşi avea mult mai multe batiste decît îi trebuiau, nu putea suferi să i le împrumute mamei ei la nevoie. Îi împrumuta, şi încă fără să protesteze, dar cu răceală ostilă. Pasiunea ei tinerească pentru ordine şi eficienţă era lezată de neglijenţa şi zăpăceala măsurilor luate de mama ei pentru a face faţă bolii inevitabile. Acum venise să cerceteze odaia mamei, socotind că îi fuseseră cerute batiste într-un stadiu prea incipient al bolii. Era cu neputinţă ca mama ei să fi terminat toate batistele ei ! Atotştiutoare cum era, avea certitudinea că numeroase batiste curate se rătăciseră pe undeva, prin dezordinea din şifonierul mamei sale.

Iat-o intrînd în dormitor, dormitorul principal al casei, cu patul dublu şi şifonierul imens, ce-i aminteau trecutul, cînd avea nu numai o mamă dar şi un tată, şi cînd păşea cu atîta sfială în dormitorul acela ! O fetiţă slăbuţă, în rochie cafenie, cu şorţuleţul negru pe care nu-l putea suferi dar era silită să-l poarte ; cu trăsături fine, palidă, hotărîtă, cu părul strîns fără pic de graţie şi cu ochii negri încruntaţi, sfidători. Avea un fel foarte hotărît de a

călca cu picioarele încălțate în ghete atît de puțin cochete. Și acum era absurd de tînără, firește ; dureros de tînără ! Era nedezvoltată, și nici nu arăta de aproape douăzeci și unu de ani. Puteți zîmbi de aerele ei ; de privirea ei critică, insolentă care părea să spună, compătimitor : „Ah ! dacă ar fi odaia mea, ar fi cu totul altfel !“ ; de expresia ei serioasă, preocupată, ca și cum grija pentru necazurile întregii lumi i-ar fi chinuit inima ; și de suprema ei convingere care, la urma urmei, nu era decît o percepere exagerată a nebuniei și lipsei de consecvență a celorlalți !... Hilda nu poate fi înțeleasă dacă o cunoști doar de cîteva zile. Ani întregi ar trebui să treacă pînă s-o poți înțelege. Nici ea singură nu se înțelegea. Nici măcar nu se cunoștea. Păi cum ! Era destul de naivă ca să se mire că se simțea, în același timp, mai bătrînă decît mama ei, și mai tînără decît copila frumoasă ce se înfățișa lumii !

Deschise ușa din mijloc, cu oglindă, a șifonierului cîndva înfricoșător, și făcînd asta imaginea patului și a unei jumătăți a odăii se răsfrînse repede în oglindă, înlocuind propria ei imagine. Și într-o clipă, vîrîndu-se între ușa șifonierului și interiorul său expus vederii, se pomeni în cea mai tainică intimitate a vieții mamei ei. Iată mirosul familiar al vechilor mănuși de piele... Se simți mai aproape de mama ei decît ar putea fi vreodată stînd de vorbă cu ea. În partea de jos a șifonierului erau trei sertare adînci, cu mînere de alamă, o minunată piesă de mobilier de mahon. Dintr-un sertar se ițea un colț de pînză albă. Tipic pentru mama ei ! În partea de sus a șifonierului erau un fel de tăvi glisante, fiecare cu o margine mai înaltă ca nu cumva conținutul să se reverse în afară. Și tăvile acestea erau pline cu un talmeș-balmeș de lucruri personale ale mamei ei — fleacuri de îmbrăcăminte, mărunțișuri nedefinite, un manșon, un mănunchi de balene, voaluri, genți și mai ales cutii de carton. Mormane de cutii de carton ! Mama ei păstra totul, nu putea arunca sau distruge ceva care fusese cîndva folositor ; în timp ce tendința Hildei era de a arunca cu un gest de nerăbdare orice amenință să devină o povară. Suspinînd, începu să aranjeze metodic conținutul tăvilor. Mamă nepricepută și neglijentă ! Hilda se minuna cum reușea bătrîna să-și

lucă viața de zi cu zi cu cel puțin o aparență de ordine. Nu-i trecea prin minte că timp de douăzeci și cinci de ani înainte de nașterea ei, și mult timp după aceea, doamna Lessways izbutise să se descurce în lume, fără ajutorul fiicei ei, spre mulțumirea generală a ei și a altora. În cele din urmă, tot scotocind prin penultimul raft, avu parte de satisfacția profundă și plină de mîndrie, asemănătoare cu cea a filozofului care deduce corect concluziile unui raționament. Sub un șal de Paisley descoperi comoara pierdută a unor batiste curate. Una, două, trei, patru — erau unsprezece ! Și printre ele se afla și una de-a ei, însușită de mama ei dintr-o nebăgare de seamă de neiertat. Zăceau poate de săptămîni, de luni de zile sub șal !

Totuși, nu-și îngădui să se înfurie. De la strania lor îmbrățișare spontană din obscuritatea bucătăriei, începuse să simtă pentru mama ei o ciudată îngăduință blîndă, iertătoare, fatalistă. „Așa-i mama, n-ai ce-i face !" Și-apoi, dispoziția îi fusese atît de schimbată și de exaltată de emoție și speranță, încît nu putea să fie cu adevărat aspră. Cît de tare o emoționase îndrăzneala vizitei ei la domnul Cannon ! Și deși nu nădăjduia să aibă vreun folos de pe urma ei, simțea fericirea fără seamăn a aventurii. Se furișase pentru o clipă afară din cercul îngust și sufocant al rutinei zilnice. Adulmecase parfumul febril al lumii exterioare. Și datora totul numai sieși ! Avea de gînd ca mîine, în timp ce mama va face cumpărături în piață, să-și continue inițiativa ; gîndul acesta era plăcut, dar nu știa de ce. Știa doar că trăia absorbită de un vis.

După ce luă două batiste, închise șifonierul și răsuci cheia. Se duse mai întîi în odăița ei ordonată, să pună la locul cuvenit ceea ce-i fusese sustras, și apoi coborî în bucătărie, cu cealaltă batistă. Cînd i-o va înmîna mamei, ascunzîndu-și triumful sub o mască de bunăvoință atotștiutoare, răbdătoare, îi va spune : „Am găsit zece batiste de-ale tale, mamă. Iată una !" Iar mama, sincer uluită și încîntată, va exclama : „Unde, draga mea ?" Iar ea, continuînd să se stăpînească, așa cum se cuvenea din partea unei ființe superioare, îi va răspunde indiferentă : „În șifonierul tău, firește ! Susțineai morțiș că nu mai era nici una ; dar eu aveam certitudinea că se aflau acolo".

II

Dia'ogul care însoţi în realitate prezentarea batistei, deşi corespundea în mare repetiţiei făcute în gînd, fu lipsit de acuitatea dramatică necesară unui adevărat triumf ; motivul fiind că atît gîndurile mamei, cît şi ale fiicei, fuseseră abătute în alte direcţii decît spre batistă, de prezenţa lui Florrie în bucătărie.

Florrie era noua lor slujnică, şi se prezentase chiar în dimineaţa aceea. Recomandată de o mătuşă de-a ei, care era una din cele mai bune chiriaşe de pe Calder Street, Florrie fusese cam anevoie acceptată, motivul fiind că era prea tînără — treisprezece ani şi jumătate. Doamna Lessways nutrea un vag sentiment umanitar împotriva angajării copiilor ; cît despre ceea ce simţea Hilda, era cînd mai multă compătimire chiar decît maică-sa, cînd aproape o indiferenţă cinică. Mătuşa fetei, totuşi, o făptură cu mult bun-simţ, o convinsese pe doamna Lessways că ar da o adevărată dovadă de bunătate dacă ar lua-o pe Florrie de probă. Florrie era foarte voinică, şi fusese învăţată să muncească din greu, şi chiar îi plăcea să muncească din greu. „Nu-i aşa, Florrie ?", „Da, mătuşă", răspunsese în şoaptă, cu sfială fata, zîmbind drăguţ. Era cea mai mare într-o familie cu zece copii, şi o ajutase dintotdeauna pe mama ei să trebăluiască într-o casă amărîtă şi să îngrijească un regiment de copii. La treisprezece ani şi jumătate, însă, o fată trebuie să cîştige bani pentru părinţii ei. Slavă Domnului ! Ştia ce era prăvălia de amanet, fiindcă tatăl era adesea fără slujbă, suferind de astmul olarilor ; se pricepea un pic la bucătărie, şi mai ales ştia foarte bine cum să fiarbă cartofi. Dacă o angaja era dovadă de adevărată bunătate din partea doamnei Lessways, căci era o „casă" nu numai uşoară, ci şi o casă „bună". Dacă doamna Lessways refuza s-o angajeze, — ei, atunci „Florrie ar trebui să se ducă la un atelier de olărie unde n-ar duce-o prea grozav, sau ar putea să fie angajată într-o prăvălie, unde se ştie că treaba nu se mai termină niciodată, sau ar fi silită chiar să lucreze într-o cîrciumă. Mătuşa ei ştia că aveau nevoie de o chelneriţă la „Regina Adelaide", unde leafa ar fi destul de bună. Dar nu ! N-o s-o lase pe nepoata ei să lucreze într-o cîrciumă ! Păi, cu cafeaua cu

rom fierbinte care trebuia să fie gata pentru clienți la cinci și jumătate dimineața, și cu curățenia ce trebuia făcută noaptea după închidere, biata fată n-o să mai aibă nici cînd să doarmă ! Pe cînd la doamna Lessways... ! Așa încît doamna Lessways o luă pe Florrie, ca s-o scape de la o muncă de rob.

Fetița slăbuță era drăguță, cu mișcări grațioase și vioaie, și înțelegea totul foarte ușor. Ochii cenușii scînteiau, iar părul castaniu era legat în sus cu cochetărie, așa cum se leagă cozile cailor de Întîi Mai. Venise singură dimineața, cu o bocceluță, și avea o înfățișare foarte îngrijită — dacă nu te uitai la ghetele ei, care se vedea că fuseseră înainte purtate mult de altcineva. Hilda încercase un sentiment plăcut la gîndul că fata asta tînără va lucra în casa lor.

Acum o vedea însă sub un alt aspect. Purta un șorț mare, grosolan, din pînză de sac, încît trupul ei frumos părea otova, și stătea în genunchi pe podeaua bucătăriei din plăci de gresie roșii și negre, cu ghetele enorme și crăpate ițindu-se de sub fustă. Lîngă ea se afla o găleată plină cu zoaie aburinde, iar în mîinile mici, roșii și cu pielea aspră, părînd să nu țină de brațele subțirele, ținea o cîrpă șiroind de apă. În față, pe porțiunea aproape uscată de podea, strălucind de curățenie, stătea doamna Lessways, cu capul înfășurat într-un jupon de flanelă. Lîngă fetiță se vedea un ochi de apă murdară ; iar în spatele ei se întindea podeaua necurățată încă. Florrie se uita în sus, spre stăpîna ei, cu o atenție respectuoasă, încordată. Nu-și putea continua treaba, pentru că doamna Lessways alesese exact acest moment ca s-o instruiască, fornăind pe nas, care erau îndatoririle și răspunderile ei.

— Da, coniță, șopti Florrie.

Părea să nu fie în stare să vorbească decît în șoaptă. Dar șoapta era delicată și agreabilă ; și poate că era un semn misterios al forței fizice ce se bănuia în ea.

— O să trebuiască să cobori la șase și jumătate. Apoi aprinzi focul la bucătărie, dar mai întîi ai grijă să aduci cărbunii. Și apoi o să lustruiești încălțămintea. Pe urmă, iei șunca — dar lasă asta — ori Hilda ori eu o să coborîm mîine dimineață să-ți arătăm.

— Da, coniță, șopti Florrie, recunoscătoare.

— După ce o să înveţi ce-ai de făcut, o să te apuci de salon — dar asta ţi-am mai spus. Ce nu ţi-am spus — e că miercurea faci în salon curăţenie generală, însă *după* micul dejun ; şi ai grijă să fie totul rînduit pentru dejun la douăsprezece şi jumătate.

— Da, coniţă.

— Am să-ţi arăt cum să aprinzi focul...

Doamna Lessways continuă s-o dăscălească pe Florrie ce şi cum, arătîndu-i ce avea de făcut, cînd Hilda o întrerupse dîndu-i batista, şi apoi o sfătui să se ferească de umezeala duşumelei, sfat care fu primit cu oarecare iritare — drept care Hilda părăsi bucătăria. Era întotdeauna o imprudenţă să te amesteci între doamna Lessways şi o nouă slujnică.

Hilda rămase în antreu, ascultîndu-i nesfîrşitele instrucţiuni dezlînate. În cele din urmă, doamna Lessways zise cu bunăvoinţă :

— Nu văd de ce n-o să poţi să te duci la culcare la opt şi jumătate, sau cel mai tîrziu nouă. N-ai nici un motiv. Şi dacă eşti iute şi îndemînatică — şi sînt sigură că eşti — o să-ţi rămînă destul timp după-amiaza, ca să coşi sau să cîrpeşti ceva. Am să văd cum te pricepi la cîrpit, adăugă doamna Lessways cu glas încurajator.

— Da, coniţă.

Hilda se revoltă în sinea ei, nu atît împotriva defectelor de organizare ale mamei ei, cît împotriva cumplitei harababuri ce domnea în gospodărie. Ştia că, atîta vreme cît mama ei se afla în casă, Florrie nu se va culca niciodată la opt şi jumătate şi foarte rar la nouă, şi că nu va fi niciodată liberă după-amiezile. Ştia că, dacă mama ei ar accepta să stea liniştită şi să nu se amestece, treburile casei ar putea fi îndeplinite cu jumătate din truda pe care o cereau acum. În casă se aflau trei femei, sau în orice caz o femeie, o tînără şi o fetişcană — şi, teoretic, principala lor preocupare erau treburile gospodăreşti. Fără îndoială că era ridicol, şi nu va reuşi vreodată să facă pe cineva să-şi dea seama că era ceva ridicol. Dar asta nici nu era tot. Însăşi treaba în sine îi făcea silă. Îi făcea în asemenea măsură silă, încît ar fi preferat să trebăluiască cu mîinile ei, pe ascuns, decît să-i vadă pe alţii făcînd-o pe faţă, în toată abjecţia ei. Treaba putea fi

organizată mai eficient — de exemplu, nu era deloc nevoie ca salonaşul să devină o dată pe săptămînă de nelocuit între micul dejun şi prînz — dar rămînea totuşi odioasă. Podeaua bucătăriei trebuia negreşit să fie spălată în fiecare zi de o fată care să frece dalele în genunchi, cu şorţ de pînză de sac, distrugîndu-şi mîinile. Asista acum la primul stadiu în drumul unei victime a treburilor casnice. Florrie era astăzi o fiinţă tînără, fermecătoare, plină de graţie zveltă, dar în curînd va deveni o roabă dezumanizată. Şi Hilda nu putea face nimic ca să împiedice asta ! În tot oraşul, pe fiecare stradă, în dosul tuturor perdelelor şi obloanelor frumoase, se înfăptuia aceeaşi ruşine ascunsă : o uriaşă oroare socială, murdară, aburindă, slinoasă — şi inevitabilă ! Era o adevărată barbarie, gîndi Hilda, revoltată. Îi era scîrbă de ea. Şi totuşi, nimănui altuia nu părea să-i fie scîrbă. Nimeni altul nu părea să observe că treaba în gospodărie nu era viaţa însăşi, ci cel mult maşinăria grosolană, exterioară a vieţii. Dimpotrivă, cam jumătate din populaţia adultă i se închină, ca în faţa unui exerciţiu sacru şi suprem, sporindu-i importanţa şi îngăduindu-i chiar cu plăcere să monopolizeze existenţa lor. Nouă zecimi din conversaţia mamei era legată de treburile gospodăreşti — şi încă doamna Lessways privea aceste treburi cu mai multă uşurinţă decît majoritatea femeilor !

III

Se auzi o bătaie stăruitoare la uşa din faţă, — fenomen rar, dar nu necunoscut.

Doamna Lessways strigă cu voce groasă dintre falduri le juponului ei de flanelă :

— Hilda, uită-te cine este, vrei ?... Să bată în halul ăsta ! Florrie nu poate să se ducă.

Şi tocmai cînd Hilda ajunse la uşa din faţă, mama ei deschise larg uşa bucătăriei, ca să-l vadă pe nepoftitul gălăgios şi să-i spună că, întrucît îşi depăşea după cît se pare drepturile, ar fi făcut mai bine să încerce la uşa din dos.

La uşa din faţă se afla domnul Cannon.

Hilda auzi ușa bucătăriei trîntită în spatele ei, dar zgomotul ajunse în mintea ei ca o halucinație. Rămăsese descumpănită de apariția domnului Cannon la intrare. Se întrebase vag cam ce putea face el ca să-și îndeplinească făgăduiala că o va ajuta ; se gîndise că nu avea prea mult timp de pierdut dacă vroia s-o împiedice pe mama ei să înceapă luni cu încasarea chiriilor ; se așteptase poate, plină de naivitate, ca el să săvîrșească un miracol ; dar categoric, nici prin cap nu-i trecuse că va veni personal acasă la ea. „Trebuie să fie nebun !“ ar fi exclamat în sinea ei, dacă măreția imaginii lui în inima ei n-ar fi făcut cu neputință o asemenea acuzație. Nu era nebun ; era doar enigmatic, înspăimîntător de enigmatic. Era ca și cum temeritatea ei aventuroasă, personificată, s-ar fi întors asupra ei, constituind o minunată amenințare.

— Bună ziua ! zise domnul Cannon, zîmbindu-i încrezător și ceremonios în același timp. E acasă mama dumneavoastră ?

— Da.

Hilda, fără să-și dea seama, vorbea șoptit, în felul lui Florrie.

— Pot să intru ?

— Oh ! Vă rog !

Vorbele îi ieșeau precipitat din gură, atît de dornică era să șteargă urma oricărei impresii și-ar fi putut face el că nu era dornică să-l vadă intrînd în casă.

El trecu pragul și, cu un gest, îi luă mîna. Hilda închise ușa. El așteptă într-o tăcere politicoasă. În antreul îngust, abia dacă era loc pentru amîndoi, și ea aproape că nu îndrăznea să-l privească. Vizitatorul o domina cu ușurință. Statura lui înaltă o subjuga, iar înfățișarea-i chipeșă și felul cum era îmbrăcat constituiau o intimidare morală. Era splendid de bine făcut, lucru subliniat și ilustrat și de strălucirea lenjeriei și a hainelor sale. Pe lîngă el, ea părea modestă ca un șoricel. Tînăra superioară, care filozofa cu severitate și indulgență în același timp, dispăruse cu totul, rămînînd doar un biet șoricel.

— Vreți să poftiți în salonaș ? murmură ea cînd, după o uriașă sforțare să-și păstreze controlul facultăților, se hotărîse să-l primească.

— Mulţumesc, zise el.

În timp ce Hilda se trăgea lîngă perete lipindu-se cu rotunjimile line şi frumoase ale trupului, ca el să-şi poată strecura masivitatea prin uşa salonaşului, domnul Cannon îi aruncă o privire pe jumătate binevoitoare şi pe jumătate de o politicoasă maliţiozitate, care părea să spună : „Ştiu că ţi-e teamă, şi asta-mi place. Dar să ştii că n-are de ce să-ţi fie".

— Vă rog, luaţi loc, îl pofti ea. — Şi-apoi repede, întrucît el nu părea dispus să-i vorbească confidenţial : — O s-o anunţ pe mama.

Ieşind din odaie, îl văzu aşezîndu-se liniştit într-un scaun, cu pălăria pluşată într-o mînă înmănuşată, şi un baston de abanos în cealaltă. Prezenţa lui avea un efect dezastruos asupra salonului rece, rar folosit, reducîndu-l într-o clipă la o stare de jalnică ponoseală.

Uşa bucătăriei era tot închisă. Da, toată mizeria treburilor gospodăreşti trebuia ascunsă de această fiinţă minunată ! Hilda păşi cu un aer vinovat în bucătărie. Doamna Lessways, cu gesturi repezite, îi făcu semn să închidă uşa înainte de a spune ceva. Florrie se uita vrăjită în sus, spre amîndouă. Întreaga gospodărie era în fierbere.

— N-o să-mi spui că-i chiar domnul Cannon ! şopti emoţionată doamna Lessways.

— Îl... îl cunoşti ? se bîlbîi Hilda.

— Dacă-l cunosc !... Ce doreşte ?

— Vrea să te vadă.

— În ce chestiune ?

— Bănuiesc că-i vorba de proprietăţi sau aşa ceva, răspunse Hilda, roşind. — Niciodată nu se mai simţise atît de prost în faţa mamei.

Doamna Lessways îşi desfăşură repede juponul de flanel şi apoi, cu un disperat gest de sacrificiu, îl aruncă pe masa de bucătărie. Trebuia să facă faţă situaţiei. Bărbatul acela splendid o aştepta în odaia îngheţată. Bărbatul acela splendid avea pe el paltonul, dar ea, care era suferindă, va trebui să facă faţă, lipsită de ocrotire, rigorilor şi riscului. Nu contează că se va alege cu o bronşită ! Lucrul trebuia făcut. Nici chiar Hilda nu se gîndea s-o acuze pe mama ei de nebunie. Doamna Lessways, după

ce-şi trecu mîna prin păr, îşi goli de batiste cele două buzunare ale şorţului negru brodat şi, luînd batista curată adusă de Hilda, plecă să-şi înfrunte soarta. Era categoric uimită şi nedumerită, dar cîtuşi de puţin intimidată, şi înţelegînd asta, Hilda simţi fără voie un nou respect pentru mama ei.

Din bucătărie, Hilda auzi cuvintele de salut din salonaş şi apoi zgomotele înfundate de cîte ori bolnava îşi sufla nasul. Hilda tînjea să se ducă şi ea în salonaş. Probabil că mama ei se aştepta să vină. Dar nu îndrăzni. Îi era teamă.

— Mă întrebam, se auzi glasul domnului Cannon, dacă v-aţi gîndit vreodată să vindeţi proprietăţile din Calder Street, doamnă Lessways.

Şi apoi uşa salonului se închise, şi tictacul pendulei puse din nou stăpînire pe vestibul.

Capitolul V

Perspicacitatea doamnei Lessways

I

AȘTEPTÎND NEHOTĂRÎTĂ în pragul bucătăriei, Hilda petrecu cele mai emoționante și mai plăcute momente pe care i le hărăzise vreodată destinul. Analiza în gînd calitatea misterioasă, atrăgătoare a vocii domnului Cannon — era sigură că, deși vorbindu-i mamei ei avea o blîndă stăruință, față de ea folosise însă un ton și mai intim, și mai insinuant. El și ea aveau un secret : erau conspiratori ; fapt deconcertant și minunat totodată. Își aminti cum stătuseră aproape în antreu ; cuvintele rostite de el — pe care și le amintea — se amestecau cu parfumul vag al hainelor sale, cu albeața manșetelor, cu strălucirea butonilor, cu mustața lăsată în jos, cu privirea aplecată în jos, și cu gesturile mîndre, pline de agilitate pe care le făcuse — și își alcătui în minte imaginea lui ideală. O imagine privită nu cu duioșie, ci cu o admirație naivă și cu respect indiscutabil ! Și totuși, cu ceva în plus, căci stăruind asupra privirii lui, simțea o ușoară amețeală trecătoare, care venea și dispărea într-o clipă, și pe care nu stătu să o analizeze — și nici n-ar fi putut s-o facă.

Nori de teamă pluteau cu iuțeală capricioasă pe cerul visării ei, întunecîndu-l : teamă de inițiativa cutremurătoare a domnului Cannon, teamă de deznodămîntul aventurii ei, și teamă fără pricină anume. Cu toate astea, jubila. Jubila pentru că se afla în miezul aventurii ei minunate, palpitînd de mii de temeri.

Trecuse multă vreme, cînd deodată clanța ușii de la salonaș scîrțîi. Hilda se retrase în bucătărie, ca să nu poată fi zărită din antreu. Știa bine că fetița din ea avea s-o silească să aștepte ca un copil pînă cînd musafirul va fi plecat, în loc să-i iasă cu îndrăzneală în întîmpinare ca o domnișoară. Pentru Florrie, însă, tînăra ei stăpînă, cu

masca întunecată și severă a chipului, cu sprîncenele mari și aerul de dispreț suveran, era maiestuoasă ca o zeiță. Tot retrăgîndu-se, Florrie ajunsese acum cu frecatul, spălatul și ștersul pe jos aproape de ușa oficiului ; se mînjise pînă și pe față. Privind-o absent, Hilda se duse cu gîndul la manșetele albe ale domnului Cannon. Își imagină cum erau spălate și călcate aceste manșete, și le văzu pe bietele femei șleampăte oftînd și gemînd printre norii de aburi, într-un decor de cenușă, clăbuci și umezeală... Totul pentru ca făptura aceasta magnifică să poată avea timp de o zi o fîșie de un alb imaculat la manșete ! Era ceva inevitabil. Numai că făptura magnifică nu trebuia s-o știe. Rușinea aceasta necesară splendorii lui trebuia să-i fi ascunsă, ca să nu se simtă jignit. Căci acesta era devotamentul femeii ! Ideile ei asupra treburilor gospodărești i se învălmășeau acum în cap confuze, contrarii și contradictorii, și începu să bănuiască, ei da, că bazele societății s-ar putea să fie mai complexe și mai încîlcite decît își închipuise în sinceritatea-i tinerească.

II

— Ei, ai obținut ce-ai vrut ! zise doamna Lessways, cu o veselie amară, disprețuitoare, din care nu lipsea și oarecare bunăvoință. Tratamentul drastic la care supusese răceala se părea că-i făcuse bine. În orice caz, nu-și mai înfășură capul în juponul de flanel, iar simptomele nazale erau mult mai puțin pronunțate.

— Obținut ce-am vrut ? repetă Hilda, încurcată și cuprinsă de temeri noi.

Mama și fiica pregăteau ceaiul. Florrie se descurcase foarte bine, dar nu era încă la înălțimea situației, și cele două stăpîne îi îndeplineau acum îndatoririle mai ușoare, în timp ce ea se transforma din roaba șleampătă în camerista curățică. Toată după-amiaza, Hilda ocolise privirea mamei ; în parte fiindcă dorea să fie singură (fără să știe de ce), în parte fiindcă se temea ca nu cumva domnul Cannon, făcînd parte din generația mai în vîrstă, s-o fi trădat față de mama ei. Nu era o teamă chiar foarte sinceră, deși Hilda se prefăcea că e și îi plăcea să cocheteze

cu ea : de parcă ar fi dorit cu adevărat ca aventura să se încheie cu o catastrofă. Coborîse doar atunci cînd o chemase mama, şi de îndată ce o văzu înţelese că domnul Cannon nu o trădase. Fapt care o făcu să fie, fără voie, încîntată. Aşa încît, în parte datorită bunei ei dispoziţii, în parte ca urmare a imboldului stîrnit în doamna Lessways de vizita domnului Cannon, precum şi datorită mulţumirii ce domnea în casă după ce-şi dăduseră seama că Florrie era mai mult decît „corespunzătoare", atmosfera în jurul măsuţei, cu clinchetul ceştilor de ceai în lumina slabă, era de-a dreptul plăcută.

Cu toate astea, felul ciudat cum rostise doamna Lessways cuvintele : „Ai obţinut ce-ai vrut" — o făcu să tresară pe Hilda care se ştia vinovată.

— Domnul Cannon se va îngriji de încasarea chiriilor de pe Calder Street, explică doamna Lessways. Aşa încît cred că eşti satisfăcută, domnişoară.

Hilda se simţi stînjenită.

— Da, poţi să roşeşti ! continuă doamna Lessways, jovială dar maliţioasă. Poţi fi foarte mîndră că ai făcut-o pe bătrîna ta mamă să-ţi facă din nou pe plac ! Nu-i nevoie să mi-o spui !

— Am avut impresia, zise Hilda cu o indiferenţă afectată, am avut impresia că l-am auzit spunînd ceva despre cumpărarea proprietăţilor ?

Doamna Lessways rîse sceptic, încrezătoare, ca cineva ce nu poate fi înşelat.

— Bah ! exclamă ea. N-a fost decît un pretext. A zis doar aşa, ca să poată începe discuţia ! Să nu-mi spui mie pe nume ! S-ar putea să fiu eu naivă, dar nu sînt chiar atît de naivă cum mă crede el, şi nici cum mă cred alţii ! — (În această privinţă, Hilda se văzu nevoită să admită că, într-adevăr, mama ei nu era chiar naivă — avea o sensibilitate şi o agerime care uneori ieşeau la iveală şi făceau ca toată filozofia critică a Hildei să pară copilărească). — Crezi că nu-l cunosc pe George Cannon ? A venit aici anume ca să obţină încasarea chiriilor. Ei, şi a obţinut-o, şi-mi pare bine, căci nu mă îndoiesc că o va face mai bine decît bietul domn Skellorn ! Dar nu-i nevoie să se felicite că a fost prea deştept, pentru că n-a fost. Îl las să încaseze chiriile pentru că am socotit că aşa e mai bine !...

Cumpărarea proprietăţilor ! Păi, n-a găsit el client bun pentru casele din Calder Street, cum n-a găsit client bun pentru oala asta cu zaţ.

Hildei nu-i plăcu s-o audă cum defăima nepăsătoare o fiinţă care pe ea o impresionase atît de profund. Şi, în plus, era convinsă că mama ei, foarte flatată şi încîntată în sinea ei de vizită, adopta o atitudine batjocoritoare numai pentru a „face paradă" în faţa fiicei ei. Părinţii sînt atît de naivi ! Dar era atît de şocată şi jignită, încît socoti că mai bine n-ar spune nimic.

— George Cannon se pricepe să vorbească de orice, urmă doamna Lessways, plină de mulţumire. Şi totuşi, nu spune mare lucru. Nu. Dar recunosc că a fost întotdeauna un domn. Şi îmi pare rău că nu pot spune şi despre sora lui că este o doamnă. Este omul cel mai manierat din Turnhill, şi întotdeauna atît de îngrijit !

— Sora lui ?

— De fapt, sora lui vitregă, dacă ţii să afli, domnişoară Precizie !

— Vrei să spui domnişoara Gailey ? întrebă Hilda, începînd vag să-şi amintească de un lucru uitat, pe care cîndva îl cunoscuse.

— Da, domnişoara Gailey, trînti doamna Lessways, tot jovială şi mulţumită. Am auzit că, pînă la urmă, s-a certat şi a rupt-o şi *cu el !* — Îşi strînse buzele şi-i spuse : — Trage oblonul în jos.

Domnişoara Gailey, o fată bătrînă de familie bună care era profesoară de dans, fusese în trecutul îndepărtat prietenă bună cu doamna Lessways. Prietenia aceasta rămăsese în casa lor ceva legendar, şi marea ceartă care-i pusese în cele din urmă capăt făcea parte din primele amintiri ale Hildei, ca un eveniment istoric. De ani de zile cele două femei nu mai schimbaseră o vorbă.

Doamna Lessways aprinse gazul, şi atunci ceştile de porţelan, faţa de masă albă, jeleul de fructe colorat şi linguriţele de argint reflectară vesel lumina.

— A măturat în faţa căminului ? Da, a măturat, zise doamna Lessways, privind la focul aprins.

Hilda se aşeză şi începu să aştepte, împreunîndu-şi mîinile cu un aer parcă de resemnare. După cîteva clipe Florrie intră cu ceaiul şi cu ibricul cu apă fiartă. Fetiţa

purta cu mîndrie un şorţ alb, nou-nouţ, puţin prea lung pentru ea, şi zîmbi fericită auzind lauda zgîrcită a doamnei Lessways în privinţa înfăţişării şi vioiciunii ei. Părea în al nouălea cer.

— Vino să-ţi iei şi tu o ceaşcă, după trei minute, zise doamna Lessways ; şi apoi către Hilda, după ce Florrie răspunsese în şoaptă şi ieşise : Acum o să vedem dacă e în stare să prepare ceaiul. I-am explicat foarte amănunţit azi dimineaţă, şi pare destul de isteaţă.

După cele trei minute, doamna Lessways gustă ceaiul. Da, era bun. Chiar foarte bun. Era neîndoielnic că apa mai fiersese cinci secunde după ce fusese turnată peste frunze. Era ceva de capul acestei Florrie. Începuse să şi dea dovadă de misterioasa calitate a eficienţei. Prima zi — căci era prima zi — nu fusese firește lipsită de momente descurajatoare, dar în general Florrie dovedise că poate să înţeleagă şi să execute ce i se spunea.

— Uite încă o bucată de zahăr pentru tine, zise doamna Lessways, radioasă, către Florrie care se pregătea să iasă din salon, cu o ceaşcă mare plină de ceai, pe care urma s-o bea cu o felie groasă de pîine cu unt, singură, pe masa bine frecată din bucătărie. Şi nu umbla la flacăra gazului din bucătărie ; e destul de mare pentru nişte ochi tineri, strigă apoi doamna Lessways în urma ei.

— Mititica de ea ! murmură ea matern, ca pentru sine, gîndindu-se la copilăria fragedă a lui Florrie.

III

Tare fericită se mai simţea doamna Lessways în atmosfera casei sale. Prevedea că viitorul imediat va fi liniştit. Se pregătea să se rezeme pe eficienţa lui Florrie, ca pe o pernă. Îl plăcea fetiţa. Îi plăcea şi ceaiul bine preparat, împreună cu un jeleu limpede. Şi-apoi, rezolvase problema chiriilor din Calder Street ; şi, în felul acesta o potolise şi pe Hilda. De ce n-ar fi fericită ? Nu-şi mai dorea altceva. Şi nu era o femeie care să caute cu tot dinadinsul necazurile. Una dintre calităţile ei cele mai mari era că nu se necăjea dintr-un fleac. (Hilda ar spune

că nu se necăjea destul, lăsînd lucrurile în voia lor.) Deşi era răcită, savura ceaiul cu mai multă plăcere decît de obicei, şi spuse chiar că dacă Florrie „continuă să se formeze", vor avea din nou pîine prăjită fierbinte. Renunţaseră de mult la pîinea prăjită fierbinte, întrucît dădea prea multă bătaie de cap. În general, masa se lua în grabă, fără să i se dea prea multă atenţie, ca o ceremonie religioasă ce şi-a pierdut semnificaţia dar este menţinută din obişnuinţă.

Hilda nu putea decît să împărtăşească satisfacţia mamei ei. Nu putea scăpa în întregime de sub influenţa calmă a liniştii în care era acum scăldată casa. Existenţa casnică a două femei într-o casă fără bărbat, deşi plină de cumplite exasperări, are şi ceasurile ei de farmec — un farmec dulceag, pervers şi unic. Hilda simţea acest farmec. Dar brusc, se simţi tristă şi tristeţea asta nu-i displăcea. Era tristă pentru că aventura ei se terminase — se terminase prea curînd şi prea uşor. Se gîndi acum că ar fi preferat, de fapt, o catastrofă la sfîrşitul aventurii. Obţinuse ceea ce dorea ; dar nu se simţea mai mulţumită decît fusese înainte de atacul de apoplexie al domnului Skellorn. Atmosfera casei o înghiţise iarăşi. Aventura ei tainică fusese zadarnică. Riscurile ei dispăruseră, şi nimic nu mai putea ieşi din ea. Totuşi, aventura mai trăia în inima ei. La urma urmei, fusese ceva extraordinar ! Şi îndrăzneala iniţiativei era miraculoasă !... Da, mama ei era destul de perspicace — asta nu se putea tăgădui — dar nu atît de perspicace pe cît îşi închipuia ; că nici măcar nu-i trecuse prin minte, şi nici n-o să-i treacă vreodată, chiar şi în visul cel mai absurd, că vizita domnului Cannon fusese provocată de tînăra aşezată în faţa ei, care ciugulea delicat din jeleu !

— Cum este el fratele vitreg al domnişoarei Gailey ? întrebă Hilda în timp ce mînca.

— Păi, doamna Gailey — adică mama lui Sarah Gailey — s-a măritat cu un străin, după ce i-a murit primul soţ.

— Dar domnul Cannon nu-i străin !

— E pe jumătate. Uită-te la ochii lui. Dar fireşte că ştiai toate astea, draga mea !... Ba nu, s-a întîmplat înainte de a te fi născut.

Hilda află acum că doamna Gailey se măritase cu un franţuz pe nume Canonges, modelator de porţelanuri, care fusese adus din Limoges (sau un oraş care se chema cam aşa) de către firma Peel din Bursley, concurenta firmelor Minton şi Copeland. Şi că odată cu trecerea timpului, modelatorul îşi schimbase, neoficial, numele în Cannon, pentru că nimeni din cele Cinci Oraşe nu-i putea pronunţa corect numele adevărat. Şi că George Cannon, rezultat din această căsătorie, rămăsese de timpuriu orfan.

— Cum a ajuns avocat ? întrebă Hilda cu nerăbdare în glas.

— Se spune că nu-i cu adevărat avocat, zise doamna Lessways. Adică, nu şi-a dat toate examenele. Dar pot spune că cunoaşte legile mai bine decît mulţi avocaţi ! Şi-apoi, îl are pe domnul Karkeek care să-l acopere. Aşa se spune... A fost mai înainte funcţionar la un birou de avocatură — la Toms şi Scoles, cred. Pe urmă a plecat din districtul nostru pentru vreo doi ani — sau poate mai mulţi. Şi-apoi, uite-l pe dumnealui că se întoarce deodată şi se aranjează cu domnul Karkeek.

— Vorbeşte franţuzeşte ?

— Cine ? Domnul Cannon ? Zi-i mai bine dacă vorbeşte *englezeşte !* Zău aşa ! Ei, e un om ciudat, tare ciudat !

Hilda nu mai stătea aşezată la masă, ci plutea pe tărîmul îndepărtat al viselor romanţioase.

Tresărind, un gînd îi trecu prin minte : „Bineînţeles că mă aşteaptă să mă duc să-l văd ! A făcut ce i-am cerut, şi aşteaptă să vin să stăm de vorbă. Şi cred că va trebui să-i plătesc ceva. Am uitat de asta, şi n-ar fi trebuit să uit".

Capitolul VI

Victor Hugo și Isaac Pitman

I

A DOUA ZI DIMINEAȚA, sîmbătă, Hilda nu risca nimic vizitîndu-l pe domnul Cannon. Răceala mamei, după o aparentă ameliorare, se agravase ca pentru a demonstra că natura nu poate fi luată în rîs în octombrie, în odăi neîncălzite, fără teamă de pedeapsă ; și Hilda fusese rugată să se ducă la piață singură. Era liberă. Și chiar dacă vizita ei ar fi observată de ochi curioși, nimeni nu-i va da importanță, întrucît oricine va putea afla în curînd că domnul Cannon se îngrijea acum de proprietățile din Calder Street.

Trecînd pe lîngă firma de alamă a domnului Q. Karkeek, după ce străbătuse zarva pieții presărate cu paie pe jos, Hilda urcă șirul lung de trepte ce duceau spre birourile de la primul etaj. Într-o mînă înmănușată ținea un coș de piață din răchită multicoloră, legănîndu-l sub marginea gofrată, garnisită cu volănașe a jachetei albastre. În buzunarul fustei cafenii drapate — căci în vremea aceea și în locurile acelea nici unei femei nu i-ar fi trecut încă prin minte că buzunarele sînt doar de formă — se afla în siguranță o jumătate de liră sterlină, din banii ei proprii, în cea mai ascunsă despărțitură a punguței cu bani ; moneda era destinată să-l răsplătească pe domnul Cannon. Își duse mîna liberă la conciul greu ce atîrna de sub bonetă — gest de cochetărie pe care în sinea ei îl disprețui.

Chipul îi era o mască afectată și cam ostilă, în orice caz misterioasă. N-ar fi putut să-și explice sentimentele pe care le încerca. Era încă în plină aventură, dar sfîrșitul era aproape. N-avea nimic de sperat de la viitor. Nefericirea ei fundamentală era la fel de enigmatică și de

profundă ca oricînd. Ar fi putut spune, cu o deliberată şi vehementă sinceritate, că nu era fericită. Un observator inteligent, experimentat, studiind-o aşa cum păşea pe stradă, ar fi putut spune despre ea, cu o convingere tristă şi plină de înţelegere : „Fata asta nu e fericită ! Păcat !" Aşa şi era. Şi totuşi, se simţea mulţumită în nefericirea ei. Îşi savura nefericirea. O sorbea cu patimă, ca şi cum ar fi fost însăşi apa vieţii — ceea ce şi era. Trăia din plin fiecare clipă. Romanţa tainică a vieţii nu îi era ascunsă. Crearea bruscă — prin acţiunea ei — a relaţiei cu domnul Cannon îi apărea stranie şi romantică ; şî socotind-o astfel, nu avea nici un gînd ascuns : o privea cu simplitatea unui artist privindu-şi opera. Şi nu era într-adevăr uimitor că, printr-un simplu capriciu şi gest de îndrăzneală, schimbase şi înseninase viitorul ameninţător al neştiutoarei ei mame şi al ei însăşi ? Nu era absolut uluitor că ea şi acest domn Cannon, pe care nu-l cunoscuse mai înainte şi care altfel nu o interesa, să împartă amîndoi un ciudat secret, inocent şi vinovat totodată, în mijlocul întregului oraş surd şi orb ?

II

Un bărbat destul de tînăr, de o eleganţă oarecum ponosită, apăru în capul scării ; purta o pălărie de mătase şi o redingotă cam largă. Şi imediat, din coridorul nevăzut de sus, Hilda auzi glasul domnului Cannon, poruncitor :

— Karkeek !

Omul îmbrăcat cu eleganţa ponosită se opri. Hilda vru să se retragă, dar nu mai putea, şi nici mîndria ei nu i-o îngăduia. Trebuia să meargă mai departe. Îşi continuă drumul, încruntată.

Omul dispăru pe coridor, şi Hilda îl auzi stînd de vorbă cu domnul Cannon. În cele din urmă ajunse şi ea pe coridor.

— Bună ziua, domnişoară Lessways ! o salută domnul Cannon cu o politeţe liniştită, întorcîndu-se dinspre domnul Karkeek, care îşi ridică pălăria. Te rog, poftеşte înăuntru. Un moment, domnule Karkeek.

Printr-o ușă pe care scria „Particular", domnul Cannon o invită pe Hilda să intre direct în biroul său ; apoi închise ușa în urma ei. Ținea în mînă un volum gros, legat în piele, din care se vedea că-i arăta ceva domnului Karkeek. Contrastul dintre costumul nou, scump dar neprotocolar al domnului Cannon și cel ceremonios dar bolțit al domnului Karkeek o izbi la fel de mult ca și contrastul dintre comportamentul lor ; și simți, vag, ciudățenia faptului că numele respectuosului domn Karkeek, și nu acela al poruncitorului domn Cannon, se afla pe plăcuțele de pe uși și pe obloanele firmei. Dar, desigur că ea nu era în situația de a putea înțelege întreaga semnificație a acestui fenomen neobișnuit. Și-apoi, deși își amintea foarte bine ce-i spusese mama ei despre poziția domnului Cannon, asta nu-l coborîse cîtuși de puțin în ochii ei — de îndată ce ochii i se îndreptară iarăși asupra lui. I se părea că era ceva neesențial. Esențială era, pentru ea, autoritatea firească incontestabilă și demnitatea ținutei lui.

Se așeză, stînjenită, pe scaunul pe care-l ocupase la prima ei vizită, chiar în fața scaunului de la birou, și începu să cerceteze peste biroul imens, toate documentele și dosarele, așa cum le vedea din această poziție, cu scrisul de pe ele cu susul în jos. Mai era și tamponul de sugativă, călimara uriașă, tocurile și agenda groasă de însemnări. Felul cum erau aranjate obiectele pe birou părea să indice, categoric și indiscutabil, ordinea, eficiența inexorabilă pe care le admira mai mult decît orice în conduita exterioară a vieții. Spectacolul acesta o satisfăcu, o liniști și păru să explice farmecul domnului Cannon.

Imediat în stînga ei se afla o bibliotecă deschisă, aproape plină cu volume groase. Ultimul dintr-un șir uniform de Colecții de legi era absent din locul său — fiind în clipa aceea pe coridor, în mîinile domnului Cannon. Cartea următoare, una subțire, se răsturnase într-o parte și ocupa spațiul gol dintr-un colț ; mai multe alte asemenea cărți subțiri umpleau restul raftului. Se uită țintă la titluri, cu interesul fals al celui care așteaptă nervos o întîlnire, și descifră imediat cuvintele „Victor Hugo" pe fiecare din volumele subțiri. Într-o clipă, interesul ei deveni real. Cu felul brusc și nestăpînit care o caracteriza, așeză coșul jos și, apropiindu-se de bibliotecă, scoase volumul înclinat.

Titlul era *Les Rayons et les Ombres.* Îl deschise, la întîmplare, la un poem fără titlu, un mic triptic oarecum izolat în jumătatea de jos a unei mari pagini albe :

Dieu qui sourit et qui donne,
Et qui vient vers qui l'attend
Pourvu que vous soyez bonne,
Sera content.

Le monde où tout étincelle,
Mais où rien n'est enflammé,
Pourvu que vous soyez belle,
Sera charmé.

Mon coeur, dans l'ombre amoureuse,
Où l'enivrent deux beaux yeux,
Pourvu que tu sois heureuse,
Sera joyeux. [1]

Asta era tot. Dar Hilda fu cutremurată, de parcă ar fi avut loc o minune. Hilda, în parte datorită afecțiunii unui bunic, altminteri sever, în parte datorită vanității prea puțin ilustrului ei tată, fusese pînă la urmă trimisă la o școală frecventată de fete aflate oarecum deasupra situației ei sociale — școala lui Chetwynd, în valea dintre Turnhill și Bursley. (Era încă numită Chetwynd, deși își schimbase proprietarul.) Printre profesori se afla și o anume domnișoară Miranda — căci nu părea să aibă și nume de familie. Una dintre îndatoririle domnișoarei Miranda era de a preda facultativ limba franceză, și una dintre plăcerile domnișoarei Miranda era de a dicta elevelor ei chiar acest poem al lui Victor Hugo, pentru a-l învăța pe de rost. Fusese singurul poem franțuzesc pe care-l dicta domnișoara Miranda, și ea îl impunea cu o plăcere nezdruncinată generațiilor succesive „inițiate" în limba franceză. Hilda părea să fi uitat franțuzeasca pe care o știa,

[1] Dumnezeu care surîde și dă / Care vine spre cel ce-l așteaptă / Ajunge să fii doar cuminte, / Și va fi mulțumit. // Lumea cu tot ce sclipește / Dar unde nimic nu-i aprins, / Ajunge să fii doar frumoasă, / Și va fi vrăjită. // Inima mea-ndrăgostită, / Îmbătată de doi ochi frumoși, / Ajunge să fii fericită / Și va fi bucuroasă.

dar citind poemul (pentru prima dată îl citea tipărit), el îi reveni în memorie, ca cea mai frumoasă poezie pe care o ştiuse vreodată, şi recitările elevelor din mica clasă a domnişoarei Miranda îi veniră în gînd, cu un frumos efect tragic. Şi mai era şi numele lui Victor Hugo, pe care entuziasmul stăruitor al domnişoarei Miranda îl întipărise unei copile sensibile ca un nume sublim şi legendar! Hilda văzu acum numele sacru, imprimat cu auriu pe un întreg şir de volume elegante! Era miraculos că deschisese tocmai la pagina unde se afla acest poem! La fel de miraculos ca descoperirea operelor lui Victor Hugo în prozaicul birou al domnului Cannon! Dar aşa era el oare? Nu era el pe jumătate francez, şi oare aceste cărţi nu întăreau tocmai spusele mamei ei? Dintr-o dată, originea domnului Cannon căpătă în ochii ei caracterul ciudat de seducător al unei imagini romanţioase; în ochii ei, el împărţea gloria cu Victor Hugo. În clipa aceea glasurile de pe coridor încetară şi, cu un gest hotărît, domnul Cannon deschise uşa. Ea lăsă cartea şi se aşeză liniştită în timp ce el intra.

III

— Bănuiesc că mama dumitale ţi-a spus?

— Da.

— N-am avut de întîmpinat nici o greutate. Doar am întrebat-o ce avea de gînd să facă în legătură cu încasarea chiriilor.

Stînd în picioare în faţa Hildei, dar de partea cealaltă a biroului, domnul Cannon zîmbi ca un cuceritor în stare să povestească o izbîndă cu mîndrie, dar nu cu înfumurare. Ea se uită la el cu o admiraţie sinceră. Îi făcea plăcere să-l admire; şi îi plăcea şi să se ştie lipsită de importanţă în prezenţa lui. Căută să înlăture însă, fără succes, gîndul umilitor că eleganţa lui o condamna să pară sărăcăcioasă — să pară neînsemnată într-o anume latură a existenţei ei; şi ar fi dorit să fie îmbrăcată magnific.

— Doamna Lessways este o doamnă foarte perspicace — chiar foarte perspicace! zise domnul Cannon cu un zîmbet, ca pentru a arăta, amuzat, că doamna Lessways nu

putea fi atît de uşor manevrată pe cît s-ar putea crede, şi că pînă şi oamenii cei mai deştepţi puteau avea de furcă cu o asemenea femeie.

— Oh, da, este într-adevăr ! consimţi Hilda, cu o accentuare exagerată, care trăda lipsa ei de convingere. — De fapt, nu o socotise niciodată pe mama ei ca pe o femeie prea perspicace.

Domnul Cannon continua să zîmbească în tăcere la gîndul perspicacităţii doamnei Lessways, făcînd mici gesturi admirative, strîngînd din buze şi apoi umflîndu-şi obrajii ca un copil ; ochii lui parcă spuneau tot timpul ; „Şi totuşi, am manevrat-o cum am vrut !" Şi în timp ce persista această plăcută tăcere plină de intimitate, zgomotele pieţii se făcură auzite, destul de agreabile — mai cu seamă tropăitul potcoavelor de fier şi duruitul roţilor, pe caldarîmul de cărămizi de sub fereastră — era o căruţă cu cai, întorcînd într-un spaţiu prea strîmt pentru mişcările mari, ample ale animalelor — precum şi pocnetul vesel al unui bici. Hilda se simţi iarăşi impresionată, în mod tainic, de insolitul acestei relaţii secrete dintre ea şi bărbatul superb şi eficient din faţa ei. Stăteau acolo, singuri în odaie, aproape ca nişte prieteni! Atmosfera era diferită de cea a primei întrevederi. Şi nimeni nu ştia ! Şi o crease ea singură, dintr-un simplu capriciu !

— Am fost de-a dreptul uluită cînd te-am văzut la uşa noastră, domnule Cannon ! zise ea.

El ar fi putut să riposteze : „Adevărat ? Nu s-a observat". Hilda chiar se aştepta ca el să spună aşa ceva, dar domnul Cannon rămase pe gînduri, şi începu :

— Ei bine, vezi... şi apoi tăcu, şovăind.

— Nu mi-ai spus că aveai de gînd să vii, vorbi Hilda.

— Ei bine, se hotărî pînă la urmă — şi ea nu putu să-şi dea seama dacă îi răspundea sau nu — eram aproape dispus să aranjez cumpărarea proprietăţilor din Calder Street. Şi credeam că despre *asta* voi discuta, în primul rînd, cu mama dumitale ! Ar fi fost un bun început, înţelegi.

Vorbea cu tot farmecul măgulitor al celui ce împărtăşeşte o confidenţă. Hilda roşi. Sub influenţa mamei, îl judecase greşit. Nu se făcuse vinovat de viclenie. Îi părea

grozav de bine. Faptul că-i ceru iertare în sinea ei îi produse o ciudată plăcere.

— Eu aș vrea ca mama să vîndă, zise Hilda, care nu putea suferi gîndul că avea în proprietatea ei locuințele acelea periferice.

— Foarte curînd consimțămîntul dumitale va fi necesar pentru orice vînzare.

— Serios ? exclamă ea, plăcut măgulită, dar nu prea surprinsă de această informație. Am să consimt destul de repede ! Nu pot suferi să trec pe strada aceea !

El rîse cu îngăduință.

— Ei bine, după părerea mea, nu cred că mama dumitale va fi de acord să vîndă. — Și domnul Cannon se așeză pe scaun.

Hilda se încruntă, regretîndu-și mărturisirea, oarecum înciudată de rîsul lui.

— Care este onorariul dumitale, domnule Cannon ? întrebă ea brusc, și totuși cu o timiditate copilărească ; și în același timp își scoase punga, pe care o ținuse pregătită în mînă.

O clipă, el crezu că ea se referea la plata pentru strîngerea chiriilor, dar punga scoasă de ea îl lămuri ce vroia ea să spună.

— Oh ! Nu-mi datorezi nimic ! zise el cu glas scăzut, apucînd un toc.

— Dar trebuie să-ți plătesc ceva ! Nu pot...

— Nu, nu trebuie !

Privirile lor se înfruntară pe deasupra biroului. Hilda știuse că el va spune exact asta. Și se hotărîse să insiste ca să plătească o taxă — se hotărîse ferm ! Dar acum, nu putu înfrunta forța voinței lui. Își plecă privirea. Brusca dovadă a inferiorității ei o nedumerea. Se simți abătută. Și-apoi, o senzație de slăbiciune și un fel de ceață în fața ochilor o înfricoșară de-a binelea. Ceața se risipi. Privirea lui părea să spună, cu bunăvoință : „Vezi că sînt mai puternic decît tine ! Dar poți să ai încredere în mine !“ Senzația de aventură deveni și mai acută în sinea ei. Se minună cît de ciudată era viața, și rușinată, ascunse punga cu bani.

— E foarte drăguț din partea dumitale, murmură ea!

— Deloc ! replică el. Din treaba asta am obținut un profit. Nu uita asta. Nu strîngem chiriile pe gratis, să știi — în special genul de chirii ca cele din Calder Street !

Hilda își luă coșul și se ridică. La rîndul lui, se ridică și el.

— Am văzut că te uitai la colecția mea din Victor Hugo, remarcă el, vîrîndu-și neglijent mîna dreaptă în buzunar, în loc să i-o întindă în semn de rămas bun.

IV

Atît de tare o tulbură surpriza dramatică a observației lui provocatoare, și atît de limpede își dădu seama, dintr-o dată, că felul acesta de a se purta era caracteristic pentru el, încît atitudinea ei se schimbă într-o clipă, transformîndu-se într-o timiditate delicată, speriată. Întreaga sensibilitate complexă a firii ei se exprimă simultan în culorile schimbătoare din obraji, în confuzia din priviri și gesturi, și în gingașa șovăială a glasului ei cînd îi povesti despre coincidența care îi readusese în amintire în biroul lui poemul din zilele școlii.

El se apropie de bibliotecă și, luînd volumul, îl răsfoi neglijent.

— Le-am adus aici doar pentru că sînt legate frumos și umplu raftul, zise el. Nu prea sînt de folos într-un birou de avocatură, știi ! — Privi de la volum spre ea, și apoi de la ea înapoi spre volum. — Ah, domnișoara Miranda ! Da ! Ei bine, la urma urmei, nu-i chiar atît de uimitor. Tatăl meu era cel care i-a dat ei lecții de franceză. Acest Hugo era al lui. Ținea foarte mult la el. — Atitudinea domnului Cannon trăda mîndrie, dar se vedea limpede că nu împărtășea gustul tatălui său. Tonul era binevoitor față de tatăl său, și față de Hugo, de asemenea. Continuă să răsfoiască volumul, lăsînd paginile să lunece de sub degetul gros ; apoi se opri și, cu un accent franțuzesc perfect, cu totul diferit de cel al domnișoarei Miranda pe care Hilda și-l amintea, murmură într-un fel învăluitor : — *Dieu qui sourit et qui donne.*

— Chiar acesta era ! exclamă Hilda.

— Ah ! Așa deci ! Vezi, semnul de carte era pus la pagina asta. — Hilda nu observase panglica îngustă, aproape ascunsă lîngă cotorul cărții. — N-aș fi deloc mirat dacă ar fi chiar volumul pe care i-l împrumutase tatăl meu ! Curios, nu-i așa ?

Era, într-adevăr. Totuși, Hilda își dădu seama că el nu simțea miraculosul vieții la fel de ascuțit ca și ea ; și dezamăgirea o învălui.

— Bănuiesc că-ți place foarte mult să citești ? o întrebă el.

— Nu, nu-mi place, replică ea.

Curajul îi reveni într-o oarecare măsură, pentru a-l înfrunta, ca o corabie care își ridică prora deasupra valului amenințător. Ochii ei priviră șovăitori, dar nu se plecară sub privirea lui.

— Serios ? Și, cînd te gîndești că aș fi spus că ești o cititoare pasionată. Ce faci tot timpul ?

Vorbea acum ca un frate, așteptînd un răspuns sincer.

— Îmi pierd vremea, răspunse ea cu răceală. — Îl văzu nedumerit, interesat și intrigat, examinînd-o cu alți ochi.

— Ei, începu el după un răgaz, adoptînd tonul binevoitor al unui unchi, sau chiar al unui bunic, în curînd o să te măriți.

— Nu țin să mă mărit, răspunse ea cu îndîrjire și cu o privire înăspritâ.

— Dar ce dorești ?

— Nu știu.

Hilda simțea o mare ușurare, ba chiar plăcere, expunîndu-și astfel cu duritate gîndurile în fața unui străin.

Ciocănindu-și dinții cu un deget, el o privi, ca și cum ar fi meditat asupra unui caz ciudat. În cele din urmă, zise :

— Să-ți spun eu ce-ar trebui să faci. Ar trebui să înveți transcrierea sunetelor.

— Transcrierea sunetelor ? — Era nedumerită.

— Da ; stenografia după sistemul lui Pitman, știi.

— Oh ! stenografia — da. Am auzit de ea. Dar de ce ?

— De ce ? O să fie lucrul cel mai important în viitor. N-a mai existat niciodată ceva asemănător !

Glasul îi suna cald și privirea îi scînteia. Acum Hilda înțelese ce vrusese mama ei să spună cînd afirmase că avea putere de convingere ; simți cît de adevărată era remarca mamei că se pricepe să vorbească despre orice.

— Dar duce asta la ceva ? se interesă ea, cu simțul pe care-l avea pentru valorile intrinsece.

— Bineînțeles ! răspunse el. Duce la orice ! Nu există ceva la care să nu folosească ! Este cheia viitorului. Ai să vezi. Uită-te la Dayson. A învățat-o, și acum dă lecții. Și-a luat o odaie deasupra locuinței mătușii lui. Pot spune că m-a năucit. Stenografia tot atît de repede pe cît puteam eu să-i dictez, și apoi citea ceea ce scrisese, fără o singură scăpare. Am pus pe unul din oamenii mei să învețe. Îi plătesc eu lecțiile. M-am gîndit o clipă să învăț și eu — da, zău ! Oh ! Este un lucru care va revoluționa toată activitatea în afaceri, munca de secretariat și așa mai departe — o va revoluționa ! Și cunoaște o răspîndire ! Are să devină un „Sesam, deschide-te" pentru orice. Oricine va ști să scrie o sută douăzeci de cuvinte pe minut, va putea să obțină orice post dorește — direct ! N-a mai existat niciodată așa ceva. Iată ! Asta e !

Scoase din birou o cărticică verzuie și i-o deschise. Hilda văzu pentru prima dată caracterele acelea criptice. Și le văzu cu ochii lui înflăcărați. Văzu în misterioasele linii, curbe și puncte romantismul și cheia viitorului ; văzu piatra filozofală. Văzu o nouă religie, care creștea ca drojdia în oraș. Revelația era minunată, amețitoare. Ca într-o străfulgerare, Hilda fu convertită. Se lăsă cuprinsă de extazul discipolului. Iată aici — într-un fel inexplicabil, de neînțeles — era răspunsul la enigma îndelungatelor ei năzuințe. Și era un răspuns original, straniu, deosebit, neașteptat, unic ; da, era divin ! Ce minune, ce fericire, să fii stăpînul acestei chei fermecate !

— Trebuie să fie foarte interesant ! zise ea încet, cu sfiala cutezătoare a unei căprioare căreia i-a trecut spaima.

— Și vreau să-ți mai spun ceva, urmă domnul Cannon cu înflăcărarea unui profet. Am ceva care se va ivi destul de curînd — și repetă ceva mai rar : — am ceva care se va ivi destul de curînd, și va exista un post pentru o tînără care să știe *bine* stenografia. Nu-ți pot spune despre

ce este vorba, dar e ceva diferit de tot ce-a fost vreodată în orașul acesta ; mai bun *ca orice.*

Privirea lui o stăpînea pe a ei, părînd să spună : „Sînt imprecis. Dar tot așa am fost și cînd ți-am spus că am să văd ce pot face cu mama dumitale — și iată ce-am realizat, și ce repede și ușor ! Cînd sînt imprecis, înseamnă destul de mult". Și ea înțelese pe deplin că atitudinea lui imprecisă era calculată — din mîndrie.

Vorbiră o vreme despre domnul Dayson.

— Acum trebuie să plec, zise Hilda cu stîngăcie.

— Aș vrea să iei acest volum de Hugo, zise el. Cred că te va interesa... Îți va aminti de vremurile de altădată.

— Oh, nu !

— Mi-l poți înapoia cînd dorești.

Trăsăturile ei trădau stinghereală. Prea se grăbise să-și închipuie că dorea să i-l dea în dar.

— Te rog ! exclamă el.

Nici un abuz de autoritate morală, de data asta ! Doar un apel, copilăresc, dornic, rugător. Era irezistibil, absolut irezistibil. Îi dădea o senzație extraordinară de forță personală.

Îi înfășură cartea într-o coală de hîrtie albastră, foșnitoare. În vremea aceasta, o părticică din creierul ei explora, parcă automat, o ladă cu cărți vechi din podul casei, căutînd acolo un dicționar francez-englez pe care-l folosise la școală și la care nu se mai gîndise de atunci.

— Complimente mamei dumitale, zise el la despărțire.

Ea îl privi cu un aer întrebător.

— Oh ! uitasem, se corectă el, cu un zîmbet protector, ironic. Nu trebuie să se știe că ai fost la mine, nu-i așa ?

Apoi Hilda se pomeni în larma de afară ; și, de la înălțimea aventurii ei palpitante, fu nevoită să-și îndrepte gîndurile spre tîrguieli. Ascunse în coș, sub mere, pachetul albastru, subțire.

Capitolul VII

Secretara de redacţie

I

ARTHUR DAYSON, deşi foarte bun stenograf, şi nu lipsit de experienţă ca reporter de ziar şi ajutor de redactor, era un prostănac. Nu putea exista altă explicaţie pentru indiferenţa lui afabilă, complezentă, în timp ce şedea şi zgîndărea jarul dintr-o sobă cu cărbuni, într-o seară geroasă a lui ianuarie 1880, în faţă cu un spectacol atît de minunat şi de fermecător. Soba se afla într-o odaie de la etajul de deasupra birourilor purtînd firma domnului Q. Karkeek ; burlanul, legat cu sîrme, se îndrepta în sus, aproape pînă la tavanul înnegrit, şi apoi cotea orizontal şi dispărea printr-o gaură grosolană făcută în peretele afumat. Era o sobă sărăcăcioasă, dar nu mai mult decît celelalte cîteva obiecte care formau mobilierul — o masă mare, un birou mic, trei scaune de trestie deformate, două robinete de gaz şi o veche presă de copiat, pe suportul ei şubred. Singurul obiect care putea ieşi cu fruntea sus din înfruntarea cu flacăra gazului era un splendid afiş albastru, proaspăt tipărit, lipit cu hîrtie gumată de perete ; care afiş purta inscripţia, cu litere mari de o şchioapă : „The Five Towns Chronicle and Turnhill Guardian". Cîte un exemplar din acest afiş fusese lipit, ca să se vadă de afară, şi pe cele două geamuri fără perdele, astfel ca în Market Square să se afle ce se punea la cale la ultimul etaj de deasupra magazinului de fierărie.

O tînără foarte sobru îmbrăcată se căznea să manevreze manetele duble de metal ale presei de copiat. Există prese de copiat cu un ghivent atît de precis răsucit şi atît de bine uns, şi cu manete atît de masive, în formă de volan, încît este suficientă doar o atingere ca să se rotească

vîjîind, pînă cînd se opresc brusc, şi atunci încă o mică smucitură, şi literele sînt copiate cum se cuvine ! Dar nu această presă. Fusese folosită în biroul domnului Karkeek pînă se uzase ; rugina îi sporise defectele originare de concepţie, şi producea minimum de rezultate cu maximum de eforturi. Cu toate acestea, tinerei îi plăcea presa. Îşi încleştă mîinile şi dinţii, se încruntă, ca şi cum s-ar fi războit cu ea din dragoste. Şi după ce apăsă tare mapa de multiplicat în presă, o deşurubă drăgăstos şi scoase mapa ; o deschise cu grijă pe măsuţă şi desprinse cu gingăşie sugativa de pe foiţa umedă, şi în cele din urmă extrase scrisoarea copiată şi îi examină suprafaţa.

— Mînjită ! murmură ea, cu glas tragic.

Iar dobitocul de Dayson, cu veşnica lui veselie prefăcută, şi fără pic de umor, remarcă :

— Profuziunea de H_2O, domnişoară Lessways, este cauza epistolelor mînjite. Sînt gata să revăd corecturile acelea cu dumneata, cînd eşti gata.

Era un bărbat trecut de treizeci de ani. Avusese de-a face cu multe tinere, şi socotea că nu mai avea nimic de învăţat. O cercetase atent pe această fată lucrînd la presă. O văzuse clar privind ţintă la scrisoarea copiată, sub lumina becului de gaz. Şi totuşi, în mişcările ei încordate, în aplecarea şi ridicarea corpului, în gesturile ei delicate, mîngîietoare, în încruntările şi strîmbăturile ei furioase, în privirile atente, în absorbirea ei totală, nu reuşise să-şi dea seama de formidabila revărsare avidă a unui suflet omenesc puternic, pătimaş şi dornic. Îşi ţinuse ochii asupra bustului zvelt şi a taliei strînse, care izbucneau deodată din faldurile rotunjite ale fustei, şi nu se gîndise să exclame nici măcar în sinea sa : „Cu feminitatea şi cu aerul tău de sălbăticiune, cu gravitatea ta care intimidează şi cu delicioasa ta absurditate, mi-aş da leafa pe o săptămînă ca să pun mîna pe tine şi să te zgîlţîi puţin !“ Nu ! Prostănacul nu văzuse absolut nimic, decît o începătoare conştiincioasă învăţînd îndatoririle unui post pe care el însuşi îl botezase „secretară de redacţie“.

II

Hilda nu mai era pradă unei tulburări fără nume. Nu mai dorea ceva — nici ea nu ştia ce. Acum ştia cu certitudine că găsise ceea ce dorise. Timp de aproape un an luase lecţii de stenografie de la nepotul doamnei Dayson, adesea în cadrul unei clase serale ce se ţinea din cînd în cînd, şi uneori singură în timpul zilei. Nu putea să stenografieze la fel de bine ca domnul Dayson, şi nu va putea niciodată, căci domnul Dayson avea stenografia în sînge ; dar, în urma unor eforturi susţinute şi neînchipuit de mari, putea să scrie destul de bine. Se apucase cu dinţii de metoda lui Isaac Pitman şi nu se dăduse bătută. Nici nu-i venea să creadă că izbutise să noteze în clasă cu viteza de nouăzeci de cuvinte pe minut discursurile politice, intenţionat dificile, ale domnului Dayson (conţinînd întotdeauna expresia „pedeapsa capitală", întrucît „pedeapsa capitală" era o abreviere faimoasă) ; dar aşa era, ceasul domnului Dayson o dovedea.

Cam la jumătatea perioadei de studiu, aflase de la domnul Cannon, într-una din rarele lui vizite la mama ei, ceva despre planul lui îndelung gîndit de înfiinţare a unui nou ziar local. Ghicise de îndată că intenţiona să-i ofere un fel de slujbă la ziar, şi avusese dreptate. Îi era recunoscătoare. Doamna Lessways, fiind o femeie cam nepăsătoare, cu spirit larg şi dispusă la experimente — dispusă să lase lucrurile în voie şi să vadă cum vor evolua — nu avusese obiecţii, deşi nici nu o încurajase.

Într-o clipă, ziarul devenise pivotul întregului crez al Hildei. Accepta ideea acestui ziar, aşa cum o călugăriţă acceptă sfînta împărtăşanie, în extaz. Totuşi, ştia prea puţine despre el. Ştia că domnul Cannon se gîndise să-l lanseze mai întîi ca săptămînal, şi apoi, după ce se va dezvolta, să-l transforme în cotidian şi să declare război puternicului monopol al lui „Staffordshire Signal", care, din birourile sale de la Hanbridge, acoperea întregul district. Titlul original fusese „The Turnhill Guardian and Five Towns General Chronicle", şi ei îi plăcuse ; dar cînd domnul Cannon, gîndindu-se la dezvoltarea pe care intenţiona să i-o dea, inversase titlul în „The Five Towns Chronicle and Turnhill Guardian", ea aplaudase cu entu-

ziasm judecata lui profundă. De asemenea, aplaudase proiectul lui de a muta, mai tîrziu, ziarul la Hanbridge, centrul firesc al celor Cinci Orașe. Cam asta era tot ce știa ea. Nu știa nimic și nici nu-i păsa de resursele financiare ale ziarului, de politica, programul sau perspectivele sale. Pentru ea, toate ziarele erau cam la fel. Nici măcar nu analiza, în gînd, extraordinara psihologie a domnului Cannon — omul a cărui energie inventivă și inițiativă neobosită îl împingeau să înființeze un ziar, pe lîngă practicarea reușită, dar de o îndrăzneață ilegalitate, a avocaturii. Îl accepta fără obiecții și cu o admirație religioasă pe domnul Cannon, la fel cum accepta și ideea ziarului. Și fiind, firește, cu totul ignorantă în ziaristică, nu era în măsură să critice felul cum era organizat ziarul. Nu pentru că ar fi fost ceva prea complicat pentru o ființă familiarizată cu improvizațiile întîmplătoare ale ziaristicii minore de provincie ! Ea își închipuise, într-adevăr, în neștiința ei, că la baza editării unui ziar ar trebui să stea o tipografie ; dar cînd domnul Dayson, care lucrase la „Signal" și la alte ziare de provincie din Shropshire, o asigură că majoritatea foilor săptămînale erau tipărite pe prese mărunte, acționate manual, își corectă imediat părerea prostească.

Singurul ei interes — dar care era formidabil ! — consta în ceea ce avea ea de făcut — și anume, să noteze după dictare, să transcrie, să copieze, să claseze, să păstreze scrisorile și documentele, și uneori să corecteze șpalturile. Dincolo de asta — totul plutea pentru ea într-o ceață, și niciodată nu s-a străduit să străbată prin această ceață.

În afară de dorința de a se perfecționa în îndatoririle sale, nu avea nici o altă dorință. Era mulțumită. În biroul sumbru, murdar, neîngrijit, dezordonat și neconfortabil, polar lîngă ferestre și tropical lîngă sobă, cu praf pe haine și cerneală pe degete, cu fumul becului de gaz în nările fremătînde, și cu mintea încordată și chinuită de simțul ei exagerat de răspundere, se simțea în al nouălea cer ! Ea, care se ridica cu atîta vehemență împotriva mizeriei murdare a treburilor casnice, se desfăta în mizeria murdară a acestei activități. Ea, a cărei inimă se revolta la gîndul că truda lui Florrie nu se mai termina

niciodată, era încîntată să aştepte ore în şir, la bunul plac al unor oameni ce păreau însăşi întruchiparea schimbărilor şi capriciilor imprevizibile. Şi ce era ea ? Nimic altceva decît o funcţionară, cu un salariu de început de cincisprezece şilingi pe săptămînă ! Ah ! Dar era o preoteasă ! Simţea o vocaţie, care nu era mînjită de argumente materiale. Era o pionieră. Nici o altă tînără nu făcuse ceea ce făcea ea. Era singura fată din cele Cinci Oraşe care ştia stenografia. Şi pînă în două săptămîni (se spunea) ziarul avea să apară.

III

La masa mare, încărcată cu mormane uriaşe de tot felul de hîrtii şi alte resturi, Hilda şedea aplecată asupra corecturilor, alături de domnul Dayson. El avea corectura, iar ea o copie ; originalul se afla între ei. Era primul şpalt al unei circulare către cetăţeni, pe care îl corectau împreună. Citind şi explicînd cu glas tare, el înscria semnele cabalistice ale corecturii pe marginea exemplarului său, iar ea le copia conştiincios pe marginea exemplarului ei, ca să se obişnuiască cu ele.

— „l.m.“, intonă el.

— Ce înseamnă asta ?

— Litere mici, explică el emfatic, cu vanitatea naivă a cunoştinţelor sale. Adică, nu majuscule.

— Mulţumesc, zise ea şi, scriind „l.m.“, notă în mintea ei sîrguincioasă că însemna litere mici în loc de majuscule ; dar nu ştia de ce, şi nu întreba ; cauza nu o interesa.

— Cred că vom pune „luminat“ acolo, înaintea lui „public“. Cerc, te rog.

— Cerc ? Oh ! Înţeleg !

— Da, pune un cerc în jurul cuvîntului pe margine. Asta-i ca să arate că nu-i greşeala zeţarului inteligent, înţelegi !

Apoi se auzi un pas cunoscut şi imperios pe scară, şi atenţia le fu abătută.

IV

Arthur Dayson şi corecturile sale îşi pierdură pentru Hilda întreaga importanţă şi întregul interes cînd domnul Cannon intră în odaie. Gestul inconştient, expresiv, brusc şi disprețuitor cu care lăsă totul deoparte ar fi putut părea teribil de jignitor unui tînăr mai sensibil decît Dayson. Dar Dayson, în mediocritatea-i înfumurată de băiat bun, avea o piele de crocodil. Ba chiar socoti mişcarea ei firească, întrucît se născuse să fie servil. Hilda se uită cu îngrijorare spre patronul ei, în timp ce acesta îşi aşeza bastonul negru în colţul de după uşă şi îşi desfăcea fularul alb şi paltonul larg (căruia Dayson îi spunea „şuba"). Şi ea îşi zise că patronul arăta obosit şi îngrijorat. Dacă se îmbolnăvea tocmai în acest moment crucial ! Întreaga lor iniţiativă s-ar poticni, şi nici patruzeci de-alde Dayson n-ar putea s-o urnească ! Patronul se obosea prea mult — avocatură ziua şi ziaristică noaptea. Toată lumea trudea prea mult, foarte posibil, dar ceilalţi nu contau. Cu toate acestea, domnul Cannon se apropie de masă cu pas sprinten şi uşor, zîmbitor, îndreptîndu-şi umerii, dovedindu-şi cu mîndrie sieşi şi celorlalţi că forţa-i individuală era inepuizabilă. Gestul acesta de a-şi îndrepta umerii o impresiona întotdeauna pe Hilda, socotindu-l oarecum trist, aproape patetic, prin caracterul lui copilăresc şi încrezător. Îi trezea sentimente materne şi îşi spunea (dar nu în cuvinte), cu un fel de superioritate maternă : „Ce curajos e, bietul de el !" Da, în inima ei îndrăznea să aplice epitetul „bietul de el" acestei făpturi magnifice, a cărei superioritate o recunoştea cu mai multă fervoare decît oricine. Cît despre neînfricata îndreptare a umerilor, o adoptă şi ea, şi după un timp deveni şi pentru ea un gest caracteristic.

— Ei, ce s-aude ? întrebă domnul Cannon în loc de salut.

— Păi, începu Arthur Dayson, încercînd să pară că-l tratează de la egal la egal, m-am dus la Bennion şi i-am dat de înţeles că, dacă nu ne garantează un tiraj de pînă la două mii de exemplare de opt pagini, va trebui să ne adresăm lui Clayhanger din Bursley, chiar şi în ultima clipă.

— Şi ce-a spus ?

— A mormăit.

— Voi risca două mii, în orice caz.

— Hîrtia a fost livrată, şefule ? întrebă Dayson cu glas scăzut, cu o privire vicleană, ca şi cum ar fi vrut să arate că era un om despre care poţi fi sigur că se gîndeşte la toate.

— O s-o avem mîine, cred, zise domnul Cannon. Ai pregătit scrisoarea aceea, domnişoară Lessways ?

Hilda se însufleţi.

— Da, zise ea, întinzînd-o cu o ezitare. Dar dacă vrei s-o refac... vezi, că e...

— Profuziune de H_2O, explică Dayson, indulgent.

— Oh, nu ! hotărî domnul Cannon. — După ce citi scrisoarea, i-o întinse lui Dayson. — Nu contează, dar ar fi trebuit s-o semnezi înainte de a o da la copiat.

— Vai ! Domnişoară ! murmură Dayson, uitîndu-se la Hilda cu sprîncenele ridicate.

Adevărul este că amîndoi uitaseră de această formalitate. Dayson luă un toc şi, după ce descrise în aer cîteva înfloriturі, cam la un centimetru deasupra hîrtiei, semnă maiestuos : „Dayson & Co.“. Aceasta era titulatura firmei. Aşa cum Karkeek era omul de paie al domnului Cannon în avocatură, la fel era şi Dayson în afacerea cu ziarul. Dar în timp ce Karkeek se ruşina în sinea lui, Dayson se simţea mîndru de acest rol, care îi dădea iluzia puterii şi gloriei.

— Notează asta, te rog, zise domnul Cannon.

Hilda luă caietul de note şi un creion, şi apoi rămase încordată, aşteptînd să i se dicteze, cu ochii ţintă la foaia albă. Dayson se afundă în scaun, dîndu-şi capul pe spate. Ştia că prezenţa lui, marele expert stenograf, o făcea pe Hilda să se emoţioneze cînd avea de scris după dictare ; şi asta îi flata vanitatea de om simplist. Hilda îşi ura şi îşi blama emoţia, dar nu şi-o putea stăpîni.

Domnul Cannon, în picioare lîngă masă, îşi împinse pălăria spre ceafă de pe fruntea-i largă, luminoasă, şi apoi, gînditor, absent, îşi ridică mai sus mîna îngrijită şi coborî o clipă flacăra şuierătoare a becului cu gaz, pentru a o ridica apoi din nou.

— Domnului Ezra Brunt. Stimate domn, cu referire la publicitate. În legătură cu scrisoarea dumneavoastră ca răspuns la o scrisoare a noastră, în care ne întrebați despre tirajul susnumitului ziar, dorim să vă informăm că intenția noastră este de a tipări patru mii de...

— Două mii, îl întrerupse Hilda, cu îndrăzneală.

Netulburat, domnul Cannon continuă politicos :

— Nu, patru mii la primul număr. Reprezentantul nostru va fi încîntat să ia legătura cu dumneavoastră, prin înțelegere prealabilă. Cu respect, al dumneavoastră. — Poți s-o semnezi, Dayson, și s-o expediezi în seara asta. Sowter e aici ?

Drept răspuns, Dayson făcu semn cu capul spre o ușă interioară. Sowter era slujbașul bătrîn care o primise pe Hilda prima dată în birourile domnului Q. Karkeek. Cîștiga ceva bani în plus, făcînd seara muncă administrativă în legătură cu secția de publicitate a noului organ de presă.

Domnul Cannon se îndreptă spre ușa interioară și o deschise. Apoi se întoarse și strigă :

— Dayson — o clipă.

— Imediat, zise Dayson, sărind de pe scaun.

Își împinse pălăria pe ceafă cu un gest vulgar, își vîrî mîinile în buzunare, și porni țanțoș în urma patronului său.

Ușa interioară se închise peste cei trei bărbați. Hilda, privind fix la caietul de notițe, roșind și mușcînd ușor creionul între dinți, fu lăsată singură sub lumina becului de gaz. Își simțea inima bătînd cu putere.

Capitolul VIII

Janet Orgreave

I

— AMICUL NOSTRU aşteaptă scrisoarea aceea către Brunt, zise Arthur Dayson, ieşind după cîtva timp din odaia din fund.

— Imediat, replică Hilda cu răceală, deşi nu începuse încă să scrie scrisoarea.

Dayson dispăru, cu un semn scurt din cap.

Tare nu-i mai plăcea Hildei să-l audă spunînd despre domnul Cannon „amicul nostru", dar nu ştia de ce, poate doar fiindcă o socotea o impertinenţă sau, dacă intenţiona să fie glumeţ, ca o dovadă de proastă creştere din partea lui Arthur Dayson. Luă o foaie de hîrtie şi scrise scrisoarea cu mîna, cît putu de repede, dar cu o grijă laborioasă în trasarea fiecărei litere ; o scrise punîndu-şi la contribuţie toate aptitudinile. Chiar şi în treaba cea mai măruntă, nu era felul ei să se cruţe ; trebuia să dea totul sau nimic. Cînd ajunse la cifre — 4.000 — îşi intensifică străduinţa, risipind un uriaş efort inutil ; ca un ciocan pneumatic folosit să spargă o nucă. În cele din urmă, conştiinţa ei se revoltă. Dar Hilda o ignoră. Ştia şi recunoştea că făcea o greşeală sprijinind înşelăciunea domnului Cannon. Dar o sprijini. Ar fi sprijinit-o chiar dacă ar fi socotit că făcînd asta era condamnată la osîndă veşnică, — nu numai din lealitate faţă de domnul Cannon ; doar puţin din lealitate ; dar mai ales din simplă mîndrie iraţională, şi de asemenea pentru că se crampona cu încăpăţînare de o hotărîre.

Scrisoarea odată terminată, o duse în odaia din fund, unde cei trei bărbaţi şedeau într-un conclav misterios. Domnul Cannon o citi, apoi Arthur Dayson împrumută tocul mînjit al bătrînului slujbaş şi, cu încetineala cere-

monioasă cuvenită sentimentului propriei sale importanțe, își așternu semnătura cu înfloriturі.

Cînd se întoarse în odaia din față, Hilda auzi o bătaie la ușa din afară.

— Intră, porunci ea sfidător, pentru că fără să-și dea seama mai păstra încă atitudinea sfidătoare cu care îi oferise domnului Cannon scrisoarea mîncinoasă.

II

O tînără bine îmbrăcată, cu trăsături regulate, aproape frumoasă, cam de aceeași vîrstă cu Hilda, deschise ușa, cu o sfială încîntătoare.

O clipă, cele două tinere se uitară uluite una la alta.

— Ia te uită, Hilda... !

— Janet !

Era o veche colegă de școală, Janet Orgreave, fiica lui Osmond Orgreave, un cunoscut arhitect din Bursley. Janet urmase un timp la școala lui Chetwynd ; și, împreună cu fratele ei Charlie, mai luase parte în același timp cu Hilda și la cursurile particulare de dans ținute de Sarah Gailey (faimoase pretutindeni în Turnhill, Bursley și Hanbridge). Se știa, era aproape un fapt notoriu, că toată lumea o plăcea. Prin instinct, fără să vrea, plăcea tuturor, mari și mici. Natura o răsfățase, înzestrînd-o cu oarecare frumusețe, cu o eleganță de netăgăduit, și din belșug cu amabilitate plină de sinceritate. Nu trebuia decît să zîmbească, și își făcea imediat un prieten ; nu o costa nimic. Zîmbea și acum, creînd iluzia, nu numai pentru Hilda, dar și pentru sine, că plăcerea ei în această întîlnire neobișnuită era de-a dreptul emoționantă.

Își strînseră mîinile, ca niște femei de lume.

— Știai că sînt aici ? întrebă Hilda, cu rezerva ei caracteristică, făcînd o mișcare nervoasă, copilărească, din picior, care poate că nu era cuprinsă în codul unei adevărate femei de lume.

— Nu, habar n-aveam ! exclamă Janet.

— Ei bine, sînt ! Sînt angajată aici.

— Ce minunat pentru tine ! zise Janet cu entuziasm, fără nici o urmă de aluzie prin tonul folosit că situația

Hildei ar fi ciudată, sau necorespunzătoare, sau de neinvidiat.

Hilda, însă, o cerceta cu o tainică invidie, trecătoare dar reală. În cei vreo șase ani ce trecuseră din vremea școlii de dans, Janet se maturizase. Era acum un produs finit. Avea farmecul sexului ei, și se bizuia pe el. Avea grație și o amabilitate fără margini. Avea un fel de a fi degajat și plăcut. Era plină de demnitate. Cu haina ei de blană, cu voalul scump care-i proteja obrajii rumeni, și cu toate micile detalii studiate ale ținutei ei, era îmbrăcată admirabil și luxos. Era femeia obișnuită — nu una remarcabil de neobișnuită — ajunsă la perfecțiune. Nu întruchipa nici o revoltă împotriva obiceiurilor stabilite. Îndoieli și dorințe nu o chinuiau. Era mulțumită în cercul ei : regina sortită a căminului. Și totuși, nu putea fi învinuită de a fi demodată. Nimeni n-ar îndrăzni s-o disprețuiască. Era ceea ce Hilda nu va putea fi niciodată, și nici nu dorise să fie. Și iat-o pe Hilda, lipsită de maturitate, de drăgălășenie, de feminitate și de eleganță, ținînd fără grație scrisoarea între degetele mînjite cu cerneală, în mijlocul întregii dezordini masculine din încăpere — și făcînd parte din ea —, subalternă devotată orbește, care nu se putea aștepta la nici unul din omagiile rituale acordate femeilor, condamnată să șadă și să muncească, să se ridice și să se spetească, să spună „da", și să se prefacă, bățoasă, că este imitația unui robust, util și nesimțitor bărbat printre bărbați ! Dacă Hilda ar fi fost o valkirie sau o sfîntă, poate că n-ar fi simțit nici invidie și nici o strîngere de inimă. Dar era femeie. Formidabila ei mîndrie fu străbătută de autocompătimire ; și durerea sfîșietoare îi abătu pînă și curiozitatea de a afla cu ce scop venise Janet.

III

— Am venit să vorbesc cu domnul Cannon, zise Janet. Intendentul de jos mi-a spus că e pe-aici, pe undeva.

— E ocupat, o lămuri Hilda cu glas scăzut, cu instinctul discipolului de a-l înconjura de mister pe superiorul său.

— Oh ! murmură Janet, descumpănită.

Hilda se întreba, furioasă, ce treabă putea să aibă ea cu domnul Cannon. Janet începu iar :

— E vorba despre domnişoara Gailey, ştii.

— Da — ce anume ?

Şi Hilda dădu din cap cu nerăbdare, vorbind pe un ton şi mai încet, mai prevăzător.

Janet coborî şi ea glasul :

— Este sora domnului Cannon, nu-i aşa ?

— Sora vitregă.

— Ştiu. Am văzut-o de curînd. — Janet şovăia. — Am auzit doar întîmplător. Ştii, m-am dus cu tata. Trebuia să vină aici, la o întrunire a epitropilor sau aşa ceva. Sînt certaţi, nu-i aşa ?

— Cine ? Domnişoara Gailey şi domnul Cannon ? Păi, ea se ceartă cu toată lumea. — Hilda părea să-l apere pe domnul Cannon.

— Mă tem că aşa e, biata de ea !

— S-a certat şi cu mama mea.

— Serios ? Cînd ?

— Oh ! Cu ani şi ani în urmă ! Nu ştiu cînd. M-am mirat întotdeauna cum de m-a lăsat mama să mă duc la lecţiile de dans.

— A fost foarte frumos din partea ei, zise Janet, cu admiraţie.

— Are vreun necaz ? întrebă Hilda direct.

— Mă tem că da.

— Ce anume ?

Janet luă deodată un aer confidenţial.

— Cred că moare de foame !

— Moare de foame ! repetă Hilda într-o şoaptă.

— Da, aşa cred ! Sînt convinsă că nu are ce mînca. S-a certat aproape cu toată lumea. Suferă cumplit de reumatism. Nu iese niciodată — sau aproape niciodată. Ştii că s-a ales praful de lecţiile ei de dans. Mi se pare că a încercat să ia chiriaşi...

— Da, aşa-i. După cîte ştiu, era foarte pricepută la gospodărie.

— Acum nu mai are nici un chiriaş. Stă singură în toată casa, şi...

— Dar nu se poate să moară de foame ! protestă Hilda, aruncînd din cînd în cînd priviri alarmate spre uşa interioară.

— Ba cred că da, stărui Janet, cu glasul plin de convingere.

— Dar ce-i de făcut ?

— Tocmai asta-i. Am văzut-o de curînd. M-am dus anume, pentru că auzisem... Dar a trebuit să mă prefac preocupată de alte lucruri, ca să-mi găsesc o scuză. Nu puteam să-i ofer pur şi simplu ceva, nu-i aşa ? Nu-i îngrozitor ?

Erau tare necăjite, cele două tinere fete, pline de sănătate, vigoare şi încredere, de mîndrie şi simplitate, aruncînd această primă privire uluită spre una din realităţile crude ale vieţii. Şi încercau, cu sinceritate, să se simtă mai necăjite decît erau în realitate ; făceau tot ce puteau, din simpatie, să-şi domolească vitalitatea plină de vioiciune şi elan din ele — şi nu izbuteau pe de-a întregul. Erau bune, erau înduioşătoare — dar erau şi delicios de amuzante — cum îşi concentrau toate resursele de solemnitate şi de experienţă de viaţă asupra cazului tragic al femeii pe care viaţa o învinsese. Gîndul Hildei se îndreptă spre Victor Hugo. Încerca aceeaşi totală dezolare — dar oarecum mai puţin nobilă — ca aceea ce-o cuprinsese cînd îi apăruse pentru prima dată imaginea nemuritoare din „Oceana Nox", tabloul văduvelor palide care, obosite să-i tot aştepte pe cei a căror corabie pierise în furtună, stăteau de vorbă liniştite despre cei pierduţi — răscolind cenuşa din cămin şi din inimile lor... Totuşi, Sarah Gailey nu era nici măcar văduvă. Era o profesoară de dans care îmbătrînea. Iniţiase cîndva tinerele lor mădulare în graţia mişcărilor ritmice ; şi acum era reumatică.

— Nimeni nu poate face ceva, în afară de domnul Cannon, murmură Janet.

— Sînt sigură că n-are nici cea mai mică idee — nici cea mai mică idee ! zise Hilda luîndu-i apărarea. — Dar în sinea ei îşi spunea : „Omul acesta m-a pus să scriu o minciună, şi acum aflu că sora lui moare de foame — în acelaşi oraş !" Şi gîndul îi fugi la opulenţa lui ostentativă. — Sînt sigură de asta ! repetă ea către Janet.

— Oh ! Şi ea ! se grăbi Janet să recunoască. Tocmai de aceea am venit... Cineva trebuia să-i spună... Nici nu visam că am să dau de tine, draga mea !

— E ciudat, nu-i aşa ? zise Hilda, impresionată de romantismul uimitor al lucrurilor. — Văzută acum, prin ochii acestei fermecătoare şi simpatice cunoştinţe, nu era oare de-a dreptul uluitoare originalitatea domnului Cannon de a o fi angajat ?

— N-ai putea să-i faci vreo aluzie ?

— Ba da, am să-i spun, zise Hilda. Sigur !

Fără voie, îşi asuma un anumit drept de proprietate asupra domnului Cannon.

— Ce bine-mi pare ! exclamă Janet. E foarte drăguţ din partea ta !

— Mie mi se pare că tu eşti drăguţă, Janet, zise Hilda, încruntată.

În sinea ei, îşi spunea : „Oare aş fi venit eu, doar din bunătate şi caritate, să-i spun în mod deliberat unui om pe care nu-l cunosc... că sora lui moare de foame ? Niciodată !"

— E datoria lui să se îngrijească de asta ! zise Janet, mulţumită.

— Sigur că da ! adeveri Hilda, închizînd discuţia, cu un murmur intim, confidenţial.

— Ai să-i spui în seara asta ?

Hilda încuviinţă.

Schimbară o privire gravă de apreciere şi înţelegere reciprocă. Fiecare era sigură de înalta stimă a celeilalte. Fiecare era bucuroasă că întîmplarea le făcuse să se întîlnească. Apoi lăsară de o parte îngrijorarea pentru soarta lui Sarah Gailey, şi Janet, oftînd uşurată, începu să vorbească despre vremurile de altădată. Şi glasurile le sunau acum mai puternice şi mai degajate.

— Poţi să-mi spui cît e ceasul ? întrebă Janet ceva mai tîrziu. Mi s-a rupt arcul de la ceas, şi trebuie să mă întîlnesc cu tata la gară, la zece şi un sfert.

— Habar n-am ! zise Hilda, oarecum rusinată.

— Sper că nu-i încă zece.

— Aş putea să întreb, se oferi Hilda, şovăind.

În ceea ce o privea, putea să fie nouă, unsprezece sau chiar miezul nopţii. Nu-i păsa de timp.

— Am fugit, zise Janet, pregătindu-se de plecare. Am să-i spun lui Charlie că te-am văzut, prima dată cînd o să-i scriu. Sînt sigură că o să se bucure. Și trebuie să ne faci o vizită. Zău că trebuie, neapărat ! Mama și tata vor fi încîntați. Mai știi să reciți, ca pe vremuri ?

Hilda clătină din cap, roșind.

Nu-i dădu un răspuns precis la invitație, care o surprinse, o tulbură și o măguli. Ar fi vrut s-o accepte, dar era convinsă că n-o va accepta niciodată. Înainte de a pleca, Janet își ridică voalul, cu un gest drăgălaș, și-și oferi buzele pentru o sărutare. Se îmbrățișară drăgăstos. În clipa următoare, Hilda, în capul treptelor întunecoase, goale și răsunătoare, o privea pe Janet coborînd — o siluetă infinit de elegantă și plăcută privirii.

Capitolul IX

Pe stradă

I

CÎTEVA MINUTE mai tîrziu, pe cînd Hilda închidea ultima scrisoare, domnul Cannon ieşi oarecum grăbit din odaia din fund, încheindu-şi paltonul la gît.

— Noapte bună, zise el, luîndu-şi bastonul din colţul unde-l lăsase.

— Domnule Cannon !

— Da ?

— Vroiam să îţi spun ceva.

— Ce s-a întîmplat ? Sînt grăbit.

Hilda îşi aruncă ochii spre uşa interioară, pe care el o lăsase deschisă. Din dosul uşii se auzeau glasurile lui Arthur Dayson şi al bătrînului slujbaş ; dar ea nu avu curajul să străbată toată odaia şi s-o închidă, şi deşi domnul Cannon nu părea dispus să facă nici o mişcare, ochii lui îi urmăriră privirea şi probabil că ghici încurcătura ei. Tînăra fată nu ştia ce să facă. Într-o clipă, se părea că va izbucni între ei o criză teribilă. Ea tremura şi părea foarte tulburată.

— E ceva destul de important, zise cu timiditate, şi în acelaşi timp, cu o anumită violenţă.

— Ei, atunci mîine după-amiază.

Părea că şi el era într-o stare irascibilă. Situaţia putea deveni periculoasă. Dar Hilda nu ar fi îngăduit ca purtarea să-i fie influenţată de primejdii sau dificultăţi, care aproape totdeauna aveau efectul de a-i întări hotărîrea. Dacă trebuia făcut ceva, atunci trebuia făcut — şi gata ! El aştepta, nerăbdător, ca ea să se declare de acord, şi astfel să poată pleca.

— Nu, se împotrivi ea, cu o îndîrjire categorică în glasul limpede. Trebuie să-ţi vorbesc în seara asta. E foarte important.

El scoase din vîrful limbii un sunet nearticulat, de exasperare stăpînită.

— Dacă ai terminat, îmbracă-te şi vino împreună cu mine, zise el.

Hilda se grăbi să-l asculte, şi îl ajunse din urmă pe cînd cobora încet ultimul şir de trepte. Îşi încheiase haina, îşi înnodase fularul gros, şi acum, cu scrisorile ţinute strîns sub braţ ca să nu cadă, îşi trăgea mănuşile.

— Am o întîlnire la Sarazin, zise el domol.

Era vorba de „Capul Sarazinului" — localul central al oraşului, unde conservatorii şi liberalii se întîlneau pe teren neutru.

II

Domnul Cannon o luă spre stînga, către High Street şi marele loc viran, în care se şi excavaseră pivniţele noii clădiri a primăriei. Îşi ţinea mănuşile groase în mîinile albe şi elegante, ca unul care nu simţea gerul. Ea păşea în urma lui. Răsuflarea lor aburea aerul tăios. Era înspăimîntată şi se socotea de o laşitate abjectă, dar era hotărîtă pînă la disperare. El trebuia să afle adevărul, şi trebuia să-l afle de îndată : nimic altceva nu mai conta. În spaima ei, se gîndi : „Dacă nu încep imediat, o să-mi ceară să încep, şi asta va fi mai rău decît orice". Era ca cineva care, după ce se lăudase că va sări de pe o înălţime într-o apă adîncă şi rece, se suie pe înălţime, măsoară distanţa înfricoşătoare, i se face rău de frică şi nu îndrăzneşte să sară, dar ştie că trebuie să sară.

— Bănuiesc că ştii că domnişoara Gailey moare de foame, zise ea abrupt, pe un ton dur, privind în pămînt.

Sărise ! Viaţa părea să se scurgă din ea. Nu vrusese să folosească aceste cuvinte, şi nici acest ton. Bineînţeles că nu-şi închipuia că el ştia despre starea domnişoarei Gailey. Îşi afirmase în faţa lui Janet Orgreave convingerea absolută că el nu ştia. Cît despre ton, acesta era acuzator, brutal, plin de cruzimea inconştientă şi teribilă a tinereţii.

— Ce ? — Domnul Cannon întoarse brusc capul spre ea, fixînd-o cu privirea.

— Domnişoara Gailey — se pare că moare de foame ! zise acum Hilda cu timiditate, aproape scuzîndu-se. Eram sigură că dumneata nu ştii. M-am gîndit că *cineva* trebuie să-ţi spună.

— Ce vrei să spui — moare de foame ? întrebă el cu asprime.

— Nu are ce mînca, răspunse ea cu simplitatea directă a unui copil.

— Şi de unde s-a aflat povestea asta ?

— E adevărată, zise ea. Mi s-a spus în seara asta.

— Cine ţi-a spus ?

— O prietenă de-a mea — care a văzut-o !

— Dar cine ?

— N-ar fi corect din partea mea să-ţi spun cine.

Merseră mai departe într-o tăcere cumplită, pînă la colţul pieţii cu High Street.

— Iată cutia de scrisori, zise el, oprindu-se.

Hilda aruncă, cu o grabă nervoasă, scrisorile în cutie. Apoi se uită spre el, rugător. În lumina nopţii înstelate, văzu pe faţa lui un zîmbet sardonic, meditativ. Partea de mijloc a buzei superioare era ridicată, în timp ce colţurile erau trase în jos — o expresie de dezgust dispreţuitor. Ea izbucni :

— Firește, ştiu bine că nu-i vina dumitale. Ştiu că dacă ai fi *ştiut...*, dar cum nu vă vedeţi niciodată, şi oamenii nu s-au gîndit să-ţi...

— Îţi sînt foarte recunoscător, o întrerupse el liniştit, tot gînditor.

Se vedea că era sincer. Atitudinea lui era demnă. Mulţi alţii s-ar fi simţit ruşinaţi, umiliţi, chiar dacă se ştiau nevinovaţi. Dar el reuşi să se ridice deasupra acestei slăbiciuni. Hilda se simţi bucuroasă ; îl admira. Şi mai era foarte bucuroasă şi pentru faptul că el nu găsea de cuviinţă să declare categoric că nu ştiuse în ce situaţie se găsea sora lui vitregă. Pentru că, bineînţeles, nu ştiuse !...

III

Brusc, se simţi fericită ; era însufleţită de o bucurie fără nume. Se simţea fericită pentru că era atît de tînără, de fragilă şi lipsită de experienţă, iar el cu atît mai matur, mai puternic şi mai capabil. Se simţea fericită pentru că era o fată simplă, iar el un bărbat matur şi important. Se gîndi că relaţia dintre ei era în clipa aceea minunat de frumoasă. Se simţea fericită pentru că fusese extrem de înfricoşată şi frica se risipise. Piaţa întunecată şi străzile ce ce întindeau pînă departe erau liniştite şi pustii în noapte, înconjurînd tăcerea lor într-o tăcere şi mai mare : şi se simţea fericită şi din cauza asta. Un poliţai cu braţele ascunse sub manta se apropia fără grabă din direcţia băncii.

— Frumoasă seară, domnule sergent, zise domnul Cannon cu cordialitate.

— Da, domnule. Noapte bună, domnule, răspunse poliţaiul cu respect şi cu un aer demn, paşii săi răsunînd apoi din ce în ce mai departe.

Înfăţişarea şi ţinuta curajosului poliţai, care fără să-i pese de ger veghea asupra oraşului, ca şi felul cum se salutaseră, el şi domnul Cannon — chiar şi toate astea i se părură Hildei straniu de frumoase. Şi apoi un tren se auzi trecînd de-a lungul digului în depărtare, şi procesiunea feestrelor galbene lunecînd în noapte era tăiată la intervale regulate de siluetele negre ale schelelor noii primării. Ce frumos ! Hilda era năpădită de o tristeţe mîngîietoare. Cu trenul acesta plecase Janet. Într-un compartiment de clasa întîi, Janet şi tatăl ei şedeau împreună, alături, într-o deplină înţelegere şi apropiere. Iarăşi, o relaţie frumoasă ! Din vîrful unui cuptor înalt, undeva mai aproape, izbucneau din cînd în cînd flăcări uriaşe. Ceramica era arsă în timpul nopţii : şi undeva, nevăzut, fochistul trebăluia la gurile cuptorului. Ici şi colo, pe faţadele întunecoase ale caselor, cîte o fereastră strălucea aurie... atîtea şi atîtea fiinţe vii în dosul obloanelor ! Totul era frumos, îmbucurător. Gîndul la mama ei, care o aştepta neliniştită să se întoarcă acasă, o incita. Gîndul la domnul Cannon şi domnişoara Gailey, despărţiţi de atîţia ani, şi acum în pragul unei împăcări, era nespus

de înduioșător și frumos, într-un fel pe care nu-l putea defini.

— Chiar mai deunăzi mă gîndeam, vorbi domnul Cannon, tratînd-o de parcă ar fi fost egala lui în ani și înțelepciune, mă gîndeam că am găsit tocmai ce-i trebuie surorii mele vitrege — un post potrivit pentru ea — o șansă la o mie, numai dacă ea...

Nu mai era nevoie să termine fraza.

— Și acum e prea tîrziu ? se grăbi Hilda să întrebe.

— Nu, zise el. Nu-i prea tîrziu. Primul lucru pe care am să-l fac mîine dimineață va fi să mă duc s-o văd. Nu se face să mă duc în seara asta, înțelegi, ar putea părea prea ciudat.

— Da, murmură Hilda. Ei, atunci, noapte bună.

Se despărțiră. Ea îl simțea profund mișcat. Totuși, nu o întrebase mai multe amănunte despre domnișoara Gailey. Era un om prea mîndru și, sub aerul lui inflexibil, prea sensibil ca s-o facă. Avea de gînd să descopere singur adevărul. O crezuse — și acesta era esențialul. Se purtase superb. Scrisoarea mincinoasă către Ezra Brunt nu fusese decît o mică abatere, chiar dacă nu era cu adevărat o dovadă de virtute.

Porni în grabă, încercînd să imite ținuta frumoasă, degajată, calm sfidătoare a domnului Cannon și a polițaiului.

IV

— Florrie s-a culcat ? întrebă ea voioasă pe doamna Lessways, care se agița în jurul ei prin salonaș, prefăcîndu-se îmbufnată, dar încîntată în sinea ei s-o întîmpine acasă cu un foc bun și cu o masă îmbelșugată. Hilda era și ea încîntată de această primire.

— Dacă Florrie s-a culcat ? Cred și eu că s-a culcat. E doar trecut de zece jumătate ! Doamne ! Să umbli pe-afară după ora ceaiului. N-am mai pomenit așa ceva. Hai, încălzește-ți picioarele.

— Aș fi venit mai devreme acasă, dar s-a întîmplat ceva, zise Hilda.

— Oh ! exclamă indiferentă doamna Lessways.

Adevărul este că nu o interesau cîtuşi de puţin afacerile firmei Dayson & Company. Singurul lucru care o interesa era absenţa şi reîntoarcerea zilnică a Hildei. Părea mulţumită să nu ştie ce făcea Hilda în biroul acela misterios. Foarte volubilă atunci cînd era bine dispusă, rareori trecea în conversaţia ei dincolo de nimicurile vieţii, personale şi domestice — viaţa căminului oră de oră şi minut de minut. Adesea Hildei i se părea uimitor că mama ei nu se plictisea niciodată de aceste subiecte, şi nici nu ţinea să descopere alte subiecte.

— Da, zise Hilda. Domnişoara Gailey...

Doamna Lessways deveni într-o clipă altă fiinţă.

— Şi el ştie ? se repezi ea să întrebe, după ce Hilda îi povesti despre vizita lui Janet şi veştile aduse.

— Da. I-am spus eu — firește.

— Tu ?

— Păi, trebuia să-i spună cineva, zise Hilda cu un aer nepăsător. Aşa că i-am spus chiar eu.

— Şi cum a luat-o ?

— Păi, cum s-o ia ? răspunse Hilda printr-o altă întrebare. N-avea ce face ! A fost foarte recunoscător, şi mi-a spus-o.

Doamna Lessways începu să plîngă.

— Ce te-a apucat, mamă ?

— Mă gîndeam doar la biata Sarah ! răspunse doamna Lessways la mustrarea conţinută în întrebarea bruscă a Hildei. Am să mă duc mîine dimineaţă s-o văd.

— Dar, mamă, nu crezi că ar fi mai bine să aştepţi puţin ?

Doamna Lessways vorbi cu hotărîre :

— Mîine dimineaţă am să mă duc s-o văd pe Sarah Gailey, să fim bine înţelese ! N-am nevoie să mă înveţe fiica mea cînd trebuie să mă duc să-mi văd prietenele şi cînd nu... O cunosc pe Sarah Gailey dinainte de a se fi născut domnul Cannon al tău !

— Oh, foarte bine ! Foarte bine ! o linişti Hilda.

— Am să-i spun lui Sarah Gailey că poate să conteze pe mine, fie că vrea sau nu ! Asta am să-i spun lui Sarah Gailey !

Doamna Lessways îşi şterse ochii.

— Mamă, întrebă Hilda după ce urcară scările, ai învîrtit ceasul ?

— Cred că nu, răspunse vinovata cu glas şovăielnic, din uşa dormitorului ei.

— Oh, mamă, ce exasperantă eşti ! Alaltăieri seara nu m-ai lăsat să-l ating. Mi-ai spus că ţii să-l învîrteşti singură. Şi acum, puteam să aştept mult şi bine să bată mîine dimineaţă — dă-mi lumînarea, te rog !

Coborî încîntată în antreu şi deschise uşa cea mare a pendulei, îşi vîrî mîna în cavitatea întunecată şi, cu o strîmbătură, ridică greutăţile masive. Această uitare din partea mamei îi spori într-un fel extraordinara ei împăcare cu viaţa. Urcă din nou scara întunecoasă, pe aripile unei exaltări pure şi nevinovate

Capitolul X

Declinul domnişoarei Gailey

I

ŞTIIND PE CINE va întîlni, Hilda veni după două zile acasă, la ceai, cu o stare de spirit în care predomina emoţia. Vremea era şi mai rece şi ea îşi legase strîns sub bărbie panglicile cafenii ale bonetei mititele, cu funda dublă puţin spre stînga. O vestă croşetată pusă peste rochie, sub jachetă, făcea ca aceasta din urmă să pară mai strîmtă decît de obicei, aşa încît garnitura de blană se curba în afară izbucnind printre nasturi, şi bustul părea încorsetat, în timp ce fustele se înfoiau bogate în afară. Un manşon, viu colorat, ca să se asorteze cu rochia, cu boneta şi cu obrajii, îi completa toaleta. Intră în casă venind prin grădină, şi tropăi uşor cu picioarele pe lespezile din antreu, în parte ca să le încălzească şi să scuture cele cîteva fire de zăpadă, în parte ca să-şi anunţe clar sosirea. Apoi, aşa cum se găsea, cu mîinile în manşon, intră în salon. Era rumenă la faţă şi palpita de viaţă intensă, şi de o senzaţie de forţă juvenilă. Avea convingerea profundă, inconştientă, a superiorităţii tinereţii asupra vîrstei înaintate. Şi iată-le pe cele două femei mai în vîrstă, aşteptînd-o, stînd parcă în defensivă, şi tot atît de emoţionate ca şi ea !

— Bună ziua, domnişoară Gailey, zise ea cu un zîmbet amabil şi chiar cordial, scuturînd cu căldură mîna flască şi reumatică ce îi era întinsă afectat. — Şi totuşi, fără să vrea, poate chiar fără să-şi dea seama, în tonul, în zîmbetul şi în strîngerea ei de mînă viguroasă se simţea ceva care vroia să spună : „Sărăcuţa de tine !“ — cu milă, cu indulgenţă, cu dispreţ.

Nu mai vorbise cu domnişoara Gailey, şi abia dacă o mai văzuse, din vremea lecţiilor de dans. O femeie pe cale de a pierde totul, în afară de mîndrie, poate dispărea din

vedere tot atît de uşor într-un orăşel, ca şi într-un oraş mare ; cunoştinţele ei îşi vor spune : „N-am mai întîlnit-o în ultima vreme pe Cutare. Mă întreb...“ Şi curiozitatea nu va merge mai departe. Iar după puţin timp, invizibilitatea ei va înceta să mai trezească vreun comentariu, în afară de : „Se ţine rezervată în ultimul timp“. Domnişoara Gailey nu-i părea Hildei mai bătrînă ; părul castaniu avea doar cîteva fire albe şi pielea îi era destul de netedă şi îngrijită. Dar, într-un fel curios, părea mai mică şi mai neînsemnată, această femeie care, cu un oarecare aer pedagogic, învăţa pe vremuri fetele să fie graţioase şi pe băieţi, curtenitori, această femeie socotită de toţi elevii ei o autoritate necontestată în corectitudine şi comportament degajat. „Ia să vedem, tinere domn Charles“, şi-o amintea Hilda spunînd, „vrei să mă inviţi din nou la polca următoare, şi să încerci să nu arăţi de parcă mi-ai face o favoare şi ţi-ar fi ruşine ?“ Avea o limbă ascuţită, ca să-i muştruluiască pe băieţii prea neglijenţi, ca şi pe fete, dealtfel.

Şi vorbea atît de corect — la fel de corect cum executa şi figurile unui dans ! Hilda, care vorbea şi ea fără regionalisme, se debarasase de accentul specific celor Cinci Oraşe la şcoala lui Chetwynd, unde se învăţa cel mai pur accent de Kensington ; dar domnişoara Gailey îl pierduse pe al ei chiar în Kensington — aşa se spunea ! — cu mulţi ani în urmă. Şi acum, deşi aflată în declin, avea încă o vorbire desăvîrşită. Dar autoritatea şi importanţa ei se risipiseră, parcă golite de substanţă : doar umbra lor mai rămăsese. Avea într-adevăr şi acum o atitudine pe jumătate conciliantă şi pe jumătate sfidătoare, dar temător şi slab sfidătoare. Capul îi era agitat de mici mişcări nervoase ; ochii umezi păreau să spună : „Să nu credeţi că nu sînt la fel de mîndră şi de independentă ca întotdeauna, pentru că vă înşelaţi. Uitaţi-vă la rochia mea de mătase, la ghetele lustruite, la părul periat şi la mîinile mele ! Poate cineva să găsească *la mine* vreo urmă de înfăţişare sărăcăcioasă ?“ Dar în spatele acestei bravade, se afla recunoaşterea jalnică, ieşind mereu la iveală, că decăzuse, deşi cu o anumită demnitate personală pe care nimeni în afară de ea n-ar fi putut s-o păstreze.

II

Cele două femei erau așezate în fața unui foc strălucitor. Hilda, simțind cum nervozitatea i se risipește, veni între ele să-și încălzească mîinile, care se înroșiseră de frig, în ciuda manșonului și a mănușilor.

— Ține, mamă ! zise ea tachinînd-o, punîndu-i în poală manșonul și mănușile.

Sarah Gailey se ridică de pe scaun țeapănă, cu mișcări încete.

— Te rog, nu te deranja din cauza fetei ăsteia, Sarah ! protestă doamna Lessways.

— Oh, nu, Caroline ! zise liniștit domnișoara Gailey. Vroiam doar să-mi pun șorțul.

Dintr-o geantă de pe masă, scoase un șorțuleț negru de satin, avînd brodată pe el cu borangic o rămurică de trandafir. Era un șorț extrem de elegant — mult mai elegant decît cel al doamnei Lessways — deși nu chiar după ultima modă în materie de șorțuri ; nefiind comestibil, fusese probabil păstrat multă vreme într-un șifonier, cu gîndul tocmai la o asemenea ocazie. Își potrivi elasticul în jurul taliei subțiri, și se așeză la loc. Șorțul era un semn că venise hotărîtă să-și petreacă aici întreaga după-amiază. Și dovedea cît de totală era împăcarea dintre cele două vechi prietene.

În timp ce conversația trecea de la subiectul urgent al vremii, la marea problemă a lecuirii degerăturilor, Hilda se întreba ce oare se petrecuse între mama ei și domnișoara Gailey, și dacă mama ei se descurcase prin simplă cordialitate sau prin șiretenie ; detalii pe care nu le va afla niciodată, căci doamna Lessways era foarte loială față de fosta ei prietenă și, în plus, trebuia neapărat să susțină onoarea vechii generații împotriva celei noi. Hildei i se părea de necrezut că această femeie, care ședea cu atîta demnitate și afectare lîngă focul din căminul lor era aceeași cu cea care acum două zile murea de foame în închisoarea, impusă de mîndrie, a propriei sale case. Dacă domnișoara Gailey ar fi știut că Hilda știe !... Dar Hilda știa că domnișoara Gailey știe că ea știe — și că alții bănuiesc ! Totuși, atît de mare era sublima forță a con-

venţiilor, încît masca generală a ignoranţei triumfa nestingherită.

Şi iat-o pe Florrie — schimbată, crescută, dezvoltată, versată în detaliile saloanelor, dar timidă din cauza musafirei — intrînd să servească ceaiul. Iar domnişoara Gailey o inspectă cu detaşarea calmă şi atotştiutoare a unei zeităţi, şi după plecarea ei îi spuse Carolinei că Florrie părea o fetiţă promiţătoare — avînd în ea „calităţile unei bune slujnice". Mai tîrziu, stăpîna casei îi relată această opinie lui Florrie, care păru foarte impresionată şi încurajată să-şi facă bine treaba.

III

— Va să zică, aveţi de gînd să plecaţi la Londra, domnişoară Gailey ? întrebă Hilda în timpul ceaiului. — Gustarea se desfăşura satisfăcător, deşi Caroline nu izbuti s-o convingă pe Sarah să mănînce destul.

Domnişoara Gailey roşi uşor, făcînd din cap o mişcare nervoasă caracteristică. Se vedea că devenise extrem de susceptibilă.

— Şi ce ştii tu despre asta, curioasă mică ? interveni în grabă doamna Lessways, deşi chiar ea o informase pe Hilda despre acest vag proiect. — Într-un fel, în prezenţa vechii ei prietene, doamna Lessways părea să se simtă obligată să joace rolul mamei autoritare.

— A pomenit domnul Cannon de aşa ceva ? întrebă domnişoara Gailey pe un ton politicos. — În orice caz, se vedea că domnişoara Gailey recunoştea, foarte corectă, că Hilda era acum o persoană în toată firea şi nu o elevă de dans cu picioare slăbănoage. — Ei bine, se pare că el ţine la asta. A venit ieri dimineaţă la mine să-mi propună, aşa, pe neanunţate. Şi era entuziasmat ! Ţi-am spus cît de entuziasmat era de această idee, nu-i aşa, Caroline ? Ştii cum e el cînd îl apucă ceva.

— Eu să nu ştiu ? murmură Caroline, ridicînd din sprîncene. — Ea vorbea mult mai deschis decît celelalte două.

Domnișoara Gailey urmă să-i vorbească Hildei, cu seriozitate :

— E vorba de o pensiune pe care o are el acolo. Ceva în legătură cu o ipotecă pe mobilier, mi se pare. Dar poate că știi ?

— Nu, nu știu, zise Hilda.

— Oh ! exclamă domnișoara Gailey, ușurată. În orice caz, stăruie să mă ocup eu de pensiune. Zice că-i tocmai ce-mi trebuie. Dar... dar nu știu ! încheie ea, descurajată.

— Toată lumea știe că ești o gospodină desăvîrșită, zise doamna Lessways. Întotdeauna ai fost.

— Îmi aduc aminte ce bunătăți erau la serbările de sfîrșit de an, zise Hilda cu un entuziasm politicos.

— Întotdeauna m-am îngrijit de ele personal, recunoscu obiectiv domnișoara Gailey.

— Eu nu știu nimic despre bunătățile de la serbări, zise doamna Lessways, dar știu cum te pricepi la gospodărie, Sarah !

— Ei bine, asta spune și George ! se fandosi Sarah. Spune că n-a mai avut mîncăruri și îngrijire ca în anul cînd a stat cu mine.

— Sînt sigură că s-a căit de multe ori că te-a părăsit ! exclamă Caroline. De nenumărate ori !

— Oh, știi... Rudele..., murmură Sarah, vag. — Aceasta fu singura referire la înstrăinarea lor. Apoi continuă cu mai multă însuflețire : — Și apoi, domnul Cannon a avut întotdeauna tot felul de idei în privința pensiunilor și a camerelor mobilate și așa mai departe. Spunea întotdeauna că se pot scoate o mulțime de bani din ele, dacă ai grijă de ele cum trebuie ; numai că de obicei nimeni nu are... El ar fi trebuit să știe ; a fost destul timp celibatar, și a avut de-a face cu destule ! Spune că nu se simte deloc bine acolo unde stă, adăugă ea, parcă aparte către Caroline. E vorba de oameni care închiriau locuințe la artiștii din Hanbridge.

— Oh ! *Aceia !* exclamă Caroline.

Conversația se rătăci într-un labirint de amintiri, și Hilda se văzu nevoită să-și recunoască tinerețea și lipsa

ei de experiență. Sarah și Caroline își reaminteau una alteia zeci de persoane și întîmplări, deschizînd perspective istorice într-un mod care o umplu pe tînăra fată, fără voie, de un respect plin de invidie.

— Îți amintești cînd s-a construit teatrul din Hanbridge, Sarah ? întrebă Caroline. Bunicul meu — străbunicul Hildei — a făcut o ofertă, dar n-a obținut slujba — era foarte bătrîn.

— Nu, nu-mi amintesc. Dar cred că pe atunci eram la Londra.

— Probabil că de aceea nu-ți amintești.

— Da, zise Sarah, întorcîndu-se din nou spre Hilda, asta spune și domnul Cannon. Spune că n-aș putea pretinde că nu cunosc Londra... Dar a trecut atîta timp de atunci !

Și se uită la Caroline, ca și cum ar fi căutat înțelegere.

— Haide, haide, Sarah ! protestă Caroline cu tărie, și totuși cu grijă față de sensibilitatea lui Sarah. La urma urmei, nu-i chiar atît de mult de-atunci !

— Pare atît de mult, zise Sarah, pe gînduri, și buzele i se mișcau neliniștite. Apoi, după o tăcere : — E atît de hotărît ?

— Hotărît la ce ? Să te duci la Londra ?

— Da.

— Și de ce nu ?

— Păi, nu știu dacă am să pot...

— Bah ! pufni Caroline, ironic și măgulitor. Ești mai tînără decît mine, și nici eu n-aș îngădui cuiva să insinueze că sînt bătrînă. Și acum, termină-ți bucățica aceea de prăjitură.

— Nu, Caroline, mulțumesc. Zău că nu pot.

— Doar că-mi va părea rău să te pierd, trase concluzia Caroline. Prieteni vechi nu găsești așa ușor.

— Ah ! Nu ! murmură Sarah încet, uitîndu-se cu ochii umezi la o pată de pe șervețelul alb.

— Hilda, lasă puțin flacăra gazului, zise repede doamna Lessways, puțin stînjenită. A început să fîsîie.

Și schimbă subiectul.

IV

Cu o grabă exagerată, Hilda se repezi la robinetul de gaz. Brusc, se simţi năpădită de tristeţea cea mai dezolantă. Nu putea suporta să se uite la domnişoara Gailey ; mai mult chiar, domnişoara Gailey i se părea ireală, nu o femeie adevărată, ci o imagine abstractă a suferinţei, creată de mintea ei. Cu cîteva minute în urmă, Hilda se simţise mîndră de tactul şi spiritul întreprinzător al lui George Cannon, care avea talentul misterios de a găsi ceva potrivit pentru oricine avea nevoie. El o pusese pe Hilda pe picioarele ei ; şi făcea acelaşi lucru pentru sora lui vitregă, şi cu atîta diplomaţie şi abilitate, încît domnişoara Gailey putea să pretindă, faţă de sine şi faţă de ceilalţi că George Cannon, şi nu Sarah Gailey, era cel care trebuia să fie recunoscător. Dar acum Hilda vedea că Sarah Gailey se temea să se ducă la Londra, şi că George Cannon o împingea înainte, cu întreaga forţă nemiloasă a spiritului său întreprinzător. Şi tabloul era de un tragism extraordinar, inexplicabil. Privirea timorată a lui Sarah Gailey părea să spună : „Mă sperie gîndul să plec. E ceva peste puterile mele — peste curajul meu. Dar va trebui să mă duc, şi va trebui să par bucuroasă că mă duc. Şi nimeni nu mă poate salva !“

Rochia de mătase bună a domnişoarei Gailey, şorţul ei frumos, aerul îngrijit şi manierele demne, pretenţia ei plină de semeţie că era ca pe vremuri — toate acestea o izbiră pe Hilda ca insuportabil de patetice — astfel încît se văzu silită să-şi întoarcă privirea, ca nu cumva să înceapă să plîngă, mişcată de atîta patetism. Da, era un lucru la care nu putea să privească ! Nu putea suporta nici să-şi lase imaginaţia să rătăcească în trecutul imediat al domnişoarei Gailey ! Îşi zise : „Abia ieri dimineaţă nu ştia poate de unde va face rost de ceva de mîncare. Probabil că el i-a dat nişte bani. Abia ieri dimineaţă nu ştia poate de unde va face rost... Dacă îmi mai repet asta încă o dată, am să izbucnesc în plîns !“ Îşi balansă linguriţa de marginea ceştii şi o lăsă să cadă.

— Ce faci, domnişoară Neastîmpărată ! comentă mama ei, amuzată.

Şi imediat auziră tustrele o bătaie la uşa din faţă.

— Oare Florrie o fi auzit ? întrebă nervoasă doamna Lessways. Ceea ce vroia de fapt să spună era : „Cine naiba poate fi ?“ Dar asemenea întrebări nu se pot pune în faţa unei vechi prietene cu care abia se împăcase. Trebuia să se poarte de parcă lucrul cel mai obişnuit la ora ceaiului era ca cineva să bată la uşa din faţă.

Capitolul XI

Dezamăgire

I

INTRAREA LUI George Cannon în salon produse o agitaţie care stimulă în mare măsură atît însufleţirea cît şi stinghereala celor trei femei. Sarah Gailey îşi exterioriză emoţia înroşindu-se la faţă şi mişcînd fără rost capul şi mîinile, precum şi scoţînd monosilabe care nu exprimau nimic altceva decît o teamă vagă, dar intensă. Doamna Lessways era şi ea tulburată şi oarecum neliniştită ; dar se simţea măgulită şi încîntată. Hilda rămase de-a dreptul bănuitoare în primele clipe. Ghicise că domnul Cannon ştia de vizita surorii sale, şi că venise să-şi vadă de propriile interese. Bănuielile îi fură confirmate cînd îl văzu că o salută pe sora lui fără o surprindere vizibilă ; dar cînd, ca răspuns la insistenţele doamnei Lessways, îşi scoase paltonul uriaş, cu gesturile largi, viguroase, care impresionează femeile susceptibile şi provoacă plăcere chiar şi celor indiferente, el zise degajat către Sarah Gailey :

— Nu mă aşteptam să te întîlnesc aici, Sally. Am venit să schimb o vorbă în particular cu doamna Lessways, în legătură cu evacuarea unuia dintre chiriaşii ei de pe Calder Street.

Sarah rîse nervos şi zise că se va retrage, şi doamna Lessways zise că Sarah nu va face aşa ceva, şi că putea foarte bine să audă tot ceea ce ar putea avea de spus domnul Cannon despre proprietăţile ei de pe Calder Street.

După cîteva clipe, domnul Cannon stătea la masă, degajat, împreună cu ele, frecîndu-şi satisfăcut mîinile şi recunoscînd că n-ar refuza o ceaşcă de ceai dacă era rugat. Hilda primi instrucţiuni precise din partea mamei să scoată o ceaşcă şi o farfurioară din bufet şi o linguriţă din sertar,

Le aduse la masă ca o fată în casă, dar ca o fată în casă delicată şi stilată, şi îi făcu plăcere să joace rolul fetei în casă delicate şi stilate. Domnul Cannon şedea lîngă mama ei, şi Hilda aşeză cu un clinchet ceaşca cu farfurioara pe faţa de masă albă, între ei ; şi în timp ce făcea asta, domnul Cannon se întoarse şi îi mulţumi cu un zîmbet prietenesc, iar ea îi întoarse zîmbetul. Nu mai erau acum patron şi angajată, ci exclusiv oameni de lume ; cu toate astea, relaţiile lor de serviciu creau între ei o intimitate pe care era amuzant s-o simţi acasă. În plus, Sarah Gailey era aşezată în faţa lor, şi Hilda nu putea face să nu i se vadă în ochii negri gîndul : „Dacă ea se află aici, dacă voi toţi staţi prieteneşte laolaltă, asta mi se datorează mie." Încîntător şi, într-un fel, primejdios secret !... Întorcîndu-se pe scaunul ei, aranjă cu mai multă grijă paltonul uriaş, pe care el îl aruncase neglijent pe balansoarul mamei ei. Era extrem de greu, cît o duzină de jachete plăpînde de-ale ei, şi chiar mai mult ; şi ea, care s-ar fi pierdut în el ca o pisică într-o pătură, se gîndi cu plăcere cît de puternic era omul acesta în stare să-l poarte. Şi cît de plăcută la pipăit era ştofa aspră şi moale în acelaşi timp. Dintr-unul din buzunarele imense, atîrna capătul unui fular colorat de mătase, mai delicat decît tot ceea ce purtase ea vreodată.

Acum, cînd toţi erau iarăşi aşezaţi, domnul Cannon acceptă ceaiul oferit de doamna Lessways. Albeaţa lenjeriei lui, croiala şic a costumului său, eleganţa şi distincţia gesturilor — toate acestea stîrniră în femei o reacţie, o emulaţie ; era datoria lor de femei. Cochetăria domnea, în special între gazdă şi musafir. Hilda se conformă şi ea atmosferei. Iar Sarah Gailey, deşi vorbea puţin şi niciodată nu-şi sfîrşea fraza, făcu tot ce putu ca să nu strice ambianţa, încuviinţînd cu capul, zîmbind stingherită cu un aer aprobator, şi întorcînd brusc capul de la unul la celălalt. După ce domnul Cannon şi doamna Lessways, prin cîteva cuvinte grave, schimbate printre politeţuri, pecetluiră soarta nenorocită a unei întregi familii din Calder Street, nu mai rămase nici urmă, în comportarea lor, din ruşinoasa conştiinţă a faptului că, numai cu două zile în urmă, fuseseră dezbinaţi de adversităţi cumplite şi că una dintre ei fusese lipsită chiar de mijloacele de existenţă.

II

— Oh, nu ! draga mea ! Eşti prea modestă — ăsta-i cusurul tău, zise George Cannon cu înflăcărare către soră-sa vitregă.

Epitetul o măguli, dar nu-i risipi timiditatea. Hilda găsea că totul era de un tainic romantism.

Subiectul suprem îşi croise drum în conversaţie. Stăpînind gîndurile tuturor, se pare că izbucnise prin propria sa energie intrinsecă, împotriva voinţei celor de faţă. Imposibil să spui cine l-a abordat mai întîi ! Dar George Cannon îl înşfăcase acum bine şi îl dezvolta. Era entuziasmat aproape ca un copil de subiect. Sîngele latin din el îi însufleţea trăsăturile şi vorbirea. Era un adevărat poet în timp ce vorbea despre pensiunea care îşi aştepta stăpîna. Scosese din buzunar tăietura unui anunţ din ziarul londonez „Daily Telegraph", un ziar care nu se vedea niciodată prin Turnhill. Şi acest petec de hîrtie, descriind în patru rînduri avantajele pensiunii, avu efectul de a oferi casei o realitate simbolică. „Iat-o !" exclamă el, lovind cu palma peste hîrtie. Şi păru într-adevăr că pensiunea era acolo. Petecul de hîrtie deveni extrem de convingător. Îi sili pe toţi să-şi dea seama, acum pentru prima dată, că pensiunea exista cu adevărat. George Cannon avea cîte un răspuns zdrobitor la toate obiecţiile tematoare. Pensiunea era rentabilă ; chiar în clipa aceea avea chiriaşi. Proprietarul iniţial o părăsea nu pentru că pierdea bani cu pensiunea, ci pentru că pierduse bani în altă afacere, fără legătură cu pensiunea, şi amanetase tot ce se găsea în pensiune, ca garanţie. Ocazia era una la o mie, una la un milion. El, George Cannon, printr-un client, avea la cheremul lui această minunată afacere, iar Sarah Gailey era categoric cea mai indicată pentru postul vacant, de care dispunea el. Era marea ei şansă. Nu avea altceva de făcut decît să intre în casă, ca un regent într-un regat, şi să conducă. Numai că, nu se putea tărăgăna. Orice era posibil, în afară de tărăgănare. Sarah Gailey va izbuti categoric ; nu putea să dea greş. Şi va fi o afacere de familie...

Ceaiul fusese băut şi dat uitării.

— Spre binele tău ! își încheie el peroraţia. Pentru mine zău că n-are nici o importanţă... Nu sînteţi de acord cu mine, doamnă Lessways ?

Privirea lui era plină de respect.

— Oh, dumneata ! exclamă doamna Lessways, zîmbind fericită. Nu trebuie decît să deschizi gura, şi convingi pe oricine că ziua e noapte.

— Mamă ! o mustră Hilda cu blîndeţe. — Acum era convinsă că domnul Cannon venise dinadins ca să aranjeze afacerea.

El rîse, încîntat.

— Dar vorbesc serios ! Credeţi-mă ! insistă apoi.

Şi doamna Lessways, devenind serioasă, zise cu o uşoară sfială :

— Oh, cred că e ceva care merită să fie luat în considerare !

— Vezi ! strigă domnul Cannon către domnisoara Gailey.

— Am să fiu singură acolo ! zise domnişoara Gailey, încercînd să pară veselă.

— O să merg cu tine ca să te văd instalată. Va trebui să mă întorc însă în aceeaşi seară — sînt atît de ocupat tocmai acum — cu ziarul şi cu celelalte.

— Da, dar — sînt de acord cu tot ce spui, George — dar...

— Mai am încă o idee, izbucni el. De ce n-o rogi pe doamna Lessways să vină cu tine şi să stea o săptămînă, sau două ? Va fi o schimbare grozavă pentru ea, şi vei avea şi tu companie.

Domnişoara Gailey aruncă iute o privire spre vechea ei prietenă.

— Oh ! Doamne ! zise doamna Lessways. N-am fost la Londra decît o singură dată, şi n-am stat decît două zile — înainte de a se naşte Hilda. N-aş fi bună de nimic în Londra, la vîrsta mea. Sînt o femeie obişnuită să stea acasă.

Totuşi era limpede că ideea o atrăgea şi că-i făcea plăcere să cocheteze cu ea.

— E absurd, doamnă Lessways ! zise George Cannon. O să vă prindă foarte bine, iar Sally se va simți cu totul altfel.

— Asta așa e ! întări Sarah, continuînd să se uite la Caroline cu ochii umezi, întrebători.

Sarah își vedea salvarea în Caroline, și se agăța de ea. Caroline nu știa să facă nimic cum trebuie ; nu excela în nimic ; tot ce ar fi putut face Caroline, Sarah putea face mai bine. Și totuși, prin tainica virtute a perspicacității ei seci dar geniale, ca și prin echilibrul nestabil, dar demn de încredere, al temperamentului ei, Caroline era superioară îndemînaticei Sarah. Amîndouă o știau și o simțeau. Pînă și orgolioasa Hilda o recunoștea. Însăși Caroline o recunoștea în sinea ei, printr-o anumită bunăvoință îngăduitoare, spontană și neprefăcută față de Sarah.

— Du-te, mamă ! o îndemnă Hilda.

În sinea ei, își zicea : „Încă una din ideile lui minunate !" Perspectiva de a rămîne singură în casă cu Florrie, de a fi o perioadă de vreme liberă să-și trăiască viața nestingherită și să-și îndrepte tot zelul spre munca ei, o atrăgea nespus de mult pe Hilda. Se întrevedea a fi cea mai admirabilă experiență pe care avea s-o trăiască vreodată.

— Da ! i-o întoarse doamna Lessways. Și să te las singură aici ! Frumos lucru !

— O să fie foarte bine, zise Hilda, încrezătoare și bucuroasă.

Avea certitudinea că această călătorie la Londra îi surîdea mamei ei, care fusese întotdeauna atrasă de neprevăzut, și că facultatea ei de a accepta resemnată tot ce-i oferea soarta o va împiedica să reziste stăruințelor pe care Sarah Gailey și domnul Cannon le vor exercita, fără îndoială, asupra ei.

— Oare ? murmură doamna Lessways.

— De ce să n-o luați și pe fiica dumneavoastră ? sugeră domnul Cannon.

— Oh ! exclamă Hilda, șocată. Mi-e imposibil să-mi las munca tocmai acum... Ziarul trebuie să apară... Nu o să vă puteți dispensa de mine la ziar.

Vorbea cu mîndrie, folosind cuvinte asemănătoare cu cele folosite de el, ca să-i explice lui Sarah Gailey de ce n-ar fi putut sta cu ea la Londra nici măcar o noapte.

— Ba da, o să putem, răspunse el amabil, pe un ton degajat şi nepăsător, spulberînd — preocupat să-şi urmărească gîndul — toate frumoasele ei pretenţii la loialitate. O să ne descurcăm.

III

Hilda se simţea jignită. Rănită de moarte. Lovitura era prea crudă. Îşi plecă ochii sub privirea lui, aţintindu-i pe faţa de masă. Fruntea i se întunecă. Buza de jos îi ieşi în afară. Era din nou copil. Cu o brutalitate atroce, el o redusese la situaţia lipsită de importanţă a unui copil. Ea îi oferise, lui şi intereselor lui, darul întregului ei suflet, şi el spusese că se putea lipsi de el. Şi lucrul cel mai cumplit era că nici nu era conştient de ceea ce făcuse. Nici măcar nu observase semnele de pe chipul ei. Se întorsese de îndată spre cele două femei mai în vîrstă şi îşi continua conversaţia. Trecuse peste ea, şi trecuse fără să arunce o privire înapoi. După un timp, conversaţia reveni iarăşi la scuza plauzibilă a vizitei lui. Dorea să vadă un registru vechi al chiriilor, care să-i arate cum ajunsese să aibă restanţe chiriaşul din Calder Street ce urma să fie evacuat.

— Unde-i registrul acela vechi al domnului Skellorn, Hilda ? întrebă mama ei.

Dar ea nu putu vorbi. Îşi simţea hohotele de plîns în gît. Dacă ar fi vorbit, ar fi izbucnit, şi atunci n-ar mai fi fost un copil, ci un copil nenorocit.

— Hilda ! repetă mama ei.

Tăcerea ei ciudată atrase atenţia tuturor. Se făcu roşie ca focul. Nu ! Nu putea scoate o vorbă. Se blestemă în sinea ei : „Ce proastă sînt ! Sigur că pot...“. Degeaba ! Nu putea scoate o vorbă. Adoptă singura cale disperată ce-i mai rămăsese, şi fugi afară din cameră, spre uimirea celor trei adulţi nedumeriţi şi oarecum speriaţi. Ruşinea ei era

acum notorie. „Copil ! Un copil mare !“ scrîşni ea faţă de propria-i prostie nemaipomenită. Nu avea pic de mîndrie ?... Se afla acum în antreul întunecat, şi o putea auzi pe Florrie în bucătărie, fluierînd încetişor... Stătea în antreul întunecos, exact ca un copil prost şi nestăpînit... Ştiuse tot timpul că o putea convinge uşor pe mama ei s-o lase singură acasă cu Florrie ; avea ea mijloacele ei de a o convinge... Dar la ce bun acum ?

Capitolul XII

Telegrama

I

ERA LA SFÎRŞITUL lui februarie 1880. Ziua îşi desfăşura făgăduielile primăvăratice, înşelătoare, dar minunate. Hilda, care pornise grăbită spre birou după masa de prînz, fusese nevoită să se întoarcă acasă, după o corectură pe care o uitase.

Casa era acum numai pe seama ei, ca un regat peste care domnea ; căci, dinlăuntrul întregii ei umilinţe şi deprimări, izbutise s-o convingă, cu un efort imens, pe mama ei să plece la Londra cu domnişoara Gailey. Era singură, liberă ; şi îşi gusta libertatea pînă la extaz. Buchisea în timpul meselor şpalturi corectate : aceasta era adevărata viaţă ! Cînd Florrie venea cu un alt fel de mîncare, Hilda ridica ochii enervată de pe textul tipărit, de parcă ar fi fost deranjată dintr-un vis, iar Florrie părea să-şi ceară iertare cu un aer vinovat. În mare parte, totul nu era decît pretext din partea Hildei, dar era viaţă adevărată. Apoi, mai avea şi plăcuta grijă de a răspunde de Florrie. „Ascultă, Florrie, ies în seara asta ca s-o văd pe domnişoara Orgreave din Bleakridge. Mă bizui pe tine că n-ai să te culci mai tîrziu de nouă. Am cheia. *S-ar putea să nu mă întorc decît cu ultimul tren.*“ „Da, domnişoară !“ Şi nu ştiu cum, dar solemnitatea Hildei şi privirea impresionată a lui Florrie făceau ca trenul de zece patruzeci şi cinci să se transforme într-unul circulînd în ceasul întunecat şi tainic dinaintea cîntatului cocoşilor. Acum, cînd era singură, Hilda apela întotdeauna la lealitatea lui Florrie. Uneori, cînd desfiinţa discret cîte o metodă demodată, extenuantă a mamei ei, i se adresa brusc lui Florrie pe un ton de vremelnică intimitate, ridicînd-o o clipă la rangul unei egale în ce priveşte jude-

cata, atunci cînd glasul sugera că mama ei aparţinea, la urma urmei, unei generaţii apuse.

Cu mîinile înmănuşate, răsfoind stîngace paginile unei cărţi în care rămăseseră, din neglijenţă, ascunse corecturile, Hilda, din odaia ei, o auzi pe Florrie cum cobora fluierînd pe scările dinspre mansardă. Era limpede că Florrie nu o auzise pe tînăra ei stăpînă întorcîndu-se, după ce plecase spre birou trîntind uşa. Crezînd că se afla singură în casă, Florrie fluiera, nu ca o fată modestă, ci ca un birjar. Hilda o ştia că fluieră, şi îi spusese de mai multe ori pe ocolite că nu-i frumos să fluieri ; dar nu o auzise niciodată fluierînd ca acum. Primul ei impuls fu să se repeadă din odaie ca s-o „prindă" pe Florrie şi s-o facă să se simtă prost ; dar gîndul la demnitatea proprie o reţinu de la un triumf atît de meschin, aşa că rămase liniştită în odaie. O auzi pe Florrie intrînd în goană în dormitorul mamei ei ; şi apoi auzi vocea ei, de obicei atît de timidă, rostind tare, încîntată, cu multă bădărănie : „Oh ! Ce frumoasă sînt ! Ce frumoasă sînt ! Pot să-i fac pe bărbaţi să se ţină scai de mine ! Chiar aşa, să se ţină scai !" Expresia asta vulgară o supără grozav.

II

Hilda se furişă fără zgomot pînă la uşa întredeschisă, şi se uită prin ea, ca un hoţ. Uşa de la odaia mamei ei era larg deschisă, şi o putu vedea pe Florrie fandosindu-se în oglinda cea mare a şifonierului. Privelişte pur şi simplu o izbi. Era după-amiaza liberă a lui Florrie, şi fetiţa îşi pusese, pentru prima dată, o veche fustă cafenie a Hildei pe care Hilda i-o dăruise. Dar în fusta aceasta lungă, nu mai era o fetiţă. Deşi abia dacă împlinise cincisprezece ani, era acum femeie. Se dezvoltase uluitor de cînd venise în slujbă la doamna Lessways. Era aproape la fel de înaltă ca şi Hilda, dar mai voinică, cu trupul împlinit, care o punea în inferioritate pe Hilda. Stranie — această precocitate a copiilor săraci ! Tulburătoare ! Pe un scaun se afla paltonul nou „trainic" al lui Florrie, şi o bonetă ieftină, dar rezistentă : amîndouă fiind rodul unui

drum special, făcut împreună cu mătuşă-sa, la magazinul de manufactură al lui Baines din Bursley, care avea un mic raion sobru pentru slujnicele cu destulă judecată să nu cedeze ispitei pentru „zorzoane". Florrie, care la treisprezece ani şi jumătate nu fusese niciodată în stare să pună deoparte un ban, cîştigase de atunci cam două mii cinci sute de pence ; din banii ăştia se îmbrăcase, pusese ceva deoparte şi mai şi revărsase o ploaie de arginţi peste familia ei veşnic în nevoie. Uimitoare realizare ! Uimitoare dezvoltare ! Florrie îşi puse paltonul „trainic" şi călduros, acoperind astfel vesta veche şi sărăcăcioasă, îşi scoase în afară părul, legat după moda „coadă de cal", scuturîndu-l cu un gest dezinvolt al capului ca să se aranjeze ; iar pe cap îşi aşeză boneta, legîndu-i panglicile pe sub bărbia frumoasă. Şi apoi, după ce se mai cercetă o clipă cu atenţie, începu să danseze şi să fluiere, exclamînd iarăşi : „Ce frumoasă sînt ! Ce drăguţă sînt !"

Era într-adevăr. Nimeni n-ar fi putut spune că arăta ca o biată roabă. Nu mai era Florrie care robotea în bucătărie, cu şorţul din pînză de sac, ci o tînără proaspătă, cu pieptul împungîndu-i haina, care ar fi putut tulbura orice bărbat cu modestia prefăcută a privirii sfioase. Miraculoasa fustă, de care Hildei i se urîse, avea strălucirea unei fuste noi. Mîinile şi braţele îi erau roşii şi crăpate, dar chipul îi înflorise în bucătărie, ca o floare într-o groapă de gunoi. Era un chip pe care o tînără ambiţioasă se putea bizui. Farmecul acestui chip şi graţia fluidă a mişcărilor ei compensau de o mie de ori întreaga-i ignoranţă vulgară şi necioplită ; murdăria de pe gît nici nu conta.

Hilda continua s-o pîndească, ruşinată că o spiona, dar nu se putea hotărî să se retragă. Era mînioasă pe Florrie ; se simţea jignită. Apoi se gîndi : „De ce să fiu mînioasă ? Adevărul e că încep să fiu ca mama. La urma urmei, de ce Florrie să nu... ?" Şi era puţin geloasă pe Florrie, puţin invidioasă pe ea, pentru că fata avea naturaleţea unei sălbăticiuni, sau a unei vietăţi care nu ştie ce-i fandoseala. Hilda rămăsese uluită descoperind că Florrie era o adevărată femeie. Florrie, cu mai bine de

șapte ani mai mică decît ea ! Se simți plină de experiență și de indulgență, cum se simt oamenii în vîrstă. Pentru prima dată în viață, se văzu bătrînă. Și se întrebă — pe jumătate îngrozită : „Florrie a ajuns pînă aici. Dar *eu* unde sînt ? *Eu* ce fac ?“ Tristețea o năpădi.

În cele din urmă, Florrie își scoase boneta și fugi în sus pe scări, închizînd ușa mansardei după ea. Se părea că vroia să-și înfrumusețeze în vreun fel boneta. După ce așteptă nervoasă cîteva clipe, Hilda cea „matură“ se furișă pe tăcute în jos pe scară, apoi ieși prin bucătărie, și de acolo o porni prin grădină, unde copacii golași, cu rădăcinile înfipte în pămîntul reavăn, vesteau apropierea primăverii, sub cerul senin și blînd. Ajunse în stradă. Florrie nu va ști niciodată că fusese iscodită.

III

Zece minute mai tîrziu, intrînd în biroul firmei Dayson & Co., Hilda se simțea mai tînără ca oricînd. Într-adevăr, o tînără și fragilă fată, în ciuda încruntăturii severe a seriozității ei intense, fu aceea care înteți focul în sobă, cu gesturi știute, își atîrnă boneta și jacheta într-un cui și apoi se așeză la masa încărcată ; o fată inocentă, absurd dar grozav de dornică să ia în spinare povara întregii lumi. Își petrecuse întreaga noapte revoltîndu-se împotriva infamiei lui George Cannon ; furioasă, socotise că era o insultă. Își spusese : „Ei bine, dacă sînt chiar atît de inutilă, n-am să mai calc niciodată în biroul lui.“ Dar a doua zi după-amiază apăruse ca de obicei la birou, sfioasă, modestă, cu un zîmbet obosit și resemnat și cu glasul blînd. Și muncise cu și mai mare energie și devotament. Această resemnare, această instinctivă umilință irațională, era pentru ea o experiență stranie și plăcută. Așa era Hilda la birou ; dar Hilda de acasă, arțăgoasă, încăpățînată și dură, oferise un contrast remarcabil față de cealaltă, pînă în clipa cînd se luase hotărîrea ca mama ei s-o însoțească pe domnișoara Gailey la Londra. Din clipa aceea, Hilda de acasă devenise un înger, iar Hilda

de la birou manifesta o oarecare revenire a dîrzeniei şi trufiei de pe vremuri.

Astăzi, primul număr din „The Five Towns Chronicle" urma să intre la tipar... Amînările i se păruseră Hildei inexplicabile şi exasperante, deşi nu le criticase nici măcar în sinea ei ; acum trecuseră. Oraşul nu părea prea emoţionat de apariţia noului său ziar. Doar birourile ziarului erau emoţionate. Însăşi odaia părea febrilă. Era schimbată ; fuseseră aduse mai multe mese, pe care se îngrămădeau mormane de hîrtii ; era o încăpere umanizată prin folosire, cu o fizionomie proprie, simpatică.

De dincolo de uşa închisă a odăii din fund se auzeau glasuri repezite de bărbaţi. Hilda recunoscu glasul domnului Cannon, ca şi pe acela al lui Arthur Dayson ; mai era un al treilea, necunoscut ei. Neavînd nimic de făcut, se apucă să-şi facă de lucru, aranjînd din nou îngrămădeala de pe biroul ei, răsfoind cu zor prefăcut pachetele groase ale copiilor tuturor scrisorilor sosite de la sate (domeniu organizat cu mînă forte de marele Dayson), şi manuscrisele, acum inutile, şi nenumăratele scrisori pe care Dayson le răvăşea mereu, şi mostrele de plăci encaustice, aduse de un inventator dornic de vajnicul sprijin al presei, şi cataloagele, şi tăieturile făcute de Dayson din ziarele din Manchester, Birmingham şi Londra, şi hîrtia de scrisori, plicurile şi fişele, şi almanahul Veale Chifferiel & Co., adus împreună cu alte lucruri din biroul de jos al domnului Karkeek. Şi-apoi şterse praful, strîngînd buzele reprobator în faţa neglijenţei jalnice dar scuzabile a bărbaţilor ; apoi îşi privi, disperată dar şi mîndră, mînuţele mînjite (ca mîinile unui şcolar drăguţ dar neglijent), scuturîndu-le uşor una de cealaltă. Apoi găsi sub masă un şpalt. Era copia unei corecturi a articolului de fond din „The Five Towns Chronicle", dictat ei în ajun de un uimitor Arthur Dayson, în prezenţa domnului Cannon, articol ce se ocupa nepărtinitor de „Scandalul din Calder Street" şi de domnul Enville, un membru al Consiliului comunal — implicat în numitul scandal. Corectura era acum inutilă, căci editorialul fusese cules. Cu toate astea, Hilda o clasă cu grijă, „pentru cazul că...".

IV

Pe un scaun se afla ziarul „Daily Telegraph", pe care Dayson evident îl citise, căci era însemnat cu creion albastru. Şi Hilda trebuia să-l citească ; era de datoria ei să-l citească : Dayson îi declarase că nu trebuia să piardă niciodată ocazia de a citi un ziar, şi că o tînără cu postul ei de răspundere se cuvenea să se informeze cît mai mult. Sfat care, deşi venea de la cineva socotit de ea ridicol, părea destul de temeinic, şi în realitate era chiar măgulitor. În „Telegraph" citi ea, în rîndurile însemnate cu albastru de Dayson, relatarea unui teribil dezastru militar. Ştirea o impresionă în feluri diferite. Pe de o parte îi provocă o disperare dureroasă, dezolantă ; dar îi dădu şi o senzaţie extraordinară de plăcere înflăcărată. Era o ştire care trebuia să apară şi în „Chronicle", şi asta însemna o nouă punere în pagină, şi încă foarte repede, ca şi alte plăceri similare. Ziarul ar fi trebuit să fie acum în maşină, deşi de fapt, după cum ştia ea foarte bine, încă nu era. Nu se îndoia că subiectul în discuţie din odaia interioară era tocmai acel dezastru ! ...Da, se simţea nespus de emoţionată şi fericită. Mai tîrziu, ori de cîte ori avea să audă sau să citească sinistrul cuvînt „Majuba" (ale cărui implicaţii politice nu o interesau cîtuşi de puţin), îşi va aminti de sentimentele ei contradictorii, plăcute totuşi, din acea dramatică după-amiază.

În timp ce era ocupată să decupeze ştirea din „Telegraph", ca s-o pregătească pentru Arthur Dayson, se auzi o bătaie timidă în uşă şi Florrie intră, ca în biroul formidabil al unor cîrmuitori tiranici.

— Vă rog, domnişoară..., începu ea în şoaptă.

— Ah, Florrie, exclamă Hilda, de ce ţi-ai pus fusta asta veche, cînd ţi-am dat-o pe-a mea ? Ţi-am spus...

— O pusesem, domnişoară. Dar a venit o telegramă. I-am spus băiatului că sînteţi aici, dar a zis că asta nu-l priveşte, aşa că am adus-o singură, şi m-am gîndit că nu v-ar plăcea să mă vedeţi cu fusta de la dumneavoastră, domnişoară, cînd sînt în timpul slujbei, domnişoară, mai ales aici ! Aşa că am urcat repede la mine şi m-am schimbat la loc.

— O telegramă ? repetă Hilda.

Florrie, cu răsuflarea tăiată de atîta alergătură și de vorbă șoptită, se apropie fîstîcită de tron, și Hilda luă telegrama cu un gest pe care încercă să-l facă cît mai degajat. Expresia fîstîcită a lui Florrie și sosirea telegramei îi îndreptară spinarea și îi întăriră mîna. Păi cum, fetiței ăsteia îi era teamă de ea, de Hilda ! Și asta, de asemenea, era viața ! Iar murmurul bărbaților în odaia din fund răsuna provocator în urechile Hildei.

Deschise dintr-o mișcare telegrama și citi : „Lessways, Lessways Street, Turnhill. Mama bolnavă. Poți veni ? — Gailey".

Capitolul XIII

Lumea Hildei

I

DISCUȚIA DIN odaia din fund părea că n-o să se mai termine. Hilda nu se putea hotărî ce să facă. Nu era chiar speriată în privința mamei. Doamna Lessways nu se simțea bine de multe ori, dar nu era niciodată cu adevărat bolnavă ; avea una din constituțiile care nu se împacă cu boli grave ; dacă se îmbolnăvea totuși, „avea" boala într-o formă ușoară. Fără îndoială că Sarah Gailey, preocupată de noile ei răspunderi, nu ținea să mai aibă și grija unei bolnave. Asta explica telegrama. Mai mult, dacă ar fi fost ceva grav, n-ar fi pus rugămintea la forma interogativă ; ar fi scris pur și simplu „Vino imediat". Nu, Hilda nu se simțea prea neliniștită. Cu toate astea, o muncea gîndul să se repeadă la gară și să ia primul tren care pleca din Knype la patru fără cinci ; ideea nu-i izbucni din propria ei conștiință, ci mai curînd din demodata conștiință colectivă a familiei. Dar la patru fără un sfert, cînd era prea tîrziu ca să mai prindă trenul local din Turnhill, bărbații nu ieșiseră încă din odaia din fund ; și nici Hilda nu luase încă o hotărîre. Întrucît la plecarea mamei și a domnișoarei Gailey își pierduse multă vreme studiind atent mersul trenurilor, cunoștea acum orarele tuturor trenurilor spre Londra ; pentru a-l prinde pe următorul, și ultimul, ar fi trebuit să plece din Turnhill la 5,55. Își zise că va aștepta și va vedea ce va face. Treaba pe care o avea ea de făcut pentru primul număr al ziarului era practic încheiată, dar intervenise conclavul acesta misterios care îi atîța curiozitatea, cu perspectiva unor consecințe interesante ; de asemenea, dezastrul din Majuba va crea cuiva necazuri. Și, în orice caz, îi displăcea însuși gîndul de a pleca din Turnhill înainte de apari-

ţia lui „Chronicle". Trăise în aşteptarea clipei cînd se va publica, şi nu putea suporta s-o piardă. Aproape că se simţea supărată pe mama ei ; oricum, era supărată pe domnişoara Gailey. Tot egoismul adeptei fervente din ea era stîrnit şi iritat.

Şi deodată, brusc, bărbaţii ieşiră din odaia din fund. Domnul Cannon apăru primul, şi după el domnul Enville ; ultimul venea Arthur Dayson, cu nişte hîrtii în mînă. Intimidată de prezenţa străinului, Hilda se prefăcu ocupată la biroul ei. Domnul Enville dădu mîna foarte prietenos cu domnul Cannon, şi plecă imediat. Pe cînd pornea pe scări, ea îl observă : un bărbat cărunt de vreo cincizeci de ani, slab şi jerpelit, în ciuda reputaţiei lui de om bogat. Ştia că va candida la sfîrşitul anului pentru postul suprem de judecător şef şi înfăţişarea lui nu se potrivea defel cu idealul ei spectaculos de judecător şef ; actualul judecător şef era un bătrîn frumos şi pitoresc, cu favoriţi albi îngrijiţi, şi mereu cu o floare la butonieră. Şi-apoi, nu ştia cum să împace această prietenie aproape expansivă dintre domnul Enville şi domnul Cannon cu imputările din articolul de fond compus de Arthur Dayson, pe care domnul Cannon îl aprobase, abia cu douăzeci şi patru de ore în urmă.

Cînd domnul Cannon închise uşa din capul scărilor, îl văzu făcînd cu ochiul către Dayson în semn discret, dispreţuitor. Apoi se întoarse brusc spre Hilda şi zise, preocupat şi sever :

— Ia-ţi carnetul de notiţe, te rog.

Adunîndu-şi forţele, plină încă de mîndrie pentru iscusinţa ei de a scrie în misterioasa stenografie, îşi deschise carnetul de notiţe şi aşteptă cu creionul în mînă. Fizionomia celor doi îi transmitea o surescitare care o întrecea pe a lor în intensitate şi beatitudine. Întreaga-i vitalitate era concentrată în vîrful creionului, şi părea că îşi spune : „Îmi pare foarte rău, mamă, dar vezi cît de important e ce fac ! Am să văd ce pot face pentru tine de îndată ce o să fiu liberă."

Arthur Dayson tuşi şi se lăsă greoi într-un scaun.

II

Acestea erau momentele cînd Dayson trăia cu adevărat, cu toată forţa mediocrităţii sale. George Cannon nu era ziarist ; putea compune o scrisoare, dar habar n-avea cum se face un articol. Simţea, de fapt, oarecare dispreţ faţă de oamenii care posedau acest talent, ca faţă de actorii dintr-un circ ; categoric nu-i invidia, căci ştia că-i poate cumpăra, aşa cum un tîmplar îşi cumpără unelte. Atitudinea lui era aceea a unui adevărat burghez faţă de un artist : posesivă, lipsită de curiozitate şi dispreţuitoare. Dayson, de fapt, nu cunoştea această atitudine a lui George Cannon şi poate că nici nu o observa. El se făiea cu capacităţile sale. Obişnuit să dicteze elevilor săi de stenografie discursuri improvizate din orice subiect, se simţea în largul lui, stăpîn pe facultăţile sale, şi automulţumirea părea să-i izbucnească pe frunte, ca o sudoare genială, în timp ce vorbele banale se revărsau curgător din caverna din dosul dinţilor ştirbi ; şi fiecare frază era un model tipic de stil gazetăresc de provincie. George Cannon trebuia să stea şi să asculte — să aprobe sau, în cel mai rău caz, să încerce să facă unele sugestii.

Prima frază care pătrunse prin creierul exterior al stenografei, pînă la fortăreaţa tainică unde Hilda stătea şi judeca lumea, fu aceasta :

„Campania de defăimare vulgară, inaugurată ieri de ziarul „The Staffordshire Signal" împotriva stimatului nostru concetăţean, domnul Richard Enville...".

Această frază urma după altele ca : „Prima noastră obedienţă către public...". „Datoria noastră solemnă faţă de districtul pe care avem ambiţia supremă de a-l sluji..." etc. Fraze care se găsiseră şi în articolul de fond dictat în ziua precedentă.

Hilda înţelese curînd că în douăzeci şi patru de ore domnul Enville, din speculant lipsit de scrupule care îşi folosise poziţia oficială pentru a dobîndi profituri ilicite vînzînd terenuri oraşului pentru îmbunătăţiri comunale, devenise însăşi oglinda onestităţii şi a fidelităţii faţă de tradiţiile nobile ale administraţiei locale. Fără a înţelege despre ce era vorba, şi înainte chiar de a formula vreo

critică împotriva persoanelor implicate, simţi deodată că i se face greaţă. Nu îndrăzni să privească spre George Cannon, dar odată, cînd îşi înălţă capul ca să aştepte continuarea unei fraze întrerupte la un superlativ laudativ, îl surprinse pe Dayson făcîndu-i fără ruşine cu ochiul lui Cannon. Îl urî pe Dayson pentru asta ; George Cannon putea să-i facă cu ochiul lui Dayson (deşi ea regreta un asemenea familiarism condescendent), dar Dayson nu avea dreptul să-şi permită să-i facă cu ochiul lui George Cannon. Nădăjdui că domnul Cannon îl mustrase în sinea lui pentru asta.

În timp ce articolul înainta, de jos, din piaţă, se auziră strigăte. Un vînzător de ziare, unul dintre primii care sfîşie liniştea obişnuită a pieţei, striga titlurile noii ediţii a „Signal"-ului, şi prin încîlceala dictării lui Arthur Dayson, ea putu auzi cuvintele : „Amănunte din Africa de Sud —". Domnul Cannon se uită cu nerăbdare la ceas. Hilda, cum şedea aplecată, cu fruntea încruntată, îi putu zări mîna albă mişcîndu-se pe suprafaţa neagră a vestei.

Îndată după aceea domnul Cannon, întrerupîndu-l, zise :

— E foarte bine aşa. Termină-l singur. Eu trebuie să plec.

— De acord ! zise Dayson, dîndu-şi importanţă. Fug cu el chiar eu la tipograf, de îndată ce este transcris.

Domnul Cannon încuviinţă.

— Şi spune-i că trebuie să fim la chioşcurile de la gară mîine dis-de-dimineaţă.

— N-o să izbutească.

— Trebuie să-l termine. Nu-mi pasă dacă o să lucreze toată noaptea.

— Dar...

— Nu poate fi vorba de nici un „dar", Dayson. Şi aşa, s-a întîrziat al dracului de mult pînă acum.

— Foarte bine ! Foarte bine ! se grăbi Dayson să-l împace.

Şi domnul Cannon plecă.

Hilda simţi un fior, dar nu ştia dacă de durere sau de plăcere. Niciodată domnul Cannon nu mai ocărîse în prezenţa ei. Toată ziua se comportase ciudat, ca şi cum încordarea unor nelinişti misterioase i-ar fi schimbat dispo-

ziția. Și acum plecase, și ea nu-i spusese nimic de telegrama domnișoarei Gailey !

Arthur Dayson perora în continuare, în apărarea omului pe care ieri îl atacase.

Și atunci intră Sowter, bătrînul slujbaș.

— Ce-i ? Nu mă întrerupe ! se răsti Dayson.

— Iată „Signal"-ul... Ultimele amănunte... Uite afacerea Majuba !

— Ce-mi pasă mie de Majuba ta ? replică Dayson. Am ceva mai important decît Majuba ta.

— Patronul mi-a spus să ți-l dau, zise Sowter, îndărătnic.

— Ei bine, dă-mi-l, atunci ; și nu mă mai ține de vorbă ! — Și Dayson întinse o mînă suverană după ziar. Privi spre Hilda, căutînd parcă sprijin moral și vorbi către ea, pe un ton de martir : — Cred că va trebui să încropesc cîteva rînduri despre Majuba asta a lui Sowter, în timp ce dumneata transcrii articolul.

— Și patronul a mai zis să-ți amintesc că domnul Enville vrea spaltul cu anunțul lui, strigă Sowter, morocănos, în timp ce dispărea în jos pe scări.

Hilda roși, așa cum roșise și cînd scrisese prima minciună a lui George Cannon în legătură cu tipărirea primului număr. Se obișnuise cu minciunile, și chiar destul de ușor și fără ezitare. Da ! Ajunsese chiar pînă acolo încît se simțea mîndră de ele ! Dar acum, conștiința ei terorizată și călcată în picioare se ridică din nou, și în spaima acestui șoc, inima începu să-i bată iarăși mai tare. Totuși, în mijlocul confuziei totale a sentimentelor ei, o inteligență mecanică îi călăuzea mîna, pentru a nota propozițiunile finale ale lui Arthur Dayson. Și din sufletul ei izbucni raza unui dispreț față de acest scrib mizerabil, atît de puternică încît l-ar fi orbit — dacă n-ar fi fost orb dinainte.

III

În seara aceea rămase singură la birou. Primul număr din „The Five Towns Chronicle", după aventurile cele mai uluitoare, ca prin minune fusese totuși trimis la

tipar. Dayson şi Sowter plecaseră. Nu exista nici un motiv ca Hilda să mai rămînă — să consume gazul fără rost. Telegrafiase, prin bunăvoinţa unui băiat de birou de la Karkeek, domnişoarei Gailey, spunîndu-i că va veni a doua zi, sîmbătă, cu primul tren. Avea multe de făcut acasă, şi totuşi, şedea fără rost în birou, incapabilă să plece. Întreaga ei viaţă era aici, în acest birou, şi exact cînd se simţea de-a dreptul extenuată de lumea înconjurătoare, îi era cel mai greu să-l părăsească. Era nefericită şi neliniştită, mult mai puţin din cauza mamei decît din cauza moravurilor acestei noi lumi în care intrase. Incidentul dramatic cu Enville îi stricase plăcerea pe care o simţise sacrificîndu-şi datoria strictă de fiică în faţa datoriei de salariată la ziar. Fusese dezamăgită. Privea viitorul cu nelinişte.

Şi totuşi, într-un mod straniu, dezamăgirea şi teama constituiau un izvor de plăcere. Le savura cu loialitate, cu acea loialitate care supravieţuise chiar şi groaznicei lovituri date de desconsiderarea nepăsătoare a lui George Cannon la masa de ceai a mamei ei ! Oricum ar fi această lume nouă, era a ei, şi ţinea la ea. Nu s-ar gîndi s-o abandoneze, aşa cum o tînără mamă nu s-ar gîndi să-şi abandoneze copilul plin de defecte... Nu, avea să se lege şi mai tare de această lume !

George Cannon urcă scara cu pasul său hotărît şi grăbit. Hilda se ridică de pe scaunul de lîngă masă cînd el intră. Era îmbrăcat cu un palton nou, pe care ea nu-l mai văzuse pînă atunci, cu un guler de catifea extrem de frumos.

— Pleci ? o întrebă el, gîfîind uşor.

— *Aveam* de gînd, răspunse ea cu glas limpede, sfios, dînd de înţeles că ar fi fost gata să rămînă.

— Totul e în ordine ?

— Domnul Dayson spunea că da.

— A plecat ?

— Da. Şi domnul Sowter.

— Bine ! murmură el.

Îşi îndreptă umerii şi, vîrîndu-şi mîinile în buzunarele pantalonilor, începu să se plimbe prin odaie.

Hilda se duse să-şi ia boneta şi jacheta. Păşea foarte uşor, cu grijă şi, din cauza prezenţei lui, îşi puse boneta şi jacheta cu gesturi stînjenite, pline de modestie. El părea să nu o bage în seamă, aşa încît Hilda îi aruncă pe furiş o privire. Părea acum mai puţin îngrijorat. Totuşi, chipul îi era enigmatic, şi ea n-avea de unde să ştie ce făcuse el de cînd plecase după-amiază în mare grabă. Poate că se ocupase de treburile sale avocăţeşti, sau poate umblase după cine ştie ce afaceri misterioase.

— Ciudată treabă, gazetăria asta, nu-i aşa ? începu el după o clipă. Închipuieşte-ţi, Enville ăsta ! Pe legea mea, nu-l credeam în stare !... Fireşte — şi îşi dădu capul pe spate, rîzînd nepăsător — fireşte, ar fi fost o nebunie din partea noastră să lăsăm să ne scape o asemenea ocazie ! E unul din oamenii de viitor în acest oraş.

— Da, se declară ea de acord, într-o şoaptă înflăcărată.

Într-o clipă, George Cannon modifică total atitudinea conştiinţei ei — şi nici măcar printr-o vorbă, ci printr-o intonaţie. Într-o clipă, o făcu să-şi recîştige toată încrederea. Era limpede, din orice intonaţie a vocii lui, că nu făcuse nimic de care să socoată că-i este ruşine. Afacerile sînt afaceri, şi gazetăria este gazetărie ; iar adevărul simplu era că absurda ei conştiinţă se înşelase. Datoria ei era să accepte normele noii lumi în care intrase. Cine era ea ? Nimeni ! Aşa că acceptă cu fervoare normele acestei noi lumi. Era mîndră de ele, ba chiar mîndră şi de aparenta lor ticăloşie. Îndeplinise un act de credinţă. Bucuria ei deveni intensă, licărindu-i din ochi în timp ce-şi punea mănuşile. Viaţa ei îi apăru deodată magnifică. Ştia că era cunoscută în oraş ca „fata care ştie să stenografieze". Nu avea o situaţie obişnuită ; avea o situaţie unică. Şi-apoi, orele neregulate, şi faptul că slujba nu începea decît după-amiaza — toate astea i se păreau romantice şi frumoase. Iat-o acum, la ora nouă seara, singură cu George Cannon, la etajul al doilea al casei ! Cine oare, privind din piaţă spre fereastra luminată, ar bănui că ei doi erau singuri acolo ?

Toate activitățile legate de publicarea ziarului le poetiza prin entuziasmul ei. „Chronicle" nu era o biată fițuică săptămînală, zbătîndu-se să se mențină pe linia de plutire, oricum, la întîmplare, depinzînd de alte ziare pentru tot în afară de știrile pur locale. Era un organ de presă ! Era rivalul curajos al lui „Signal", inamicul lui firesc ! Într-o bună zi, va călca în picioare întregul „Signal" ! Și deși rolul ei era umil, deși nu înțelegea aproape nimic din această activitate, în afară de îndatoririle de stenografă, era foarte mîndră de acest rol. Și-i părea bine că bărbații erau, după cît se pare, atît de neglijenți, de dezordonați, de neatenți la amănunte, într-un cuvînt, atît de copilăroși ! Căci făcea parte din rolul ei să le amintească, să-i îndrume, să vegheze asupra neglijenței lor, să pună iar ordine acolo unde ei lăsaseră dezordine. Pe toți cei cu care venea în legătură prin rolul ei, îi privea cu îngăduință.

Acum îi anunță lui George Cannon boala mamei ei, și-i spuse că avea de gînd să plece a doua zi dimineața la Londra, și că probabil se va întoarce după cîteva zile. El își întrerupse plimbarea prin odaie și se opri lîngă ea. Ca și ea, nu era în mod serios îngrijorat în privința doamnei Lessways, dar își exprimă politicos simpatia.

— E bine că n-ai plecat la Londra împreună cu mama dumitale, zise el, după cîteva clipe de conversație.

Nu adăugă : „Ai fost indispensabilă". Nu avea aerul că și-ar cere scuze pentru felul cum o jignise în timpul ceaiului. Dar o privi ferm, cu o expresie ciudată.

Brusc, ea își simți toată slăbiciunea și fragilitatea ; simți toată fetița din ea și tot bărbatul dominant din el, și tot spațiul gol din jurul lor. Fu copleșită de tulburare. Ochii i se împăienjeniră. Simți o fericire extatică ; dar era și profund stingherită. Dorea ca această clipă să dureze veșnic, să rămînă mereu amîndoi așa, nemișcați ; și în același timp, ar fi vrut s-o ia la fugă. Sau, mai bine zis, n-ar fi vrut, dar glasul și picioarele acționară singure, împotriva voinței ei.

— Atunci, noapte bună.

— Stai un moment ! Salariul dumitale. Să-ți plătesc acum ?

— Nu, nu ! N-are importanță, mulțumesc.

El îi strînse mîna, zîmbind prietenos, într-o doară, de parcă ar fi spus : „Ființă prostuță ! Nu te poți apăra, și aerele astea sînt amuzante. Dar eu sînt mărinimos". Hildei îi fu rușine de rușinea care o cuprinse, și furioasă că se încruntă copilărește, își coborî privirea și o zbughi din odaie ca un șoricel.

Capitolul XIV

La Londra

I

ÎN MIJLOCUL NOPȚII, Hilda se trezi din somn și, după cîteva clipe, își dădu seama că atitudinea ei după ce primise telegrama domnișoarei Gailey fusese de-a dreptul monstruoasă. Și așa cum zăcea în întuneric, o văzu ca o adevărată mîrșăvie. Ar fi trebuit să reacționeze imediat ce primise telegrama ; ar fi trebuit să plece la Londra cu trenul de după-amiază. Oare de ce nu bătuse la ușa odăii din fund, și nu-i spusese domnului Cannon, indiferent cine ar fi fost de față : „Îmi pare foarte rău, domnule Cannon, dar tocmai am primit o telegramă de la Londra că mama e bolnavă, și trebuie să plec cu primul tren" ? De ce n-o făcuse ? În cel mai rău caz, ar fi prins trenul de seară. Treburile nu contau în asemenea situație. Mama ei s-ar putea să fie foarte bolnavă, s-ar putea să fie pe moarte, s-ar putea să fie moartă. Asemenea telegrame nu se trimit pentru fleacuri. Lucrul cel mai uluitor era că putuse să fie atît de oarbă față de datoria ei evidentă... Și își zise, amintindu-și cu o tainică și plăcută remușcare de ultimul minut al discuției ei cu domnul Cannon : „Dacă aș fi procedat așa cum s-ar fi cuvenit, eram la Londra, sau în drum spre Londra, în loc să fiu cu el acolo în odaie ; și lucrul acesta nu s-ar fi întîmplat !" Dar ce era lucrul „acesta" — n-ar fi putut să explice ! În orice caz, vorbele domnului Cannon : „E bine că n-ai plecat la Londra", îi tot îi mai făceau plăcere, deși plăcerea era acum umbrită.

Se străduí să se liniștească. Sarah Gailey era o femeie nervoasă care se speria ușor. Mama ei avea o sănătate zdravănă. Gîndul că mama ei putea fi grav bolnavă era o prostie. Peste cîteva ceasuri vor fi împreună și vor rîde de absurdele ei spaime nocturne. În orice caz, nu se putea să nu sosească o scrisoare de la Sarah Gailey cu prima

poșta, așa încît înainte de plecare va avea informații mai exacte. Izbuti într-o oarecare măsură să se liniștească pentru scurt timp ; dar curînd se simți mai nefericită ca oricînd, avînd convingerea clară că nu făcuse ce trebuia. Vedea mereu, în închipuire, scene în viitorul apropiat, cum ar fi, de exemplu, lîngă patul de moarte al mamei ei, și își închipuia conversațiile și vorbele folosite de ea și de alții, repetîndu-le la nesfîrșit. Și-apoi se întorcea la ziua de ieri, intrînd de sute de ori în odaia din fund și spunîndu-i domnului Cannon : „Îmi pare rău, domnule Cannon, dar tocmai am primit o telegramă..." etc. De ce nu o spusese ?... Astfel se învîrteau rotițele imaginației ei, cu o stăruință nemiloasă, nebunească, pînă cînd nu-și mai dădu seama dacă era trează sau adormită, dar pînă și creierul părea să o doară.

Se gîndi, vlăguită : „Dacă m-aș scula și aș aprinde lumînarea și m-aș plimba puțin prin odaie, aș pune capăt stării acesteia". Dar nu se putu ridica. Era țintuită parcă în pat. Și cînd încercă să se liniștească cu alte imagini — imagini plăcute — înțelese că ele își pierduseră puterea. Cînd se dezbrăcase, cu cîteva ore mai devreme, retrăise, cu o minunată și plină de farmec neliniște, ultimele clipe ale conversației ei cu domnul Cannon ; se culcase reconstituind acele momente. Dar acum amintirea lor o lăsa nepăsătoare, ba chiar îi făcea silă. Și remușcarea își pierdu puțin cîte puțin din tainica ei frumusețe.

Se agăță de ideea scrisorii liniștitoare pe care avea s-o primească. Era singura ei alinare.

II

La ora șase se sculase și se agita prin casă, plină de viață, pe deplin conștientă de fiecare părticică a trupului și de fiecare gînd al minții. În mai puțin de două ore, scrisoarea va fi adusă ! La șase și jumătate, atît ea cît și Florrie erau îmbrăcate, și Florrie, încruntată de solemnitatea și importanța misiunii ei, pornea spre hanul „Capul Sarazinului" ca să comande o birjă pentru ora opt, care s-o aștepte în fața ușii.

Hilda avea multe de făcut, căci, firește, era nevoie să încuie casa, să vîre ultimele lucruri în cufăr, să-l încuie și să-l lege cu sfoară, să-i pună apoi o etichetă ; și mai era și micul dejun de pregătit. Doamnei Lessways i-ar fi trebuit cel puțin două zile ca să pregătească închiderea casei. Și cu toate astea timpul, în loc să zboare, zăbovea. La șapte și jumătate, Hilda în salonul pe jumătate despuiat, și Florrie în bucătărie, se așezară să-și ia gustarea. „Într-un sfert de oră", își zise Hilda, „poșta va fi aici." Dar în patru minute, și terminase de mîncat șunca și de băut ceaiul clocotit, în cinci minute dusese toate tacîmurile la bucătărie, unde Florrie mesteca zgomotos la masa de scînduri pătată. Hilda îi spuse răspicat lui Florrie că va avea timp destul ca să spele vasele. Apoi urcă în odaia ei și, tîrîndu-și cufărul, îl trase singură pe scări în jos. Întorcîndu-se în dormitor, aruncă în fugă o privire în pungă să vadă ce bani are, și apoi își îmbrăcă hainele de călătorie. Tot așteptînd să se facă ora, se duse lîngă fereastră să pîndească apariția poștașului. Curînd după aceea, îl zări în depărtare, apropiindu-se în grabă ; dar iată-l oprindu-se în magazinul de alături unde petrecu un minut insuportabil. Cînd ieși, Hilda era chinuită de îndoieli. Avea oare vreo scrisoare pentru ea ? Ori nu ? Omul păru să șovăie la poartă, și apoi se hotărî să intre... Hilda îl auzi ciocănind de două ori... În cîteva secunde, va avea vești despre mama ei.

Din mîndrie, căută să se stăpînească și se îndreptă liniștită spre scară. Uimită, o văzu pe Florrie cum se apleca să ridice scrisoarea. Își zise că probabil Florrie așteptase, gata să se repeadă la ușa din față. Cînd se ridică și o zări pe Hilda, Florrie păru încurcată.

Scara era blocată de cufărul pe care Hilda îl lăsase pe preș, ca să-l ia birjarul. Stînd în dosul lui, Hilda întinse mîna după scrisoare.

— Vă rog, domnișoară, e pentru mine, șopti Florrie, cu un aer vinovat.

— Pentru tine ? exclamă Hilda, uluită.

Ca dovadă, Florrie arătă cu sfială plicul, pe care Hilda văzu, cu un scris masculin grosolan, măzgălite cuvintele „Domnișoarei Florrie Bagster". Fața lui Florrie era roșie ca focul.

Hilda se răsuci pe călcîie cu un aer sfidător, prea mîndră ca să ceară vreo explicație. Toate temerile îi fuseseră reînnoite de absența unei scrisori de la domnișoara Gailey. În zadar își argumenta în sinea ei că domnișoara Gailey nu socotise de cuviință să scrie, întrucît se aștepta s-o vadă venind ; sau că mama ei nemaifiind bolnavă, domnișoara Gailey, ocupată, amînase să-i scrie. Nu putea goni imaginea unei pensiuni din Londra, răscolită de sus pînă jos de boala gravă a unei persoane, ca și imaginea unei proprietărese prea zăpăcite ca să găsească măcar o clipă liberă să scrie cîteva rînduri pe o carte poștală. Și tot timpul cît această viziune o sfîșia și o chinuia, se gîndea : „Închipuiește-ți că fetița asta are un drăguț, la vîrsta ei ! Cu siguranță că are un drăguț !"

Birja veni cu cinci minute mai devreme decît o așteptase.

III

În timp ce birja trecea prin Market Square, unde se instalau în grabă tarabele pentru tîrgul de sîmbătă, în golul ferestruicii fu încadrată o clipă clădirea magazinului de fierărie. Hilda păru să vadă piața cu alți ochi — pentru prima dată. Un om cobora obloanele prăvăliei. Mai sus se aflau jaluzelele cu inscripția „Q. Karkeek" ; și deasupra lor afișele albastre anunțînd „The Five Towns Chronicle". De afară nu se vedea nici un semn că domnul Cannon era acolo ! Și totuși, domnul Cannon... Simțea, tulburată, că domnul Cannon era un om misterios, și că întreaga-i existență era înconjurată de mister. În clipa aceasta, domnul Cannon exista pe undeva, desfășurînd cine știe ce activitate. Într-o casă undeva hăt-departe, pe care n-o cunoștea, mama ei exista — dacă nu era moartă ! Florrie, cu o boccea în poală, și fără îndoială cu scrisoarea în sîn, ședea impresionată și supusă în fața ei, în universul zgîlțîit al birjei, care se îndepărta de casa goală și tăcută. Florrie se trezi trimisă la loc din lux în cocioaba în care se născuse, și accepta lovitura cu fatalismul celor tineri

şi săraci. Într-o bună zi, Hilda, mama ei şi cu Florrie se vor reuni în locuinţa acum pustie, a cărei cheie masivă se afla în geanta călătoarei... Dar se vor reuni oare ?

La gară, mai era un sfert de oră de aşteptat. Hilda îi spuse lui Florrie să plece, dîndu-i ultimele dispoziţii, şi o porni, pe urma cufărului, spre peronul pustiu. Bătrînul hamal era foarte cumsecade. Hilda se apropie de micul stand galben, unde se vindeau ziare. Aici, chiar sub mîna ei, se afla un mic teanc din „The Five Towns Chronicle". Minune ! Minunatul domn Cannon ! Se îmbujoră de mîndrie, avînd oarecum un sentiment de proprietate, cînd scoase un penny din geantă să cumpere un exemplar.

— E ziaru' ăl nou, zise tărăgănat vînzătorul de ziare, cu un aer de superioritate prostească faţă de noul ziar.

„Eşti un bădăran !" îl apostrofă ea în gînd. „Dacă ai şti cu cine vorbeşti... !"

Cu cîtă mîndrie, ascunsă cu grijă sub un aer nepăsător, îi va înmîna mamei acest exemplar din „Chronicle" ! Mama va exclama : „Cerule !" şi va petrece o zi sau două recitind întruna ziarul, descoperind din cînd în cînd cîte ceva neobişnuit.

IV

Abia după ce ajunse la Euston, unde luă o birjă care o duse printr-o stradă aglomerată şi murdară pînă la King's Cross, şi pe urmă cumpără un alt bilet, şi se instală în alt tren, Hilda începu să simtă deodată, ca o prăpastie deschizîndu-i-se sub picioare, că-i e cumplit de foame. Meticuloasă în îndatoririle de la slujbă şi în multe amănunte de rutină minore din existenţa zilnică, era în stare să dea dovadă de o neglijenţă neobişnuită în privinţa unor lucruri pe care partea eroică din ea le dispreţuia şi care nu aveau un scop important şi urgent. Astfel, din neglijenţă, se pomeni cu mai puţin de doi şilingi în buzunar, după ce-şi plăti biletul pînă la Hornsey. Gîndi, cu o sumbră resemnare : „Nu-i nimic ! Mă descurc eu. Într-o jumătate de oră ajung acolo, şi grijile mele iau sfîrşit."

Trenul, aproape gol, aștepta stingher într-o parte stingheră și pustie a imensei gări cărămizii, răsunînd de ecouri. Apoi, fără a da de veste sau a slobozi vreun semnal, începu să lunece, ca din întîmplare, îndreptîndu-se către un țel imprecis. Pe întinderi nesfîrșite își croi drum prin fața acoperișurilor unor case — case abjecte și îmbîcsite, fumegînd ca niște ruguri în aerul umed. Și își urma drumul pe lîngă platforme cu arcade de cărămidă. Din cînd în cînd, calea ferată se unea cu o altă linie cotind lin, și linia asta putea fi văzută curbîndu-se în depărtare, împreună cu nenumărate arcade de cărămidă, printre coșuri înalte, pierzîndu-se într-un orizont vag și întunecat. Uneori, în cîte o gară mare, lipsită de viață, trenul se oprea o clipă, și apoi își relua mersul. Un ceas dintr-una din aceste gări arăta ora două fără un sfert.

Apoi numele gării din Hornsey făcu să-i bată mai repede inima neliniștită. Coborî surescitată din tren, iar cufărul îi fu dat jos din vagonul de bagaje din spate. Se duse și rămase lîngă el, pînă cînd un hamal, prietenos ca și toți ceilalți, se apropie și își duse mîna la șapcă. Hilda îi ceru să găsească o birjă, dar omul păru cam nesigur că va putea face rost, și privi îngîndurat de-a lungul imensului peron gol și apoi spre celelalte peroane. Trenul plecase mai departe. Ea se căzni o clipă să înțeleagă rostul acestor mari gări adormite ; dar își simțea atît de ostenit trupul, ca și sufletul, încît nu mai era deloc curioasă să înțeleagă fenomenele acestui oraș misterios și înspăimîntător.

În sfîrșit, hamalul urcă cufărul pe umăr, și ea o porni în urma lui, pe o scară în sus, peste un pod de fier, și pe o altă scară în jos ; un expres trecu șuierînd ca un obuz prin gară și dispăru. La o ieșire, pe o stradă desfundată, se afla o birjă cu o mîrțoagă între hulube. Birjarul tresări însuflețindu-se deodată cînd văzu cufărul și o fată timidă, părînd pierdută în orașul străin ; dar mîrțoaga nu se clinti din letargia-i cocîrjată.

— Ce adresă, domnișoară ? întrebă birjarul.

— Cedars House, Harringay Park Road.

Birjarul stătu să chibzuiască mai întîi, și după cîteva clipe o asigură voios :

— Da, domnişoară.

Hamalul îşi duse mîna la şapcă, şi căpătă trei pence. La o lovitură de bici, calul o porni înainte. Hilda se lăsă pe spate, în birja hodorogită, scîrţîietoare, şi suspină în sinea ei : „Deci, asta-i Londra lor !"

Se pomeni călătorind în direcţa de unde venise, de-a lungul căii ferate, în josul celei mai nesfîrşite străzi pe care o văzuse vreodată. În stînga se înşirau mii de căsuţe noi, toate la fel. În dreapta, spaţiile cu case asemănătoare erau întrerupte de petece de cîmp verde şi de arcade de cărămizi ale căii ferate ; gîndindu-se cît de multă răbdare fusese trebuincioasă pentru a se construi aceste nesfîrşite, nesfîrşite şiruri de arcade, i se făcu aproape rău.

Birja coti într-o altă stradă, apoi în alta ; şi deodată se opri. Hilda văzu că pe poartă scria „Cedar House", dar nu putu deschide portiera birjei. I-o deschise birjarul.

— Obloanele au fost coborîte aici, domnişoară ! zise el cu mîhnirea ce se cuvenea într-o asemenea ocazie.

Părea o casă destul de mare ; şi toate obloanele erau trase. Înseamnă că se întîmplase incredibilul ? S-o fi lovit oare nenorocirea chiar pe ea, dintre toate tinerele din lume ?

O văzu apărînd pe Sarah Gailey.

— Bună ziua, vorbi ea cu glas calm. Am venit. Numai că mă tem că n-am destui bani să-i plătesc birjarului.

Dar în timp ce vorbea, înţelese de pe chipul lui Sarah Gailey că cea mai rea şi mai absurdă dintre temerile din timpul nopţii îi fusese sortită ei.

Cu trei zile în urmă, doamnei Lessways i se făcuse pe neaşteptate rău pe stradă. Un doctor care trecea cu cupeul îi dăduse tot ajutorul şi o adusese acasă. Ea îi spusese că probabil ceea ce mîncase în seara trecută nu-i „căzuse" bine. La început, nu luaseră prea în serios întîmplarea. Dar cum doamna Lessways nu se simţi mai bine în timpul nopţii, domnişoara Gailey îi telegrafie Hildei. Îndată după aceea, doctorul, chemat în pripă, declară că era vorba de o peritonită provocată de un cancer perforant. Doamna

Lessways muri în ziua a treia, la unsprezece dimineaţa, în timp ce Hilda era în tren. Era zadarnic să se împotrivească soartei, să strige că o asemenea nenorocire nu se putea întîmpla, că doamna Lessways nu fusese bolnavă în viaţa ei ! Nenorocirea se întîmplase. Şi sus, într-o cameră de la catul întîi, trupul ei zăcea, ca o dovadă a ireparabilului.

CARTEA II

Întremarea

Capitolul I

Păcatul

I

DIN PAT, HILDA putea vedea copacii legănîndu-se în bătaia vîntului. Îi privise astfel, fără mare interes, în fiecare dimineaţă. La început, ramurile se izbiseră una de alta golaşe, şi dincolo de încîlceala lor se vedea faţada roză a unei noi şcoli primare. Dar acum ramurile înfrunziseră, ascunzînd cea mai mare parte a clădirii şcolii, astfel încît nu se mai putea zări decît o fereastră mare de la etaj. Fereastra aceasta, în care soarele se reflecta orbitor, arunca apoi razele pe patul Hildei, dîndu-i pentru cîteva clipe iluzia luminii directe a soarelui. Era ora unsprezece. Pe noptieră se afla o tavă cu o ceaşcă de ceai, iar pe cearşaful răsucit cîteva firimituri de pîine prăjită. Auzind o bătaie înceată, nervoasă, în uşă, Hilda se agită în pat. Sarah Gailey intră cu pas repezit. În mîna osoasă, cu pielea gălbejită, ţinea un teanc de registre ale furnizorilor.

— Bună dimineaţa, draga mea, cum te mai simţi ? întrebă ea, aplecîndu-se cu un gest stîngaci peste pat ; în aceeaşi clipă, se uită pieziş la tavă.

— Bine, mulţumesc, răspunse Hilda, cu ochii în tavan.

— Nu ţi-a fost cam frig fără plapumă ? Am uitat să te întreb mai înainte. Ştii, am luat-o fiindcă mi-am zis că s-a încălzit... Nu-mi trebuia pentru alt pat. Te asigur că se află în scrinul din odaia mea.

Sarah Gailey adăugă ultimele cuvinte de parcă ar fi rugat-o s-o creadă.

— Nu-i nevoie să mi-o spui, zise Hilda. — Nu era supărată, ci plictisită de această remarcă, tipică pentru domnişoara Gailey. În trei luni aflase multe despre noua stăpînă a pensiunii Cedars, acel straniu amestec irascibil de iscusinţă, devotament, vanitate susceptibilă şi prostie totală. — Mi-a fost destul de cald, adăugă Hilda cît putu

mai repede, ca nu cumva domnişoara Gailey să aibă timp să se convingă de contrariu.

— Şi pîinea prăjită ? Nădăjduiesc... la urma urmei i-am spus lui Hettie să...

— După cum vezi, am mîncat tot, o întrerupse Hilda, arătînd spre farfurie.

Chipurile le erau foarte apropiate acum ; schimbară un zîmbet trist. Domnişoara Gailey stătea încă aplecată deasupra ei, neliniştită, ca deasupra unui copil. Totuşi, nici femeia îmbătrînită şi vestejită, nici tînăra slăbită nu simţeau diferenţa de vîrstă dintre ele. De fapt, Hilda nici nu era bolnavă, în sensul obişnuit al cuvîntului. Explicaţia bunăvoinţei arătate de domnişoara Gailey trebuia căutată în ideea exagerată pe care şi-o făcea ea despre datoria faţă de Hilda, întrucît moartea mamei ei intervenise în urma unui gest de prietenie faţă de ea. Dacă doamna Lessways n-ar fi venit la Londra ca să-i ţină tovarăşie lui Sarah, s-ar fi putut — dacă Providenţa ar fi vrut — să fie şi azi în viaţă şi sănătoasă ; aşa gîndea Sarah, care nu luase cunoştinţă de spusele doctorului. Sarah nu şi-o va ierta niciodată. Dar căuta, printr-un devotament exagerat, să fie iertată măcar de fiica răposatei Caroline. Atenţiile ei poate că ar fi înfuriat-o pe Hilda de mai înainte, sau cel puţin ar fi fost primite cu un dispreţ abia ascuns. Dar Hilda de acum era atît de schimbată, încît nu produceau pur şi simplu nici un efect asupra ei. Hilda de acum, trăind claustrată în misterioasa fortăreaţă a propriei sale fiinţe, era prea retrasă în sinea ei, prea preocupată şi prea obosită ca să fie atinsă chiar şi de noblețea gestului expiator şi protector al fetei bătrîne, altminteri oarecum ridicolă, aşa cum stătea aplecată deasupra patului, astupînd razele de soare.

—

În dimineaţa cînd avusese loc înmormîntarea mamei, Hilda se dusese la gara din Hornsey ca să întîmpine pe un unchi al doamnei Lessways, care venea din Scoţia cu trenul de noapte. Aproape că nu-l cunoştea pe acest unchi,

dar urma să-l recunoască după pălărie şi fular, şi trebuia să-l aştepte la ieşirea de pe peron. Un aranjament cu totul prostesc şi inutil, născocit de un bătrîn sucit : singura soluţie fusese să-l accepte.

Aşteptase mai bine de o jumătate de oră, între opt şi nouă, şi în tot acest timp avusese prilejul să înţeleagă de ce gările acestea suburbane fuseseră construite atît de mari. Un şuvoi întunecat de fiinţe omeneşti, în majoritate bărbaţi, scurgîndu-se de pe toate străzile din împrejurimi, se năpustea neîncetat în incinta gării, tropăind pe peroanele lungi. La fiecare cîteva minute, sosea un tren, ca dintr-un depozit inepuizabil de trenuri de dincolo de orizont şi, după ce înghiţea mulţimea de oameni şi pleca din nou, lăsa peronul timp de o clipă gol — şi în clipa următoare peronul se umplea iarăşi, alimentat de şuvoiul neîntrerupt. Mai puţin frecvent, dar destul de des totuşi, pe o linie mai îndepărtată treceau vuind alte trenuri înţesate şi ele de siluetele negre ale fiinţelor omeneşti, cufundate în citirea ziarelor. Căci pînă şi în 1880, năvala suburbiilor spre Londra era un fenomen formidabil. Tren după tren, se îndrepta cu încărcătura sa către oraşul nevăzut, şi torentul se năpustea, mai rapid ca oricînd, prin trecătoarea îngustă a gării. Aveai impresia că o populaţie imensă, agitată se revărsa dintr-o ţară ameninţată cu dezastrul.

Purtată şi înghiontită de şuvoi, Hilda zărise un tînăr epileptic bine îmbrăcat, în grija unei femei mai vîrstnice, apropiindu-se de gară. Tînărul trecuse încet pe lîngă ea, care aştepta cu modestie în hainele-i cernite improvizate ; îngrozită, privise chipul tîmp, albicios, ca o mască deasupra trupului şi membrelor ce se zgîlţîiau. Şi el se uitase la ea cu ochii aceia ca de maimuţă. Nu-şi putuse lua privirea de la el, aproape înfiorată, pînă cînd se pierdu în mulţimea nepăsătoare din jur. Apoi, fără să-l mai aştepte pe unchiul din Scoţia, fără să se gîndească ce făcea, se întorsese tremurînd la Cedars House, înghiontită şi izbită de şuvoiul de oameni la fiecare colţ de stradă...

Nu mai ştiuse nimic de înmormîntare ; nu vorbise cu rubedenia aceea. Cine ştie cum, ajunsese în pat. Ziua trecuse. Şi în noaptea ce urmase, cînd rămăsese singură şi se

trezise, își dăduse seama că ea, ea însăși era silueta aceea epileptică ; și că silueta aceea epileptică zăcea în patul ei, și nimeni altcineva. Nu i se năzărise într-o clipă de nebunie ! Știa că nu-și pierduse mințile, că era cu mintea întreagă ; și această convingere nu făcea decît să-i întărească îngrozitoarea descoperire. Își trecu tremurînd mîna peste obraz, pipăindu-și pielea putredă și albicioasă. Privind în întuneric știu că avea privirea unei maimuțe. Înțelese atunci ce înseamnă groaza. Dimineața, încetase să mai fie silueta epileptică, dar riscul de a deveni iarăși plutea în jurul ei și o înspăimînta atît de mult, încît începu să plîngă, terorizată și distrusă, atît de viitor cît și de trecut. O găsiseră plîngînd...

Mai tîrziu, expresia „criză nervoasă" îi rămăsese întipărită în amintirile-i încîlcite. Doctorul fusese foarte prozaic, logic și liniștitor. Surmenajul, încordarea nervoasă, lipsa de somn, călătoria, neliniștea, lipsa de hrană, șocul suprem, refuzul încăpățînat al tinereții de a se lăsa copleșită, și apoi apariția bruscă a epilepticului (pe care doctorul îl cunoștea) — acesta fusese diagnosticul medicului, după ce o consultase discret dar temeinic ; și păruse atît de plauzibil și de convingător, încît pe fața optimistă a doctorului se putea citi mîndria cînd dădu dispoziția : „Repaos absolut". Dar pentru Hilda, diagnosticul și expresia „criză nervoasă" nu însemnaseră absolut nimic. Vorbe ! Vorbe goale ! În sinea ei știa ce principiu malefic pusese stăpînire pe ea atît de total, încît nu-i mai rămăsese puterea de a i se împotrivi. Acest principiu malefic era Păcatul ; nu era stăpînirea păcatelor, oricît de diverse ar fi ele ; era Păcatul însuși. Și Păcătoasa era ea, osîndită de toți și de ea însăși. Una dintre ultimele victime conștiente ale unei maladii care aproape dispăruse din lumea civilizată, trăia în dezolarea înghețată și cumplită a acestei cazne de nestrămutat.

III

Păcătuise greu împotriva mamei ei, și nu putea să-și îndrepte greșeala. Simplul gînd la mama ei, atît de plină

de vitalitate, veselă, iubitoare de viaţă, echilibrată, miloasă, dezordonată, nepricepută, naivă şi totuşi isteaţă, îi pricinuia o durere atît de mare, încît înceta să mai fie durere. Trebuia s-o fi văzut pe mama ei înainte de a muri ; ar fi putut s-o vadă, dacă ar fi făcut ceea ce era de datoria ei să facă. Nu putea înţelege cum de şovăise să pornească în grabă la Londra de îndată ce primise telegrama. Dar şovăise, şi mama ei îşi dăduse sufletul fără să o fi văzut. Toate argumentele cu care ar fi putut să se dezvinovăţească erau zadarnice în faţa faptului în sine. În zadar dădea vina pe telegramă ! În zadar încerca să-şi spună că întîmplarea, şi nu ea, fusese de vină ! În zadar apela la bunul simţ, împotriva închipuirilor sentimentale ! În zadar retrăia întîmplările din după-amiaza dinaintea morţii mamei, pentru a dovedi că nici o clipă nu-şi dăduse seama că nu procedează potrivit conştiinţei ei ! Întreaga purtare fusese împotriva conştiinţei ei, dar mîndria şi egoismul o făcuseră surdă la glasul conştiinţei. Era Păcătoasa.

Deznădejdea, în afara momentelor cînd Hilda devenea însăşi silueta epilepticului, fusese calmă. Simptomele ei fuseseră, şi rămîneau, o totală lipsă de energie şi o neobişnuită neagră nepăsare faţă de lumea înconjurătoare. Da, străfundul sufletului ei se chinuia, dar pe dinafară părea să fi pierdut orice capacitate de emoţie. Nimic nu o mişca, nici măcar nu o interesa. Şedea în casă, mînca un pic, vorbea cînd şi cînd, ca un automat. Mergea pe stradă ca un exilat apatic, dar un exilat care şi-a uitat locul de obîrşie. Mintea ei nu mai răspundea nici unui imbold din afară. Sfaturile îşi pierdeau imediat forţa tonică pe salteaua de puf a apatiei ei. Dacă mai trăia totuşi, o făcea din inerţie ; i-ar fi trebuit un efort prea mare ca să pună capăt acestei vieţi. Nu regreta profesiunea pe care o abandonase ; nu simţea nici o curiozitate în legătură cu soarta ziarului. O nepăsare tragică pusese stăpînire pe ea.

După cîteva săptămîni, gîndurile începură în mod firesc să se îndrepte spre religie ; şi însăşi boala ei era o dovadă că avea o fire profund religioasă. Domnişoara Gailey nu putea decît rareori să se ducă la biserică, dar într-o duminică dimineaţa — neîndoielnic, cu bună ştiinţă — o întrebă pe Hilda dacă vrea să meargă împreună cu ea la biserică, şi ea acceptă. În timp ce se apropiau de biserica spaţioasă,

cu turle înalte, în sufletul Hildei licăriră speranţe vagi, ceea ce o surprinse tare, dar slujba nu răspunse în nici un fel aşteptărilor. „Ce proastă sînt !“ gîndi ea cu dispreţ. „Lucrurile astea nu m-au impresionat niciodată. De ce m-ar impresiona acum ?“ Predica, evanghelică, era despre Crez, şi predicatorul vorbi despre vibraţia sufletească provocată de adevărata credinţă. Era o predică destul de bună. Numai că predicatorul risipise chiar şi ultima din dulcile licăriri de speranţă. Hilda acceptă definiţia adevăratei credinţe, aşa cum o dădu el, şi înţelese că adevărata credinţă era imposibilă pentru ea. Ea nu va putea spune niciodată, cu bucurie şi fervoare : „Cred !“ În cel mai bun caz, va putea spune doar că nu era necredincioasă — şi oare era sigură şi de asta ? Nu ! Credinţa îi fusese refuzată ; şi ca să visezi la consolarea prin religie — asta era un sentimentalism femeiesc ; dar şi în indiferenţa ei, prefera osînda directă, cinstită — autoînşelării dulcegi a religiozităţii feminine. Ah ! Dacă ar fi fost catolică, o catolică sinceră şi convinsă — cu ce ardoare ar fi îngenuncheat în faţa confesionalului, mărturisindu-şi în şoaptă păcatul figurii misterioase dinăuntru ; şi cu ce extaz şi-ar fi primit absolvirea — acea baie purificatoare a sufletului ! ar fi putut să reînceapă !... Dar nu era catolică. Nu mai putea deveni catolică, aşa cum nu putea deveni regina cine ştie cărei ţări latine cu palate şi catedrale. Era o tînără provincială stînd într-o pensiune din Hornsey, într-o suburbie din nordul Londrei, şi fusese doborîtă de o criză nervoasă. Aceasta era situaţia, privită din exterior.

Uneori, amintirea unui vers din Victor Hugo, răsunînd în ritmul uneia din imensele sale melancolii, îi venea în minte şi o clipă vibra de o tristeţe care semăna cu plăcerea.

IV

— Vrei să te scoli azi din pat, draga mea ? întrebă Sarah Gailey, în timp ce potrivea mai bine conţinutul tăvii, făcînd loc şi pentru registrele săptămînale.

— Da, s-ar putea, murmură Hilda. În curînd va fi ora mesei.

Zilele erau lungi, și totuși într-un fel păreau și scurte. Înainte chiar de a se scula, se și gîndea că va veni seara și se va culca ; și sîmbătă seara venea repede după luni dimineața. Era aproape de necrezut că trecuseră șaisprezece săptămîni de la moartea mamei ei — și depănînd în minte aceste șaisprezece săptămîni nu vedea să fi realizat ceva, și nici să fi dorit ceva.

— Le-am dat o înștiințare soților Boutwood că nu mai pot să-i țin, zise deodată Sarah Gailey, cu tava în mînă, pregătindu-se s-o ridice.

— Chiar așa ?

— Iar au întîrziat îngrozitor de mult la micul dejun, în dimineața asta, amîndoi. Și domnul Boutwood a mai avut obrazul să ceară încă un ou. Hettie a venit și mi-a spus, așa că m-am dus chiar eu. I-am declarat că în casa mea micul dejun se servește la ora nouă, și că există chiar un anunț în acest sens în dormitoare, ca să nu mai vorbim de sufragerie. Și micul dejun este la fel de bun la mine ca în oricare din hotelurile lor ! Dacă ouăle sînt reci la zece sau mai tîrziu, nu-i vina mea. Amîndoi sînt perfect sănătoși, și totuși n-am văzut oameni mai puturoși. Fac mofturi cînd e vorba să se ducă la culcare, iar dimineața nu poți să-i scoli nici cu tunul. Și nu că s-ar duce pe la teatre și ar ajunge acasă tîrziu și așa mai departe. Dacă ar fi așa i-aș ierta — din cînd în cînd. Dar nu ! E doar din lenevie și neglijență. Și dacă le-ai vedea dormitorul ! Vai de mine ! Frumos exemplu pentru servitori ! Și-apoi, el a fost insolent — extrem de insolent. A zis că îmi plătește ca să-i dau nu ceea ce vreau eu, ci ceea ce vrea *el* ! A zis că dacă aș intra într-o prăvălie, și acolo mi s-ar spune ce să cumpăr și cînd să cumpăr, m-aș supăra. I-am zis că n-am nevoie să mi-o spună nimeni, așa i-am zis ! Și-apoi, casa mea nu e o prăvălie. El a zis că e o prăvălie, și că dacă nu e, ar trebui să fie ! Îți poți închipui așa ceva ?

Hilda încercă să-și arate simpatia plină de înțelegere. Nările domnișoarei Gailey fremătau, și lacrimile erau gata să se prelingă din ochii ei umezi. Da, era o femeie care putea conduce pensiunea ; străduindu-se din răsputeri, se transformase într-o gazdă extrem de eficientă. Dar nu

ştia cum să se poarte cu chiriaşii, pentru că nu avea destulă imaginaţie ca să se pună în locul lor. Gîndurile ei cele mai tainice erau stăpînite de axioma că Cedars House era o maşină perfectă şi că cel mai bun lucru pe care-l putea face un chiriaş era de a se adapta acestei maşini.

— Aşa că le-ai spus să plece ?

— Întocmai ! Şi am să-ţi mai spun ceva, draga mea, eu...

Se auzi o bătaie în uşă. Sarah Gailey se opri în mijlocul confidenţelor ei, ca un conspirator prins asupra faptei, şi deschise uşa. Hettie se afla în prag — aceeaşi Hettie care, în ciuda atîtor şi atîtor proteste, lăsa ca pîinea prăjită pentru Hilda să se răcească şi să se întărească, tîndălind în drumul de la bucătărie spre dormitor. În mîna lui Hettie se afla o telegramă, pe care domnişoara Gailey o luă.

— Uite, Hettie, ia tava asta, zise ea desfăcînd cu nervozitate plicul. Şi pune registrele acestea în biroul meu, adăugă ea. — Şi mă întreb ce-o să spună *el !* remarcă apoi, după ce Hettie ieşi, privind absentă telegrama deschisă.

— Cine ?

— George. Mă anunţă că va fi aici la prînz. Sînt sigură că o să se supere cînd o să afle de soţii Boutwood. Dar ce poate el înţelege ! Bărbaţii în general nu înţeleg nimic ! Nu înţeleg cîtă bătaie de cap îţi dă pensiunea.

Apelul din ochii ei era nespus de patetic. Hilda zise :

— Nu cred că o să mă dau jos din pat astăzi, pentru masa de prînz.

Sarah Gailey se îndreptă spre pat, uitînd de propriile ei griji.

— Va să zică, nu te simţi prea bine ! murmură ea, cu compătimire în glas. Dar, ştii, de data asta va trebui să te vadă. Ţine să te vadă.

— Dar de ce ?

— Probleme de-ale tale, îmi închipui. Aşa spune aici : „Vin la prînz ora unu. Trebuie să văd Hilda — George".

Sarah Gailey îi întinse telegrama. Dar Hildei îi fu cu neputinţă s-o ia în mînă. Era prima telegramă pe care îşi

arunca ochii, de la telegrama adusă de Florrie în biroul lui George Cannon. Simpla vedere a hîrtiei portocalii o tulbură. „Se poate să mă port atît de prostește", gîndi ea, „cînd e vorba doar de o bucată de hîrtie !" Dar așa era.

Cînd George Cannon venise data trecută la Hornsey, ea nu părăsise patul toată ziua, temîndu-se să dea ochii cu el, fiindu-i și rușine să dea ochii cu el ; avea o nedeslușită convingere că dacă-l va vedea va săvîrși o crimă împotriva respectului filial. Existau grote obscure în sufletul ei, pe care nu avea curajul să le exploreze cu sinceritate.

— Cred, zise Sarah Gailey, chibzuind și frămîntîndu-se, cred că dacă *ai putea* să te scoli, ar fi mai bine decît să te vadă aici în pat.

Hilda înțelese că, pînă la urmă, va fi nevoită să dea ochii cu George Cannon.

Capitolul II

Odăița

I

DUPĂ PRÎNZ, Sarah Gailey îi lăsă pe Hilda și domnul Cannon singuri în „odăiță".

„Odăița" — cam șase metri pătrați — nu avea alt nume ; chiriașii vorbeau întotdeauna despre ea cu drag, iar proprietăreasa se mîndrea că era tare comodă. Situată la primul etaj, deasupra acelei părți a holului ce dădea spre fațadă, ea se afla între două dormitoare principale. Vechii chiriași obișnuiau să arate această odăiță noilor chiriași, sau noii veniți o descopereau singuri, cu o imensă satisfacție. Era camera intimității și a confidențelor, un refugiu față de viața comună a pensiunii și, într-o anumită măsură, față de pian. Dacă două chiriașe, care abia se cunoscuseră și se simțeau atrase una de alta, voiau să stea în liniște, își spuneau : „Mergem sus în odăiță ?" „Oh, da, haidem !" Și urcau scara, emoționate la gîndul de a intra acolo. „Cea mai încîntătoare odaie din casă, scumpă domnișoară Gailey !" — spunea afectat o altă fată bătrînă. Și totuși, înăuntru nu era nimic altceva decît un covor vechi, două fotolii de răchită, un scăunaș, un raft de bibliotecă aproape gol, o gravură a Mariei Antoaneta înfruntînd cu semeție regească gloata revoluționarilor, și vreo două fotografii ale pensiunii.

Hilda stătea așezată într-unul din fotolii, iar George Cannon în celălalt ; pusese pe jos lîngă el o servietă neagră. Hilda se simțea foarte stingherită. În tot timpul mesei, aproape că nu scosese o vorbă ; dar cum erau opt la masă, și cum George Cannon schimbase o vorbă cu fiecare dintre ei, tăcerea Hildei trecuse neobservată. Acum va trebui să vorbească. Și ceea ce simțise cînd îl zărise în prima clipă pe George Cannon în sufragerie, acum îi revenise într-o formă și mai acută.

În primul rînd, era stingherită din pricina hainelor cernite care atrăgeau asupra ei atenţia — parcă ar fi fost o uniformă compromiţătoare ; şi însăşi moartea mamei — lăsînd deoparte problema felului cum se purtase ea cu acel prilej — îi dădea, în relaţia cu un om pe care nu-l mai văzuse dinainte de moartea mamei, o senzaţie înrudită cu vinovăţia — de a fi încălcat regulile elementare ale bunului gust şi ale bunului renume. Aşa cum era îmbrăcată în haine cernite, se simţea de parcă ar fi fost dusă prin oraş de nişte poliţişti la comisariat. În închipuirea ei, putea auzi chiar oamenii spunînd : „Uitaţi-vă la tînăra aceea în mare doliu", şi se vedea pe sine roşind, scuzîndu-se parcă.

Dar şi mai rău decît acest chin în prezenţa unui cunoscut revăzut după un lung interval de timp era sentimentul de constrîngere specială, provocat de identitatea acestui cunoscut. Din pricina lui George Cannon o amăgise ea pe nevinovata ei mamă şi apoi complotase împotriva planurilor ei pripite. Loialitatea faţă de George Cannon fusese cauza inexplicabilei ei lipse de loialitate faţă de mama ei. Nu-şi putea aminti de strania şi delicioasa ei tulburare în ultimele clipe ale întrevederii cu George Cannon — în seara aceea de februarie în biroul ziarului, în timp ce mama ei trăgea să moară la Londra — fără s-o copleşească o ruşine profundă, iraţională, care îi sporea pînă la cazmă mîhnirea firească de orfană.

Trebuie s-o spunem : era acum zguduită din apatia şi amorţeala ei faţă de lumea înconjurătoare. În timp ce nu-şi găsea locul, aşa cum şedea palidă şi încruntată, în fotoliul ce scîrţîia, simţi din nou sub privirile lui George Cannon, la fel ca de atîtea ori în trecut, cît de romantică e existenţa. Se gîndi : „Ce ciudat că scena de care mă temeam atît se şi desfăşoară ! Iată-l la Londra, şi iată-ne pe amîndoi aici, în casa asta, care la începutul anului nu era pentru mine decît un nume ! Iar mama zace departe, în cimitir, şi eu sînt îmbrăcată în negru ! Şi totul din cauza lui. El le-a trimis pe domnişoara Gailey şi pe mama la Londra. El a vrut-o !... Ba nu ! Totul e din cauza mea ! Eu m-am dus să-l văd într-o după-amiază tîrziu. Eu l-am căutat. Nu el m-a căutat. Şi numai pentru că m-am dus să-l văd într-o după-amiază, mama a murit,

și eu sînt aici ! Ce straniu !“ Gîndurile acestea i se păreau într-un fel vag, frumoase, cu toată tristețea și durerea ei. Letargia în care fusese cufundată trecuse, chiar dacă pentru puțină vreme.

II

— Ei, și-acum, zise el, după ce cîteva banalități fură urmate de o tăcere stînjenitoare, am de discutat cu dumneata afaceri, așa că, ce zici ? — putem începe ?

Glasul lui suna destul de voios, dar era glasul unui om care scutură de pe umerii săi, cu mare ușurință, povara unor necazuri sîcîitoare. Avusese după prînz o scurtă întrevedere cu Sarah Gailey.

— Da, acceptă Hilda cu un aer ursuz.

— Ai hotărît ce o să faci ?

Și, zicînd asta, îi zîmbi cu simpatie.

— Nu mă mai întorc la ziar, răspunse ea ferm, tăindu-i scurt zîmbetul cu o violență aproape feroce.

Neîndoielnic, era cam brutală în amărăciunea ei. Se întrebă : „De ce vorbesc astfel ? De ce nu pot să vorbesc firesc, blînd și amabil ? Nu am de fapt nimic împotriva lui“. Dar nu putea vorbi altfel decît o făcuse. Și tocmai prin acest simptom, prin asprimea și duritatea ei, i se manifesta tulburarea din suflet. Știa că era încruntată, așa cum stătea și se uita la peretele din fața ei, dar nu putu să-și îmblînzească expresia încruntată.

— Nu, îmi închipui că nu, zise el netulburat. Dar ai de gînd să te întorci la Turnhill ?

Cîteva clipe, Hilda rămase mută. O senzație de dezolare o copleși și, nu știu cum, dar o primea cu bucurie, încercînd s-o sporească și lăsîndu-se în voia ei.

— De unde să știu ? murmură ea în cele din urmă, ridicînd din umeri.

— Pentru că, dacă n-ai de gînd să te mai întorci, reluă el, n-are nici un rost să ții casa goală. Trebuie să știi că stă exact cum ai lăsat-o ; și lucrurilor din casă nu le prieste deloc.

Ea ridică iarăși din umeri.

— Nu înțeleg pe cine-ar putea interesa asta, în afară de mine, zise ea, după încă o pauză, cu un soi de nepăsare arogantă.

Iar în sinea ei, își spuse iar : „E cu putință să mă port atît de odios ?“

Domnul Cannon se ridică dintr-o dată în picioare.

— Nu știu ce anume ați complotat amîndouă, dumneata și cu Sarah, zise el, jignit și disprețuitor, dar cu ușurință. Nu țin însă deloc să mă amestec în treburile dumitale. În ceea ce o privește pe Sarah, a trebuit să mă amestec, din nefericire, în treburile ei și grozave satisfacții am mai avut ! — Strîmbă din nas. — Dar nu în ale dumitale ! Doar că i-am făgăduit unchiului dumitale... Unchiul dumitale mi-a spus că ai vrea ca eu să...

Dar nu sfîrși fraza.

Într-o clipă, Hilda se simți tulburată, speriată și extrem de rușinată. Dispoziția i se schimbase ca într-o străfulgerare. I se părea că se află în fața unui dezastru cumplit, pe care singură îl provocase, printr-o nesăbuință irresponsabilă și răuvoitoare. Era ca un copil neascultător care, după ce s-a jucat cu primejdia, stă înspăimîntat în fața calamității pe care în îndărătnicia sa a pricinuit-o. Era de-a dreptul îngrozită. În spaima ei, își spuse : „Am avut ce-am meritat !“

George Cannon se aplecă și își luă servieta. Iată-l cum se ridică, înalt și voinic, dominînd-o ! Și simți intens cît era de slabă, cît era de copilă și cîtă nevoie avea de ajutorul lui. Nu-și putea îngădui să transforme simpatia în antipatie. Era singură pe lume. Niciodată nu-și mai dăduse seama, ca acum, de groaza singurătății ce-o pîndea. Era un moment critic. În clipa următoare el va putea ieși din odaie, și ea va rămîne singură, copleșită de o umilință fără leac și dezgustată de sine.

— Te rog ! șopti ea cu glas implorator.

Întreaga ei ființă era o implorare — privirea, gestul, arcuirea trupului zvelt și fragil. Era ca o sclavă. Nu avea nici mîndrie, și nici vreun gînd ascuns. Era toată numai instinct. Lacrimile îi umplură ochii, gîtuindu-i vocea.

El schiță zîmbetul strîmb, penibil, cam prostesc, al celui care blestemă chinul unei încercări în care a fost aruncat fără voia lui.

— Te rog, ce ?

— Te rog să stai jos.

El făcu cu mîna un gest a lehamite, dar se supuse.

— Foarte bine, zise. Foarte bine ! Ar fi trebuit să-mi închipui... — Apoi zîmbi generos.

— Să-ţi închipui, ce ? — Glasul ei era acum slab şi pătruns de tristeţe.

— Că eşti tare tulburată.

Nu pe furiş, ci pe faţă, Hilda îşi şterse ochii.

— Nu, nu ! protestă ea cu convingere. Nu-i vorba de asta. Este... ştii... îmi pare foarte rău.

— Cred că ştiu şi eu puţin ce sînt necazurile ! adăugă el, cu un rîs scurt, amar.

Cuvintele acestea ciudate o umplură de milă.

III

— Ei, şi-acum — păru el s-o ia de la capăt — să lăsăm deocamdată Lessways Street... Pot să mă angajez să-ţi vînd proprietăţile de pe Calder Street, dacă vrei. Şi încă la un preţ destul de bun. Mai curînd sau mai tîrziu, municipalitatea va trebui să cumpere toată partea aceea a străzii. Îţi aminteşti poate ce i-am spus mamei dumitale acum doi ani — că aş putea găsi un client pentru ea ? Dar n-a vrut.

— Da, zise Hilda cu înfrigurare, îmi amintesc.

În sinea ei îi cerea iertare lui George Cannon, o dată mai mult, pentru că se lăsase convinsă de mama ei, chiar şi o zi numai, că încercarea lui de a-i vinde proprietăţile era doar un şiretlic, născocit doar ca să poată să ajungă cu ea la învoială în legătură cu strîngerea chiriilor.

— Ştii ce reprezintă chiriile, net, urmă el, căci le-ai încasat în fiecare lună. Pot spune că banii obţinuţi din vînzare, dacă sînt investiţi cum trebuie, îţi vor aduce un venit egal. Dar chiar dacă nu ţi-ar aduce acelaşi venit, nu trebuie să uiţi că în prezent Calder Street decade, că se transformă din ce în ce mai mult într-o mahala. Şi vei avea întotdeauna bătaie de cap cu chiriaşii de soiul celor de acolo.

— Aş vrea să pot vinde totul — totul ! exclamă ea cu patimă. Chiar şi Lessways Street ! Atunci o să fiu absolut liberă !

— Poţi să vinzi ! zise el cu un accent dramatic. Şi, dă-mi voie să-ţi spun, peste zece ani casele de pe Lessways Street nu vor mai avea valoarea de acum !

— Şi proprietăţile acelea se depreciază ? întrebă ea. Credeam că se construieşte peste tot împrejur.

— Aşa este. Dar numai căsuţe ieftine. Casele dumitale sînt prea bune pentru partea aceea a oraşului ; ăsta-i necazul. Oamenii care îşi pot permite să plătească o chirie de 25 de lire sterline pe an — şi chiar mai mult — n-or să mai vrea să locuiască acolo. Ştii că în casa din colţ nu mai stă nimeni.

Toate casele acelea îi apăreau Hildei ca o formă de proprietate extrem de nesigură, şi chiar periculoasă. Dacă vindea tot ce stăpînea se va elibera de trecut. Era punctul de plecare într-o viaţă nouă, un nou început, care să nu fie stingherit de urmele suferinţelor şi greşelilor. Putea să plece oriunde, să facă ce dorea. Întreaga lume i se deschidea în faţă.

— Te rog, vinde-mi totul ! stărui ea, deprimată. În cazul că o să poţi vinde tot, cam cît aş avea — vreau să spun, ce venit ?

George Cannon aruncă o privire împrejur şi apoi, scoţînd un creion din buzunarul vestei, mîzgăli cîteva cifre pe manşetă.

— Exact trei lire pe săptămînă, zise el.

IV

După o discuţie de formă, prelungită de amîndoi oarecum cu bună ştiinţă, ca să nu pară că se pripesc într-o problemă atît de importantă, George Cannon deschise servieta neagră şi apoi căută împrejur după cerneală. Odăiţa, neavînd masă, nu avea nici călimară, şi atunci el scoase din buzunar un creion chimic automat — stiloul acelor vremuri simple. Nu era potrivit bine, aşa că George Cannon se duse lîngă fereastră şi ţinu capătul ascuţit în sus spre lumină, în timp ce deşuruba capătul de jos ; era

un om foarte meticulos în ceea ce priveşte aceste detalii mecanice ale meseriei sale. Hilda îl privea din spate, cu o atenţie care o fascina.

— Şi cum merg lucrurile la „The Chronicle ?" întrebă ea, pe un ton de curiozitate amabilă, departe de sentimentele ei reale. Se simţea chiar ruşinată că în timpul mesei nu se învrednicise să pună măcar o întrebare despre ziar. Îi era ruşine şi de indiferenţa cu care privea relaţiile de societate. Că Sarah Gailey, mărginită şi ocupată cu treburile, era indiferentă, şi că nu se interesase nici măcar o dată în trei luni cum merge ziarul fratelui ei — era un lucru de înţeles ; dar ca ea, Hilda, secretara, preoteasa ziarului, să facă dovadă de aceeaşi apatie nepoliticoasă — era monstruos ; şi nu avea sens să pună asupra ziarului, aşa cum făcea ea, stigmatul morţii mamei ei. Începu chiar să se întrebe dacă nu cumva atitudinea ei de acum faţă de viaţa din trecut era morbidă.

— Oh ! murmură el absent, şovăind fără chef, în timp ce potrivea creionul.

Ea stărui mai departe :

— Bănuiesc că ţi-ai luat o nouă secretară ?

— Nu, zise el, obosit şi plictisit parcă să discute acest subiect. Le-am spus că trebuie să se descurce fără... N-are nici un haz să publici un ziar nou într-o văgăună uitată de Dumnezeu ca cele Cinci Oraşe, ascultă-mă pe mine.

Era limpede că marile lui speranţe şi entuziasmul fuseseră puse la grea încercare, poate chiar spulberate.

Ea nu replică nimic. Nu putea scoate o vorbă. Tristeţea o năpădi, o tristeţe plină de compasiune, dar într-un fel şi frumoasă. Mai înainte, în timp ce George Cannon mîzgălea pe manşetă, ea observase că manşeta era roasă. Acum, chiar în faţa ferestrei, marginea manşetei îi atrase din nou atenţia, dobîndind o stranie semnificaţie. Omul acesta avea mari greutăţi ! I se păru tragic şi şocant ca el să treacă prin momente grele, neputînd rămîne mereu triumfător, strălucitor, sigur pe sine în toate planurile măreţe, nevătămat şi plin de bărbăţie. I se părea nedrept ca el să sufere ; ar fi preferat ca oricine să sufere, mai curînd decît el. George Cannon cu lenjeria roasă ! Prin ce eroare a destinului se produsese acest sfîrşietor fenomen care nu se armoniza cu el ? (Da, sfîşietor !) Era vorba

oare doar de neglijenţă şi apatie, sau de o reală şi groaznică strîmtorare financiară ? Oricare să fi fost explicaţia, era extrem de dureroasă pentru ea. Hilda avu viziunea unui şir întreg de femei trudind în taină prin aburi şi clăbuci de săpun, şi tot în taină sacrificîndu-se, pentru a-i da lui tot ce-i lipsea, astfel încît să poată ieşi întotdeauna în lume fără cusur, strălucind de perfecţiune. Era gata să sacrifice fericirea mulţimilor pentru ceea ce credea ea că i se cuvine.

V

Nefiind acolo nici o masă, George Cannon împinse un bibelou grotesc de pe micul raft pentru cărţi, folosind partea de deasupra ca masă de scris. Îi ceru apoi Hildei să semneze două acte. Îi explică exact ce fel de acte erau, dar ea nu înţelese, şi nici nu ţinea să înţeleagă. Unul era un act neoficial de vînzare, iar celălalt o împuternicire ; dar care era unul şi care celălalt, şi la ce slujea fiecare, pur şi simplu nu vru să ştie. Hilda putea, printr-un efort de voinţă neclintit, să devină o funcţionară excelentă, plină de zel şi dornică să facă ce i se spune, dar din instinct îi era silă de formele superioare ale afacerilor. Mai mult, dorea să-i acorde o încredere oarbă, fie chiar şi ca tainică compensaţie pentru odioasa ei grosolănie de la începutul întrevederii. Şi îşi mai spuse : „Tranzacţiile astea îi vor aduce profituri. Din asemenea tranzacţii trăieşte el. În felul acesta îl ajut în momentele grele".

Cînd îi dădu creionul chimic, arătîndu-i unde să semneze, ea luă creionul cu ardoare, din ce în ce mai dornică să-şi ispăşească greşeala faţă de el. O clipă rămase încurcată, ca într-un vis, uitîndu-se fix la tăblia de mahon, zgîriată a raftului. I se păru că raftul era un lucru simţitor, răbdător şi folositor, care aştepta dintotdeauna acolo, în colţul acela, ca să-l ajute pe George Cannon în criza prin care trecea — la fel de omenesc ca şi ea însăşi. Îi era drag raftul, ca şi creionul chimic, şi actele, şi tapetul de pe pereţi. George Cannon stătea în picioare, în spatele ei. Îi simţea prezenţa ca o primejdie fermecătoare. Semnă actele cu un scris mare şi negli-

jent, pe care timp de cîteva săptămîni îl strunise cu forţa să devină caligrafia docilă a unui funcţionar. În timp ce semna, văzu numele „Karkeek" în mijlocul unuia din documente, şi îşi aminti, cu nepăsare încîntată, că numele lui George Cannon nu apărea niciodată în afacerile lui George Cannon.

Acum, el se apropie de tăblia raftului şi împături actele. Stătea acolo, lîngă ea, în toată virilitatea sa — acest bărbat cu mustaţă, cu bărbia albăstruie, cu mîinile mari şi albe, cu hainele elegante — stătea înfipt pe picioarele-i voinice ca pe un piedestal ! Ea nu-l vedea — îl simţea acolo. Şi simţea şi uşa închisă din spatele lor. Unul din fotoliile de răchită, deşi gol, continua să scîrţîie, ca o fiinţă vie. Departe, foarte departe, putea auzi pianul — cînta doamna Boutwood ! Deasupra răsunau paşii lui Sarah Gailey şi ai lui Hettie — controlau rufele de la spălătorie, ca de obicei sîmbăta după-amiază. Şi se simţea şi pe sine — slabă, tremurîndă, firavă, tristă, oarecum lipsită de însemnătate !

George Cannon se uită la ea, întorcîndu-şi puţin capul. În privirea sa se citea bună dispoziţie, bunăvoinţă, aer protector şi probitate ; şi, mai mult decît toate, apăruse ceva din vechea înfăţişare triumfătoare, zîmbitoare şi senină. Nu era ruinat ! Nu era în restrişte ! Rămînea biruitor ! Ea se înfioră de uşurare.

— Acum eşti în mîinile mele — hotărît lucru ! murmură el în glumă, luînd actele şi aplecîndu-se asupra servietei.

Hilda auzi un pas greu urcînd pe scări.

În aceeaşi clipă simţi un imbold extraordinar, surprinzător de a-i lua mîna — nu ştia de ce, să-i mulţumească, să-şi exprime simpatia, sau să-şi declare supunerea. Luptă împotriva acestui imbold, dar era ceva ce făcea parte din ea, din însăşi fiinţa ei. Îi era teamă, dar teama avea în ea ceva plăcut. Îi era ruşine, dar şi ruşinea era plăcută. Ar fi vrut să se mişte din locul unde stătea. Gîndi : „Dacă mi-aş impune să mă mişc, aş putea. Dar nu ! N-am să-mi impun. Îmi place să rămîn aşa, cuprinsă de teamă, de ruşine şi de frămîntare". Avea o senzaţie clară, uluitoare, a splendorii şi frumuseţii păcatului ; dar nu ştia care anume păcat ! Şi în tot acest timp, muşchii

brațelor îi erau încordați în conflictul dintre dorința tot mai slabă de a-și ține brațele în loc, și dorința crescîndă de a-și lăsa mîna să apuce mîna lui George Cannon. Și în tot acest timp, pașii grei continuau să urce scara nesfîrșită. Și în tot acest timp, George Cannon, cu capul întors într-o parte, scotocea prin servietă. Și-apoi, într-o străfulgerare, îi fu cu adevărat frică ; frica nu mai era plăcută, iar rușinea devenise un blestem. Își spuse : „Acum nu pot să mă mai mișc. Într-o clipă am să săvîrșesc lucrul acela îngrozitor. Nimic nu mă mai poate salva". Copleșită de deznădejde, găsi o bucurie sumbră și tumultuoasă în această deznădejde. Starea ca de transă dură o veșnicie, în timp ce dezastrul se apropia tot mai mult.

Apoi, după ce pașii grei se auziseră urcînd scara de la începutul lumii, ușa se deschise brusc, și chipul rotofei, jovial al domnului Boutwood, apăru în deschizătură, lăsînd să pătrundă mai tare sunetul pianului.

— Oh, vă cer iertare ! murmură el, prefăcîndu-se că se aștepta să găsească odăița goală. — Adevărul era că îl căuta pe George Cannon, în care recunoscuse un spirit înrudit.

— Intră, domnule Boutwood, zise Hilda, cu un calm degajat, distant, care o ului și pe ea. Atunci, asta-i tot ? adăugă ea către George Cannon, aruncîndu-i o privire indiferentă.

Și plecă fără să aștepte răspuns.

VI

Punîndu-și boneta și luînd o umbrelă ca să țină ceva în mînă, Hilda ieși în libertatea reconfortantă a străzilor. După ce dădu primul colț, zări apropiindu-se o siluetă feminină pe care i se păru că o cunoaște — elegantă, semeață, plină de grație tinerească. Era Janet Orgreave, într-un elegant taior de vară de culoarea cafelei cu lapte. Recunoscîndu-se, cele două tinere roșiră ușor. Janet se apropie în grabă ; Hilda rămase pe loc, uimită de întîmplarea care-i trimisese doi vizitatori neașteptați în aceeași zi. Își strînseră mîinile și se sărutară.

— În sfîrșit, te-am găsit ! zise Janet. Ce mai faci, draga mea ? De ce nu mi-ai răspuns la scrisoare ?

— Scrisoare ? repetă Hilda, mirată.

Apoi își aminti că primise într-adevăr o scrisoare de la Janet, dar în starea de deprimare letargică în care se afla, neglijase să-i răspundă.

— Am venit cu tata la Londra pentru acest sfîrșit de săptămînă. Vrem să vii mîine cu noi la Westminster Abbey. Și trebuie neapărat să te întorci luni cu noi la Bursley. *Trebuie !* Sîntem hotărîți în această privință. L-am lăsat pe tata singur în după-amiaza asta, ca să vin să te caut. Nu că ar avea ceva împotrivă ! Dar ce drum lung ! Cum te mai simți, Hilda ?

Hilda era atît de mișcată de grija plină de afecțiune pe care i-o arăta Janet, încît ochii i se umplură de lacrimi. Se uită la ființa aceea radioasă și inocentă care întruchipa bunătatea, și gîndi : „Ce diferită sînt eu de ea ! Ea nici nu-și închipuie ce diferită sînt !“

O clipă, Janet i se păru un fel de înger — modern, dar cu atît mai autentic. Văzu în invitația la cele Cinci Orașe o posibilitate miraculoasă de a se apăra de un pericol a cărui perspectivă începuse s-o alarmeze. Înseamnă că se va duce la Turnhill, și va merge în Lessways Street ca să hotărască ce anume dintre bunurile mamei ei va trebui să păstreze. Firește, o va lua și pe Janet cu ea. În toate treburile din Turnhill, Janet va trebui s-o însoțească. Noua ei viață va începe sub protecția și în compania lui Janet. Și inima i se întoarse de la vechea viață către cea nouă, cu speranță și cu o vagă dar luminoasă așteptare de fericire.

La Cedars House, o conduse pe Janet în odaia ei, și apoi ieși din odaie ca să-și ia rămas bun de la George Cannon. Neobișnuita complexitate a existenței, ca și a impresiilor ce-o năpădeau, o zăpăcea și o intimida.

Capitolul III

Călătorie la Bleakridge

I

HILDA ŞI JANET urcau împreună malul rîpos al rîului Sytch, în drum de la Turnhill spre Bursley. Se întunecase ; pierduseră trenul la Turnhill, şi preferaseră să nu aştepte pînă la următorul. Deşi fuseseră foarte ocupate în casa Hildei toată după-amiaza şi o parte a serii, şi nu luaseră decît o gustare rece, nu se simţeau obosite, iar cele două mile pînă la Bursley li se păreau o nimica toată.

Urcînd încet panta abruptă, rareori scoteau cîte un cuvînt. Janet zise că vremea era în schimbare, şi Hilda, fără să-i răspundă, se uită spre cerul negru, schimbător. Deodată, aerul păru să se facă mai cald. Deasupra, în regiuni nevăzute, activităţi tainice se puseseră în mişcare, ca şi cum cineva ar fi manevrat forţe uriaşe. Stelele pieriseră. Un vînt slab, dar înşelător adia pe obraji, prevestind ploaia şi părînd să aducă pe pămîntul prozaic o stranie vibraţie din spaţiul infinit. Elementele primare ale nopţii de vară încurajau şi intensificau dispoziţia Hildei, şi voioasă, şi temătoare. Îşi zise : „Acum cîteva zile eram în Hornsey, avînd în faţă perspectiva vizitei la Turnhill. Acum vizita a rămas în urmă. Am spus că Janet îmi va ţine tovărăşie, şi mi-a ţinut tovărăşie. Am spus că îmi voi cîştiga libertatea, şi mi-am cîştigat-o. Nu mai am nevoie să mă mai duc la Turnhill, decît dacă vreau. Mîine voi trimite după cele două cufere ; tot restul va fi vîndut — chiar şi pendula. Gata, s-a terminat. Am libertate absolută, şi am şi un venit, şi am şi prietenia acestei minunate şi afectuoase fiinţe care e Janet... Ce noroc că domnul Cannon nu era la birou cînd m-am dus acolo ! Firește, eram obligată să mă duc... Şi totuşi, n-ar fi fost mai bine dacă l-aş fi găsit ?... Cred că eram într-o stare groaznic de

morbidă acolo, la Hornsey... În curînd va trebui să hotărăsc ce voi face în viitor. În curînd totul va fi hotărît !..: Ce ciudată e viaţa !" De fapt nu avea nici o idee ce va face cu libertatea, cu venitul şi cu viitorul ei ; dar se gîndea într-un fel nedesluşit la ceva eroic, grandios şi ieşit din comun.

II

Hilda ducea în mînă o cărticică jerpelită, legată în albastru şi auriu, cu muchiile aurite, puţin strîmbe. Găsise cartea în timp ce tria nenumăratele lucruri de tot felul din şifonierul mamei, şi în ultimul moment, văzînd că o trecuse cu vederea şi fiindu-i oarecum ruşine s-o lase în seama licitaţiei, o luase fără să ştie ce o să facă pînă la urmă cu ea. Cartea probabil că-i fusese dragă mamei, dar era limpede că nu putea păstra tot ceea ce-i fusese drag mamei. Era vorba de „Cartea săptămînală pentru fete", de doamna Copley, şi fusese publicată de Societatea de broşuri religioase, cîndva în anii de tinereţe ai mamei ei. Coperta, o gravură în metal, înfăţişa cîteva tinere fete dînd firimituri de pîine unor lebede, pe malul indiguit al unui lac ornamental, şi purta legenda : „Hrănind lebede". Iar pe pagina de titlu se putea citi : „Fie ca fiicele noastre să devină asemenea pietrelor de temelie, şlefuite ca acelea ale unui palat. Psalmul CXLIV, 12". La tabla de materii se găseau titluri ca acestea : „Fiecare lucru pe rînd. Întuneric şi lumină. Respect faţă de preoţi. Musca ce se îneacă. Să nu iei în glumă vorbele Scripturii. Gîsca şi lebăda. Sănătate şubredă. Cinstirea adevărului. Sensibilitatea şi blîndeţea în contrast cu prefăcătoria. Curiozitate şi flecăreală. Şubrezenia bunurilor lumeşti". O carte ce reprezenta, în ochii Hildei, tot ce era mai grotesc într-o epocă terminată şi încheiată definitiv ! O carte prostească !

În timpul gustării pe care o luaseră, îi citise pe îndelete lui Janet cîteva extrase din ea, fraze amuzante ; şi deşi cartea fusese socotită sacră de aceea care astăzi nu mai era, şi deşi ele nu făceau decît să răscolească cenuşa abia răcită a unei tragedii, fetele îşi îngăduiseră totuşi o voioşie blîndă, moderată. Hilda citase o conversaţie din carte :

„Știi, prefer să stau liniștită în fața focului acestuia vesel și să discut cu mama, decît să mă duc la cel mai strălucit bal ce s-a pomenit vreodată !“ Și Janet comentase prompt : „Ce minciună sfruntată !“ Și-apoi amîndouă izbucniseră în rîs, poate pentru a-și descărca tensiunea în care le adusese activitatea, ca și ambianța acelei zile. După care, Hilda se cufundase mai departe în lectura cărții, dar în tăcere. Și Janet își închipuise că prietena ei era pur și simplu plictisită de absurditatea și monotonia sentimentelor exprimate acolo.

Dar Janet se înșela. Hilda găsise următorul pasaj : „Încă o vorbă. Nu te bizui pe concepțiile tale religioase. Ai fost, poate, cuprinsă de spaimă din pricina unui păcat ; cugetul a început să vadă lucrurile solemn din cauza unei împrejurări a soartei ; datorită unei boli grave, sau morții unei rude sau unui prieten... Aceasta trebuie într-adevăr să fie socotită o mare binecuvîntare ; dar există primejdia ca nu cumva să rămîi aici ; ca nu cumva lacrimile, spaimele, și hotărîrile să fie singurele dovezi pe temelia cărora să te încumeți a desprinde concluzii în legătură cu mîntuirea sufletului tău nemuritor. Care este starea ta în acest moment ?“

Vorbe care o impresionară pe Hilda, fără să vrea. În zadar își repetă că era o carte prostească. Știa foarte bine că era prostească, dar mai știa că acest aspect nu era prostesc. Îi amintise că nu găsise rezolvarea problemei care o frămîntase în Hornsey. „Care este starea ta în acest moment ?“ Starea ei de acum era încă aceea a unui suflet slab, cuprins de lașitate, care se prăbușise zdrobit în fața marii probleme a păcatului. Și acum, tot mai întremată în convalescența ei morală, ridica ochii din nou să înfrunte problema. Viitorul îi părea înlănțuit de această problemă. În timp ce dădea piept cu creasta de pe malul rîului Sytch, sub norii nevăzuți care coborau tot mai jos, avînd-o alături pe noua și adorata ei prietenă, și ținînd în mînă cartea disprețuită dar plină de forță, medita într-o reverie confuză la starea ei, hărțuită de problema care o însoțea din trecut spre viitor. Reveria îi era întretăiată de înțepăturile ascuțite ale regretului pentru mama ei ; și chiar și simțind în întuneric brațul lui Janet atingîndu-se de al ei, își

dădea seama limpede cît de singură era pe lume. Şi totuşi, senzaţia de viaţă era minunată, plină de frumuseţe. Hilda nu era fericită ; dar era plină de tainica exaltare vitală care înseamnă mai mult decît fericirea.

III

Coborîră lin pînă în Bursley, traversînd partea de sus a pieţei St. Luke şi cotind spre Market Square, unde totul era dominat de clădirea sumbră şi masivă a primăriei, cu turnul ei înalt în care un cadran luminat strălucea ca un topaz. Pentru Hilda, această intrare nocturnă în Bursley avea farmecul intrării într-un oraş prietenos, dar straniu şi de neînţeles. În cele cîteva zile cît stătuse la familia Orgreave din cartierul Bleakridge, nu se dusese aproape niciodată în oraş. Şi nu-l văzuse niciodată noaptea. Pe vremuri, cînd stătea la Turnhill, pleca uneori la Bursley cu mama ; dar pentru cei ce veneau din Turnhill după cumpărături, Bursley-ul însemna piaţa St. Luke — atît şi nici un pas mai departe.

Acum, cele două tinere ajunseră la capătul liniei tramvaiului cu aburi, unde o locomotivă uriaşă şi o remorcă aşteptau ; şi după ce mai dădură un colţ, Hilda avu în faţa ochilor perspectiva lungă a lui Trafalgar Road, urcînd, cu al său şir dublu de felinare, spre elegantul cartier Bleakridge. Gîndi, firește, că orice altă parte a celor Cinci Oraşe era mai impresionantă şi mai importantă decît mica mahala sărăcăcioasă care era Turnhill, locul ei natal. În Turnhill nu exista nici o stradă care să se poată asemui cu Trafalgar Road, şi nici un cartier elegant. Avea aproape senzaţia că se afla într-o metropolă, chiar dacă numai într-una provincială.

— A început să plouă, după cîte văd, zise Janet.

— Cine-i acela ? întrebă Hilda, brusc, neţinînd seama de remarca prietenei ei, în emoţia rapidă şi spontană a unei sensibilităţi surprinse.

— Unde ?

— Acolo !

Coborau pe Duck Bank, spre vale. Spre dreapta, în fața hotelului „Dragonul", se întindea Duck Square într-o somnolență întunecoasă ; în colțul dintre Duck Square și Trafalgar Road era o prăvălie cu două fațade, cu toate obloanele trase, în afară de două sau trei de la intrare. Încadrat astfel în deschizătură, un tînăr se vedea stînd în picioare în prăvălie, sub lumina unui bec de gaz din mijlocul încăperii ; cerceta cu atenție o coală mare de hîrtie, pe care o ținea în mîinile întinse, iar tinerele noastre îl vedeau din profil. Era un tînăr înalt, cam uscățiv, blond, cu părul ciufulit, și chipul serios, studios și plin de generozitate ; nici nu bănuia că reprezenta un tablou pentru două observatoare nevăzute.

— Acela ? zise Janet, pe un ton confidențial, cu interesul dintr-o dată trezit. Acela e tînărul Clayhanger — Edwin Clayhanger [1]. E fiul tipografului, știi. De fapt e din Turnhill.

— Nu știam, zise Hilda. Dar mi se pare că am auzit de numele lui.

— Oh ! Trebuie să fi fost cu mulți ani în urmă. Acum are cea mai bună tipografie din Bursley. Tata spune că este una dintre cele mai bune din cele Cinci Orașe. Și-a construit o casă nouă, chiar lîngă a noastră. Nu-ți amintești că ți-am arătat-o ? Tata a fost arhitectul. Au de gînd să se mute în ea săptămîna viitoare, sau poate cealaltă săptămînă. Cred că de aceea fiul și moștenitorul său muncește așa de tîrziu noaptea — probabil cu împachetatul și celelalte.

Tînărul dispăru din vedere. Dar chipul lui întrezărit în cele cîteva clipe emoționante, făcu asupra Hildei o impresie profundă ; așa încît îl vedea încă, în mintea ei, aproape cu amănunte fizice. I se părea, într-un mod misterios, un chip romantic, melancolic, plin de o tristețe subtilă, de necunoscut și de seducție, ca și de o bunătate latentă. Era tot atît de tainic și de simpatic ca și orașul în care îl descoperise.

Nu spuse însă nimic.

---

[1] Vezi primul volum al trilogiei Clayhanger.

— Bătrînul domn Clayhanger este un om cu totul deosebit, continuă Janet cu însufleţire, spre marea mulţumire a Hildei. Unii nu-l prea simpatizează. Dar mie îmi place. — Drăguţă, ca întotdeauna. — Bunica mi-a povestit odată că el s-a ridicat de jos de tot — a lucrat la un atelier de olărie cînd era copil.

— Cine ? Tatăl, vrei să spui ?

— Da, tatăl. Acum, doar Dumnezeu ştie cîtă avere are ! Tata spune mereu că ar putea să ne cumpere pe *noi,* cu tot ce avem. — Janet rîse. — Oamenii zic adesea că e avar, dar nu poate fi un om avar dacă şi-a construit casa asta nouă.

— Şi bănuiesc că fiul lui lucrează cu el ?

— Da. Voia să se facă arhitect. Aşa a ajuns tata să-l cunoască. Dar bătrînul Clayhanger nici n-a vrut s-audă. Şi s-a făcut tipograf, şi într-o zi o să fie unul din oamenii cei mai de vază din oraş.

— Oh ! Va să zică, îl cunoşti ?

— Păi, ne cunoaştem şi nu ne cunoaştem. Mă duc cîteodată la prăvălie ; şi-apoi, l-am văzut de vreo două ori pe la casa lor nouă. L-am invitat să vină pe la noi. Dar n-a venit niciodată, şi nu cred că va veni vreodată. Probabil că tatăl lui *îl ţine* foarte din scurt. Sînt convinsă că e un tînăr extrem de inteligent.

— De unde ştii ?

— Oh ! Din unele lucruri pe care le spune. Şi se pare că a citit absolut tot ! Şi, odată, cînd o presă tipografică imensă şi foarte grea era să cadă prin podeaua tipografiei, drept în pivniţă, a făcut ce-a făcut şi totul s-a aranjat. Dacă n-ar fi fost el, s-ar fi produs un accident groaznic. Toată lumea vorbea numai despre asta. Dar nu arată, nu-i aşa ?

Treceau acum prin colţul unde se afla prăvălia. Hilda se uită prin deschizătura fără oblon, dar nu-l mai putu zări pe Edwin Clayhanger.

— Nu, nu arată, încuviinţă ea, zicîndu-şi totuşi că arăta exact aşa. Şi, va să zică, stă numai cu tatăl lui. N-are mamă ?

— N-are. Dar are două surori. Cea mică e căsătorită şi tocmai aşteaptă un copil, sărăcuţa ! Cealaltă se îngri-

jește de casă. Îmi închipui că este o fată minunată, dar nici una dintre ele nu-i ca Edwin. Nici un pic. El este...

— Cum ?

— Nu știu. Ia ascultă, domnișoară, cè facem cu ploaia ? Propun să luăm tramvaiul pînă sus, pe deal.

IV

Tramvaiul cu aburi venea huruind în urma lor pe Duck Bank. Se opri lîngă ele, imens, și amîndouă se urcară, întîmpinate de mirosul de ulei încins care venea de la motor. Conductorul o salută pe Janet, care-i zîmbi ca unui egal. Doi bărbați între două vîrste erau singurii călători în tramvai ; amîndoi își ridicară pălăriile în fața lui Janet. Tinerele fete se așezară în colțul opus, lîngă ușă. Apoi, cu un zăngănit asurzitor de ferestre desprinse și cu podeaua murdară zgîlțîindu-se, vehiculul porni din nou, ca un elefant în mișcare.

Era cu neputință să stai de vorbă în vacarmul acela îngrozitor. Hilda nici nu avea chef de vorbă. O privi ca în vis pe Janet plătind biletele, fără măcar să-i ofere un penny pentru biletul ei, deși de obicei nu uita să împartă cheltuielile cu Janet cea plină de bani. Fără să-și dea seama, Janet îi zugrăvise, cu totul inocentă, o imagine a tînărului Edwin Clayhanger care amplifica pentru Hilda farmecul romantic al clipei scurte cînd îl zărise. Dintr-o dată, își văzu viitorul ideal — acel viitor care o aștepta plin de măreție, nebulos și straniu — îl văzu precis și simplu, și anume devenind soția unei ființe ca Edwin Clayhanger. Schimbarea atît de bruscă era uluitoare. Prin minte îi trecură toate imaginile fermecătoare, pure, ale iubirii dăruite unui bărbat subtil, uimitor și mărinimos, și mai presus de toate, superior ; unui bărbat respectat de un întreg oraș ca un stîlp al societății, dar aducînd în intimitatea împărțită cu ea un aer exotic și melancolic, pe care nici ea și nici nimeni altul nu-l putea defini. Se întrebă : „Ce mă atrage la el ? Nu știu. *Îmi place*“. Și nici măcar nu schimbase vreodată un cuvînt cu el ! Ea, care niciodată pînă acum nu se închipuise cu adevărat măritată ! Era un bărbat inteligent ; era sincer ; era bun ; era

demn de încredere ; şi va avea avere, situaţie şi renume. Toate astea erau bune ; dar toate i-ar fi fost indiferente, dacă n-ar fi existat ceva enigmatic, impenetrabil, nemaivăzut la alţii pe chipul lui, în fiinţa lui, care îi stîrnea şi îi înflăcăra imaginaţia.

Pe Janet nu o vedea în viitor ca femeie măritată. Dar despre sine se gîndea, cuprinsă din nou de tulburare : „Acum sînt nevinovată ! Acum sînt inocentă ! Sînt doar o fată ! Dar într-o bună zi n-am să mai fiu aşa. Într-o bună zi am să fiu femeie. Într-o bună zi am să pun stăpînire pe un bărbat — dacă nu pe acesta, atunci pe altul. Totul se întîmplă ; şi lucrul acesta se va întîmpla !“ Şi ciudăţenia neaşteptată a vieţii o încîntă.

Capitolul IV

La familia Orgreave

I

FAMILIA ORGREAVE se adunase ca în fiecare seară în salonul cel mare al casei din Lane End, cînd Hilda şi Janet sosiră. Ferestrele boltite erau larg deschise în trei laturi diferite, şi draperiile grele, ca şi perdelele de dantelă fluturau uşor în adierea jucăuşă care bătea dinspre peluza ovală. Răpăitul ploii pe frunzişul pomilor pătrundea odată cu vîntul ; un tramvai cu aburi putea fi auzit coborînd zgomotos pe Trafalgar Road, de care casa era despărţită doar prin cîteva acoperişuri scunde.

Doamna Orgreave, o adevărată întruchipare durdulie şi ştearsă a bunătăţii, avînd buzele roşii şi pline ale lui Janet şi ochii blînzi ai lui Janet, şedea ca de obicei, fie iarnă fie vară, lîngă cămin, contemplînd cu placiditate teatrul în care se jucaseră nenumăratele drame ale existenţei ei de mamă. Tom, băiatul cel mare, azi un avocat uscăţiv şi cu ochelari, se zbenguise, pe acelaşi covoraş turcesc din faţa căminului, pe vremea cînd era nou, cu un sfert de veac în urmă. Stătea acum la pianul de concert, împreună cu fata cea mică, Alicia, în vîrstă de doisprezece ani, o copilă drăgălaşă, alternînd mereu între obrăznicie şi timiditate. Jimmie şi Johnnie, cei doi tineri dichisiţi de nouăsprezece şi optsprezece ani, erau prezenţi doar în inima mamei lor, întrucît îşi cîştigau, prin practică, dreptul de a ieşi seara în lume şi de a se întoarce cînd pofteau, fără să fie prea tare sîcîiţi de curiozitatea familiei. Alţi doi copii — Marian, fiica cea mai mare şi singura care dăruise nepoţi familiei, şi Charlie, tînăr medic — se aflau tot timpul la Londra. Osmond Orgreave, elegantul şi uşor ironicul tată al familiei, un bărbat chipeş şi cărunt, între cincizeci şi şaizeci de ani, păşea încoace şi încolo între pianul de concert şi pianina din fundul încăperii.

— Ia spune, draga mea, zise doamna Orgreave către Hilda, nu v-a udat ploaia ?

O trase pe Hilda spre ea, o mîngîie pe umăr şi apoi o sărută. Îmbrăţişarea trebuia să-i transmită întreaga ei simpatie în greaua încercare care fusese vizita la Turnhill, şi mulţumirea ei că încercarea luase sfîrşit. Doamna Orgreave părea s-o sărute în numele întregii familii, cu toată prietenia ; toţi ceilalţi, ţinînd seama de situaţia delicată, se abţinură de a rosti vreo vorbă stîngace.

— Oh, nu, mamă ! exclamă Janet, vrînd s-o liniştească. Am venit cu tramvaiul. Şi-apoi, aveam cu mine umbrela. Dealtfel, n-a început să plouă serios decît cînd am ajuns la poartă.

— Foarte frumos din partea ploii ! ciripi codana de Alicia de la pian.

În clipele ei de obrăznicie, putea vorbi exact ca fraţii ei.

— Alicia scumpo, zise Janet cu glas linguşitor, şezînd pe canapea, înconjurată de pălăria, mănuşile şi jacheta pe care tocmai şi le scosese, n-ai vrea să dai fuga pînă sus cu lucrurile astea şi să le iei şi pe ale Hildei ? Sînt complet epuizată. Tata o să leşine dacă le las aici. Cred că se tot plimbă prin odaie, fiindcă e mîndru de papucii pe care i-a primit de ziua lui.

— Dar eu tocmai cîntam simfonia cu Tom ! protestă Alicia.

— Dau eu fuga pînă sus — tocmai aveam de gînd, zise Hilda.

— Nici să nu te gîndeşti ! vorbi cu glas sever doamna Orgreave. Alicia, mă mir de tine ! Janet şi Hilda au umblat toată ziua, şi tu...

— Şi aşa mai departe, şi aşa mai departe, încheie Alicia, sărind ascultătoare de la pian.

— Nu v-am aşteptat cu cina, urmă doamna Orgreave. Dar i-am spus Marthei să păstreze...

— Dragă mamă, o întrerupse Janet. Te rog să nu pomeneşti de mîncare. Ne-am tot îndopat, nu-i aşa, Hilda ? A venit cineva pe la noi ?

— Swetnam, zise Alicia, ieşind din odaie cu braţele încărcate.

— *Domnul* Swetnam, o corijă doamna Orgreave.

— Care din ei ? Inefabilul ?

— Inefabilul, adeveri domnul Orgreave, care se îndreptase, zîmbind enigmatic, spre canapea. — Picioarele lui, ca şi întreaga-i făptură, aveau un aer distins ; îşi ridică mai întîi un picior încălţat cu papuc şi apoi pe celălalt, ca fetele să examineze tăcute, cu un aer prefăcut extatic, papucii. — S-ar putea să vină, mai tîrziu. E clar că pe Hilda ţine s-o vadă.

Şi domnul Orgreave se lăsă alene într-un fotoliu, în faţa canapelei, şi îşi aprinse o ţigară. Era unul dintre oamenii cei mai destoinici din cele Cinci Oraşe, şi categoric cel mai destoinic arhitect ; dar într-o perioadă de răgaz putea concentra mai multă indolenţă decît ar fi putut aduna într-o săptămînă chiar şi Johnnie şi Jimmie, pierdevară notorii.

— Ascultă Janet, intonă Tom de la pian, nu eşti chiar epuizată, nu-i aşa ?

— Mi-am mai revenit.

— Ei, atunci hai să încercăm puţin scherzo-ul ăsta înainte de a se întoarce puştoaica. Ea nu-l poate executa nici pe jumătate atît de repede cît trebuie.

— Şi crezi că eu pot ? zise Janet, dar se ridică.

În teorie, Janet nu era o pianistă, şi nu cînta niciodată solo-uri, sau măcar acompaniamente la vreun cîntec ; dar la duete, prezenţa ei de spirit plină de înţelegere în părţile dificile ale unei piese făcea ca Tom, expertul şi entuziastul, s-o considere superioară tuturor celorlalţi interpreţi din familie

II

Hilda ascultă cu plăcere şi cu exaltare scherzo-ul. Cîntase şi ea puţin în cor la şcoală, dar în afară de asta nu avea, practic, cunoştinţe de muzică ; acasă nu avusese niciodată pian. Ştia însă că era o piesă de Beethoven ; şi chiar şi din felul cum era intonat acest nume în casa Orgreave, îşi dădea seama de măreţia muzicii lui, şi predispoziţiile ei religioase o făcuseră să-i accepte pe dată supremaţia, ca un principiu de adevărată credinţă ; astfel încît, deşi nu înţelegea această muzică, era impresionată şi

se simţea înălţată de ea. Ori de cîte ori asculta ceva din Beethoven — şi asculta des, fiindcă Tom, cum spuneau ai lui, îl avea în momentul de faţă pe Beethoven în cap — gîndurile şi aspiraţiile ei erau înnobilate.

Era nespus de mulţumită de existenţa pe care o ducea în mijlocul familiei Orgreave. Largheţea, şi belşugul, şi cultura care caracterizau viaţa lor de familie, atît de diferită de tot ceea ce cunoscuse Hilda, şi mai ales atît de diferită de atmosfera dezolantă de la Cedars House, îi ofereau tihna de care avea nevoie şi, într-o manieră subtil plăcută, o şi măguleau. Dar în acelaşi timp, se simţea şi puţin iritată, căci spiritul ei nu se lăsa cu uşurinţă influenţat de condiţii sociale, spirituale sau materiale din exterior. Dealtfel, membrii familiei Orgreave, deşi evident aparţinînd unei categorii sociale superioare celei din care făcea ea parte, dădeau dovadă de o neafectare şi degajare aristocratică, repudiind inconştient asemenea distincţii, pînă cînd se ivesc împrejurări care îi silesc să le recunoască. A trăi în mijlocul familiei Orgreave era ca şi cum ai fi trăit într-o mică republică particulară agitată de sute de activităţi şi preocupări. Fiecare membru al ei constituia centrul unei anumite energii. Şi de la fiecare, Hilda dobîndi ceva preţios : de la doamna Orgreave, dragoste pură şi calmă înţelegere ; de la Janet, dragoste pură şi spectacolul eleganţei ; de la mititica Alicia, candoare şi admiraţie ; de la Tom, competenţă, entuziasm artistic, şi simpatie deschisă, deşi rezervată ; de la Johnnie şi Jimmie, omagiul bărbăţiei lor semeţe şi naive ; cît despre domnul Orgreave, îl admira tot atît de mult ca şi pe Janet, şi odată, cînd făcuseră împreună o plimbare pînă la Toft End, ea îl găsise pur şi simplu minunat, prin atitudinea lui glumeaţă, mondenă, şi totuşi sensibil de înţelegătoare şi umană. Şi de asemenea, nu o sîcîiau niciodată cu îndrumări şi critici ; nu profitau niciodată de ospitalitatea lor, ci o lăsau liberă, de parcă ar fi avut de două ori vîrsta pe care o avea. Fără îndoială, în elanul recunoştinţei, ea îl idealiza pe fiecare dintre ei. Singurul reproş pe care, în taină, îl formula la adresa lor era uşurinţa aproape cinică a conversaţiei. Nu tratau niciodată cu seriozitate un subiect serios mai mult de cîteva minute. Întotdeauna unul dintre ei ceda tentaţiei de a ironiza în glumă, şi

ironia spirituală triumfa întotdeauna în discuţii. Aceasta nu se aplica însă doamnei Orgreave, care era incapabilă de umor ; dar i se aplica într-o oarecare măsură şi lui Janet.

Gîndul care n-o lăsa tot timpul în pace pe Hilda era : „De ce ţin la mine ? Ce-au găsit la mine ? De ce sînt atît de buni cu mine ? Eu n-am fost niciodată bună cu ei". Nu bănuia că, încă de la prima vizită pe care o făcuse în Lane End, misterul personalităţii ei atît de puternice atrăsese pe aceşti cunoscători ai naturii umane. Nu-şi dădea seama că îi impresionase pe Janet şi pe Charlie încă din vremea lecţiilor de dans. Şi-apoi, nu înţelegea cît de impresionantă era situaţia ei de orfană şi fată singură, pentru care moartea mamei ei, atît de neaşteptată, constituise o tragedie.

Scherzo-ul luă sfîrşit, şi Alicia încă nu se întorsese în salon. Cei doi pianişti se opriră, ezitînd.

— Unde o fi copilul ăsta ? întrebă Tom. Dacă termin bucata fără ea, o să se supere.

— Vă spun eu unde ar trebui să fie, vorbi doamna Orgreave, calmă. Ar trebui să fie în pat. Nu-i de mirare că arată atît de palidă, stînd trează pînă la ora asta din noapte !

Exact în clipa aceea se auzi o mişcare neobişnuită, surprinzătoare în dosul uşii, însoţită de chicoteli. Alicia îşi făcu apariţia, urmată de Charlie — Charlie, care se presupunea că trebuia să fie atunci la Londra !

— Bună, mamă ! zise cîrlionţatul Charlie, simulînd un calm desăvîrşit, ca şi cum ar fi apărut din odaia alăturată.

Şi izbuti să producă un efect pe măsura aşteptărilor sale.

III

În scurt timp, Charlie era aşezat pe canapea, în faţa unei măsuţe pline cu tot felul de bunătăţi ; faţa de masă albă forma o ciudată pată plăcută în mijlocul culorilor întunecate din salon. Charlie protestase, explicînd că mîncase destul *en route* şi că nu-i era foame ; dar în

zadar, căci doamna Orgreave zdrobi aceste argumente prin forţa cunoscutei ei teorii, fără replică, potrivit căreia oricine cobora dintr-un tren avea nevoie să se întremeze. Partea ciudată era că toţi ceilalţi îşi descoperiră o poftă de mîncare neobişnuită şi se apucară să-i ţină tovărăşie — aşezaţi, stînd în picioare sau plimbîndu-se prin jur, în timp ce Charlie, tot mestecînd, le povesti cum dobîndise ca prin minune trei zile libere de la spital, şi cum sărise imediat într-o birjă pînă la Euston, şi cum, după ce ajunsese la Knype, sărise iar într-o birjă, care-l dusese de la Knype pînă la Bleakridge, în loc să aştepte trenul local. Singura lacună în venirea lui era, în ochii doamnei Orgreave, că nu-i adusese veşti noi despre Marian şi copiii ei.

— Nu pari prea surprins că o găseşti pe Hilda aici, zise Alicia.

— Meseria mea e să nu fiu surprins de nimic, puştoaico, replică Charles, zîmbindu-i Hildei, care stătea lîngă el pe canapea. Şi-apoi, nu primesc eu zece pagini de ştiri la fiecare trei zile ? Pun rămăşag că ştiu mai mult decît tine despre ce se petrece în acest oraş !

Rîseră cu toţii uitîndu-se la doamna Orgreave, marea amatoare de trimis scrisori şi difuzarea universală de informaţii.

— Acum, Alicia, trebuie să te duci la culcare, zise doamna Orgreave.

Şi Alicia nu putu decît să regrete că fusese atît de imprudentă încît să atragă asupră-şi atenţia.

— Puştoaica poate să stea dacă îşi recită bucata, zise Charlie ironic.

Ştia că putea face pe autocratul, în seara asta, cel puţin.

— Ce bucată ? întrebă fetiţa, roşind, dar cu glas sfidător.

— „Abou Ben Adhem", zise Charlie. Crezi că nu ştiu şi despre asta ?

— Oh, mamă, eşti o nesuferită ! exclamă Alicia, bosumflîndu-se. De ce i-ai scris şi de asta ?... Bine, am s-o spun, dacă recită şi Hilda ceva.

— Eu ? murmură Hilda, descumpănită. N-am recitat niciodată !

— Din cîte știam eu, reciți foarte frumos, zise doamna Orgreave.

— Doar știi că reciți minunat, Hilda ! o îndemnă Janet.

— Sînt convins de asta, se alătură Charlie.

— În orice caz, *tu* nu m-ai auzit niciodată ! îi răspunse ea, încăpățînîndu-se.

De unde le-o fi intrat în cap că era o bună recitatoare ? Ce faimă supărătoare !

— Hai, Hilda ! stărui domnul Orgreave din spatele canapelei, cu glas împăciuitor.

Ea întoarse capul și privi în sus spre el, zîmbindu-i abătută.

— Atunci, dă-i drumul, puștoaico ! Hilda e de acord, zise Charles.

Și Alicia turui poemul moral al lui Leigh Hunt, pe care îl pregătea pentru o serbare școlară ce urma să aibă loc foarte curînd.

— Dar nu-mi aduc aminte de nimic. N-am recitat de ani și ani de zile, se scuză Hilda, cînd fetița izbucni cu un : „Acum, Hilda !"

— *Fleacuri !* rosti Charles.

— Ceva din Tennyson ? sugeră doamna Orgreave. Nu știi nimic din Tennyson ? Trebuie să avem ceva.

Și Alicia, încîntată că se achitase de sancțiunea impusă, strigă că nu se putea să dea înapoi.

Hilda se simțea pierdută. Tonul doamnei Orgreave, cu toată blîndețea lui, era o poruncă.

— Tennyson ? Am uitat tot ce știam din „Maud", murmură ea.

— Îți suflu eu, se oferi Charlie. Thomas !

Privirile tuturor se îndreptară spre Tom, expert în literatură, ca și în muzică ; Tom, colecționarul, posesorul de cărți și de biblioteci. Tom se apropie de bibliotecă și scoase un volum verde, familiar și sacru în întreaga Anglie.

— Oh, Doamne ! gemu Hilda.

— De unde vrei să începi ? întrebă, neînduplecat, Charlie. Întîmplător, tocmai citesc și eu „In Memoriam". Cîte zece strofe pe zi.

Hilda se aplecă împreună cu el asupra cărții.

— Dar trebuie să stau în picioare, zise ea cu o bruscă înflăcărare. Nu pot să recit stînd jos.

Strigară cu toţii „Bravo !“ şi făcură cerc în jurul ei. Hilda se ridică în picioare.

Recitarea primelor versuri fu un chin pentru ea. Dar după aceea se lăsă furată de atmosfera poemului şi uită să mai sufere de ruşine, rostind versurile cu un glas puternic, limpede şi dramatic, pe care îl însoţea de priviri şi chiar de gesturi. După vreo treizeci de versuri se opri şi, redobîndindu-şi simţurile obişnuite, îşi dădu seama că întreaga familie o urmărise cu mare atenţie.

— Nu mai pot, murmură ea cu glas stins, lăsîndu-se să cadă pe canapea.

Aplaudară cu toţii, entuziasmaţi.

— Minunat ! zise Janet cu glas scăzut.

— Trebuie să recunosc că aşa e ! vorbi Tom cu seriozitate, şi Hilda se simţi năpădită de o bucurie delicioasă.

— Ar trebui să te faci actriţă ; asta ar trebui să te faci ! zise Charlie.

O fracţiune de secundă, Hilda fu purtată de aripile visului spre teatru, şi apoi doamna Orgreave zise blînd, ca o mamă :

— Sînt sigură că Hilda nici nu se gîndeşte la aşa ceva !

IV

Brusc, în cameră năvăliră Jimmie şi Johnnie, împreună cu trei din fraţii Swetnam, inclusiv cel cunoscut ca „Inefabilul“. Jimmie şi Johnnie jucau rolul unor imperturbabili, cu o măiestrie egală cu cea a lui Charlie ; saluturile lor se rezumau la cîte un foarte calm „Ce mai faci ?“ Fraţii Swetnam erau de o exuberanţă mai făţişă. Acum, cînd salonul era înţesat de lume, Hilda, stingherită de insinuarea glumeaţă a domnului Orgreave că fraţii Swetnam veniseră în vizită pentru ea, îşi căută refugiul mai întîi lîngă Janet şi apoi, cînd Janet fu atrasă în grupul celorlalţi, lîngă Charlie, care răsfoia absent poemul „In Memoriam“.

— Pe acesta îl ştii ? întrebă el, prietenos, arătînd spre poem.

— Nu, zise ea. E splendid, nu-i așa ?

— Vezi, răspunse el, e mai curînd de factură religioasă. De aceea îl citesc.

Și zîmbi într-un fel ciudat.

— Serios ?

El șovăi, și apoi încuviință. Era cea mai stranie mărturisire din partea acestui tînăr fercheș de douăzeci și trei de ani, cu limbă ascuțită și cinică. Hilda gîndi : „Iată, deci, încă unul !“ Și frămîntările ei cele mai tainice îi reveniră în minte.

— Ce-i cu Teddy Clayhanger ? strigă Charlie, ridicînd brusc ochii din carte.

Auzise numele pronunțat într-o conversație din celălalt capăt al odăii.

Janet îi explică cum îl zăriseră pe Edwin și apoi adăugă că era cu neputință să-l convingi să vină în vizită la ei.

— Ce absurd ! zise Charlie. Pun rămășag pe ce vrei că-l aduc aici mîine seară. — Și adăugă către Hilda : — Am fost coleg de școală cu el.

Obrajii Hildei ardeau.

— Pun rămășag că n-o să reușești, se încăpățînă Janet, din celălalt capăt al odăii.

— Pariez pe un șiling că pot, zise Charlie.

— Nu mai am nici un ban, zîmbi Janet. Tată, îmi împrumuți un șiling ?

— Ăsta e rostul meu aici, zise domnul Orgreave.

— Domnule Orgreave, zise cel mai mic dintre frații Swentam, vorbiți exact ca tata.

Rămășagul fu încheiat și, conform unui obicei curios, dar încetățenit de multă vreme, Tom primi în păstrare mizele.

Hilda era tulburată și neliniștită. Nădăjduia că Charlie va pierde, dar imediat după aceea nădăjduia că va cîștiga. În așteptarea flecărelilor intime din dormitor cu Janet, care încheiau atît de minunat fiecare seară, își zise în sinea ei : „Dacă *vine* într-adevăr, Janet trebuie să-mi promită neapărat că n-o să-mi ceară să recit sau ceva de acest gen. De fapt, am s-o rog să aibă grijă să nu se discute despre mine“.

Capitolul V

Edwin Clayhanger

I

ÎN SEARA URMĂTOARE, domnul și doamna Orgreave, Hilda, Janet și Alicia se aflau în sufragerie, așteptîndu-i la cină pe cei cîțiva tineri, ale căror glasuri puteau fi auzite, prin ușile deschise, venind din salon.

Charlie Orgreave cîștigase rămășagul, și Edwin Clayhanger se afla printre tinerii care rămăseseră în salon ca să schimbe între ei, după obiceiul tinerilor, idei despre viață și lume. Hilda îi fusese prezentată, dar datorită unei alte piese de Beethoven care tocmai era executată, nu avusese loc aproape nici o conversație înainte de cină, și nu-l auzise vorbind. Se postase în spatele pianului de concert, sub pretextul că le întoarce paginile muzicanților (deși urmărea greu muzica pe partitură, riscînd mereu să scape clipa exactă cînd trebuia să întoarcă pagina) și din această poziție sigură se uita pe furiș la Edwin de cîte ori putea. „Poate că m-am înșelat complet aseară", își zise ea. „Poate că este un om foarte obișnuit." Din păcate, însă, nu se putea hotărî dacă era obișnuit sau nu. La un moment dat chipul lui îi apărea lipsit de orice interes, ca apoi să-l vadă întocmai cum îl zărise în seara trecută, încadrat în deschizătura luminată a ușii prăvăliei. Sau își închipuia că îl vedea astfel. Cu cît încerca mai mult să facă distincție între realitatea lui Edwin, și închipuirile ei despre Edwin, cu atît izbutea mai puțin. Își spunea cu hotărîre că închipuirile ei erau absurde, chiar demne de dispreț. Dar această certitudine nu o convingea. Dacă, la urma urmei, era o minune între bărbați ? Peste zi profitase, atunci cînd îi fusese menționat numele, ca să afle discret amănunte despre legendara lui ispravă, pe cînd era doar un băiețandru, cînd salvase tipografia tatălui său de la distrugere. Amănuntele erau vagi și nu prea ușor de înțeles,

dar păreau să indice că dăduse dovadă de o uimitoare prezență de spirit, de promptitudine eroică în acțiune. Categoric, cei din familia Orgreave îl priveau ca pe o ființă aparte. Și, în același timp, cu toții păreau să-l compătimească.

Stînd acum lîngă masa din sufragerie, Hilda asculta cu atenție, străduindu-se să-i prindă glasul printre celelalte glasuri din salon. Dar nu izbutea să-l distingă de celelalte. Poate că tăcea. Își spuse : „Și ce-mi pasă mie dacă tace sau nu ?"

Domnul Orgreave remarcă, privind ironic spre soția sa :

— Cred că o să mă duc sus, să lucrez vreo oră la proiecte. Bănuiesc că nu vor întîrzia mai mult de o oră, nu-i așa ?

— Hilda, zise doamna Orgreave, cu calm, dar părînd să ia în serios spusele soțului ei, fii bună, te rog, și comunică-le tinerilor acelora din partea mea că cina îi așteaptă.

II

Firește, Hilda se supuse, deși i se păru ciudat că doamna Orgreave nu-i încredințase Aliciei o astfel de misiune. Ieșind din sufrageria luminoasă, unde gazul era aprins, șovăi o clipă în coridorul larg și întunecat ce ducea spre salon. Simțea că prin această misiune se va face remarcată în fața lui Edwin Clayhanger, străinul, și ea nu ținea să se remarce în fața lui ; de fapt, își luase toate precauțiile ca să nu se întîmple asta. „Ce proastă sînt că mă codesc atîta !" gîndi ea. „Parcă aș fi Alicia !

Băieții — acum îi putea auzi — discutau despre literatura franceză, și în special despre Victor Hugo. Cînd prinse numele lui Victor Hugo, înălță capul și se apropie puțin. Îl adora pe Victor Hugo, cu o pasiune nesăbuită și intensă, pur și simplu pentru că vreo cîteva versuri din poemele lui erau cele mai splendide lucruri ce-i rămăseseră întipărite în memorie, înnobilînd orice amintire, dureroasă ori sordidă. În cele din urmă, se auzi glasul limpede și voios al lui Charlie :

— Toate bune, şi Victor Hugo *rămîne* Victor Hugo ; dar, indiferent ce-aţi spune — există multe lucruri care merită să fie omise, stimabililor.

Hilda ajunsese în pragul uşii. În semiîntunericul din odaia neluminată, chipurile celor patru fraţi Orgreave şi al lui Clayhanger se zăreau ca nişte pete palide în întuneric.

— Nici măcar un vers ! declară ea cu vehemenţă, cu dicţiunea ei extrem de clară.

Nu avea nici un drept să facă o astfel de afirmaţie, căci nu citise nici măcar a douăzecea parte din opera lui Victor Hugo ; nu ştia nici măcar despre ce carte discutau ei — Charlie ţinea cu un aer degajat volumul în mînă — dar o supărase uşurinţa din tonul lui Charles.

Îl văzu pe Edwin Clayhanger cum tresare, surprins de această neaşteptată întrerupere. Toţi cinci îşi întoarseră capetele, şi ea îşi simţea obrajii arzîndu-i.

Charlie îi răspunse ceva în zeflemea şi apoi se întoarse spre Edwin Clayhanger, căutînd sprijin :

— Nu crezi că o parte din opera lui e cam searbădă, Teddy ?

Încurcat, Edwin Clayhanger privi cu părere de rău spre Hilda, ca şi cum şi-ar fi cerut iertare, ca şi cum ar fi apelat la clemenţa ei împotriva vehemenţei dinainte ; şi zise încet :

— Păi... da.

Fusese de acord cu Charlie ; dar, deşi în dezacord cu Hilda, îi dovedise într-un fel misterios că nu se înşelase în seara trecută cînd îşi spusese : *„Îmi place"*.

Incidentul îi apăru enorm şi dramatic. Dădu să iasă, cu respiraţia tăiată de emoţie, şi apoi, amintindu-şi de misiunea ce-i fusese încredinţată, spuse peste umăr :

— Doamna Orgreave ar vrea să ştie cînd veniţi la cină.

III

A fost o cină zgomotoasă şi voioasă — mai mult ca de obicei, din cauza prezenţei lui Charlie, cel mai vesel membru al familiei. La fiecare capăt al mesei lungi, acoperită

cu o față de masă albă, erau așezați domnul și doamna Orgreave ; Alicia stătea lîngă domnul Orgreave, care se lăsa mîngîiat de ea cu nepăsarea unui tată chipeș. Pe o latură era așezată Hilda, lîngă Janet, fiind încadrată de Jimmie și Johnnie, înalți, bățoși, părînd hotărîți să dovedească, printr-o purtare trufașă și politicoasă, că o seară întreagă petrecută în cercul familiei era o concesie din partea lor, mai curînd decît un privilegiu. Edwin Clayhanger stătea exact în fața Hildei, cu Charlie alături ; iar ochelarii lui Tom luceau lîngă el.

Hilda, deși încă stingherită, savura această scenă, fiind și oarecum mîndră că făcea parte din ea. Oamenii aceștia generoși, minunați, o respectau și o simpatizau, chiar țineau la ea. Seara trecută, cînd le recitase, fusese un triumf. Îi părea grozav de bine că le arătase că poate și ea să facă ceva destul de bine ; dar îi părea bine și că obținuse promisiunea lui Janet de a nu se discuta despre calitățile sau despre situația ei. La urma urmei, cu viața modestă pe care o ducea și cu venitul ei de abia trei lire pe săptămînă, nu era decît o biată sărăntoacă în comparație cu ființele ce trăiau în luxul acestei case, în care doar întreținerea ei nu putea costa mai puțin de trei lire pe zi. Janet, într-o rochie albă somptuoasă și scumpă, cu brațele și gîtul strălucind de bijuterii, era o prințesă pe lîngă ea. Își ura rochia neagră sărăcăcioasă, și pentru a doua oară în viața ei dori să aibă toalete scumpe, grațios feminine. Se simțea foarte dezavantajată, și pentru a remedia acest dezavantaj, i-ar trebui nu numai rochii și pietre prețioase, ci și facultatea aceea instinctivă de a radia farmec, pe care însă nu o avea. Fiecare gest pe care-l făcea Janet era plin de o grație seducătoare, în timp ce rarele ei gesturi erau țepene, exprimînd un fel de rigiditate masculină. De fiecare dată cînd modestul Edwin Clayhanger privea cu ochi triști spre Janet, cuprinzînd-o și pe ea în privire, Hilda se simțea pe nedrept dar inevitabil desconsiderată. Și în cele din urmă își spuse : „De ce oare am pus-o pe Janet să-mi promită că nu se va vorbi despre mine ? De ce să nu afle și el amănunte despre doliul meu, și că sînt singura fată din cele Cinci Orașe care știe stenografia ? De ce să-mi fie teamă să recit din nou ? Oricît de mult m-ar fi chinuit nervozitatea dacă aș

fi recitat, puteam dovedi că nu-s chiar o sărmană creatură, acolo ! De ce mă port ca un copil ?“ Şi se simţi copleşită de propriul ei dispreţ.

Era ciudat să te gîndeşti că Edwin Clayhanger, abia puţin mai mare decît neseriosul Charlie, era moştenitorul unei întreprinderi importante, virtual un bărbat bogat şi influent. Nu spusese oare domnul Orgreave că bătrînul domn Clayhanger putea să-i cumpere pe toţi cei ca Orgreave, numai să fi vrut ? Era ciudat să te gîndeşti că acest tînăr melancolic şi aparent timid, acest băiat drăguţ, va fi într-o bună zi capul unei familii şi va sta în capul unei mese ca aceasta ! Da, aşa va fi ! Totul se putea întîmpla. Şi mama acestei familii ? Oare va fi ea ? Imaginaţia o purta departe în viitor, în vreme ce schimba un zîmbet liniştit, tainic, cu doamna Orgreave şi încerca să se închipuie ca o altă doamnă Orgreave, cu un trecut plin, interesant în urma ei, onorată, iubită, sicîită, adorată. Dar nu izbutea să se închipuie astfel. Cu neputinţă ca ea, cu temperamentul ei atît de aprins, nedomolit şi ciudat, să ajungă vreodată într-un astfel de paradis ! Ar fi însemnat să se aştepte la prea mult ! Şi totuşi, într-o zi, dacă nu cu Edwin Clayhanger, atunci cu un altul, cu cine ştie ce bărbat misterios, pe care nu l-a văzut niciodată !... Oare nu se putea întîmpla orice ?... Dar atunci, la fel, ar putea s-o aştepte ciudate şi teribile nenorociri !... Simţea în nări mireasma pătrunzătoare, de nedescris, a vieţii.

IV

Se discuta acum despre Bradlaugh, insolentul liber-cugetător, omul care ştiuse să ajungă în centrul discuţiei în fiecare casă din Anglia. Era anul Brandlaugh, apogeul faimei sale. De zeci de ori, la Cedars House, auzise la masă numele şocant al lui Bradlaugh, rostit cu indignare, şi nimeni, niciodată, nu spusese vreun cuvînt în favoarea sa. Opinia publică de la pensiune era absolut unanimă în a-l socoti un ticălos. În sufrageria familiei Orgreave, atitudinea faţă de el era diferită. Raţionalismul lui nu era propriu-zis apărat, dar mulţi apărau dreptul său de a sta în Camera Comunelor. Hilda se simţi tulburată, şi deveni şi

mai stingherită, de parcă s-ar fi aşteptat în orice clipă să fie întrebată de oricare din cei ce discutau cu îndrăzneală : „Dar *tu* eşti cumva liber-cugetătoare ?“ Asculta discuţia cu un interes personal : interesul celui aflat în primejdie. În comparaţie cu discuţiile de la Cedars, discuţia aceasta era ca marea deschisă, frămîntată şi bătută de vînt, faţă de un canal năpădit de buruieni. Discuţia se orientă apoi spre politică, şi domnul Orgreave, adăpostindu-se după o atitudine de indiferenţă dispreţuitoare, se văzu atacat de toţi fiii săi, cu excepţia lui Jimmie, care, peste umărul stîng al Hildei, avea pretenţia să împărtăşească dispreţul patern. Nepăsarea Hildei faţă de politică era totală. Începu să se simtă mai puţin tulburată ; începu să viseze. Şi-apoi auzi deodată, în mijlocul reveriei ei, numele lui Brandlaugh pronunţat iarăşi ; şi Edwin Clayhanger, ca răspuns la o întrebare directă a domnului Orgreave, spunea :

— Nu crezi întotdeauna ceea ce vrei. Nu poţi să te sileşti să crezi orice. Şi nici nu văd de ce ai face-o. Nu-i nici un merit în credinţă.

Şi Tom strigă :

— Uraa !

Hilda rămase înmărmurită. Era orbită, ca de o revelaţie mistică. Se simţea jubilînd, din străfundul sufletului. Acest adevăr, enunţat de Edwin Clayhanger, ea îl bănuise dintotdeauna vag ; dar acum, într-o străfulgerare, îl simţi, îl văzu, vibră în faţa autenticităţii lui, şi se eliberă. El o mîntuia de toate greutăţile şi uşura povara care o apăsa de luni de zile. „Nu-i nici un merit în credinţă“. Era un adevăr fundamental. Era darul ce-i oferea viaţa şi pacea. Sufletul îi era tot un ţipăt, căci înţelese, aici, în clipa asta, la masa asta, că o nouă eră se deschidea în faţa ei. Niciodată nu va uita această clipă şi această scenă — cînd simţise că renaşte.

Doamna Orgreave îl mustra însă, cu o blîndeţe melancolică :

— Nici un merit în credinţă ! Ei, domnule Edwin !

Şi Hilda, sub privirea mîhnită a doamnei Orgreave încerca să-şi înăbuşe bucuria de pe faţă, ca un copil prins că greşeşte. Dar nu putu. Tom strigă din nou : „Uraa !“ Numai că tonul lui îi irită acum sensibilitatea. Nu trăda

emoție ; era tonul unui suporter la un meci de box. Și Janet își îngădui o glumă. Iar Charlie începu de-a dreptul să facă haz. Era oare cu putință ca Charlie să fie preocupat de religie ? Băiatul ăsta îi plăcea foarte mult, în parte fiindcă ajunseseră să se înțeleagă amîndoi încă la lecțiile de dans, și în parte fiindcă părul lui cîrlionțat și zîmbetul candid te sileau să-l simpatizezi. Dar stima ei față de el avea limite. Era uluită că o familie altminteri fără cusur se putea mulțumi cu niște glume, cînd glumele erau atît de evident deplasate. Le era oare teamă să fie serioși ?... Edwin Clayhanger nu rîdea ; roșise. Ochii ei erau ațintiți asupra lui cu cea mai mare atenție, studiindu-l, fără să-i pese de riscul că ochii lui ar putea să-i surprindă privirea. Nu-și mai desprindea ochii de pe chipul lui. Și deodată, el îi surprinse privirea ; iar ea, cu obrajii arzîndu-i, și-i plecă rușinată.

Capitolul VI

În grădină

I

ÎN SEARA ACEEA, Janet nu rămase prea mult în odaia Hildei, dîndu-şi seama că prietena ei se afla într-una din stările ei de sumbră visare.

După plecarea ei, Hilda coborî puţin flacăra lămpii cu gaz şi apoi se duse la fereastră, o deschise larg şi, dînd storul la o parte, rămase privind afară. Noaptea era întunecoasă şi caldă ; cîte o adiere umedă se furişa printre ulmii din grădină. Fereastra dădea în partea laterală a casei ; dădea spre apus, avînd vedere asupra casei celei noi de-abia terminate de domnul Orgreave pentru familia Clayhanger. Silueta acestei locuinţe concepute cu generozitate se înălţa, masivă, la o depărtare de vreo cincisprezece metri, turtind parcă şirul de căsuţe de pe aleea din spatele casei de pe Lane End ; hornuri felurite se profilau, parcă mai negre, pe cerul enigmatic. Dincolo de grădina familiei Clayhanger, încă necultivată, şi de zidul despărţitor destul de înalt, se vedea Trafalgar Road, marea arteră liniştită, ale cărei felinare cu gaz dominau noaptea tăcută de unde se retrăsese ultimul tramvai cu abur.

Hilda cercetă casa ; ce straniu i se părea că această casă, cu puţin timp în urmă inexistentă, şi încă rece şi neînsufleţită, era sortită să devină căminul plin de viaţă al unei familii, încărcîndu-se de istorie şi de amintiri. Formidabila magie a vieţii i se dezvăluia mereu astfel, încît nu putea privi nici măcar o căsuţă nelocuită, cu faţada de teracotă, fără o tainică emoţie ; nici nepătrunsul cer de deasupra nu era mai vrăjit şi mai fermecat decît zidurile acelea de cărămidă. Cînd se gîndi că într-o bună zi, melancolicul, copilărosul Edwin Clayhanger va fi stăpînul acelei case, că în casa aceea voinţa lui va fi mai puternică decît a oricui, misterul ascuns în dosul tuturor lucrurilor

ţîşni, copleşindu-i gîndurile. Şi deşi se scurseseră abia două ore de cînd dobîndise cheia unei noi vieţi, nu putu găsi răspuns cînd îşi puse întrebarea : „Sînt oare fericită sau nefericită ?"

II

De după colţul casei, de pe peluză, se auziră voci tinereşti. Cîţiva dintre fraţii Orgreave îi urau noapte bună lui Edwin Clayhanger, la uşă. Hilda ştia că mai rămăseseră multă vreme la taclale în hol, după ce Clayhanger îşi luase rămas bun de la restul familiei. Se întrebă despre ce oare or fi vorbit, şi despre ce vorbesc tinerii bărbaţi, în general, cînd rămîn numai între ei. În imaginaţie, le înzestra conversaţiile cu atracţia inexplicabilă a masculinităţii, aşa cum această masculinitate este înţeleasă de femei. Tare ar fi vrut să tragă cu urechea la o astfel de conversaţie, şi simţea că ar înfrunta cu plăcere nebănuitele pericole ale acelei discuţii, sorbind-o cu nesaţ, picătură cu picătură, chiar dacă băutura ar fi fost mortală. Iar între timp, savura măcar sunetul nedesluşit al acestor glasuri îndepărtate, bucuroasă că ascultă şi că băieţii nu bănuiesc. Tăcerea se aşternu după ce uşa de la intrare fusese trîntită. Şi-apoi, cîteva clipe mai tîrziu, o surprinse scîrţîitul pietrişului, aproape sub fereastra ei. Speriată, lăsă storul, dar rămase uitîndu-se pe furiş, în crăpătura dintre stor şi pervazul ferestrei. Într-un loc, proprietăţile familiilor Orgreave şi Clayhanger erau despărţite doar printr-un gard viu destul de rar, mărunt, lung de cîţiva metri. Şi prin acest gard, cineva îşi croia drum. Era Edwin Clayhanger. Cu tot întunericul nopţii, Hilda nu se îndoia că silueta nedesluşită era a lui Edwin Clayhanger, după felul caracteristic cum îşi legăna cam mult braţele lungi. Tînărul trecu gardul, se scutură uşor pe haină cu mîinile, şi porni încet prin grădină, către noua sa casă, pierzîndu-se în umbra ei deasă. Dar ea continua să audă vagi zgomote de paşi. Într-o stare de emoţie extremă, se întrebă ce-o fi făcînd. Avea simţămîntul că el şi cu ea stăpîneau noaptea împreună.

III

Se gîndi : „Aş da orice să pot avea cu el o discuţie mai apropiată şi să-l rog să mă lămurească ce-a vrut să spună în seara asta. Trebuie s-o fac. S-ar putea să nu-l mai văd niciodată. În orice caz, s-ar putea să nu mai am alt prilej. Poate că a vrut să înţeleagă altceva. Poate că n-a vorbit serios...". Pielea de pe obraji i se înfioră, şi un val fizic de emoţie păru să-i treacă prin tot trupul. Fiorul era minunat, dar o speria.

Şopti ca pentru sine :

— Aş putea să cobor, să ies, să-l găsesc şi să-l întreb.

În clipa următoare, deschidea uşa odăii. ...Nu, nu se retraseseră toţi ai casei, căci mai ardea o lumină pe coridor. Şi totuşi, va ieşi. Coborî scările, întrebîndu-se speriată : „De ce fac asta ?" O altă lumină ardea în hol, şi vedea lumină, prin crăpătura uşii întredeschise, şi în sufrageria cea mică. Se opri, şovăitoare. Apoi auzi cum cineva scapără un chibrit în sufrageria cea mică, şi deschise cu îndrăzneală uşa. Tom, cu o carte în faţă, îşi aprindea pipa.

— Hei ! exclamă el. Ce s-a întîmplat ?

— Oh, nimic. Vreau doar să ies să mă plimb puţin prin grădină. Altfel n-o să pot adormi.

Vorbise cu un aer degajat.

— În ordine ! consimţi el. Atît timp cît nu calci pe iarbă ! Trebuie să fie udă. Am să-ţi descui uşa, vrei ?

Hilda spuse că putea s-o descuie şi singură, şi atunci el nu mai stărui. Ospitalitatea familiei Orgreave nu era niciodată obositoare. Tom nici măcar nu se ridicase complet în picioare.

— Nu stau mult, adăugă ea în treacăt.

— Foarte bine, Hilda, zise el. Încă nu mă duc la culcare.

— Ceilalţi s-au culcat toţi ?

El dădu din cap. Hilda trase uşa după ea, trecu uşurel prin hol şi descuie uşa masivă de la intrare cît putu mai încet.

IV

Acum era afară, în puterea nopții. Treptat, ochii i se obișnuiră cu întunericul. Merse de-a lungul fațadei, pînă ajunse la colț, unde simți adierea vîntului, și de unde se deslușea casa cealaltă și, peste pata mai întunecată a gardului viu, cealaltă grădină. Unde era oare Edwin Clayhanger ? Rătăcea prin grădina cealaltă, sau intrase în casă ? Apoi o lumină apăru cîteva clipe la o fereastră de jos a clădirii întunecate. Va să zică, era înăuntru. Ea șovăi. Să meargă mai departe, sau să se întoarcă ? Pînă la urmă merse înainte și, găsind în gardul viu deschizătura pe care o făcuse Clayhanger, se strecură prin ea. Fusta i se agăță într-o crenguță încăpățînată. Hilda se aplecă liniștită și pipăi cu degetele : nu se rupsese prea tare. Se afla acum în grădina familiei Clayhanger, iar cel pe care-l căuta umbla pe undeva prin casă. „Dar dacă îl întîlnesc", gîndi ea, „ce-am să-i spun ?" Nu știa ce-o să-i spună, nici de ce se lăsase tîrîtă în această aventură neobișnuită. Dar conștiința de sine, senzația subtilă, tulburătoare, că fiece fibră și fiece nerv din ea vibra de viață era o superbă răsplată pentru îndrăzneala ei. Ar fi vrut ca momentul acesta, de încordare și așteptare, să dăinuie în veci.

Se apropie de casă, cu tot trupul tremurîndu-i. Nu voința o călăuzea pe pămîntul argilos și povîrnit, ci instinctul. Ajunse în fața micii terase ce dădea spre grădină, și acolo șovăi iarăși, așteptînd parcă un semn din casă. Se uită sfioasă împrejur, de parcă i-ar fi fost teamă de hoți, care ar fi putut să se năpustească asupră-i din umbră. Chiar deasupra zidului despărțitor, apăru lumina blîndă a unei lămpi cu gaz. Atunci, pipăind cu picioarele treptele, urcă în adăpostul terasei. Aproape în aceeași clipă, mai apăru o lumină, de data asta la geamul ușii ; se auzi zgomotul zăvorului ce se trage ; lumina se stinse, și Hilda rămase locului tremurînd, cuprinsă de spaimă.

Ușa se deschise, frecîndu-se de vreun gunoi sau o pietricică.

— Cine-i acolo ? întrebă un glas ciudat, nesigur.

Hilda îi zărea acum silueta.

— Eu ! răspunse ea, cu voce prea tare, care îi exprima spaima.

Ei da, o făcuse ! — faptul era iremediabil. În odaia ei își declarase că va încerca să vorbească cu el, și iată ! se aflau acum față în față, pe întuneric, în taină ! Era speriată, dar, în orice caz, disperat de calmă. Sărise în apă ; și acum se scufunda în marea adîncă ; se despărțise definitiv de trecut.

— Oh ! ajunse pînă la ea, slab glasul acela nesigur. Ai nevoie de mine ? Are cineva nevoie de mine ?

Îl auzi încuind ușa în urma lui.

Ea îi povesti, foarte concis, cum îl văzuse de la fereastră, și cum coborîse în grădină ca să-i pună o întrebare de mare însemnătate.

— Cred că ți se pare foarte ciudat din partea mea, adăugă ea.

— Deloc, zise el cu o lipsă de sinceritate care o întristă.

— Ba da, stărui ea, tăios. Dar eu vreau să știu — (ce vroia oare să știe ?) — Vreau să știu... Erai convins cînd ai spus — știi, la cină — că nu-i nici un merit în credință ?

El vorbi șovăitor :

— Am spus eu că nu-i nici un merit în credință ?

Ea aproape că strigă, iritată :

— Sigur că ai spus ! Cum adică, poți să afirmi un asemenea lucru, și apoi să uiți ? Dacă-i adevărat, este unul din cele mai minunate lucruri care au fost spuse vreodată. Și de aceea voiam să știu dacă erai convins. sau ai spus doar așa, fiindcă suna inteligent.

Se întrerupse o clipă, întrebîndu-se de ce insinua un neadevăr ; căci, în realitate, nu se îndoise nici o clipă că el vorbise serios.

— Asta fac ei tot timpul în casa asta, știi — fac pe inteligenții ! urmă ea pe un ton ce sună ostil cînd rosti „casa asta".

— Da, se auzi glasul, eram convins. De ce ?

Și tonul era atît de simplu și de sincer încît îi merse drept la inimă și îi schimbă imediat starea sufletească, spre o dispoziție religioasă, astfel încît era într-adevăr preocupată de gînduri de care, cu o clipă mai înainte, se prefăcuse doar că era preocupată ; și din nou trăi strălucirea revelației. Cu toate acestea, un imbold, poate un capriciu de apărare, o făcu să pară a se îndoi de această

certitudine. Îi era teamă că, dacă n-ar adopta această tactică, s-ar putea topi de recunoştinţă în faţa lui.

— Serios ? murmură ea.

După care, îi mulţumi destul de rece ; şi discutară puţin, în general, despre preocupările pentru problemele religioase. El protestă, spunînd că nu-l preocupaseră niciodată, reafirmîndu-şi poziţia iniţială.

— Nădăjduiesc că ai dreptate, zise ea cu glas emoţionat.

Iar în taină îşi mărturisea că era cea mai minunată, mai miraculoasă experienţă pe care o avusese vreodată.

V

Se lăsă tăcerea.

„Acum", gîndi ea, „trebuie să mă întorc în casă" ; şi suspină, dar nu de mîhnire.

Tocmai cînd se pregătea să-şi ia rămas bun, silueta abia deslușită a tînărului păşi în grădină.

— Pe legea mea ! exclamă Edwin Clayhanger. Cred că a început să plouă.

O pală de vînt se răsuci în văzduh, şi Hilda simţi ploaia pe obraji. Clayhanger o sfătui să se adăpostească sub celălalt zid al terasei, unde ar fi fost mai ferită, şi ea se supuse. Tînărul reveni apoi pe terasă, rămînînd însă în bătaia ploii. Ea îl chemă la adăpost. Erau atît de aproape, încît l-ar fi putut atinge pe umăr dacă şi-ar fi întins braţul.

— Oh ! stau bine şi aici ! zise el degajat fără să se mişte din loc.

— Nu trebuie să-ţi fie frică de mine !

Se simţea jignită că îi respinsese invitaţia de a veni mai aproape. În clipa următoare, ar fi dat orice ca să nu fi rostit aceste cuvinte. Dar era atît de încordată, într-o asemenea stare de surescitare, încît îi era cu neputinţă să se controleze.

Abia dîndu-şi seama ce spune, îl întrebă cît era ora. El scăpără un chibrit, ca să se uite la ceas. Vîntul stinse imediat chibritul, dar Hilda apucă să-i vadă chipul melancolic,

cu părul răvășit pe sub pălărie. Imaginea avea ceva de viziune.

El se oferi să aducă o lampă din casă, dar brusc ea îi spuse noapte bună.

Apoi se pomeniră dîndu-și mîna — nu știa nici ea cum și nici de ce. Nu-i venea să dea drumul mîinii lui. Se gîndi : „Niciodată n-am strîns o mînă atît de onestă ca asta". În cele din urmă, îi dădu drumul. Rămaseră tăcuți, în timp ce pe Trafalgar Road trecu un cal, tropăind. Simțea că va trebui să rămînă nemișcată, pînă cînd tropăitul se va pierde în depărtare.

Cu pas semeț, păși afară, în ploaie. El o strigă :

— Ascultă, domnișoară Lessways !

Dar ea nu se opri. După cîteva clipe, se afla iarăși în casa din Lane End.

— Tu ești ? se auzi glasul lui Tom din sufrageria cea mică.

— Da, răspunse ea, deslușit. Am tras zăvorul. Noapte bună.

— Noapte bună. Mulțumesc.

Urcă scara, zîmbind în sinea ei, cu picăturile de ploaie răcorindu-i obrajii. Mintea îi era parcă goală de gînduri — nu reflecta nici la lipsa de merit a credinței, nici la noua eră ce începea, sau la Edwin Clayhanger, sau chiar la ciudățenia purtării ei. Dar întreaga-i ființă vibra de romantismul tainic si frumos al vietii.

Capitolul VII

Următoarea întîlnire

I

TIMP DE CÎTEVA ZILE, oraşul Bursley deveni pentru Hilda un loc pur şi simplu periculos şi redutabil, de teama de a nu se întîlni întîmplător pe stradă cu Edwin Clayhanger. O chinuia întrebarea : „Ce-o fi gîndit despre mine ?“ Nu destăinuise nimănui ceva despre aventura ei, pe care o căutase cu tot dinadinsul în grădină. Şi cu cea mai ciudată încredere plină de naivitate, îşi închipuia că şi Edwin Clayhanger va păstra o tăcere absolută. Aşa că nu avea de ce să se teamă, decît de părerea lui. Nu se condamna — niciodată nu făcea aşa ceva — ci mai curînd se mira, plină de ciudă, de fapta ei, prevestind că într-o bună zi impulsivitatea ei îi va aduce mari necazuri. Amintirea acelei nopţi dădea o culoare de o stranie frumuseţe existenţei ei de peste zi. Cu toate că evita oraşul, de teamă să nu dea ochii cu Clayhanger, se gîndea întruna : „Dar asta nu poate să continue la nesfîrşit. Într-o zi va trebui să mă întîlnesc iar cu el“. Şi părea să aştepte acea zi.

Şi întîlnirea avu loc neobişnuit de repede. Se stabilise ca în toată ţara, să se sărbătorească în penultima zi a lui iunie centenarul şcolilor duminicale. Nici Hilda, şi nici vreunul din copiii familiei Orgreave nu văzuse vreodată cum arată o şcoală duminicală ; şi în casa din Lane End exista tendinţa de a privi cu îngăduinţă serbarea, ca pe o petrecere a proletariatului. Dar cînd văzură ce amploare ia această acţiune, devenind tot mai uriaşă pe măsură ce se apropia ziua, nu mai putură păstra o asemenea atitudine. Pregătirile pentru centenar umpleau ziarele şi schimbau aspectul oraşelor.

Şi iată şi dimineaţa festivă, slăvită de un soare strălucitor ; la micul dejun al familiei Orgreave domnea o însufleţire sinceră. Domnul Orgreave îşi exprimă regretul

că obligaţiile activităţii sale nu-i permiteau să vadă distracţia. Tom se ducea să vadă serbarea la Hanbridge. Jimmie şi Jonnie se duceau şi ei să vadă serbarea, dar nu voiau să spună unde. Slujnicele se duceau şi ele. Charlie se întorsese la Londra. Alicia ar fi vrut să se ducă şi ea să vadă serbarea, dar cum obrajii îi erau aprinşi şi avea febră, doamna Orgreave o opri acasă, şi se hotărî să rămînă şi ea cu Alicia. Altminteri, chiar şi doamna Orgreave s-ar fi dus să vadă serbarea. Hilda şi Janet păreau să şovăie, nehotărîte dacă să se ducă sau nu, dar domnul Orgreave, subliniind că nu va mai exista, chiar şi în cele mai favorabile circumstanţe, un alt centenar al şcolilor duminicale timp de cel puţin o sută de ani, le îndemnă pe un ton sarcastic să se ducă. Adevărul era, după cum îi spuse Janet tachinîndu-l pe cînd se agăţa de gîtul lui, că el ţinea să-şi accentueze cît mai mult cu putinţă martiriul pe altarul hărniciei. Oare nu îşi închiseseră obloanele toate magazinele şi birourile din cele Cinci Oraşe ? Oare nu toţi membrii familiei lui, în afară de cei siliţi de boală, luau parte la spectacolul istoric al centenarului ? Numai el îşi sacrifica plăcerea, de dragul muncii. Zîmbetele ironice şi drăgăstoase ale lui Janet preziceau că astfel va vorbi capul familiei în următoarele cîteva zile.

II

Prin urmare, Hilda şi Janet coborîră împreună de-a lungul unui Trafalgar Road însorit şi împodobit cu steguleţe. Janet purta o altă rochie albă, iar Hilda, spre marea ei uşurare, abandonase negrul pentru o rochie de culoarea ardeziei, pe care i-o cususe o croitoreasă din Bleakridge. Chiar doamna Orgreave o sfătuise pe Hilda, dacă nu mai suporta, după cum spunea, să umble în negru, să renunţe la negru. Întreaga familie aprobase, în cor, hotărîrea.

Riscul de a-l întîlni pe Edwin Clayhanger în acea zi de mare înghesuială era infim. Şi cu toate astea, după şase minute improbabilul se produsese. La colţul dintre Trafalgar Road şi Duck Square, Janet, atrasă de privelişte a steagurilor din depărtare, coti spre stînga pe Wedgwood Street, drept prin faţa prăvăliei Clayhanger. Teore-

tic, prăvăliile erau închise, dar un oblon al prăvăliei lui Clayhanger era deschis, şi acolo în uşă stătea Edwin Clayhanger. Hilda îşi simţi trăsăturile încleştîndu-i-se într-un fel de duşmănie îndărătnică dar nu prea sinceră, în timp ce dădeau mîna. Înăuntru în prăvălie, zări în întuneric siluetele a două femei cu înfăţişare demodată — fără îndoială, surorile despre care îi vorbise Janet — care se făcură nevăzute înaintea intrării în prăvălie a lui Janet şi Hilda.

„S-a împlinit ! L-am văzut din nou !" îşi zise Hilda, în timp ce şedea pe scaun în prăvălie şi-i asculta discutînd pe Janet şi Edwin Clayhanger. După cît se părea, Edwin Clayhanger urma să li se alăture, urmînd să meargă tustrei să vadă istoricul spectacol.

Cîteva minute mai tîrziu, rămaseră surprinşi văzînd că apare Osmond Orgreave, vesel, legănîndu-şi bastonul. Curiozitatea fusese mai tare decît hărnicia, şi Osmond Orgreave se lăsase cucerit de interesul general.

— Oh ! Tată ! strigă Janet. Cît îţi mai place să amăgeşti oamenii !

„Acum cîteva zile", se gîndea Hilda, „nici nu auzisem vreodată despre el. Şi prăvălia lui îmi părea atît de stranie şi de romantică. Şi acum stau aici, în prăvălie, ca o veche prietenă. Şi nimeni nu bănuieşte că el şi cu mine am avut o întîlnire secretă !" Iar prăvălia apărea importantă şi prosperă.

Domnul Orgreave, după ce se hotărîse să cedeze plăcerii, nu voia acum să mai aştepte şi, mînaţi de nerăbdarea lui, părăsiră prăvălia. Janet ieşi prima, împreună cu veselul ei tată. Edwin Clayhanger aştepta respectuos să treacă Hilda. Dar tocmai cînd era gata să păşească afară, ea îl zări pe George Cannon venind dinspre celălalt capăt al lui Wedgwood Street, îndreptîndu-se spre Trafalgar Road, adîncit într-o discuţie cu un alt bărbat. Aşa că rămase în adăpostul prăvăliei, pînă cînd cei doi trecură, fiindcă nu dorea să se întîlnească cu George Cannon, cu care nu mai vorbise de la întrevederea lor de la Cedars. El îi scrisese că îi vînduse proprietăţile, şi ea îi răspunsese. Nu avea nici un motiv să-l ocolească. Dar nu voia să complice situaţia. Se gîndi : „Dacă mă vede, o să vină

să-mi vorbească, şi o să fiu nevoită să-l prezînt tuturor acestor oameni, şi cine ştie ce-o să mai iasă !" Această întîmplare făcu să-i bată inima mai tare.

Cînd ieşiră din prăvălie, Janet, la cîţiva paşi mai în faţă cu domnul Orgreave, le făcea semne.

III

Hilda stătea în picioare pe un butoiaş, alături de Edwin Clayhanger, pe alt butoiaş. De acolo, din partea cea mai de sus a pieţei St. Luke, cuprindeau cu privirea un uriaş covor de chipuri, formînd un fel de desen de puncte mai palide pe un fond întunecat, vărgat cu diferite culori. Aproape toţi copiii din Bursley, mii şi mii, se adunaseră în piaţă, înghesuiţi unii într-alţii, nelăsînd nici o bucăţică de loc între faţadele prăvăliilor din partea de răsărit a pieţei şi cele din partea de apus — toate cu obloanele închise. În fundul pieţei, un şir de vagoane-platformă erau înţesate cu prunci — sau aşa păreau — prea plăpînzi ca să meargă în procesiuni. În partea de sus a pieţei, o estradă imensă, plină de bărbaţi bărboşi, se înălţa ca o insulă din oceanul de copii. Şi din adăpostul fiecărei ferestre de la fiecare casă, oamenii priveau spre oceanul acela tălăzuit peste care fluturau steagurile sub soarele orbitor şi fierbinte.

Hilda ar fi putut să-şi deschidă umbrela de soare. Dar nu voia. Se gîndi : „Dacă toţi copilaşii ăştia pot să reziste la soare, fără să leşine, pot şi eu !" Se simţea extrem de impresionată de mulţimea aceea imensă de copii, tot atît de neajutoraţi şi expuşi fatalităţii ca nişte oi, complet la discreţia adulţilor ce-i mînaseră încoace. Exista în ei o tristeţe colectivă ce-ţi sfîşia inima ; dacă ar fi meditat mai mult la situaţia lor, ar fi izbucnit în plîns. Şi cînd mulţimea începu să cînte din toată inima, cu ardoare şi neînfricare, făcînd să răsune piaţa, totul amplificat într-o măsură enormă de alămurile fanfarei, Hildei i se puse un nod în gît. Centenarul şcolilor duminicale era cu totul altfel decît se aşteptase; nu-şi închipuise că va simţi asemenea emoţie.

După imnul „Ţîşneşte un izvor cu sînge", în liniştea ce se aşternu în timpul unui discurs, Edwin Clayhanger, preluînd o expresie evanghelică din discurs, îi şopti :

— Mai mult sînge !

— Cum ? exclamă ea, uluită de accentul lui ironic atît de deosebit de starea ei sufletească, precum şi de felul familiar cum se aplecase spre ea, şoptindu-i la ureche.

— Ei bine, zise el. Priveşte ! Nu mai lipseşte decît Gangele, curgînd în josul pieţei !

Lucrul era neîndoielnic : pentru Edwin Clayhanger toate religiile erau la fel de păgîne ! Mult prea uluită, nu izbuti decît să-l roage, aproape umilă, să nu ia în rîs spectacolul. În clipa următoare, îi păru rău că nu-i răspunsese cu mai multă duritate. Acum, nu se mai simţea prea bine lîngă el. În primul rînd, se rătăcise de domnul Orgreave şi de Janet — şi, firește, era zadarnic să-i mai caute pe străzile înţesate din jurul pieţei St. Luke. Apoi îi spusese, pe un ton foarte ciudat : „Nădăjduiesc că n-ai răcit în seara aceea, pe ploaie" — şi asta nu-i plăcuse. Socotea că e o lipsă de tact din partea lui, aproape ca o trădare să pomenească de scena din grădină. În sfîrşit, felul cum se tocmise cu omul cu butoaiele, ca să se urce amîndoi pe două butoaie era, după părerea Hildei, meschin şi lipsit de autoritate ; era convinsă că oricare din fraţii Orgreave ar fi rezolvat problema ca un om de lume.

Punctul culminant al serbării veni odată cu intonarea imnului „Cînd privesc minunata cruce". Hilda era aproape copleşită, resimţind un efect de-a dreptul fizic. Cuvintele teribile, sublime păreau să se reverse asupra ei încărcate cu întreaga semnificaţie atît de deosebită a mulţimii. Profund mişcată, stăpînindu-se să nu izbucnească în lacrimi, scutură din cap.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă Edwin Clayhanger.

„Neghiob stîngaci !" gîndi ea. „N-ai destul bun-simţ ca să mă laşi în pace ?" Iar cu glas tare zise, transformîndu-şi pătimaş slăbiciunea în tărie neîmblînzită :

— Este cel mai minunat imn religios care s-a scris vreodată ! Poţi să spui ce vrei. Merită să crezi în ceva, dacă poţi să cînţi cuvintele astea — şi să le simţi !

El recunoscu că imnul era frumos.

— Știi cine l-a scris ? întrebă Hilda cu glas răstit.
Nu știa, și ea rămase încîntată.
— Doctorul Watts [1], firește ! zise, surîzînd sarcastic.
Oare cę-o fi vrut Janet să înțeleagă cînd a spus că el a citit aproape orice ?

IV

Un incident petrecut chiar lîngă butoaiele lor contribui foarte mult la agravarea ostilității ei. La marginea mulțimii, un bătrîn care încercase să-și croiască drum era batjocorit de o ceată de derbedei, din jurul unui cărucior cu înghețată. Deodată, Hilda îl recunoscu pe bătrîn. Numele lui era Shushions, o figură familiară pe străzile din Turnhill, cunoscut ca fiind cel mai bătrîn învățător de la școlile duminicale din cele Cinci Orașe. Era într-adevăr foarte bătrîn, ridicol și lipsit de demnitate în senilitatea lui ; iar derbedeii își băteau joc fără rușine de bietul ramolit lipsit de apărare, și, în plus, un tînăr polițist ținea partea derbedeilor, împotriva bătrînului dezorientat care se căzuse victimă.

Scoțînd o exclamație de revoltă, Hilda îl îndemnă pe Edwin Clayhanger să se ducă și să ia apărarea domnului Shushions. În locul lui, însă, pînă la urmă sări ea și se repezi spre cărucior ; își croia drumul, iar el o urma. Cînd Hilda protestă față de polițai, el nu o sprijini decît foarte jenat. Polițaiul, ignorînd-o pe ea, i se adresă totuși lui Edwin Clayhanger. Hilda era de-a dreptul furioasă : se părea că bătrînul domn Shushions avusese o invitație pentru estradă, dar o pierduse.

— Trebuie să ajungă, în orice caz, pe estradă ! hotărî ea, cu o privire mînioasă.

Numai că Edwin Clayhanger părea incapabil de o acțiune eroică. Șovăia. Și polițaiul șovăia. Din fericire, încurcătura în care se afla cel mai bătrîn învățător al școlilor duminicale din cele Cinci Orașe fusese observată

[1] *Isaac Watts* (1674—1748), predicator și poet englez, autor de versuri de inspirație mistică (N.T.).

de pe estradă, şi doi oficiali cu rozete la veston, se repeziră aferaţi, cu intenţia de a-l lua în grija lor. Hilda, cuprinsă de milă şi întristare, se aplecă asupra lui, plîngînd, şi îi aranjă haina răvăşită.

— Ne întoarcem pe butoaiele noastre ? sugeră cam sfios Edwin Clayhanger, după ce domnul Shushions fusese condus spre estradă.

Dar ea nu mai avea chef să se întoarcă pe butoaie !

— Cred că e timpul să-i căutăm pe Janet şi domnul Orgreave, răspunse ea cu răceală, şi se strecurară din mulţime.

Tare mai era dezamăgită de Edwin Clayhanger, faimos tocmai pentru prezenţa lui de spirit, cu care salvase tipografia de la distrugere ! Habar n-avea ce ar fi trebuit el să facă ; nici nu încercă să-şi închipuie ce trebuia să facă. Dar că ar fi trebuit să facă ceva — ceva bărbătesc, hotărîtor şi grandios — de asta era sigură.

V

Mai tîrziu, după tot felul de peripeţii, şi după ce îi găsiră pe domnul Orgreave şi pe Janet, se urcaseră în ultimul vagon al tramvaiului, pe care Janet se hotărîse să-l ia ca să ajungă la Bleakridge. Edwin îşi luă rămas bun. Da, Hilda era profund dezamăgită de acest tînăr. Şi totuşi, privirea lui melancolică şi onestă, la despărţire, îşi făcu efectul. Dacă îi lipsea o însuşire, avea în schimb alta. Ea încercă din răsputeri să-l dispreţuiască, dar îi venea foarte greu.

Domnul Orgreave îşi şterse fruntea, în timp ce tramvaiul, hurducăind, îi scotea din vălmăşagul centenarului. Deşi zăpuşeală, el nu părea cîtuşi de puţin obosit sau deprimat, pe cîtă vreme Janet îşi lăsă capul pe spate şi închise ochii.

— Am zărit un prieten de-al tău, Hilda, azi dimineaţă, zise el amabil.

— Oh !

— Da. Pe domnul Cannon. Apropò, am uitat ieri să-ţi spun că celebrul lui ziar — *ziarul vostru* — s-a sfîrşit.

— Vorbea cu un fel de blîndă simpatie. — Da ! Păi, nici nu-i de mirare ! Nimeni pînă acum n-a izbutit să înfrunte „Staffordshire Signal“ !

Hilda se întristă. Cînd ajunseră în casa din Lane End, cu cîteva clipe înaintea servitoarelor ce se grăbeau pline de zel să-i întîmpine, doamna Orgreave îi spuse că o căutase domnul Cannon şi că-i lăsase un bilet. Ea fugi cu biletul în odaia ei. Îi scria doar că dorea să stea de vorbă cu ea imediat.

CARTEA III

Povara

Capitolul I

Hilda e de neînlocuit

I

HILDA NU-I DĂDU nici un fel de răspuns lui George Cannon la cererea lui de a se întîlni imediat, lăsînd să treacă zi după zi fără să facă nimic, şi întrebîndu-se în răstimp cum să se scuze sau să-şi explice purtarea neobişnuită, atunci cînd împrejurările vor aduce situaţia la un capăt. Ştia că trebuia fie să se ducă ea la Turnhill, fie să-i scrie cerîndu-i s-o întîlnească în casa din Lane End. Dar nu făcu nimic ; şi nici nu-i pomeni o vorbă lui Janet, în flecărelile lor din dormitor înainte de culcare. Tot ce-şi mărturisea sieşi era că nu dorea să-l vadă pe George Cannon, fără a fi sincer convinsă că se temea să-l vadă. Între timp, Edwin Clayhanger rămînea nevăzut, deşi mutarea familiei Clayhanger în noua locuinţă din Bleakridge adusese multă zarvă şi frămîntare pe Trafalgar Road.

În marţea din săptămîna următoare, primi o scrisoare de la Sarah Gailey. I-o aduse în odaie, dimineaţa devreme, Alicia Orgreave, chiar înainte să se îmbrace, şi ea o citi stînd în pat. Sarah Gailey, luptîndu-se cu greutăţile la Cedars House, acolo în Hornsey, era suferindă şi deprimată. Scria că era chinuită de dureri de cap cumplite cînd se trezea dimineaţa, că de multe ori avea fierbinţeală şi că se simţea sleită de puteri. „Sînt la o vîrstă foarte critică pentru o femeie", scria ea. „Nu ştiu dacă înţelegi, dar mă aflu într-un moment al vieţii greu de suportat, şi nu sînt bună de nimic." Hilda înţelegea ; se simţea măgulită, chiar mişcată, de această dovadă de încredere ; avea impresia că este mai bătrînă, o persoană mai importantă în lume, dintr-altă generaţie decît Alicia, care tocmai ridica storul cu ţipetele şi cu gesturile stîngace ale unei fetiţe mici. Scrisoarea avea un post-scriptum : „A fost George să te vadă şi să-ţi vorbească de starea mea ? Mi-a scris că are

de gînd să te viziteze, dar nu știu ce-a făcut. De fapt, tot aștept să aflu. N-am să mai insist pe lîngă tine. Mi-e rușine că te necăjesc. E atît de important pentru tine să ai o vacanță. Îți transmit, iarăși, multă dragoste, S.G." Către sfîrșitul post-scriptumului și al paginii, scrisul ei îngrijit devenea din ce în ce mai mărunt, dar ultimele rînduri mergeau paralel cu marginea de jos a hîrtiei, pe cînd celelalte coborau ușor de la stînga spre dreapta.

— Oh! ciripi Alicia de la fereastră. Uite că Maggie Clayhanger și-a pus perdelele sus în salon! Oh! Ce frumoase sînt! *Oh!* — cred că m-a surprins că mă uit la ea! — Și Alicia se retrase brusc în odaie, roșind, căci îi fusese descoperit păcatul curiozității lipsite de cuviință. Se trînti pe pat. — Încă trei zile, zise ea. Dacă n-o mai numărăm pe cea de azi. Patru, dacă o numărăm pe cea de azi.

— Începe școala?

Alicia încuviință, cu degetul în gură.

— Nu-i îngrozitor să te duci la școală pe o zi ca asta? Am auzit că tu și cu Janet vă duceți din nou la Hillport astăzi după-amiază, ca să jucați tenis. Voi aveți timp!

— Nu, zise Hilda. Trebuie să mă duc la Turnhill în după-amiaza asta.

— Dar Janet mi-a spus că... — Privirea îi căzu pe scrisoare. — Cu treburi?

— Da.

Fetița păru impresionată, și schimbarea ei de ton, respectul ei sincer, măgulire vanitatea Hildei.

— Să mă duc să-i spun lui Janet? Nici nu s-a îmbrăcat încă.

— Da, te rog.

Alicia o șterse, lăsînd ușa deschisă în urma ei.

Hilda se uită lung la scrisoare, ținînd-o fără vlagă în mîna stîngă, peste cuvertura în dezordine. Mesager și acuzator insuportabil de patetic, scrisoarea venea din atmosfera îmbîcsită de la Cedars House. În după-amiaza trecută Sarah Gailey, roasă de griji, o scrisese suspinînd la măsuța din odaia ei înghesuită și neconfortabilă. Și așa

cum se uita la cuvintele înșiruite pe hîrtie, Hilda o putea vedea pe biata Sarah Gailey scriindu-le, și scrisoarea era ca o părticică din Sarah Gailey, proiectată ca printr-o magie derutantă în căminul spațios și plin de rîsete al familiei Orgreave, în fericirea nouă și misterioasă ce se înfiripa în jurul Hildei. Cei din familia Orgreave, după cîte își dădea seama Hilda, nu aveau griji reale. Erau oameni veseli, favorizați atît de temperament cît și de avere. Și ea, Hilda — ce griji reale avea ? Nici una ! Se bucura de un venit mic, dar îndestulător. Durerea pentru pierderea mamei ei se mai domolise. Chinul ei sufletesc nu o mai tulbura : în parte se rezolvase, în parte se risipise. Nici nu era neliniștită în legătură cu viitorul, în legătură cu „noua viață". În loc să se repeadă cu înfocare în întîmpinarea viitorului, se mulțumea să-l aștepte. De ce să își facă griji ? Era liberă. Îi plăcea viața din familia Orgreave. Da, era fericită în atmosfera aceasta de pasivitate trandafirie.

Scrisoarea o tulbură, trezindu-i într-un fel sentimentul datoriei față de Sarah Gailey, care singură o sprijinise în lunga ei perioadă de nefericire și deznădejde. Dacă ar fi bănuit că George Cannon venise atunci s-o vadă din cauza lui Sarah Gailey, ea n-ar fi zăbovit nici un ceas ; neplăcerea de a-l întîlni pe George Cannon n-ar fi putut-o face să întîrzie. Dar nu bănuise ; nici nu-i trecuse prin gînd.

Se ridică, luă plicul care căzuse pe covor, puse cu grijă scrisoarea înăuntru și o așeză cu un gest drăgăstos pe măsuța de toaletă. Prin ușa întredeschisă, auzi pășind pe coridor un bărbat desculț, și apoi răsună glasul plăcut al lui Osmond Orgreave, salutîndu-l scurt pe somnorosul de Jimmie — amîndoi bărbați puternici și chipeși. Se uită în grădină, și pe urmă și în grădina familiei Clayhanger, scăldate amîndouă în soarele dimineții. Privi în oglindă, și își văzu părul negru răvășit și cămașa de noapte subțire, și își spuse : „Parcă nu arăt chiar așa de rău ! Și ce bine mă simt ! Cît de mult țin toți la mine ! Am tocmai vîrsta potrivită. Sînt tînără, dar gîndesc ca un om matur. Am trecut prin destule încercări, și nu sînt prea proastă. Sînt tare — pot să rezist la orice !" Își îndreptă umerii, cu un gest provocator. Era mîndră de felul cum își ducea viața.

Şi deodată venise scrisoarea, cu viziunea tulburătoare a bietei Sarah Gailey, singură, nefericită, lipsită de farmec, doborîtă de slăbiciune, îmbătrînind — îmbătrînind ! I se părea nespus de crud că oamenii trebuie să îmbătrînească, să ajungă neputincioşi şi singuri ; i se părea monstruos. Inima i se strînse o clipă, făcînd-o să simtă o durere sfîşietoare. Îşi zise : „Sarah Gailey nu are nimic de aşteptat de la viaţă, în afară de necazuri. Sarah Gailey se află la sfîrşit, nu la început !"

II

Cînd se dădu jos din tren în gara din Turnhill, la începutul aceleiaşi după-amiezi, nu-i mai era teamă să se întîlnească cu George Cannon ; nu se gîndea măcar să născocească o scuză plauzibilă, care să-i explice tăcerea după primirea scrisorii lui urgente. Se duse să-l vadă numai pentru Sarah Gailey, şi fiindcă avea impresia că-i putea fi de ajutor bietei Sarah, în care anume treabă, nici ea nu ştia. Era mîndră că ori Sarah, ori George Cannon se gîndise că ea putea da un ajutor, sau că i se putea cere sfatul. Avea un aer grav, ca o persoană care, simţindu-se respectată, îşi dă seama de răspunderile ce-i revin.

În Child Street, îndreptîndu-se spre High Street, trecu pe lîngă birourile agenţilor de licitaţii Godliman. Şi-acolo, printre afişele albe lipite în vitrina largă, se afla şi afişul cu „valoros mobilier şi obiecte casnice provenite din Lessways Street nr. 15." Şi pe afiş, pe un rînd subliniat cu negru, ieşea în evidenţă anunţul : „Garnitură de dormitor masivă." A mamei ei ! A ei ! Trebui să se oprească şi să citească tot anunţul, deşi îi era parcă teamă să nu fie surprinsă citindu-l. Toate articolele principale fuseseră menţionate de conştiincioşii licitatori ; iar mobilierul, descris astfel, dobîndea un straniu aspect important, de parcă ar fi fost nu se ştie cum mai bun, mai solid, mai atractiv decît oricare alt mobilier din oraş — mobilierul familiei Lessways ! Se uită la dată. Vînzarea avusese loc

în seara trecută, chiar la ora cînd ea şedea în salonul din Lane End, rîzînd în voie cu membrii familiei Orgreave ! Mobilele fuseseră vîndute, risipite, duse ! Casa era goală ! Trecutul — iremediabil închis ! Gîndul, bineînţeles, o impresionă, trezind amintirea mamei, şi aducîndu-i în faţa ochilor chipul birjarului cînd văzuse obloanele trase la Cedars House. Dar era şi mai impresionată la gîndul că afişul se afla în vitrină şi mobila fusese risipită — numai pentru că ea o dorise. Spusese : „Te rog, vinde toată mobila, şi nu mă consulta în privinţa vînzării. Nu vreau să ştiu. Prefer să nu ştiu. Fă-o şi gata". Şi lucrul se făcuse ! Cît de misterios şi de romantic ! Alte tinere fete n-ar fi vîndut mobila, n-ar fi îndrăznit s-o vîndă, ar fi acceptat mobilele şi casa ca o povară solemnă, şi ar fi continuat să trăiască printre relicvele trecutului, supunîndu-se tradiţiei. Dar ea îndrăznise ! Asta voise — şi mobilierul masiv dispăruse ! Iar ea era liberă şi independentă şi dornică de aventură !

Continuă să meargă mai departe. În colţul lui Child Street cu High Street, clădirea noii primării se înalţa spre cer. Zidurile se şi ridicaseră mai sus decît cea mai înaltă casă din vecinătate. Muncitorii se căţărau pe schele, prin praf de moloz, iar o încărcătură de cărămizi roşii tremura răsucindu-se în sus, agăţată de o frînghie subţire ce atîrna din albastrul cerului. Viziuni ale Londrei îi modificaseră vechile aprecieri asupra oraşului natal, şi totuşi, noua clădire a primăriei i se părea foarte mare şi impunătoare.

La oarecare depărtare îl zări pe nesuferitul de Arthur Dayson, şi traversă grăbită spre piaţă, privind ţintă la etajul de deasupra magazinului de fierărie, ca Arthur Dayson să nu-i poată prinde privirea. Nu mai exista nici o firmă cu „Five Towns Chronicle" în ferestrele goale de la etajul al doilea. Lucrul nu o miră ; rămase însă uimită că nu mai văzu inscripţia „Karkeek" pe obloane la ferestrele de la etajul întîi, tot atît de goale ca cele de la al doilea. Ajungînd la intrare, observă cu şi mai multă mirare că plăcuţa de alamă cu numele „Karkeek" fusese luată. Urcă şirul lung de trepte, cuprinsă de teamă.

III

— E cineva aici ? întrebă ea, timid.

Se afla în biroul funcționarilor, care era gol ; dar se auzea mișcare în cealaltă odaie. Era ca și cum locatarii se mutau atunci din casă.

Deodată, George Cannon apăru în cadrul ușii, cu chipul încruntat.

— Bună ziua, domnule Cannon !

— Bună ziua, domnișoară Lessways.

Vorbea cu o politețe rece, și părea obosit.

După o scurtă șovăire, se apropie totuși de ea și își strînseră mîinile. Hilda se simțea nervoasă. I se părea de neiertat că nu răspunsese la scrisoarea lui. Gîndi : „Dacă e supărat din pricina asta, va trebui să-l împac. De fapt, nu pot să-l condamn. Probabil că mă socotește cam sucită".

— Mă întrebam ce s-a întîmplat cu dumneata, zise el vorbind foarte politicos, dar în nici un caz cordial.

— Știi, în fiecare zi am tot așteptat să vii din nou, sau să-mi trimiți vreun bilet... Și m-am luat cu una, cu alta...

— Probabil că ai fost foarte ocupată, zise el ca să umple tăcerea.

Hilda simți ceva ciudat în tonul lui. Își închipui prosteşte că el se referea la timpul petrecut de ea cu Edwin Clayhanger, atunci, la serbarea centenarului. Se gîndi că poate o văzuse împreună cu Edwin Clayhanger.

— Am primit azi dimineață o scrisoare de la domnișoara Gailey. Și se pare că despre ea doreai să-mi...

— Da.

— De-aș fi știut ! Dacă aș fi bănuit măcar, aș fi venit imediat. — Vorbea pe un ton foarte grav, și apoi adăugă zîmbind, ca și cum s-ar fi rugat să fie înțeleasă cum se cuvine : — Credeam că era vorba doar de treburile *mele*, despre vînzări sau așa ceva. Și fiindcă te rugasem să faci lucrurile astea cum credeai că-i mai bine, nu mi-am mai bătut capul...

El rîse, iertînd-o sau renunțînd să mai discute.

— Vrei să vii pînă aici ? o pofti pe un alt ton, de astă-dată prietenos. E cam dezordine.

— Și ești singur, zise ea, urmîndu-l în biroul lui.

— Sowter a ieşit, o lămuri laconic, lăsînd-o să treacă mai întîi.

Şi nu spuse nici un cuvînt despre băiatul de birou sau despre domnul Karkeek. Hilda era acum convinsă că se întîmplase ceva neobişnuit.

— Va să zică ai primit veşti de la Sarah, începu el, după ce se aşezară amîndoi în biroul lui.

Se mai vedeau încă o mulţime de hîrtii, deşi mai puţine decît altădată, pe biroul imens ; biblioteca era însă goală, şi cîteva poliţe alunecaseră, stînd strîmb ; în faţă, rafturile erau de un galben palid, pe cînd mai în fund o fîşie întunecată de praf trăda lăţimea diferită a volumelor dispărute. Biblioteca goală dădea un aer dezolant întregii încăperi.

— Sarah nu se simte bine.

— Sau îşi închipuie că nu se simte bine.

— Oh, nu ! protestă Hilda cu căldură. Nu-i doar închipuire. Cu adevărat nu se simte bine.

— Crezi ?

— Nu cred — ştiu !

Hilda vorbea cu orgoliul, dar cu reţinerea, pe care o îngăduie numai siguranţa absolută. Ea zdrobi, mai curînd decît înlătură, insinuarea pe care o strecurase George Cannon, plină de nejustificată superioritate masculină. Cum putea el să ştie — cum putea orice bărbat să ştie ? Niciodată nu se simţise atît de sigură de ea, atît de maturizată şi plină de experienţă ca acum !

— Dar nu-i nimic serios ? sugeră el cu deferenţă.

— Nu... nu ceva într-adevăr serios, recunoscu Hilda imparţial, dar cu un aer misterios.

— Şi totuşi, vrea să renunţe complet la pensiune — asta-i !

După această lovitură dramatică, George Cannon zîmbi, zeflemitor parcă. Şi Hilda se linişti în privinţa lui. Îşi spuse : „O fi oare ruinat ? Şi dacă nu-i ruinat, atunci ce înseamnă toate schimbările misterioase de aici ?“ Îşi aminti de aluziile mamei ei, şi de propriile-i temeri de mai tîrziu, în legătură cu situaţia lui şubredă ; şi îi cercetă faţa istovită, vlăguită, căutînd un semn suspect. Dar zîmbetul încrezător şi ferm nu era zîmbetul unui om ruinat ;

și privirea lui scînteietoare părea să indice o reușită categorică.

— Vrea să renunțe ? exclamă Hilda.

El încuviință, dînd din cap.

— Dar de ce ? Aveam impresia că se descurca destul de bine.

— Se descurcă și acum.

— Atunci de ce ?

— Ah ! — George Cannon își înălță capul, într-un gest exprimînd mister. — Tocmai asta voiam să te întreb. Nu ți-a spus ceva ?

— Că ar vrea să renunțe ? Nu !... De asta voiai să mă vezi ?

El dădu din cap.

— Mi-a scris la cîteva zile după ce-ai plecat, și mi-a sugerat să te caut și să te întreb ce părere ai.

— Dar de ce pe mine ?

— Fiindcă se pare că Sarah are o încredere oarbă în părerea dumitale.

Hilda se gîndi : „Ce ciudat ! N-a făcut altceva decît să mă îngrijească și să mă cocoloșească, iar eu n-am ajutat-o în nici un fel ; și totuși, are nevoie de mine !“ Și asta o măgulea și îi făcea plăcere, simțind încîntată cum îi crește respectul de sine.

— Dar dacă totuși renunță ? zise Hilda cu glas tare. Ce-o să facă ?

— Exact ! zise George Cannon ; și adăugă, pe un ton confidențial, îndatoritor : Aș vrea să-i scrii și să încerci s-o convingi. Nu trebuie să renunțe. Cu ajutorul ei — și știi că e pur și simplu neîntrecută cînd e vorba de organizare — cu ajutorul ei cred că voi fi în stare să realizez ceva ce va uimi lumea. Numai că nu trebuie să mă lase baltă. Și nu trebuie să aibă toane cînd e vorba de chiriași. Am avut, dealtfel, cîteva greutăți în sensul ăsta. De fapt, a trebuit să fiu cam dur. Știi de incidentul cu soții Boutwood, de pildă ! Ei bine, am potolit lucrurile... Nu-i nici o problemă, absolut deloc — dacă își ține firea. Dacă își ține firea, pensiunea e o mină de aur — ai să vezi ! Numai că — Sarah are nevoie să fie puțin îndrumată. Dacă i-ai scrie...

— N-am să-i scriu, zise Hilda. Am să mă duc s-o văd — imediat. M-aș fi dus în orice caz, după scrisoarea ei de azi dimineață, în care îmi spune cît de rău se simte. Are nevoie de cineva care să-i țină tovărășie. A fost atît de bună cu mine, încît nu pot s-o las la ananghie. Nu cred că mai pot pleca astăzi, dar am să iau mîine trenul, iar diseară am să-i scriu cîteva rînduri.

— E foarte drăguț din partea dumitale, zise George Cannon.

Era limpede că se simțea ușurat.

— Ba, deloc ! protestă Hilda, extrem de mulțumită și fericită.

— Adevărul este, urmă el, că nimeni în afară de dumneata nu poate s-o facă. Mama dumitale a fost singura prietenă pe care a avut-o vreodată. Și acum e prima dată cînd rămîne singură, înțelegi ? Sînt încredințat că o să salvezi situația.

Se bizuia sincer pe ajutorul ei, recunoscînd că el singur nu putea face nimic. Amîndoi, și George Cannon și Sarah Gailey, se întorseseră instinctiv către ea într-un moment de criză. Nimeni nu putea face ceea ce putea ea. Ea, prin forța personalității, putea salva situația. Nu mai era o fetiță, ci o persoană matură, care putea influența desfășurarea lucrurilor. Timiditatea ei de pe vremuri în fața lui George Cannon dispăruse complet ; nu mai avea îndoieli, nici presentimente, nici momente de slăbiciune. De fapt, într-o privință se simțea chiar superioară lui, căci încrederea lui în talentele gospodărești ale bietei Sarah Gailey, convingerea lui că aceste talente erau unice și de neînlocuit, o izbi ca o dovadă de naivitate, ca un nou exemplu al absurdei mîndrii de familie, pe care ea și cu mama ei o observaseră adesea în cele Cinci Orașe. Nu era prea încîntată la gîndul de a renunța atîta de brusc la bucuriile casei din Lane End și la apropierea de Edwin Clayhanger ; nu era prea încîntată la gîndul de a amîna făurirea unor planuri pentru propria ei viață; nu era prea încîntată la gîndul văicărelilor jalnice cu care o va întîmpina Sarah Gailey. Era deasupra acestei încîntări. Era deasupra chiar și a fiorului de acută și intensă vitalitate care pe vremuri înnobilase necazurile și mizeria. O copleșise

cel mai minunat sentiment de autojustificare triumfătoare. Avea conştiinţa deplină a puterii sale. Era de neînlocuit.

Încăperea aproape goală, dezolantă, şi misterul situaţiei personale a lui George Cannon, dădeau într-un fel şi mai multă acuitate acestui sentiment.

Vorbiră despre lucruri indiferente : proprietăţile ei, familia Orgreave, chiar şi despre ziarul ce-şi dăduse duhul, subiect care-l făcu pe George Cannon să ridice din umeri. Apoi conversaţia lîncezi.

— O să plec mîine cu trenul de patru, vorbi Hilda, ridicîndu-se şi încheind astfel întrevederea.

— S-ar putea să plec şi eu cu acelaşi tren, zise George Cannon.

Tresărind, ea îl întrebă :

— Oh ! mergi şi dumneata la Hornsey ?

— Nu ! Nu la Hornsey. Am alte treburi.

Capitolul II

Sarah primește ajutor

I

ÎN DUPĂ-AMIAZA următoare, Hilda călători singură cu trenul local de la Bleakridge la Knype, nod de cale ferată unde toți călătorii pentru Londra, Birmingham și Manchester trebuiau să coboare ca să ia expresurile rapide, nevoite să oprească acolo, și numai acolo, în zborul lor razant prin district. Un obicei al ospitalității celor Cinci Orașe cerea ca cel ce pleca să fie petrecut pînă la Knype și urcat cu toate onorurile în marele tren... Dar de data asta Hilda dorise altfel. „*Aș prefera* ca nimeni să nu mă conducă pînă la Knype", îi spusese ea, pe un ton special, lui Janet. Era de ajuns. Toți se miraseră ; dar fusese de ajuns. Membrii familiei Orgreave știau cît de ciudată și de misterioasă era Hilda. Și astfel își luară rămas bun nu la Knype, ci în micuța gară mărginașă din Bleakridge, cu peisajul vălurit în spate, cu coșuri de fabrici în față, și cu grămezi de zgură și pietre de jur împrejur. Hilda îi spusese lui Janet : „S-ar putea să mă întîlnesc cu domnul Cannon la Knype. Probabil că merge și el la Londra". Și, discretă, înțelegătoare, Janet nici măcar nu pomenise de acest amănunt în fața familiei.

George Cannon, într-un costum ușor de vară și cu o pălărie de pai, se și afla pe peronul din Knype. Hildei îi fusese teamă că la Bleakridge o va căuta de la fereastra trenului local care venea din Turnhill ; nu dorise să-l întîlnească în prezența vreunui membru al familiei Orgreave. Dar probabil că el venise cu un tren anterior la Knype, sau rămăsese așezat pe banchetă. Ținînd un sac de voiaj și un baston într-o mînă, stătea de vorbă cu un alt bărbat cam de aceeași vîrstă și statură ca el. Conversația părea însuflețită, cel puțin în ceea ce-l privea pe George Cannon. Hilda trecu chiar pe lîngă el, croindu-și drum

prin înghesuiala de pe peron. O văzu, se răsuci şi îşi ridică pălăria, dar într-un fel neglijent, preocupat de altceva ; şi imediat îşi reluă discuţia cu tovarăşul său, pe care Hilda îl recunoscu : era „tînărul Lawton", fiul şi succesorul „bătrînului Lawton", cel mai renumit avocat din cele Cinci Oraşe. Tînărul Lawton avea un birou-filială în Turnhill, şi locuia într-o casă impozantă, la jumătatea drumului dintre Turnhill şi Bursley, unde, în dosul primăriei, se afla istoricul birou principal al firmei.

Expresul intră cu vuiet mare în gară, şi Hilda, după ce se urcă într-un compartiment de clasa a doua, se aplecă pe geam ca să-i plătească hamalului. George Cannon şi tînărul Lawton mai discutau încă, părînd să nu le pese de tren. Faţa îngustă a tînărului Lawton avea obişnuitul său surîs vag, rece ; îşi ţinea mîinile nemişcate, într-un calm exasperant şi îndărătnic ; Hilda simţi că-l detestă, doar după înfăţişare. George Cannon, însă, părea vădit surescitat. Era aprins la faţă ; gesticula cu mîna liberă — chiar şi sacul de voiaj se legăna încoace şi încolo ; îşi puncta frazele cu mişcări bruşte, mînioase din cap, insistînd şi protestînd şi iar insistînd, în timp ce celălalt, spunînd mult mai puţine vorbe, îşi menţinea odiosul şi stupidul rînjet de dispreţ.

Preocupat şi înfierbîntat cum era, va lăsa oare trenul să plece ? Hildei îi era cu adevărat teamă că aşa va face. Ultimele cufere fură urcate în vagonul din faţă ; şeful gării, cu pălăria lui înaltă, făcu un semn scurt conductorului, care îşi flutură steagul şi fluieră ; un hamal trînti uşa compartimentului Hildei, neţinînd seama de gesturile ei ; locomotiva şuieră. Şi, în acel moment, George Cannon, părînd să-l blesteme pentru ultima dată pe tînărul Lawton, se repezi spre tren şi, zărind chipul Hildei, sări la uşa pe care ea se străduia s-o deschidă.

— Mi-era teamă că o să rămîi jos, zise ea, în timp ce el îşi lăsa sacul de voiaj pe banchetă, iar şeful gării, contrariat, închise el însuşi uşa.

— Nici vorbă ! exclamă Cannon, încruntat.

Simţiră acum clar cum trenul luneca lin, irezistibil, iar în compartiment se aşternu deodată o linişte încărcată

de stingherească. Hilda simţi că toţi mușchii îi erau încordaţi.

În compartiment se mai afla o pereche, oameni între două vîrste.

— Ce localitate e asta ? întrebă femeia.

— Pare a fi Tamworth, zise bărbatul, cam somnoros.

— Knype, domnule ! îl corectă George Cannon, destul de dur.

Era atît de întărîtat, încît uitase chiar şi să dea mîna cu Hilda. Fără să facă vreun efort de a purta conversaţie şi fără să întrebe măcar cum se simţea Hilda sau ce făcea, el se tot agita pe locul său, şi din cînd în cînd deschidea ori închidea sacul de voiaj. Treptat, roşeaţa se şterse de pe chipul său congestionat.

La Lichfield, ceilalţi doi pasageri se consultară cu un hamal şi coborîră în grabă.

II

— Am scăpat acum de fum, spuse Hilda, cînd trenul se puse din nou în mişcare.

De fapt, ieşiseră de mai bine de jumătate de oră din regiunea cu fum a celor Cinci Oraşe ; dar Hilda vorbise într-o doară, timidă şi nervoasă, numai de dragul de a spune ceva. Şi chiar părea să se scuze, ca şi cum, prin cine ştie ce observaţie inoportună, ea fusese aceea care îl supărase pe George Cannon.

— Da, slavă Domnului ! exclamă el, pornit, suflînd cu plăcere pe jăraticul indignării sale. Şi o să am grijă să nu mă mai întorc niciodată — vreau să spun, ca să trăiesc acolo.

— Serios ? murmură ea, cuprinsă de o mare uimire.

Scoţînd o ţigară de foi şi o cutie de chibrituri, el întrebă într-o doară :

— Îmi permiţi ? — acceptînd permisiunea ei ca pe ceva de la sine înţeles. — Ai auzit de mica mea poveste ? o mai întrebă după ce îşi aprinse ţigara de foi, aruncîndu-i apoi o privire cercetătoare.

— Nu.

— Vrei să spui că nimeni din familia Orgreave nu ţi-a spus nimic în ultimele zile ?

Şi zicînd asta, se aplecă în faţă, căci stăteau în colţuri diferite.

— Nu, repetă ea cu glasul ferm.

Şi totuşi, parcă îşi amintea de o privire cu subînţeles a lui Tom către tatăl său, cu o zi înainte, cînd fusese pomenit numele lui George Cannon.

— Ei bine, zise el. Mă uimeşti, pur şi simplu !

— Dar... şi se opri, copleşită de temeri.

— N-ai auzit nici un zvon despre mine — niciodată ? stărui el, pe un ton ameninţător parcă.

Hilda clătină din cap.

— N-ai auzit niciodată că, de fapt, nu sînt avocat ?

— Oh ! ştii... Cred că mama mi-a spus odată ceva...

— Bănuiam eu.

— Dar eu nu prea înţeleg lucrurile astea, zise ea cu simplitate. Are vreo importanţă ? Este...

— Nici una ! replică el, calm şi convingător. Numai că s-a terminat cu mine ! S-a terminat ! Tot ai să auzi într-o zi, aşa că... să-ţi spun ? Vrei să-ţi spun ?

Zîmbi copilăreşte şi se rezemă de spătar.

— Da, încuviinţă ea.

Atitudinea lui era acum extrem de apropiată, amintind de vechile lor relaţii pe vremea cînd el era patron şi ea slujbaşă. Amîndurora li se părea firesc ca el să nu-şi ascundă sub masca politeţii sentimentele, ori să-şi disimuleze starea sufletească.

— Ei bine, trebuie să-ţi spun că mă pricep la avocatură tot atît de mult ca oricare dintre ei, dar n-am fost admis niciodată, aşa că... — Se opri, dîndu-şi seama că ea nu înţelegea sensul cuvîntului „admis". — Dacă vrei să practici avocatura, trebuie să dai nişte examene, şi eu n-am dat aceste examene. Costă mult, toate astea ! Şi n-am avut de unde, cînd eram tînăr. Nu că examenele ar fi prea grele — poţi să-ţi dai seama după tipii care le trec. Lawton, de pildă. Dar după o anumită vîrstă, examenele sînt o pacoste. În orice caz, aş putea să fac orice altceva. Puteam să am azi ce situaţie aş fi vrut, în conducerea

oricărei instituții în cele Cinci Orașe, dacă aș fi vrut. Numai că n-am vrut ! Țineam să fiu independent. Pot să am clienți la fel de ușor ca oricare dintre ei. Ba chiar mai ușor ! Așa că l-am găsit pe Karkeek — excelentul domn Karkeek ! Încă unul dintre strălucitii care au putut să-și dea examenele ! Oh ! A trecut toate examenele ! Și-a pierdut cinci ani din viață și a cheltuit nu știu cîte sute de lire ca să-și dea examenele, și cu toate astea nu era în stare să cîștige mai mult de două lire pe săptămînă. Sute de avocați cu diplomă în toată țara nu cîștigă mai mult. Și nici nu merită să cîștige mai mult. Dar eu îi dădeam posibilitatea să cîștige mai mult, mult mai mult. Numai ca să-i folosesc numele pe ușă și pe obloane. Înțelegi ? În teorie, eram angajatul lui, dar în realitate el era angajatul meu. Totul era foarte limpede. El a înțeles — fără îndoială c-a înțeles, pe cinstea mea ! — George Canonn rîse scurt. — Toată lumea a înțeles. În scurt timp mi-am format o clientelă. Nu *el* a format-o. N-ar fi putut avea o clientelă nici într-o mie de ani. Eram al doilea în Turnhill în ce privește clientela, și în curînd aș fi fost primul — dacă nu mi s-ar fi dat la cap.

— Da ? făcu Hilda.

Era măgulită de încrederea pe care i-o arăta povestindu-i toate acestea.

— Ei bine, Karkeek a făcut rost de niște bani, și pur și simplu a părăsit biroul ! Pur și simplu, l-a părăsit ! Nu mi-a dat răgaz nici să respir. Și cînd te gîndești că l-am tratat totdeauna cum se cuvine. Dar era invidios pe mine.

— Ce rușine !

Disprețul Hildei îl turti pe domnul Karkeek. Nimic nu-i era mai nesuferit decît lipsa de loialitate.

— Da. Bineînțeles că nu l-am putut împiedica. Nu exista nici o înțelegere formală între noi. Nici nu se putea, într-un caz ca al nostru ! Așa că m-a dat gata. A încasat salariul pe care i-l dădeam cît timp i-a convenit. Apoi a dat de bani, și pe-aici ți-e drumul. Invidie ! Toți erau invidioși — întotdeauna au fost. Mă descurcam prea bine. Așa încît într-o clipă s-au năpustit cu toții asupra mea. M-au văzut la ananghie, și s-au repezit să mă distrugă. Întrunire specială a comitetului Asociației Juridice

din North Staffordshire — mă rog ! Zvonuri că mă vor urmări în justiție — sigur că da ! Și cîte și mai cîte !... Totul pentru că nu mi-am bătut capul să dau blestematele lor de examene... Păi, aș putea să le dau bătînd din palme, dacă n-aș avea altceva mai bun de făcut. Dar am. La început, m-am gîndit să mă retrag cinci ani și să dau examenele, ca apoi să mă întorc și să-i fac praf. Și zău că i-aș fi făcut praf pe toți ! Dar pe urmă mi-am zis : „Nu. Nu merită".

Hilda se încruntă.

— Cine nu merită ?

— Cum cine ? Cele Cinci Orașe nu merită ! Pot găsi ceva mai bun decît avocatura, și pot găsi ceva mai bun decît cele Cinci Orașe !... Și vine tînărul Lawton, și are nerușinarea să-mi țină predici pe peronul din Knype, și să-mi declare că bine fac că plec ! El e președintele Asociației Juridice de aici, înțelegi ! Grozav președinte ! Nici măcar n-a fost în stare să păstreze clientela tatălui său ! Un dobitoc ! Ei, și i-am și spus-o, și încă pe față ! E la fel ca toți ceilalți. N-au pic de minte în districtul ăsta. Și sînt atît de mărginiți — mărginiți nu-i cuvîntul potrivit ! Grei de cap, mai bine zis. Proști ! Josnici !... Josnici !... Ce le pasă lor ? Le-am respectat toate regulile. Aveam un avocat adevărat în birou, și în curînd ar mai fi fost unul, dacă-mi dădeau răgaz. Nu-i treaba lor cum se împărțeau banii între mine și avocatul cu diplomă. Dar erau invidioși cu toții — asta e ! Nici unul nu înțelege ce-i aia spirit întreprinzător. Ba chiar îl detestă. Nimic nu se mișcă în cele Cinci Orașe. Și nici măcar nu au maniere — cred că asta-i partea cea mai proastă. Uită-te la manierele lui Lawton ! Un țopîrlan ! Încă nu s-au civilizat — ăsta-i defectul lor ! Și taică-meu o spunea. Barbari, obișnuia el să spună. *„Ce sont des barbares !"*... Copiii dădeau cu pietre în el, fiindcă avea cravată. Iar oamenii mari dau cu pietroaie în tot ce nu le place. Asta își închipuie că înseamnă să fii deștept.

Hilda era acum speriată de dispoziția lui furtunoasă. Dar nu-i displăcea că era speriată, așa cum nu i-ar fi displăcut să înfrunte o furtună primejdioasă. Îi plăcea să se știe acolo, fragilă și neajutorată, în intimitatea comparti-

mentului. Era încîntată că el nu se scuza pentru lipsa lui de reţinere, şi nici că nu încerca prosteşte să pretindă că o plictiseşte.

— E într-adevăr o ruşine ! murmură ea, şi în ochi i se citea cît se simţea de măgulită.

El oftă şi apoi izbucni în rîs.

— De cîte ori nu l-am auzit pe tata spunînd : *„Ce sont des barbares !“* Peels l-a adus în cele Cinci Oraşe numai pentru că n-au găsit aici pe nimeni destul de civilizat, ca să facă munca pe care o făcea el... Îmi pot închipui ce trebuie să fi simţit bietul tata prima dată cînd a venit aici !... Doamne !... Ce mediu !... Îţi spun, abia în ultimul timp mi-am dat seama cît de mult urăsc provincia !

Micul spaţiu închis în care se aflau gonea lin, fără oprire, de-a curmezişul cîmpiei însorite din centrul Angliei, trecînd pe lîngă canale şi lacuri, case şi biserici — tăcute şi nepăsătoare, încremenite în stupiditatea aceea englezească pe care el o critica. Şi Hilda văzu dintr-o dată în George Cannon tot ce era franţuzesc în el. Îl văzu într-o lumină nouă, ca o fiinţă oarecum exotică, şi de-a dreptul miraculoasă. Se gîndi : „Cînd l-am întîlnit prima dată, mi-am spus că este un om extraordinar. Şi am avut dreptate. Am avut mai multă dreptate decît mi-aş fi închipuit. Nimeni de aici habar nu are ce fel de om e. Sînt prea mărginiţi, după cum spune el.“

Îi împărtăşea acum dispreţul faţă de viaţa provincială. Trebuia să i-l împărtăşească. Cele Cinci Oraşe îi apărură ca o pată de fum pe orizontul îndepărtat — un loc neînsemnat, primitiv, ridicol în suficienţa lui greoaie. Chiar şi membrii familiei Orgreave erau contaminaţi de acest odios provincialism englezesc.

El zîmbi ca pentru sine şi apoi zise, foarte liniştit :

— Tot ce ţi-am povestit nu are nici cea mai mică importanţă, să ştii. De fapt, sînt chiar bucuros. Nu mi-a fost niciodată greu să cîştig bani, şi după ce voi lichida totul, n-am să rămîn chiar fără un ban. Şi nu voi avea nici o scuză dacă n-am să mă lansez într-o nouă direcţie.

Ea îl încuraja cu sfială să continue.

— Oh, da ! urmă el. Avocatura nu e singurul lucru pe care-l pot face — cîtuşi de puţin. Şi-apoi, m-am cam să-

turat de ea. Știi care va fi afacerea cea mai mare în viitor, vreau să spun ceva în stil grandios, cu adevărat grandios ?

Și el zîmbi, calm și încrezător.

La rîndul ei, zîmbi, mărturisindu-și ignoranța cu o clătinare a capului.

— Ei bine, am să-ți spun. Hotelurile !

— Hotelurile ? repetă ea, nedumerită.

— Hotelurile ! În curînd, hotelurile vor aduce mai mulți bani decît orice altă întreprindere din lume. Ar trebui să vezi hotelurile care se construiesc în Londra ! Ai rămîne uimită, nu altceva ! Da, hotelurile ! Nu există nici douăzeci de inși în Anglia care să știe ce înseamnă un hotel ! Dar eu știu ! — Se opri, și apoi adăugă dus pe gînduri, pe un ton caraghios de naiv : — Curios cum lucrurile astea îți vin în minte, așa, cîte un crîmpei ! Dacă n-ar fi fost întîmplarea cu Sarah, și apoi pensiunea aia...

Își făcea vînt cu pălăria de pai. Cu un gest neașteptat, aruncă brusc pălăria în plasa de bagaje de deasupra capului.

— Ce zici de asta ?

„Ce copil e, la urma urmei !" își spuse Hilda plină de înțelegere, întrebîndu-se de ce oare, după ce aflase atîtea noutăți surprinzătoare, se simțea totuși veselă și bine dispusă.

— Ce pachețel caraghios ai acolo sus ! remarcă el într-o doară, cercetînd plasa de bagaje din partea cealaltă.

Pachețelul conținea ceea ce în concepția generoasă a doamnei Orgreave însemna gustarea care trebuia luată în tren, în loc de ceai. Așa că o ajută să-și mănînce gustarea.

Cînd trenul se apropie de Londra, George Cannon redeveni iarăși bărbatul de dinainte. Și era un bărbat cum nu se poate mai impecabil cînd o conduse de la Euston la King's Cross și o instală într-un tren din capătul peronului peste care amurgul de vară se și așternuse.

III

În seara aceea, la o oră tîrzie, Hilda ședea cu Sarah Gailey în micuțul dormitor al acesteia de la Cedars. Odaia era luminată cu o lampă, pentru că cel ce construise casa

nu putea suferi risipa şi socotise de cuviinţă să nu instaleze conductele de gaz aerian mai sus de primul etaj. Un pat mare, destul de uzat, umplea jumătate din odaie. Pe măsuţa de toaletă, cam şubredă şi ea, zăceau lîngă lampă note de plată şi diferite acte. În dosul uşii erau atîrnate nişte haine, iar o perdeluţă de muselină flutura uşurel în adierea caldă ce intra pe ferestruica deschisă. Mai erau şi două scăunele de răchită, lăcuite, pe care şedeau cele două femei, una lîngă alta, stînjenite amîndouă de aerul înăbuşitor din singura cameră pe care o putea folosi pentru sine stăpîna casei. Odăiţa aceasta era căminul bietei Sarah Gailey ; privilegiul de a o folosi constituia noapte de noapte răsplata supremă pentru truda ei. Dacă George Cannon obţinuse pensiunea Cedars ca să-i ofere o ocupaţie surorii lui, această odaie şi satisfacţiile pe care i le dădea ei constituiau singura justificare a întregii case.

Privind la lumina lămpii capul plecat, uşor încărunţit al stăpînei pensiunii, faţa, aflată oarecum în umbră — ridată, plîngăreaţă, irascibilă, şi mîinile ei noduroase, încleştate, Hilda sesiză contrastul dintre scena de aici şi viaţa plină de prospeţime, de orizonturi largi, de voioşie şi vigoare din casa Orgreave. Şi îşi spuse, cu un sens renăscut al ciudăţeniei pline de mister a vieţii : „Aseară eram acolo, departe — atîtea zeci de mile de cîmpii şi oraşe mă despart de locurile acelea — şi în seara asta sînt aici. Acolo mă mulţumeam să trîndăvesc. Iar aici, eu sînt cea puternică. Sînt de neînlocuit. Sînt singura fiinţă pe care Sarah se poate bizui. Fără mine, totul s-ar prăbuşi". Şi gîndul îi fugi la proiectele măreţe, destul de enigmatice, ale lui George Cannon privitoare la marile hoteluri. Trecînd pe lîngă impozantul edificiu al gării St. Pancras, în drum de la Euston spre King's Cross, George Cannon îşi fluturase mîna, spunînd : „Uită-te la ea ! Uită-te la ea ! Ceva cam în genul ăsta o să am ca să mă joc ! Şi o să am !" Da, turnurile semeţe ale gării St. Pancras nu-l intimidaseră. Abia venit dintr-un orăşel prăpădit ca Turnhill, doborît de înfrîngeri, iată-l că se ridica imediat rîvnind să ajungă la înălţimea lor şi, prin forţa imaginaţiei, să şi le însuşească ! Putea, dintr-o dată, întorcînd spatele avocaturii — să se apuce de hoteluri ! Derutant om ! Şi însuşi

tonul cu care pomenise de planurile sale părea, în mod surprinzător, să înnobileze hotelurile, şi chiar pensiunile ; să înveşmînteze într-o haină romantică preocuparea atît de prozaică de a găzdui şi a hrăni oameni !... Şi sămînţa din care avea să crească acea magică plantă şedea aici, în odaie, lîngă Hilda : capul acesta plecat ! Ambiţia şi visul erau ca St. Pancras ; iar realitatea prezentă era Cedars, odăiţa sărăcăcioasă şi îmbîcsită de la Cedars.

Sarah începu să plîngă încetişor.

— Dar ce s-a întîmplat ? întrebă Hilda, neuitînd că era sprijinul ei de nădejde.

— Nimic. Doar că e o mare uşurare pentru mine că ai venit.

Hilda protestă pe un ton uşor :

— Aş fi venit mai curînd dacă aş fi ştiut. Ar fi trebuit să-mi trimiţi mai de mult vorbă.

— Nu, nu puteam. La urma urmei, nici n-a fost nimic. Aşa sînt eu, proastă. De fapt, nu s-a întîmplat nimic. Din clipa cînd ai venit, mi-am dat seama. Pot chiar să-i suport şi pe soţii Boutwood, dacă eşti tu aici. Ştii că George a aranjat lucrurile ; şi nu pot spune că n-a avut dreptate. Dar a trebuit să trec peste mîndria mea. Şi ieri aproape că mi-a venit să ţip cînd am văzut în ce fel îşi amesteca doamna Boutwood ceaiul.

— Dar de ce ?

— Nu ştiu. Nervii, îmi închipui... Ei, văd că trebuie să mă uit şi prin notele astea de plată. — Se apucă să răsfoiască cu mîna stîngă hîrtiile de pe măsuţa de toaletă, în timp ce cu dreapta îşi ştergea lacrimile. — George ţine foarte mult să ţin socoteli exacte. Şi are dreptate. Dar... ştii... cred că mă pricep să drămuiesc banii ca nimeni altul, şi să mă descurc de minune cu furnizorii — asta da, dar socotelile... ! George vrea tot timpul să ştie cît revine de persoană, pe săptămînă, ba una, ba alta... Lui îi e uşor să pretindă, dar dacă ar avea de supravegheat slujnicele şi...

— Am de gînd să-ţi ţin eu socotelile, o lînişti Hilda.

— Dar...

— Am de gînd să-ţi ţin eu socotelile, repetă ea.

Şi se gîndi : „Uite că mă port exact ca mama !"

Avea impresia că face o făgăduială şi îşi asumă o răspundere împotriva propriei sale voinţe, şi poate chiar împotriva bunului simţ. Putea să ţină socotelile la Cedars o săptămînă, două, sau o lună. Dar nu le putea ţine la infinit. Îşi crea singură complicaţii. Libertate, schimbare şi lux — iată ce-şi dorea ; nu un birou într-o pensiune. Şi totuşi, ceva din lăuntrul ei o îndemnă să spună cu glas ferm şi blînd :

— Hai, dă-mi mie toate hîrtiile acelea, domnişoară Gailey.

Şi cu toate că o năpădiră vagi regrete şi presentimente, era mîndră şi fericită de rolul ei şi de ajutorul pe care-l dădea.

Cînd Hilda se ridică în cele din urmă să meargă în odaia ei, Sarah Gailey fu nevoită să-şi tragă puţin scaunul ca ea să poată trece. În faţa uşii, amîndouă şovăiră o clipă, şi apoi Hilda, cu un gest brusc, îşi apropie buzele. Era prima dată cînd se sărutau. La atingerea obrazului, cu pielea uscată, Hilda simţi cum îi creşte simpatia faţă de femeia îmbătrînită. Îşi zise cu emoţie : „Biata de ea !"

Cînd ajunse pe micul palier întunecos de sub acoperiş, Sarah, ţinînd lampa, o întrebă în şoaptă :

— Hilda ?

— Da !

— Ţi-a pomenit el ceva despre Brighton ?

— Brighton ?

Hilda îşi dădu seama, din tonul ei nerăbdător şi parcă vinovat, că Sarah se străduise toată seara să rostească această întrebare, şi că nu avusese curajul s-o facă pînă cînd acest sărut o îmbărbătase. Şi simţi parcă, nu ştiu cum, că Sarah o suspecta de a conspira oarecum cu George Cannon.

— Da, urmă Sarah. I-a intrat în cap că singurul loc unde se pot face afaceri bune cu pensiunile este Brighton.

— Nu mi-a spus o vorbă despre Brighton, şopti Hilda pe un ton categoric.

— Oh !

Hilda coborî scările, bîjbîind. Brighton ? Ce-o să mai urmeze ?

Capitolul III

La Brighton

I

ÎNTR-O DUPĂ-AMIAZĂ, cam cu trei luni mai tîrziu, Hilda își reaminti limpede această frîntură de conversație. Stătea în fața lui Sarah Gailey, într-un compartiment de clasa a doua, tot așa cum stătuse atunci în fața lui George Cannon într-un compartiment de clasa a doua. Trenul, după ce trecuse de Lewes, se apropia acum de Brighton. Și în urma lor, pe undeva în coada trenului, se aflau cîteva cufere încărcate cu tot ce poseda ea și tot ce poseda Sarah Gailey ca avere personală — singurele lor bunuri pe acest pămînt. George Cannon plănuise și înfăptuise totul. Urma să le întîmpine pe peronul gării din Brighton. Hilda nu-l prea văzuse în tot acest timp, căci el fusese mereu pe drum între Brighton și Turnhill. „Peste cîteva clipe vom fi cu toții la un loc", se gîndi ea. „Întîlnirea aceasta se va produce, așa cum s-au produs toate celelalte, și o nouă perioadă va începe." Stătea și privea la ochii închiși și figura uscățivă a lui Sarah Gailey, așteptînd cu neîncredere și scepticism clipa sosirii — nu cu teamă, nici cu plăcere, ci avînd presimțirea aventurii, dar și ideea stranie că într-un fel, clipa sosirii nu va veni niciodată.

Timp de treisprezece săptămîni, care parcă zburaseră, avusese tot timpul grijă de Sarah Gailey, luînd-o înainte, prevestind și interpretînd gîndurile lui George Cannon. Și în timp ce vara se apropia de sfîrșit și începea toamna, iar sezonul bun pentru pensiuni se redusese și apoi iarăși se înviorase puțin, ea depănase zi de zi cu Sarah planurile lui George, ajutînd-o să le înțeleagă, atenuîndu-le părțile greu de digerat și făgăduindu-i de bunăvoie să nu o părăsească pînă nu vor trece momentele grele. Îi ridicase în slăvi avantajele unice din Brighton pentru ideile lui George, lăudase judecata sănătoasă a lui George și jude-

cata sănătoasă a lui Sarah, şi sublinîase ce bine se potriveau ei doi. Cînd primiră vestea că George cumpărase acolo o casă în stare foarte bună, fusese nevoită să-i dovedească şi s-o convingă că nu era sfîrşitul lumii. Cînd primiră apoi vestea că George revînduse Cedars fostului proprietar, tot ea fusese nevoită să-i demonstreze că tranzacţia nu însemna o lovitură secretă dar mortală pentru Sarah. Cînd primiră în sfîrşit vestea că Cedars trebuia evacuat înainte de amiază, într-o anume sîmbătă, trebuise să-i demonstreze totul din nou şi, în plus, s-o convingă pe Sarah că George nu-şi pierduse complet minţile — cumpărînd şi vînzînd una după alta pensiuni în tot sudul Angliei ! — şi că plecarea de la Cedars nu-i va ruina demnitatea şi distruge liniştea, şi nici nu va aduce după sine dezastre fatale. În clipa cînd Sarah Gailey află de inevitabila sîmbătă a plecării, Cedars, care fusese infernul ei, făgăduia să devină, în aceeaşi sîmbătă, un paradis.

În general, cele trei luni formaseră un sezon de greutăţi fără seamăn şi multă diplomaţie. Prima lună rămăsese memorabilă prin felul uimitor cum se comportase Sarah atunci cînd Hilda dorise să-i achite, ca mai înainte, pentru pensiune şi locuinţă. Simpul fapt de a-i oferi bani o lămurise pe Sarah — ceea ce, după cum spunea ea, bănuise dintotdeauna — că Hilda era duşmanca ei ascunsă şi (ca toţi ceilalţi) urmărea s-o umilească şi să-i jignească cele mai sfinte simţăminte. În înfruntarea de atunci, dar numai atunci, Sarah avusese cîştig de cauză. Şi odată cu plecarea, la timp, a soţilor Boutwood din pensiune, se instaurase pacea. După plecarea lor, domnişoara Gailey părea să respire aerul din salon ca şi cum ar fi fost ozon de munte. Dar bucuria îi fusese repede spulberată, căci spulberarea bucuriei era principala ei ocupaţie.

Cu două săptămîni înainte de plecarea la Brighton, Hilda, gîndindu-se la tot ce era de făcut, îşi spusese înspăimîntată : „N-am să fiu niciodată în stare s-o conving să facă toate astea !“ Încheieri de conturi, concedieri, inventare, note de plată, recipise, împachetări, stabilirea trenului cu care vor pleca, primirea fostului proprietar (mai ales asta !), vizitele de rămas bun, supravegherea în-

cărcării bagajelor în trăsură... ! George Cannon nu apăruse nici măcar o dată în aceste ultime săptămîni de mare irascibilitate și bine făcuse. Și tot ce trebuia făcut fusese făcut — nu de Hilda, ci de Sarah Gailey cea susceptibilă și competentă. Hilda nu făcuse decît s-o încurajeze.

II

Și iat-o acum pe Sarah Gailey, dezrădăcinată și captivă, stînd ca o mărturie cît de mare era influența Hildei ! Cu ochii închiși, fața ei istovită sub boneta neagră te făcea să te gîndești la fața unui mort — și încă a unui mort care se stinsese copleșit de toate durerile lumii ! Hilda își spuse : „Cînd va muri, va arăta chiar așa !... Și într-o zi, mai curînd sau mai tîrziu, va muri". Ciudat că Sarah Gailey, neavînd nici o boală în afară de reumatismul ei cronic, și fără nici o grijă materială, și chiar cu perspectiva de a avea o bătrînețe asigurată, nu știa să fie mulțumită, nu putea, în orice caz, să nu se simtă nenorocită ! Nu putea, și gata ! Era o fîntînă inepuizabilă de griji și nefericire. „Cred că țin la ea", gîndi Hilda. „Dar de ce țin la ea ? Nu e o ființă agreabilă. Nici amuzantă. Nici drăguță. Nu e nici bună la suflet, ce mai. E doar deprimantă și plicticoasă. De îndată ce se instalează la Brighton, o să plec. O s-o părăsesc. Am făcut destule pentru ea și mi-e de ajuns. Trebuie să mă ocup puțin și de treburile mele. La urma urmei...". Și-apoi, conștiința Hildei o întrerupse : „Dar ai putea s-o părăsești de tot ? Fără tine, ce-o să se întîmpe cu ea ? Cu fiecare zi ce trece e mai bătrînă și într-o stare mai proastă. Poate că în cîțiva ani nu va mai rămîne nimic din priceperea ei. Chiar și acum parcă nu mai este chiar atît de pricepută ca înainte." Și Hilda își zise : „Bineînțeles că va trebui să fiu cu ochii asupra ei ; să vin și s-o văd din cînd în cînd — mai des." Știa că, atîta timp cît trăiau amîndouă, nu se va putea elibera de simțul de răspundere față de Sarah Gailey. Zadarnic să argumenteze : „E treaba lui George Cannon, nu a mea !" Zadarnic să întrebe : „*De ce* să mă simt eu răspunzătoare ?" Abia după ce Sarah Gailey va fi în mormînt, va ajunge și ea liberă.

„Şi va veni şi ziua aceea!" se gîndi Hilda din nou. „Va trebui să trec prin asta, şi voi trece!"

Romantismul intens al vieţii o învălui în frumoasele-i văluri. Şi prin vălurile acestea zări, vagă şi micşorată, imaginea îndepărtată a ceasurilor pe care le petrecuse la familia Orgreave. Revăzu seara aceea cînd venise în vizită Edwin Clayhanger, se văzu pe sine împreună cu el în uşa casei lui; şi îşi aminti ce şoc avusese cînd îl auzise spunînd: „Nu-i nici un merit în credinţă". Era ca o imagine dintr-o altă viaţă, cu totul diferită. Se va mai întoarce oare acolo? Janet era prietena ei, teoretic singura ei prietenă apropiată: o văzuse odată la Londra — frumoasă, plăcută, afectuoasă, inteligentă; toţi cei din familia Orgreave erau simpatici. Privirea lui Edwin Clayhanger şi sinceritatea zîmbetului său o impresionaseră într-un fel extraordinar... Dar se va mai întoarce ea vreodată acolo? I se părea ceva fantastic, cu neputinţă, să se mai întoarcă acolo. Parcă destinul o înlănţuise. În orice caz, ştia că nu putea să le dăruiască celor din Bursley nici măcar o părticică din ea. Şi-apoi, nu-i plăcea să scrie scrisori. Şi astfel, dacă prietenii din Bursley o învinuiau că nu era statornică, trebuia să accepte învinuirea, căci se expunea inevitabil singură prin temperamentul ei înflăcărat.

Frînele care începură să scrîşnească o luară pe neaşteptate. Trenul era în Brighton, lunecînd pe lîngă periferia oraşului. Domnişoara Gailey deschise ochii, speriată. Hilda văzu străzile în pantă, cu casele căţărate pe colinele povîrnite ale marelui oraş; îi aminteau de anumite străzi din districtul ei natal, totuşi foarte diferite, cu o fizionomie cu totul străină ei. Deci, acesta era Brightonul. Ceea ce fusese o ştampilă de poştă devenea brusc o realitate, risipindu-i ideile pe care şi le făcuse despre oraş şi dezamăgind-o fără să ştie de ce. Îşi aruncă privirea pe fereastră, în lungul trenului, şi zări, ca o peşteră imensă, gara. În cîteva secunde vor sosi şi misiunea ei oficială se va încheia. Se simţea extrem de agitată şi de nervoasă. George Cannon făgăduise să le întîmpine. Le va întîmpina oare?

În clipa următoare apăru peronul şi imediat, îl zări pe George Cannon; de fapt silueta lui îi sări în ochi — ele-

gant, într-un costum nou, legănîndu-şi bastonul de abanos. Trenul se opri, şi atunci le observă şi el.

— Iată-l ! zise ea prefăcîndu-se veselă.

Iar în sinea ei gîndi : „Nu credeam că va sosi şi clipa asta, dar a sosit."

Se aşteptase ca din acest moment s-o copleşească uşurarea, dar nu simţea nici o uşurare. Dimpotrivă, se simţi stingherită, vinovată faţă de Sarah Gailey din cauza lui George Cannon, şi faţă de George Cannon din cauza lui Sarah Gailey. Era încordată toată, ca unul care săvîrşise un păcat. Şi coborînd lîngă George Cannon pe peron, îşi dădu seama cît de sărăcăcios îmbrăcată era, acolo o biată fetiţă firavă. Şi totuşi, cu un gest care îi era caracteristic, îşi îndreptă umerii, gîndindu-se cu mîndrie şi încercînd ca privirea să-i exprime gîndul : „Ei bine, iat-o pe Sarah Gailey ajunsă aici — mulţumită mie !"

Cînd Sarah îl salută, Hilda observă la ea, oarecum nedumerită, o atitudine uşor băţoasă — fenomen familiar la Sarah, trădînd o supărare ascunsă. Curios ! „Sărăcuţa de ea !" gîndi Hilda cu milă. „Îmi închipuisem că l-a iertat pentru că a adus-o aici ; dar nu l-a iertat "

III

De la gară, plecară cu o trăsură deschisă, nestingheriţi de cufere, pe care George Cannon le expediase separat. El şedea cu spatele spre birjar, în faţa celor două femei, şi din cînd în cînd vorbea despre vreme, despre perspectivele sezonului, despre oraş. Părea atît de familiarizat cu oraşul, încît ai fi crezut că se născuse acolo, şi că, cine ştie cum, asistase chiar la întemeierea şi dezvoltarea oraşului, mîndrindu-se cu calităţile lui şi simţindu-se răspunzător de cusururile lui. Cînd salută ceremonios două femei care trecuseră pe lîngă ei într-o altă trăsură, Hilda simţi pregnant inferioritatea unui străin neştiutor faţă de unul pentru care oraşul nu avea nici un secret.

Dezamăgirea din aceste prime momente i se schimbă cu încetul într-o curiozitate plină de aşteptare şi de speranţă. Arhitectura atît de variată şi de bizară, ca şi

perspectivele largi ale străzilor pe care se îmbulzeau mulțimile, erau pline de făgăduinți pentru simțul ei romantic. Orașul părea fără sfîrșit, ca și Londra. Pretutindeni se vedeau hoteluri, biserici, capele, biblioteci și săli de muzică. Caracteristicile mai obișnuite ale străzilor principale — magazinele de bijuterii, manufactură și tutungeriile — aveau un aer de respectabilitate grandioasă ; în timp ce străduțele înguste, cotind enigmatic și pierzîndu-se printre clădirile semețe ale marilor artere impunătoare stîrneau tainic imaginația. Mulțimea de cerșetori, haimanale și flașnetari nu făcea decît să dovedească succesul orașului Brighton în lume ; flașnetarii, adesea un bărbat și o femeie purtînd împreună flașneta, arătau ca niște adevărați englezi — manierați și prosperi, așa cum pășeau, în straiele lor curate de mici burghezi, prin noroiul drumului, ignorînd flegmatic amenințarea trăpașilor și a trufașelor roți strălucitoare. Brighton-ul era fără îndoială un oraș aparte. Totuși, Hilda nu putea încă înțelege de ce George Cannon îl socotise singurul teren potrivit pentru planurile sale.

Apoi trăsura coti pe King's Road, și brusc Hilda văzu șirul incredibil de fațade ale hotelurilor, ale pensiunilor și apartamentelor ; și mai văzu și promenada largă, nesfîrșită, însuflețită de procesiuni vesele fără număr ; și mai văzu și oceanul. Și tot ce văzuse pînă în clipa aceea se prefăcu într-un fundal neînsemnat. Înțelese.

La sfîrșitul unei zile vîntoase, dar calde, de toamnă, soarele stacojiu apunea liniștit între un cer de șofran și o apă de șofran ; razele se așterneau peste valuri, pînze și steaguri, peste băltoacele de pe drum, și peste ferestre și balcoane pline de flori, proslăvind parcă trufia omului. Trăsura, înghițită într-un șir lung de trăsuri, trecea pe lîngă nenumărate case nespus de frumoase, și fiecare casă, fără excepție, era o pensiune și o invitație. Unele erau mai înalte decît orice casă pe care o văzuse ea pînă atunci ; și o clădire nemaipomenită, în curs de construcție, le și întrecuse cu mult pe cele mai înalte dintre vecinele ei. Hilda aruncă o privire spre George Cannon care, voit nepăsător, încerca să nu-și asume meritul pentru tot acest

spectacol ; şi ea recunoscu în sinea ei că atitudinea lui era într-adevăr fără cusur.

— Să ştii, Sarah, zise el după o vreme, în timp ce trăsura coti pe Preston Street, unde îi întîmpină o rafală de vînt, noi n-o să începem cu ceva atît de mare, aşa că nu trebuie să te sperii. Ştiţi ce intenţie am — acum se adresă atît ei, cît şi Hildei — şi anume să dobîndim ceva experienţă, mai întîi cu o casă mai mică. Trebuie să plătim pentru experienţa noastră, şi am de gînd să plătim cît mai puţin posibil. Pot să vă spun că există o mulţime de lucruri care trebuie să fie învăţate înainte de a prinde rosturile unui oraş ca acesta — o mulţime.

Sarah încuviinţă, posomorîtă. Nu scosese aproape nici o vorbă.

— Începem destul de bine. V-am spus că or să stea la noi surorile Watchett, nu-i aşa ? Iată un venit, un adevărat venit ! Şi apoi Boutwood şi soţia sa s-au hotărît să vină — v-am spus ?

— Bout... !

Silaba izbucni spontan de pe buzele bietei Sarah, înfrîngîndu-i rezerva strictă. Dar imediat, printr-un efort imens, se stăpîni. Numai că lovitura pe care i-o dădu această veste îi răvăşi întreaga fiinţă. Chipul ei trăda disperare. Hilda începu să tremure, şi chiar şi semeţul George Cannon, pe care nimic nu-l dobora niciodată, fu descumpănit. Pînă atunci, Hilda nu-şi dăduse seama cîtă amărăciune lăsase în inima impulsivă a lui Sarah Gailey amintirea soţilor Boutwood.

IV

— Am ajuns ! declară cu dezinvoltură George Cannon, cînd trăsura se opri în faţa numărului 59 din Preston Street.

Numai că dezinvoltura lui părea un pic artificială. Tustrei se comportau nefiresc, stingheriţi, căci sosise clipa cînd George Cannon trebuia să-şi supună ideea pe care o pusese pe picioare inspecţiei celor două femei, mai cu seamă inspecţiei lui Sarah Gailey. Casa era acolo, o realitate fizică ce-l silea pe George s-o explice şi să ceară în-

durare din partea celor două femei. Situaţia era critică, aşa că fiecare trebuia să se prefacă neapărat că era o situaţie obişnuită, înţelegînd şi zădărnicia simulării. Şi inevitabila stinghereală fusese mult agravată de tăcerea şi îndîrjirea cu care primise Sarah vestea că vor sosi şi soţii Boutwood.

În timp ce George Cannon plătea birjarul, Sarah şi Hilda rămaseră şovăind încurcate pe trotuar, cu mîinile încărcate de tot felul de pachetele. Se simţeau ca nişte străine în faţa casei ; nici măcar nu ar fi putut urca treptele, dacă nu le lua sub aripa lui protectoare ; abia îndrăzniră să arunce o privire spre faţada casei. Zăriră, totuşi, un muncitor care fixa la intrare o nouă şi minunată placă de alamă, şi pe această placă se putea citi : „Pensiunea Cannon". Hilda îşi spuse surprinsă : „În sfîrşit, foloseşte propriul său nume !"

Întorcîndu-se spre ele, le spuse :

— De la fereastra salonului, la primul etaj, aveţi vedere spre mare.

Nici Hilda şi nici Sarah nu răspunseră nimic.

— Şi, la fel, de la fereastra de deasupra, adăugă, aproape jalnic, în încercarea de a părea nepăsător.

Hildei îi fu milă de el, fără să ştie de ce, întrebîndu-se pentru ce trebuia neapărat să apere casa, înainte chiar ca cineva s-o critice.

— Oh, da ! murmură ea prosteşte, aproape fără rost.

Strada şi casa dezamăgeau. După măreţia promenadei, strada părea sărăcăcioasă şi neîngrijită, ca o străduţă lăturalnică ; aici se refugiaseră cei care nu-şi puteau îngădui ceva mai bun, ca apoi să iasă pe promenadă şi să se grozăvească, de parcă ar fi fost egalii protipendadei. Şi casa era sărăcăcioasă şi neîngrijită — cu biata ei vedere spre mare. Deşi mai mare decît Cedars, era vizibil mai mică şi mai meschină decît orice casă de pe promenadă ; şi în timp ce Cedars avea destul spaţiu în jur, numărul 59 nu avea nici măcar o curticică, făcînd parte dintr-un lung şi jigărit şir de case cu faţada de stuc comună. Arăta exact ca o pensiune (pe cîtă vreme Cedars nu arăta), şi nici costumul elegant, bastonul şi manierele lui George Cannon, pe cînd urca treptele, şi nici luciul noii plăcuţe

de alamă nu o puteau salva din dizgrația de a fi o pensiune cît se poate de obișnuită.

George Cannon săvîrșise o mare greșeală trecînd cu trăsura pe promenadă. E drept că le arătase toată strălucirea Brighton-ului, dar o făcuse în dauna noii sale inițiative. Faptul că pensiunea de la numărul 59 trebuia privită doar ca un loc destul de ieftin unde se putea dobîndi experiența necesară nu influența cîtuși de puțin părerea celor două femei. După părerea lor, era o casă care pe bună dreptate își cerea scuze pentru felul cum arăta, și care merita doar o toleranță îngăduitoare.

Ușa de la intrare era deschisă pentru ca meseriașul să poată înșuruba mai ușor plăcuța de alamă. Omul se dădu la o parte, cu graba caracteristică muncitorului dintr-un oraș de trîntori, și grupul lor intră într-un hol lung și îngust, cu pereții astfel tapetați încît să imite plăci neverosimile de marmură de culoarea mustarului. Erau acasă.

— Am ajuns ! zise Hilda, cu o veselie care nu izbuti decît s-o descurajeze de tot.

În aceeași clipă își aminti că și George Cannon spusese puțin mai înainte „Am ajuns !" Se uită de la Sarah Gailey, cu aerul ei teribil de mohorît, la George Cannon, cu aerul lui teribil de însuflețit, și se simți de parcă ar fi săvîrșit o crimă — dar care, nici ea nu putea să știe.

O slujnică între două vîrste își făcu apariția, ca o iscoadă bănuitoare, la celălalt capăt al holului, în dosul scărilor, după ce deschisese o ușă ce dădea în bucătărie.

— Ceaiul e gata ? întrebă George Cannon.

— Nu, domnule, răspunse imediat femeia.

— Atunci, pregătește-l.

— Da, domnule.

Și femeia dispăru, într-o clipă.

Sarah Gailey, oftînd din greu, puse tot calabalîcul din brațe pe o masă îngustă, așezată la perete lîngă piciorul scării. Se lăsa înserarea.

— Îndată vor sosi și bagajele, spuse George Cannon, legănîndu-și pălăria pe vîrful bastonului. Și iată și sufrageria.

Zicînd acestea, împinse o ușă vopsită în galben. Cele două femei îl urmară în sufragerie, uitîndu-se în tăcere.

— Aici, în spate, e un dormitor, urmă el, după ce ieşiră din sufragerie, şi le arătă dormitorul din spate. Acolo e bucătăria, zise el arătînd spre uşa de alături. Salonul e mai mare ; se întinde pe toată lărgimea holului.

Urcară, cu pas ostenit, în urma lui scara îngustă. Uşa salonului era întredeschisă, şi dinăuntru se auzeau sporovăind cîteva femei. George Cannon şopti aproape neauzit, prevenindu-le : „Surorile Watchett". Şi Sarah Gailey, încruntîndu-se, dădu de înţeles că nu dorea să le întîlnească tocmai acum pe surorile Watchett. Cu multe precauţii ca să nu facă zgomot, George Cannon deschise alte două uşi spre dormitoare. Şi apoi, parcă hipnotizate de el, cele două femei mai urcară un şir de trepte înguste, întunecoase, şi văzură alte camere, şi apoi încă un şir de trepte, şi alte camere, şi în sfîrşit lăudata privelişte a mării !

Hilda se văzu nevoită să recunoască în sinea ei că, la urma urmei, casa făcea o impresie mai bună decît bănuise ea la început. Deşi cu o singură faţadă, avea adîncime ; existau două dormitoare la primul etaj, şi cîte patru — două mari şi două mici — la al doilea şi la al treilea. În total, văzuseră unsprezece dormitoare, dintre care trei ocupate de surorile Watchett, şi unul, temporar, de George Cannon. Celelalte erau încă goale ; dar sezonul abia începuse, şi mai urmau să vină şi soţii Boutwood. George Cannon îi oferi, mărinimos, Hildei să-şi aleagă odaia care-i place ; şi ea o alese pe cea mai mică, de la ultimul etaj. Şi peste tot se aflau din abundenţă mobile, chiar dacă sărăcăcioase şi demodate.

Coborîră, şi nimeni nu spusese încă nici o vorbă despre odaia pe care o va ocupa Sarah.

Pe palierul de la primul etaj, unde de fapt riscul era cel mai mare, fură opriţi de două dintre surorile Watchett. Cele două bătrînici ţîşniră aproape hoţeşte din salon, şi îi ţintuiră cu zîmbetele lor pe cei ce coborau.

— Oh ! V-am văzut sosind, domnule Cannon ! se repezi cea mai bătrînă, clătinînd din cap. Va să zică, dînsa e domnişoara Gailey ! Bună ziua, domnişoară Gailey ! Mă bucur să vă cunosc !

Dădură mîna. Apoi veni rîndul Hildei.

— Ne pare atît de rău că sora noastră cea mai mare nu este aici ca să vă ureze bun sosit la numărul 59, vorbi

cea mai tînără. A fost nevoită să plece la Londra pentru o zi. Știți, nouă ne place tare mult aici, la numărul 59. Nu mai există un loc ca ăsta, noi așa zicem și avem credința că o să ne simțim la fel de bine cu scumpa domnișoară Gailey, cum ne-am simțit și cu scumpa domnișoară Granville, sărmana de ea. Aseară cînd a trebuit să ne luăm rămas bun de la ea, ni s-a strîns inima. Poftiți în salon, vă rog ! Se vede de acolo o priveliște tare frumoasă a mării !

Sarah Gailey șovăia. De jos, din holul de dedesubt, răsunară niște bufnituri.

— Cred că au sosit bagajele, zise ea.

Și izbuti, dar cu prețul parcă al unor chinuri groaznice, să zîmbească silit, ca răspuns la surîsul afectat al celor două surori Watchett. Făcu apoi un semn nervos spre George Cannon, care se afla cel mai aproape de trepte.

— Atunci, pe mai tîrziu, pe mai tîrziu ! ziseră într-un glas surorile Watchett, și își luară rămas bun cu plecăciuni și cu cele mai bizare strîmbături.

În hol, un flăcău, asudat și gîfîind, stătea lîngă cufere.

— Așteaptă un moment, îi zise George Cannon, și apoi murmură către Sarah : Aici e subsolul.

Slujnica cea vîrstnică apăru în ușa bucătăriei, cu o tavă mare, încărcată.

— Vino încoace cu ceaiul, Louisa, adăugă el, amabil.

Și o luă înainte, urmat de Sarah, și apoi de Hilda, coborînd, cu grijă, un rînd scurt de trepte de piatră, întunecoase, din spatele scării ; slujnica venea după ei. La picioarele treptelor ardea un bec cu gaz.

— Surorile Watchett se poartă de parcă ar fi ele proprietărese ! murmură Sarah, fără a ține seama de prezența slujnicei ; și pufni cu dispreț.

Hilda rîse scurt, stingherită. Ar fi avut chef să rîdă tare, nestăpînit, și astfel să-și descarce tensiunea nervoasă, din ce în ce mai mare. Deprimarea o copleșise atît de tare, încît începea să-i placă, savurînd-o aproape.

Și își spuse cu o înverșunare voită, care o mulțumi : „Deci, acesta este Brighton-ul !"

Capitolul IV

Marea

I

PE SEARA, întorcîndu-se dintr-o scurtă plimbare solitară pînă la digul de la apus, Hilda o găsi pe Sarah Gailey aplecată peste cuferele deschise, în odaia atribuită ei. Era una dintre cele două camere excelente, deşi cam scunde, aflate la subsol ; cealaltă urma să fie folosită ca salon personal al stăpînilor pensiunii. Seara, cînd lumina era aprinsă şi storul galben tras, iar fîşiile de staniol luceau şi fluturau în grătarul căminului, odaia părea foarte confortabilă şi primitoare, deşi sărăcăcioasă ; ca şi restul casei, avea o mulţime de mobile, mai cu seamă tot felul de mărunţişuri, utile ori inutile, dintr-acelea ce se strîng încetul cu încetul, dovedind o îndelungată vieţuire care le umanizase. În odaia aceea, Sarah Gailey nu era într-adevăr decît succesoarea regretatei doamne Granville, proprietăreasa în mod misterios dispărută în necunoscut chiar înainte de a fi sosit Sarah şi Hilda, dar cu care George Cannon avusese probabil multe întrevederi. Neîndoielnic, odaia purta pecetea caracterului doamnei Granville, probabil o celibatară aferată şi meticuloasă, cu un loc potrivit pentru toate şi cu toate la locul lor, şi cu tendinţa de a strînge orice, fără deosebire.

Sarah Gailey se afla în acel stadiu al despachetatului cînd, cuferele fiind aproape golite şi sertarele abia începînd să fie umplute, patul, masa şi scaunele erau încărcate cu grămezi de tot felul de obiecte părînd să depăşească cu mult capacitatea acelor cufere.

— Pot să te ajut cu ceva ? întrebă Hilda.

Noua stăpînă a casei îşi ridică ochii umezi, abătuţi.

— Dacă ai vrea să fii atît de bună şi să iei toate bibelourile acelea de pe polita căminului şi să le pui pe raftul de sus al bufetului...

Hilda zîmbi.

— E puțin cam ticsit, nu-i așa ?

— Ticsit !

Doar prin felul cum intonase acest singur cuvînt, Sarah Gailey condamna întreaga viață a doamnei Granville.

— Pot să golesc scaunul ăsta ? O să am nevoie de ceva pe care să mă sui, zise Hilda.

— Mai bine uită-te dacă nu e praf pe raft, o preveni Sarah cu un aer mohorît.

— Ei, murmură Hilda de pe scaun, pot să ajung cu pămătuful pînă-n tavan ! — Sarah nu răspunse nimic la această remarcă veselă, și Hilda, cu mîinile pline de tot felul de fleacuri, încercă din nou : — Mă întreb ce-ar spune doamna Granville dacă m-ar vedea !... Ei, dar cald mai e aici sus !

Un glas sonor, foarte amabil, se auzi din dosul ușii :

— E aici ?

— Cine ? întrebă Sarah, cu glas plîngăreț.

— Domnișoara Lessways.

Era George Cannon.

— Da, e aici.

— Aș vrea să-i vorbesc, dacă e liberă, urmă George Cannon.

Hilda strigă de sus, de sub tavan :

— O să vin imediat după ce...

— Te rog, du-te acum, o întrerupse Sarah, pe un ton încordat.

Uimită, Hilda se uită în jos, spre Sarah, și-i citi în ochi o rugăminte aproape copilărească, abia deslușită dar pătimașă, care îți sfîșia inima.

Sări de pe scaun. Sarah Gailey se așezase pe pat. Da, pe fața ei vlăguită, fața unei femei acum bătrîne, ca și în brațele-i atîrnînd fără putere, era ceva din privirea și din gestul unei tinere fete implorînd disperată. Hilda se simți tulburată, intimidată. Încercase să fie plină de voie bună și avea de gînd să rămînă doar pînă cînd își va fi terminat treaba. Dar nu spuse nimic și se supuse rugăminții, dintr-un motiv de prudență.

— N-aș vrea să te reţin dacă dorești să te duci la el, murmură Sarah Gailey pe un ton tragic, cînd Hilda deschise ușa și o lăsă singură, pierdută printre atîtea și atîtea fuste și jupoane.

II

— Aici sînt, strigă George Cannon din salonaș, cînd auzi ușa. — Privea pe fereastră, în stradă ; oblonul nu fusese tras. Se răsuci pe călcîie la intrarea Hildei. — Ai fost afară ! zise el, observînd că era în haine de stradă.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă ea nervoasă, temîndu-se că avusese loc vreo ceartă între frate și soră.

— E vorba de afacerile dumitale personale — asta-i, zise el degajat și pe jumătate amuzat. Te rog să intri.

— Oh ! zîmbi ea ușurată ; dar imaginea femeii din camera de alături o urmărea.

— Au fost și așa'tărăgănate destul de mult, zise George Cannon, aplecîndu-se să dreagă focul ce se stingea în căminul de modă veche, care avea cîte o plită de fiecare parte.

Pe una din aceste plite se afla un pahar cu lapte. În ziua aceea, Hilda aflase pentru prima dată că seară de seară, la o oră precisă, George Cannon bea un pahar de lapte cald, și că acest pahar de lapte cald era un factor important în bunăstarea lui zilnică. Și, într-adevăr, îl văzu cum ia paharul și-l dă pe gît, și avu senzaţia ciudată de a fi mai apropiată de el decît fusese vreodată.

Se așezară la masa pătrată din mjlocul odăii înţesate cu tot felul de mobile, printre care și un birou luat în stăpînire de George Cannon pentru uzul său exclusiv. Biroul era deschis, și o parte din conţinutul său fusese răspîndit peste tot, pe fața de masă roșie. Și Hilda observă, printre altele, cu ochiul ei experimentat de funcţionară, două numere din „Revista hotelurilor și pensiunilor", cîteva foi cu anunţuri, un document pe mai multe pagini cu titlul „Inventarul mobilierului din Preston Street nr. 59" ; de asemenea, mai văzu un plic mare, oficial, pe care era scris „Bunurile Lessways".

Din plicul acesta, George Cannon scoase un act pe hîrtie gravată şi filigranată, şi îl puse în faţa ei fără o vorbă. Era o chitanţă semnată de directorul sucursalei din Brighton a băncii Southern Counties, pentru suma de trei mii patru sute patruzeci şi cinci de lire, depusă la dispoziţia domnişoarei Hilda Lessways.

— Totul e acum aranjat, zise el. Aici sînt toate socotelile ; — şi îi înmînă încă o hîrtie, pe care erau înscrise toate sumele obţinute de pe urma proprietăţilor şi mobilelor ei. — Suma este pe numele dumitale, şi nimeni nu poate să se atingă de ea în afară de dumneata.

Hilda se uită în treacăt la cifre, fără a încerca să le înţeleagă. Cît despre chitanţă, aceasta o fascina. Petecul acela subţire de hîrtie reprezenta subzistenţa ei, viitorul ei, salvarea ei. El, singur, stătea între ea şi spaime neînchipuite. Şi rămase surprinsă văzîndu-l, surprinsă de asigurarea pe care i-o dădea că nu se întîmplase nimic cu averea ei în timpul în care George Cannon transformase bunurile ei în bani. Fiindcă, deşi el fusese mereu aproape obositor de meticulos şi extrem de punctual în formalităţile de vînzare — niciodată nu întîrziase o dobîndă sau o chirie nici măcar cu o zi ! — ea recunoscu acum în sinea ei că îi fusese frică... că, de fapt, nu avusese chiar toată încrederea în el.

— Şi ce trebuie să fac cu asta ? întrebă ea simplu, fluturînd între degete chitanţa.

El îi zîmbi, cu o umbră de superioritate protectoare şi totuşi sardonică, fără a spune însă o vorbă.

Şi deodată, Hilda avu impresia că trecuseră secole lungi, nesfîrşite, de la prima lor întîlnire în biroul de deasupra magazinului de fierărie din Turnhill, şi că amîndoi se schimbaseră nespus de mult. (Întîlnirea de atunci îi fu readusă în minte nu de chipul sau înfăţişarea lui, nici de felul cum stăteau acum la masă, ci de un foarte vag miros de gaz, căci şi la Turnhill se afla între ei un bec de gaz.) După o perioadă de griji şi deprimare, el îşi recăpătase acelaşi aer triumfător, sigur de sine, pe care şi-l amintea de la prima lor întîlnire. Nu se vedea că ar fi îmbătrînit de atunci. Pentru ea, însă, nu mai era acelaşi bărbat, pentru că acum îl vedea cu alţi ochi ; ştiind mult

mai multe despre el, putea citi pe chipul lui mii de semnificaţii mărunte, la care mai înainte fusese oarbă. Impresia dominantă nu mai era acum aerul lui bărbătesc ; impresia aceea clară de dominaţie nu mai exista. George Cannon pierduse, în ochii ei, farmecul romantic al unui om străin şi necunoscut.

Totuşi, îl aprecia şi îl admira. Şi avea o veneraţie, care nu-i displăcea, pentru teribilul său spirit întreprinzător şi voinţa sa îndîrjită. Facultatea aceasta pe care o poseda el de a se dezrădăcina, şi de a-i dezrădăcina şi pe alţii, o făcea să-i fie puţin teamă de el. George Cannon îşi propusese să se stabilească în Brighton ca administrator de pensiune — el, care pînă mai ieri (după cît se părea) era avocat în Turnhill — şi iată-l în seara asta stabilit în Brighton ; şi împreună cu el venise şi sora lui, iar împreună cu sora lui venise şi ea ! Iniţiativa aceasta imensă fusese înfăptuită. Era un gînd care o obsedase pe Hilda toată după-amiaza şi toată seara.

Cînd se gîndi ce schimbare se petrecuse cu ea, o văzu în minte pe acea Hilda din Turnhill, care nu călătorise nicăieri, ca pe o străină şi o prostuţă ; nimic altceva !

Cum George Cannon nu-i răspunse la întrebare, ea zise :

— Bănuiesc că toţi banii ăştia vor trebui investiţi ?

El încuviinţă, şi începu să-i explice :

— Uite ce e, dacă am considera că aduc doar o dobîndă de unu la sută pe an... Fireşte, n-ar fi trebuit să depun banii la bancă, dar prefer întotdeauna să procedez aşa. E mai bine.

Prin peretele subţire de lemn, Hilda o putea auzi vag pe Sarah Gailey mişcîndu-se în odaia alăturată. Şi imaginea acestei femei melancolice o tulbură iarăşi. Care putea fi înţelesul acelei rugăminţi disperate din privirea ei ? Apoi o auzi deschizînd cu zgomot uşa dormitorului, şi o văzu trecînd ca un fulger prin faţa uşii salonaşului. Paşii îi răsunară pe treptele de piatră ; uşa de la intrare fu trîntită ; şi fusta şi picioarele ei acoperiră o clipă lumina felinarului care bătea în fereastra salonaşului de la subsol.

— Scuză-mă un moment, murmură Hilda, încruntîndu-se.

Şi, fără să se gîndească, într-unul din impulsurile ei rapide, îl abandonă pe George Cannon şi afacerile ei personale şi o zbughi pe scări şi apoi în stradă.

III

Cu capul gol, fără jachetă sau haină, Sarah Gailey se îndrepta repede pe Preston Street spre promenadă, iar Hilda, înfricoşată dar curajoasă, o urma la o distanţă de treizeci sau patruzeci de metri. Hilda nu putea să înţeleagă de ce era înfricoşată, şi nici de ce trebuia, pentru ceva atît de simplu ca o plimbare pe Preston Street, să-şi adune tot curajul. Chiar dacă Sarah s-ar întoarce şi ar surprinde-o — ei, şi ce ? Întîmplarea n-ar avea urmări foarte grave. Dar Sarah Gailey nu se întoarse. Continuă să meargă drept înainte, ca şi cum ar fi avut o misiune de îndeplinit, într-un caz pe care îl cunoştea perfect şi, după ce ajunse la colţul lui Preston Street cu promenada, traversă fără nici o şovăire drumul plin de noroi de pe promenadă şi, după ce se opri o clipă, coborî în jos, pe treptele din partea stîngă a digului. Digul, un şir dublu de felinare pîlpîitoare, se întindea ca printr-o magie peste marea invizibilă, iar la capătul lui, statornic şi grav, un glob roşu ardea ameninţător în pustietatea bătută de vînt a nopţii. Şi Hilda se gîndi, în timp ce se grăbea cu o spaimă crescîndă, traversînd promenada : „Acolo, la capătul digului, apa plescăie şi izbeşte în piloni !"

Se opri la parapetul malului şi privi în urma ei, ferindu-se. Intrarea spre dig, din fier forjat, era puternic luminată, dar în afară de capul şi umerii unui bărbat închis în cabina de bilete a barierei rotative, nu se zărea nici urmă de viaţă ; omul părea să aştepte solitar, cu o răbdare nesfîrşită, în lumina flăcăruii pîlpîinde de sub cerul imens şi întunecat. Zeci de afişe, mai mari sau mai mici, anunţau că la teatrul de la extremitatea digului, se reprezenta „Şcoala" de Robertson. Promenada, în afară de un poliţai voinic şi cîteva trăsuri îndepărtate, părea pustie, iar şirul de hoteluri vag luminate, întinzîndu-se nelămurit spre răsărit şi spre apus, aveau la ora aceea un aspect sinistru, părăsit.

Hilda alergă pe trepte în jos ; la capăt, un alt şir de felinare mărginea ţărmul, şi acum putea auzi fluxul clipocind neîncetat printre pilonii de metal care susţineau digul. Zări imediat silueta lui Sarah Gailey, detaşîndu-se în întuneric. Femeia se îndrepta spre marginea alburie a apei. Hilda începu să alerge după ea, mai întîi pe asfaltul neted, şi apoi pe nişte pînze de corabie puse la uscat ; după aceea picioarele i se înfundară la fiecare pas în brazde coborîtoare de prundiş mărunt, şi se împiedică, gata să cadă. În cele din urmă ajunse pe nisip tare şi se opri locului.

Sarah Gailey se desluşea acum pe spuma albicioasă ce se prelingea, în curbe mereu reînnoite, pe ţărm. După o vreme, se aplecă, apoi se ridică iarăşi, se îndreptă spre apă, şi iarăşi se retrase. Hilda nu se clinti. Nu se putea hotărî să se apropie de silueta singuratică. Simţea că ar fi de neiertat, lipsită cu totul de delicateţe dacă s-ar fi dus şi ar fi abordat-o pe Sarah Gailey. Nu voia să pară că o spionează. Descumpănită, nu ştia ce să facă. Dar deodată îşi dădu seama că spuma albă încercuia picioarele lui Sarah şi că Sarah stătea nepăsătoare în mijlocul ei. În cele din urmă, timidă şi tremurînd toată, se încumetă să se apropie. Sarah o auzi păşind pe nisip, şi privi înapoi.

— Domnişoară Gailey ! o imploră ea cu glasul tremurat.

Sarah nu răspunse nimic, şi Hilda ajunse la marginea apei.

— Te rog, te rog, nu mai sta acolo ! Ai să răceşti rău, şi n-ai măcar ceva pe umeri !

— Vreau să mă înec, zise Sarah cu glas jalnic. Am vrut să mă înec !

— Te rog, vino înapoi cu mine ! o imploră Hilda ; dar vorbea mecanic, ca şi cum ar fi spus ceva ce era obligată să spună, dar fără s-o simtă.

Spuma se retrase o clipă şi Hilda, tot fără vreun efort de voinţă, mecanic, păşi pe nisipul lucios şi alunecos, şi o apucă pe Sarah Gailey de braţ. Sărmana nu i se împotrivi.

— Am vrut să mă înec, repetă Sarah. Dar am făcut o greşeală. Trebuia să mă fi dus pe muchia de colo. Ştiam

că digul are o muchie, dar e atît de mult timp de cînd n-am mai fost pe-aici. Am uitat locul.

— Dar ce s-a întîmplat ? întrebă Hilda, ducînd-o departe de mare.

Nu se simţea foarte surprinsă. Dar era cuprinsă de un fel de teamă solemnă, în timp ce strîngea braţul sărmanei nenorocite care, dacă nu intervenea întîmplarea, ar fi putut să se arunce de pe muchia digului într-o apă destul de adîncă pentru a se îneca. Se simţea cu adevărat umilă în faţa acestei fiinţe care chemase de bunăvoie moartea ; nu o osîndea defel ; nici măcar nu încerca să privească de sus stîngăcia pripită a felului cum alesese Sarah Gailey să moară. Era copleşită de această femeie impresionantă, cu totul inconştientă, care întrecea un criminal graţiat pe eşafod, căci îndrăznise o experienţă pe care numai curajul înverşunat şi sublim al disperării o poate înfrunta. Avea sentimentul că trebuia să-i ceară din toată inima iertare pentru tot ceea ce pătimise biata de ea. Şi în timp ce auzea clipocitul neîncetat, nemilos al apei prin jungla întunecoasă a scheletului metalic de sub dig, şi furişatul lin al spumei pe ţărm, şi foşnetul uşor al vîntului prin noapte — toate acestea se combinau tainic cu imensitatea bolţii de deasupra şi cu ciudăţenia derutantă a oraşului, ca şi cu măreţia femeii înfrînte de lîngă ea ; şi îi comunicau Hildei o emoţie minunată prin violenţa ei fără seamăn.

Poliţaiul cel voinic de pe promenadă, bănuitor, începu să coboare, discret, spre ele. Ca să evite o întîlnire cu el, Hilda o călăuzi pe însoţitoarea ei spre dig, şi se adăpostiră acolo sub podeaua răsunătoare a digului. La lumina unuia din felinarele de mai jos, Hilda o putea vedea acum limpede pe Sarah Gailey. Faţa ei nu trăda nici urmă de spaimă. Era destul de liniştită în durerea ei obosită, resemnată. Părea iar o copilă ; sub pecetea vîrstei, Hilda o putea deslui pe fata tînără care fusese cîndva Sarah.

— Nu vrei să vii acasă ? o imploră ea.

Sarah Gailey scoase un oftat adînc.

— Nu sînt bună de nimic, zise ea, obosită. N-o să pot niciodată să conduc pensiunea ! Nu pot !

Hilda o trase încet de braţ, care atîrna moale. Nu putea vorbi. Nu putea s-o întrebe iarăşi : „Ce s-a întîmplat ?“

— Nu pentru că ar fi prea mare casa, urmă Sarah Gailey oarecum preocupată ; deși gîndește-te la toate scările alea, și nu-i nici un robinet cu apă la etajele de sus ! Nu ! Și nu pentru că n-aș fi gata să-i fac un serviciu. Nu ! Știu la fel de bine ca oricine că numai datorită lui n-am murit de foame. Nu ! Și nu că m-ar desconsidera ! O, nu ! Dar cînd îl văd cum aranjează cu soții Boutwood peste capul meu... — Începu să plîngă. — Și cînd te aud cum vorbești despre mine împreună cu el în odaia alăturată, și complotați împotriva mea... este... este mai mult decît...

Lacrimile îi înăbușiră glasul și pînă la urmă tăcu.

— Te asigur că te înșeli, izbucni Hilda, cu o stăruință pătimașă, indignată. Nici n-am pomenit de dumneata. A vrut să vorbească cu mine despre banii mei. Și dacă îți vine greu să-i suporți pe soții Boutwood, sînt sigură că el le va spune să nu mai vină.

Sarah Gailey clătină din cap, absentă.

— Sînt sigură că așa va face ! stărui Hilda. Te rog...

Cealaltă începu să meargă, trăgînd-o și pe Hilda cu ea. Polițaiul le observă de la distanță, apoi tuși și se retrase. Urcară un șir lung de trepte la capătul îndepărtat al digului, traversară promenada și străbătură Preston Street în tăcere.

— Aș prefera să nu fiu văzută intrînd împreună cu dumneata, vorbi Sarah Gailey pe neașteptate. S-ar putea ca..., și își eliberă brațul.

— Coboară pe scara de serviciu, zise Hilda, iar eu o să aștept o clipă și apoi intru prin față.

Sarah Gailey porni singură înainte.

Hilda o urmări cu privirea și, observînd urmele ude ale pașilor pe trotuar, se gîndi îngrozită la răspunderea ei față de viitorul bietei Sarah Gailey. Pînă în clipa asta, chiar cînd încercase să judece cinstit lucrurile, nu înțelesese întreaga seriozitate a cazului ei. Nimeni nu înțelesese în ce stare gravă era Sarah Gailey.

Auzi pe cineva apropiindu-se grăbit pe cealaltă parte a străzii. Era George Cannon. De îndată ce Sarah dispăru în casă, el trecu strada.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă, părînd neliniștit.

— Știi...

— Nu cumva a încercat să se înece ?

Hilda încuviință și, fără o vorbă, se îndreptă spre casă. El făcu însă cale întoarsă și se îndepărtă.

Ușa din față de la nr. 59 era încă deschisă. Hilda trecu prin holul tăcut și coborî cu teamă scara spre subsol. În odaia lui Sarah Gailey gazul ardea încă și hainele erau împrăștiate peste tot, ca și cum nu s-ar fi întîmplat nimic. Iar Sarah stătea în mijlocul camerei, între cele două cufere ale ei.

— Unde-i George ? întrebă ea aspru, dar cu glas obișnuit.

— Nu cred să fie în salonaș, zise Hilda ocolind răspunsul.

— Făgăduiește-mi că n-o să-i spui !

— Firește că n-o să-i spun ! o liniști Hilda cu blîndețe. Hai, vîră-te în pat și lasă-mă să-ți aduc un ceai.

Sarah Gailey se precipită spre ea și o îmbrățișă.

— Știu că am greșit ! Știu că-i numai vina mea ! se văicări ea cuprinsă de remușcare și începu iarăși să plîngă. Dar nici nu-ți poți închipui ce sforțări fac ! Dacă n-ai fi fost tu...

IV

În aceeași seară, Hilda, în odăița ei de la etajul de sus al casei, aranja distrată, în fundul măsuței de toaletă, cele cîteva volume care nu se despărțiseră de ea, sau de care ea nu se despărțise, de-a lungul marilor frămîntări de după moartea mamei ei. Printre ele se afla unul pe care nu voia să-l păstreze : *Cartea de fiecare zi a fetelor,* precum și întregul set al poeziilor lui Victor Hugo, care nu-i aparținea. Pe acestea din urmă i le împrumutase George Cannon, treptat, și ea neglijase să i le înapoieze. Își spunea tocmai că, în sfîrșit, avea prilejul să le restituie, cînd auzi o ușoară bătaie conspirativă în ușă. Toată pielea i se înfioră cînd, după o clipă de șovăială, se duse la ușă s-o deschidă.

Pe palier stătea George Cannon, în mînă cu o lumînare. Nu-l mai văzuse după cele cîteva cuvinte schimbate în fața casei. Asigurîndu-se că Sarah Gailey se mai liniștise

şi se culcase, ea aşteptase multă vreme să apară George Cannon, dar în zadar ; apoi se retrăsese în odaia ei.

— Nu te-ai culcat încă ! şopti el cu multă grijă.

La cîţiva paşi de ei se afla un cotlon fără pic de aerisire, unde dormea Louisa, camerista.

— Nu ! Tocmai... Te-am aşteptat nici eu nu mai ştiu cîtă vreme.

— Se simte bine acum ?

— De... s-a culcat.

— Ar fi bine să vii cu mine într-una din camerele astea, urmă el în şoaptă.

Vorbea şoptit, dar cuvintele, şuierătoare, se auzeau foarte clar.

Hilda consimţi, cu un gest. El o porni în vîrful degetelor pe scîndurile scîrţîitoare ale palierului şi răsuci încet clanţa unei uşi de la capătul coridorului. Uşa explodă ca împuşcătura unui pistol ; încruntîndu-se, el o deschise. Hilda îl urmă, furişîndu-se fără zgomot prin uşa pe care el i-o ţinu deschisă. După ce intră, el închise uşa pe dinăuntru. Se aflau într-o odăiţă asemănătoare cu cea a Hildei ; dar patul n-avea aşternuturi, covorul era înfăşurat, oblonul lăsat şi perdelele ridicate de la podea. George Cannon aşeză lumînarea pe policioara de fier a căminului şi se aşeză pe pat, cu mîinile în buzunare.

— Nu cumva vrei să spui că a vrut să se sinucidă ? începu el, după o scurtă pauză, gînditor, cu capul aplecat dar cu ochii ridicaţi întrebător spre Hilda.

Brutalitatea cuvîntului „sinucidă" o impresionă dureros pe Hilda.

— Dacă mă întrebi, zise ea, stînd rezemată de un mic garderob, cred că nu ştia prea bine ce făcea ; dar nu-i nici o îndoială că pentru asta s-a dus acolo.

— Ai ajuns-o din urmă ? V-am văzut venind de pe ţărm.

Hilda îi povesti ce se petrecuse.

— Dar aveai vreo idee... de mai înainte...

— Eu ? Nu ! De ce ?

— Nimic ! Doar felul cum te-ai năpustit pe urma ei !

— Ştii... mi-a trecut prin minte aşa, deodată !... N-ai văzut-o de cînd te-ai întors ?

El clătină din cap.

— M-am gîndit că e mai bine să mă ţin la o parte. Poate că e mai bine să las totul în seama dumitale. E îngrozitor, pur şi simplu îngrozitor !... Tocmai cînd totul se aranjează atît de bine !

Hilda se gîndi, nedumerită : „Se aranjează atît de bine ?“ Cuprinse cu privirea odăiţa tristă, şi se văzu şi pe sine, împreună cu el, striviţi parcă. În închipuire, văzu toate celelalte odăi, întunecoase, pustii şi neînsufleţite, aşteptînd de-a lungul unor nopţi nesfîrşite şi al unor zile pustii, pînă cînd vreo fiinţă omenească, la fel de înduioşătoare ca şi ei, va veni şi le va însufleţi puţin, într-o falsă umanizare trecătoare ; mai văzu odaia lui George Cannon — odaia rece a celibatarului care nu a avut niciodată un cămin ; şi odăile mumiilor înspăimîntătoare care erau surorile Watchett, fiecare pat cu cîte un chip hîd pe pernă, în întuneric ; şi cotloanele slujnicelor îngălate ; şi astfel, tot coborînd etajele, pînă în odaia în care stătea Sarah Gailey, de-a dreptul săpată parcă în pămînt, cu făptura ei lipsită de somn zăcînd pe pat, acolo, dedesubtul tuturor ! Şi însăşi fiinţa pensiunii i se păru profund tragică, înglobată în însăşi substanţa tristeţii ! Iar George Cannon spusese : „Se aranjează atît de bine !“

— Ce-i de făcut ? întrebă el cu amărăciune.

— Nu văd ce s-ar putea face ! zise ea.

Simţea o dorinţă irezistibilă să scape de răspunderea ce i se aruncase pe umeri din pricina situaţiei create ; dar ştia că nu va putea scăpa niciodată ; că era ţintuită, fără putinţa de a fugi.

— Nici eu nu văd ce s-ar putea face, vorbi el cu însufleţire, dar calm, şi chiar cu oarecare blîndeţe. Închipuieşte-ţi că i-aş spune că poate să plece, şi că-i voi fixa o sumă pentru întreţinere ? Ce-ar putea face atunci ? Şi-ar pierde minţile dacă ar trăi singură. E ultimul om de pe lume care poate trăi singur. Şi-apoi, nu va accepta s-o întreţin. Asta înseamnă că trebuie să rămînă cu mine, aici. Şi dacă rămîne aici, trebuie să muncească, căci altminteri n-ar rămîne — o cunosc eu ! Şi trebuie să fie stăpîna casei. N-ar suporta să aibă pe cineva deasupra ei, sau chiar egal cu ea, asta-i sigur ! Pe lîngă asta, e foarte

pricepută pentru treaba asta. Nu prea știe să fie organizată, după cîte îmi dau seama, dar le poate determina pe slujnice să muncească cum trebuie fără mare bătaie de cap, și e atît de chibzuită cînd e vorba de aprovizionare ! Firește, nu se poate înțelege prea bine cu chiriașii — dar e ceva ce pot eu să fac ! Și cu asta, gata ! Dacă rămîn să *dirijez* eu pensiunea, ea o să se descurce perfect — perfect ! Nici că s-ar putea mai bine ! Și acum a vrut să... Te asigur că fac tot ce pot pentru ea. Ți-o spun cinstit ! Dacă cineva îmi poate sugera ce-aș mai putea face — aș face-o imediat, și ridică brațele în sus, într-un gest de neajutorare.

Hilda fu impresionată de tonul lui binevoitor, dar el nu făcu decît să-i sporească nedumerirea. Sarah Gailey era într-adevăr de compătimit, dar nimeni nu-l putea condamna pentru asta pe George Cannon. Și totuși, cineva anume trebuia să fie de condamnat pentru orice mare nenorocire — cel puțin așa i se părea ei.

— Crezi că se va liniști ? întrebă George Cannon, cu glasul schimbat.

— Oh, da ! zise Hilda. Sînt încredințată. A fost doar un fel de... răbufnire pe care a avut-o, cred eu.

— Nu e supărată pe mine ?

Hilda nu avu curajul să-i spună : „Își închipuie că noi doi complotăm împotriva ei". Și totuși, se întreba de ce oare ezită să-i spună. După o clipă de tăcere, murmură cu un aer cît mai firesc :

— Nu-i place că vin și soții Boutwood.

— Știam că o să spui asta ! mormăi el, încruntat.

— Dacă ai putea să faci în așa fel încît să-i împiedici...

— Nu, nu ! o întrerupse el, nervos și nerăbdător. Nu se poate, nu ! N-aș face așa ceva ! O pensiune nu poate fi condusă în felul acesta. Nu că mi-ar păsa prea mult să pierd doi chiriași, și nici nu mă dau în vînt după soții Boutwood. Dar nu se poate. Din principiu. Clienții nu trebuie să ajungă să-ți calce pe nervi, atîta timp cît plătesc și se poartă politicos. Dacă aș ceda, primul lucru pe care l-ar face Sarah ar fi să găsească un motiv de nemulțumire împotriva altui chiriaș, și n-o să se mai termine niciodată. Realitatea e că ea caută nemulțumirea, vrea să fie nemulțumită — fie că e vorba de Boutwood sau de

altcineva, n-are importanță !... Oh, nu ! — Și apoi repetă încet, ușor : — Oh, nu !

Ea știa că argumentul lui era incontestabil. Își dădea perfect de bine seama că trebuie să-l accepte. Cu toate acestea, singurul impuls al ființei ei în acea clipă era de a lupta orbește și irațional împotriva lui. Instinctul îi spunea : „Nu-mi pasă de argumente. Soții Boutwood nu trebuie să vină. Dacă vor veni totuși, nu știu ce o să fac ! Nu pot suporta gîndul că biata femeie îi va întîlni din nou ! Nu pot suporta". Trase adînc aer în piept. Lacrimi fierbinți îi împăienjeniră privirea ; făcu un pas înainte.

— Te rog ! îl imploră ea. Te rog, nu-i lăsa să vină !

Se lăsă tăcere. Și în tăcerea chinuitoare ce se așternu, simți cu putere cît este de slabă, de neajutorată, de irațională, în comparație cu forța și inteligența lui de bărbat. În fundul sufletului, știa că greșește. Dar era gata să facă orice ca s-o scape pe Sarah Gailey de suferința acestei umilințe. Din toată puterea voinței, dorea să izbîndească.

— Oh, bine ! zise el. Desigur, dacă pui atît de mult la inimă...

În ochii lui se aprinse o licărire — aceeași licărire care afirma dintr-o dată puterea asupra ei, dar o și liniștea împotriva acelei forțe. Întreaga-i ființă fu inundată de bucurie și mîndrie. Cîștigase. Cîștigase împotriva rațiunii. Îl implorase, și izbîndise. Și îi plăcea licărirea din ochii lui. Se mîndrea cu ea. Roși. O străbătu o undă de spaimă, intensă, și ea o savură cu deliciu. Tristețea profundă a acestei case îi apăru într-o nouă lumină. Era tot tristețe, dar pe un fundal de frumusețe. O compătimea pe Sarah Gailey la fel de mult ca și înainte, dar simțămîntul ei avea o nuanță diferită — era o suferință mai puțin dezolantă. Și faptul că răspunderea pentru binele lui Sarah Gailey îi unea fără voia lor, pe ea și pe George Cannon — acest fapt i se părea grandios și romantic, în nici un caz apăsător. A fi singură cu el în intimitatea acestei odăițe de la etajul de sus i se părea că-i conferă un aer de mondenitate și de importanță extraordinară. Și totuși, un glas abia auzit răsuna tot timpul în sinea ei : „Și rugămintea și renunțarea sînt nedemne ! Nu contează dacă omul acesta e bun, sincer și admirabil ! Rugămintea și renunțarea sînt nedemne !" Dar nu-i păsa. Nu luă în seamă glasul.

— Am să-i spun lui Sarah mîine dimineață, zise el.

— Nu, te rog ! cerși Hilda. N-ai decît să-i spui mai tîrziu că ai primit o scrisoare de la soții Boutwood și că nu mai pot veni. Dacă îi spui mîine, va bănui imediat că ți-am povestit ; și nu trebuie să bănuiască nici un moment că știi ce s-a întîmplat în seara asta. M-a pus să-i făgăduiesc. Dar, firește, n-avea de unde să știe că ai să afli singur, înțelegi ?

George Cannon făcu cîțiva pași pînă la fereastră, apoi se duse la poliță căminului și luă lumînarea.

— Rămîn foarte îndatorat pentru tot ce-ai făcut dumneata, zise el cu simplitate, accentuînd ușor ultimul cuvînt.

Hilda își dădu seama că o spusese sincer, fără rezerve. Dar în tonul lui politicos era o liniște plină de răceală, care o surprinse și o cam dezamăgi.

CARTEA IV
Prăbușirea

Capitolul I
Întreprindere prosperă

I

ÎNTR-O SÎMBĂTĂ după-amiază din luna august, Hilda stătea așezată cu o carte în salonașul de la subsol al „Pensiunii Cannon" din Preston Street. Prin fereastra deschisă, auzi pașii cîtorva persoane urcînd din greu pînă la ușa de la intrare, și apoi clinchetul prelung și îndepărtat al clopoțelului. Din casă nu se auzi nici un zgomot ; la intrare, însă, cineva își drese glasul ; apoi ajunse pînă la ea un murmur, nerăbdător și totuși resemnat, și un tîrșîit vag. După un lung răstimp, clopoțelul se auzi din nou ; și apoi globul becului cu gaz de deasupra capului Hildei vibră o clipă datorită unor pași din hol, și ușa de la intrare se deschise. Nu putu auzi exact întrebarea ; dar răspunsul Louisei, camerista — arogant, disprețuitor și ușor compătimitor — răsună foarte limpede :

— Îmi pare rău, dom'le. E plin. Am mai refuzat o mulțime chiar azi... Nu ! N-aș putea să vă spun unde... Puteți încerca la nr. 51, la „Homeleigh", cum i se spune ; dar la noi e plin. Bună ziua, dom'le, bună ziua, doamnă.

Ușa fu trîntită cu insolență. Pașii se auziră coborînd iar pe trotuar, și Hilda aruncînd o privire indiferentă spre fereastră, văzu doi bărbați și o femeie pornind abătuți cu bagajele în mîini pe strada zăpușitoare.

Și deși o condamna și o disprețuia pe slugarnica Louisa, care s-ar fi ploconit cu zîmbete grețoase și cu vorbe lingușitoare în fața unor solicitanți dacă pensiunea ar fi avut nevoie de clienți, și deși în gînd o repezea pe Louisa : „Ai noroc că domnul Cannon nu te aude folosind tonul ăsta cu clienții, fetițo", cu toate acestea nu se putea împiedica să nu simtă cam la fel ca Louisa : Era neîndoielnic tare plăcut să auzi ușa unei pensiuni prospere închizîn-

du-se în fața unor vilegiaturiști prăfuiți și dezamăgiți, și să-ți dai seama, în refugiul tău tihnit, că faci parte dintr-o întreprindere înfloritoare și prosperă.

II

George Cannon, într-un costum de vară ușor și elegant, trecu încet prin fața ferestrei și, căutînd-o pe Hilda în locul ei obișnuit, o zări și o salută. Surprinsă de acest gest neobișnuit, ea făcu o mișcare stingherită și roși ; și, în același timp, se întrebă cu necaz : „De ce mă port astfel ? Nu sînt decît angajata lui, și n-am să fiu niciodată altceva decît angajata lui ; și totuși, cred că mă simt aici din ce în ce mai rău". George Cannon se repezi cu ușurință pînă la ușa de intrare ; avea o cheie la el, dar înainte de a o putea vîrî în broască, Louisa alergase în jos pe scări și îi deschisese ușa ; probabil că-l pîndise de la etaj. George Cannon ar fi fost oricum bine servit, oricare ar fi fost poziția lui în casă, căci era unul dintre bărbații aceia jovialii adorați de slujnice, pe care pe rînd le flatează și le terorizează. Dar poziția lui în casă era aceea a unui zeu, și exact ca un zeu și era slujit. Era creatorul acestei case ; însăși existența ei i se datora lui. Fără el, era un organism care ar fi încetat să existe, și toți de aici o știau. Învățase temeinic meseria. O învățase la piața de pește de pe țărm, la șapte dimineața, la piața de legume la opt, și o învățase prin magazine ; o învățase în bucătărie și pe scări, în timp ce slujnicele făceau curățenie ; și o învățase la masă, înconjurat de clienții pensiunii. Nu exista nimic care să-i fi rămas necunoscut și, cu excepția gătitului propriu zis și a cîrpitului, nimic ce n-ar fi putut face chiar el. Își impresiona întotdeauna clienții declarînd că dormise în fiecare cameră a casei pentru a-i înțelege personal calitățile și defectele ; și putea vorbi, și chiar vorbea, cu fiecare chiriaș despre odaia lui cu înțelegerea profundă, amănunțită a unuia care cunoștea perfect locul. Chiriașii mai erau flatați și de aerul și înfățișarea acestui amfitrion practic, care nu semăna deloc cu alți proprietari de pensiuni, ci avea mai curînd aspectul unui agent de bursă mai popular. Era o mîndrie pentru chiriașii pen-

siunii, bărbați sau femei, să se plimbe pe King's Road discutînd cu George Cannon. Și nu era nimeni cu care el să nu se priceapă să poarte o discuție, despre orice subiect, de la țigări de foi pînă la ozon, în funcție de nevoile cazului în speță. Și nici nu părea plictisit de discuții. Doar uneori, după ce o zorise amabil pe una din surorile Watchett, de pildă, să-și facă plimbarea de dimineață, se furișa jos la subsol și exclama : „Cotoroanța blestemată !" — cu o seriozitate calmă și firească ce o înspăimînta pe Hilda, arătîndu-i că era capabil de duplicități uluitoare.

Acum coborî direct în salonașul de la subsol, cu pălăria pe cap și bastonul în mînă. Hilda nu ridică nici măcar privirea ; stînjenită, se aplecă ceva mai mult asupra volumului. Relația dintre ea și George Cannon în pensiunea aceasta prosperă era destul de neobișnuită, deși cele zece luni care se scurseseră o definiseră într-un fel. Neplătind pensiunea și neprimind nici leafă, ea părea să rămînă în casă ca tovarășă și sprijin moral pentru Sarah Gailey ; rămăsese pentru că Sarah Gailey nu se simțise nici un moment destul de bine ca să poată fi lăsată singură — și lunile trecuseră repede. Dar cum Hilda nu prea avea ce face și cum se pricepea la stenografie, iar George Cannon avea o nevoie vădită de un funcționar, în mod inevitabil ei își reluaseră rolurile anterioare, de patron și funcționar. Hilda se ocupa zilnic de scrisori, circulare, reclame și — într-o măsură mai mică — de socoteli și note de plată ; pe degetul mijlociu al mîinii drepte, la baza unghiei, se vedea aproape tot timpul o pată de cerneală, care ei nu-i displăcea ; și adesea ea visa la clasarea scrisorilor. În această prosperă lună a lui august, avea, în general, mai puțin de lucru decît de obicei, căci încetaseră să mai trimită circulare și anunțuri de reclamă.

George Cannon se îndreptă spre birou, aflat în colțul întunecos dintre fereastră și ușă, unde se țineau toate hîrtiile de afaceri, dar unde nici unul din ei nu scria, de fapt. Așa cum stătea cu spatele, Hilda se uită pe furiș la el, fără să-și miște capul, și observă că răsfoia doar neatent hîrtiile, uitîndu-se fix la perete. Se gîndi, un pic alarmată : „Ce s-o mai fi întîmplat ?" Apoi el se apropie de masă, șovăind lîngă umărul ei. Dar ea tot nu ridică privirea, deși nu mai putea descifra nici un cuvînt de pe

pagină : toată ființa ei era absorbită de conștiința apropierii lui.

— Interesantă ? întrebă el.

Hilda întoarse în sfîrșit capul și îl privi cu un zîmbet prietenos, răsfoind însă nervoasă paginile cărții. Era *Istoria tiparului* de Cranswick. Într-o zi, cu două săptămîni în urmă, în timp ce George Cannon, pe care-l însoțea, se tocmea pentru un vechi Anuar al Londrei la standul din fața unei librării de pe East Street, ea văzuse *Istoria tiparului* de Cranswick (cu o etichetă pe care scria : „Față de prețul de 1 liră și 1 șiling la apariție, prețul nostru este de 6 șilingi 6 pence") și o deschisese, curioasă. George Cannon, care avea mereu un ochi îndreptat asupra ei, spusese maliții os : „Bănuiesc că din cauza trecutului dumitale de ziaristă te interesează?" „Cred că da", răspunsese ea. Ceea ce era un neadevăr, căci singurul lucru la care se gîndise fusese că Edwin Clayhanger era tipograf. Straniu gînd, venit așa, într-o doară ! Lăsase atunci cartea din mînă. Dar a doua zi, George Cannon o adusese acasă, spunînd nepăsător : „Am cumpărat cartea — cu cinci șilingi și șase pence ; librarul părea că vrea să scape de ea, și e o carte care merită s-o ai." De atunci, el nu o mai atinsese.

— Pagina 473 ! murmură el, uitîndu-se la numărul paginii. Dacă o să continui în ritmul ăsta, în curînd o să știi mai multe despre tipografie chiar decît tînărul Clayhanger !

Hilda rămase împietrită. Niciodată numele de Clayhanger nu mai fusese pomenit între ei ! Oare îi ghicea gîndurile ? Oare bănuia că ea îl citea pe Cranswick numai pentru că Edwin Clayhanger se întîmplase să fie tipograf ? Nu ! Cu neputință ! Motivul interesului ei pentru cartea lui Cranswick, inexplicabil chiar și pentru ea, era prea fantastic pentru a fi ghicit. Și totuși, nu vorbise oare el pe un ton ciudat ? Sau sunase ciudat numai în imaginația ei ? Se făcu roșie ca focul și mușchii i se încordară.

— Ascultă, urmă George Cannon, pe un ton care acum era neîndoielnic ciudat, aș dori să ieși puțin cu mine. Vreau să-ți arăt ceva pe faleză. Poți să vii ?

— Chiar acum ? murmură ea fără chef, cu glasul chinuit.

Care putea fi misterul atitudinii lui neobișnuite ?

— Da.

— Florrie o să sosească la ora cinci, zise Hilda, după ce-și drese glasul, tușind forțat. Ar trebui să fiu și eu aici, nu-i așa ?

— Oh ! exclamă el. Ne întoarcem cu mult înainte de cinci.

— Foarte bine, consimți ea.

— Sînt gata în trei minute, zise el, îndreptîndu-se vesel spre ușă.

Din ușă, îi aruncă o privire, pe care ea o susținu, lăsîndu-l să-i cerceteze trăsăturile tulburate, și încuviință din cap.

III

Hilda se duse în odaia din spatele salonașului, ca să-și ia pălăria și mănușile. Datorită succesului de care se bucura pensiunea, împărțea temporar această odaie cu Sarah Gailey. Ea fusese aceea care stăruise să facă sacrificiul, și savura tot ceea ce această situație implica în materie de lipsă de confort. Cînd se întindea cu grijă pe patul pliant, îngust și incomod, înghesuit lîngă perete, și cînd se răsucea noaptea, fără a-și găsi locul, și scheletul șubred de fier scîrțîia iar Sarah Gailey gemea, și cînd zadarnic căuta un anumit lucru printre hainele atîrnate vraiște de cîrlige precare și de colțurile ascuțite ale mobilelor — era mîndră și bucuroasă că odaia ei confortabilă adăuga neîncetat treizeci de șilingi sau chiar mai mult pe săptămînă la încasările pensiunii. Beneficiul nu era în nici un caz al ei, și totuși se bucura de el, gîndindu-se cu plăcere la marea casă de bani lăcuită a lui George Cannon, care părea să fie un depozit inepuizabil de monede de aur și de argint, și la vizitele lui misterioase — aproape furișe — la bancă. Propriul ei capital, investit de George Cannon în acțiuni ale căilor ferate, îi aducea un venit de patru ori mai mare decît îi era necesar pentru cheltuieli ; și se bucura, de asemenea, și de economiile pe care le punea deoparte. Cu cît strîngea mai mulți bani, cu atît mai puțin era dispusă să cheltuiască. Avariția

aceasta născîndă o amuza, așa cum un individ se amuză întotdeauna descoperind o nouă trăsătură a caracterului său. Își zicea : „Încep să fiu zgîrcită", și se asigura cu rezerva : „Firește, pot înceta să fiu zgîrcită, oricînd doresc".

Cînd Hilda intră, Sarah Gailey se legăna într-un balansoar, și nici nu-și aruncă privirea spre Hilda, nici nu se întrerupse din legănat. Trăsăturile îi erau chinuite, și într-adevăr avea tot timpul dureri. Suferea cu adevărat de trei boli — reumatism, sciatică și nevrită ; și toate erau dureroase. Cea mai recentă și cea mai rea era nevrita, care îi atacase încheieturile mîinii, și umflăturile trebuiau oblojite cu apă fierbinte. Pentru Sarah Gailey, viața devenise în ultima vreme un continuu tratament și un continuu legănat. Era atît de absorbită de grija esențială de a se trata și de a sta la căldură, încît nu-i mai rămînea energie pentru alte tratamente curative, cum ar fi o plimbare în aer liber. Stătea veșnic îmbrobodită, în general cu mănuși groase, lungi peste încheieturi și chiar pe brațe, oblojindu-se sau legănîndu-se în veșnicul semiîntuneric din odaia ei de la subsol. Refuza orice ajutor — putea să se descurce singură ! — și nu ținea să aibă tovărășie, părînd să se simtă mai bine singură, doar cu soarta ei amărîtă. În ceasurile mai bune, ținînd o mînă peste cealaltă și amîndouă strînse la piept, legănîndu-se înainte și înapoi cu o uimitoare perseverență monotonă, era ca o misterioasă zeitate indiană dintr-un templu subteran. Iar deasupra, nevăzută, etaj peste etaj, viața pensiunii se desfășura în luna marilor vacanțe din august.

— Aproape că am uitat că e nevoie de un pat pentru Florrie, zise Sarah Gailey pe un ton plîngăreț, legănîndu-se întruna. O să ai tu timp să te îngrijești de asta ? Firește, va trebui să stea cu Louisa.

— Foarte bine, zise Hilda scurt, fără să-și ascundă exasperarea.

Existau trei motive ca să fie exasperată. În primul rînd, spectacolul neîncetat al suferinței lui Sarah Gailey, și efectul acestei suferințe asupra caracterului ei era exasperant — atît pentru Hilda cît și pentru George Cannon. Amîndoi știau foarte bine că această fată bă-

trînă, cu ochii umezi, irascibilă, era o victimă a destinului, complet nevinovată și neajutorată, și că merita să fie compătimită și înțeleasă ; și totuși încordarea creată de relațiile lor cu Sarah le producea o senzație atît de profundă de plictiseală, încît suferințele ei de-a dreptul îi iritau și, cu o tristă lipsă de logică, o învinuiau pentru nefericirea ei, ca și cum și-ar fi adus singură bolile asupră-i, doar ca să-i scoată din sărite. Apoi, mai și trebuia mereu hrănită iluzia lui Sarah că pe ea se sprijinea întreaga pensiune, că ea se îngrijea de tot și era răspunzătoare pentru tot, și că dacă n-ar conduce ea lucrurile, totul s-ar poticni și s-ar nărui ; adevărul fiind, de fapt, că ea ajunsese tot mai neputincioasă și mai inutilă. Îi învățase tot ce știa pe cei doi, care prinseseră repede, și acum nu mai era trebuincioasă. Nu-și mai găsea rostul pe pămînt. Dar, după ce-și pierduse eficiența și se acrise, devenise fără voie un adevărat tiran — un tiran care-și trăgea puterea din loialitatea supușilor și nu din propria-i individualitate. Era exact ca o zeitate — imanentă, amenințătoare și nedîndu-și seama de puterea ei ! Astfel, problema patului lui Florrie fusese discutată și rezolvată cu mult înainte ca Sarah Gailey să se fi gîndit măcar la ea ; dar Hilda nu trebuia să i-o spună. Pînă la urmă, însăși problema patului pentru Florrie o exasperase pe Hilda. Căci cotlonul Louisei era și așa nepotrivit pentru Louisa, și acum mai înghesuiseră încă un pat acolo. Hildei îi era rușine de modificarea făcută ; dar nu exista altă alternativă. Aici, socotea Hilda, trebuia căutat secretul strălucitei reușite a lui George Cannon. Slujnicele erau prost tratate, dar asta se făcea cu blîndețe. Odată cu triumful comercial, ea pierdu sentimentul de tragică dezolare a existenței la pensiune, așa cum îi apăruse în prima zi cînd venise. Dar imaginea zeității indiene din subsol și a trupurilor culcate ale slujnicelor, înghesuite ca în niște cutii în cămărușele întunecoase de sub acoperiș și prin dosul scărilor — aceste imagini îi otrăveau uneori buna dispoziție, pe care și-o menținea din instinct dar și cu bună știință.

Își aranjă pălărioara strîmtă, înflorată, aruncă umbrela de soare pe pat și începu să-și tragă mănușile de bumbac.

— Unde te duci, draga mea ? o întrebă Sarah Gailey.

— Ies puțin cu domnul Cannon.

— Unde anume ?

— Nu știu.

Fără voie, în glasul ei răzbătea o anumită sfidare inutilă.

— Nu știi, draga mea ?

Sarah Gailey se opri brusc din legănat și se uită la Hilda cu o expresie tristă și profund îngrijorată, atît de familiară pe chipul ei. Deși era limpede că temerile neîntemeiate făceau parte din boala bietei Sarah, Hildei nu-i venea totuși să creadă că toate temerile ei erau complet neîntemeiate. Și acum, chiar și tonul folosit trezi în conștiința Hildei o vagă neliniște.

Continuă în tăcere să-și tragă mănușile.

— Și mai ales sîmbătă după-amiază, cînd toată lumea e în oraș ! adăugă Sarah Gailey, morocănoasă, clătinînd din cap ca de obicei.

— M-a rugat să ies cîteva clipe cu el acum, zise Hilda, luîndu-și umbrela cu un gest hotărît.

— Și așa se vorbește prea mult despre tine și despre George, spuse Sarah cu glas hotărît cam acru.

— Se vorbește despre mine și... ! strigă Hilda, complet uluită.

Nu se simțea cîtuși de puțin vinovată, dar știa că arată ca o vinovată, și asta o făcea să aibă senzațiile reale ale unuia vinovat.

— Știi, n-aș vrea să... începu Sarah Gailey, dar o întrerupse o bătaie discretă în ușă.

În odaie intră George Cannon.

— Ești gata, domnișoară ? o întrebă el, zîmbind, înainte de a-i zări fața.

Pentru a doua oară în după-amiaza aceea o văzu roșie la față, și de data asta și cu lacrimi în ochi.

Hilda șovăi o clipă.

— Da, răspunse ea, cu un nod în gît, îndreptîndu-se spre ușă.

Capitolul II

Necunoscuta aventură

I

CÎND AJUNSERĂ pe stradă, Hilda se simţi ca un marinar care, scăpînd de ţărmul bătut de vînturi, este acum înconjurat de primejdiile mai vagi, dar mai cumplite, din largul mării. Era într-o stare de mare agitaţie şi mult prea abătută ca să-şi dea seama prea bine ce se petrece în jurul ei : nici nu simţea trotuarul pe care călca ; nu-şi amintea cînd ieşise din casă. Parcă n-avea nimic sub picioare, mergînd alături de un bărbat care putea fi George Cannon, sau putea fi altcineva, printre obiecte înalte care semănau cu nişte case ! Se afla într-o situaţie grea, dar nu o putuse evita. Nu putuse, în odaie cu Sarah, să izbucnească în plîns, sau să se înfurie, sau să se bosumfle, şi să-i spună lui George Cannon că nu mai merge cu el ; nu putuse s-o ia la goană într-o criză de isterie, şi să se ascundă la etajul de sus, ca o căprioară speriată. Avea prea mult caracter ca să recurgă la asemenea trucuri. Pe de altă parte, nu era în nici un caz destul de stăpînă pe sine ca să-şi ascundă ruşinea în faţa lui. De aceea nu fugi şi îl urmă, nedisimulîndu-şi ruşinea. Faptul că se cunoşteau de atîta timp făcuse să-i fie mai uşoară această capitulare. La urma urmei, în nenumăratele prilejuri oferite de fiecare zi, se obişnuiseră cu micile autodemascări — şi Hilda mai mult chiar decît George Cannon ; Hilda era prea nerăbdătoare şi impulsivă ca să nu rupă, la intervale tot mai dese, vălul etichetei convenţionale.

Starea ei sufletească de acum, în timp ce-l însoţea pe George Cannon spre această necunoscută aventură, era una de ciudă, plină de stinghereală dar şi de înverşunare. Credea, desigur, ce spusese Sarah, şi anume că „se vorbea" despre ea şi patronul pensiunii, şi totuşi i se părea ceva

atît de monstruos încît era aproape de necrezut. Era absolut sigură că, prin felul ei de a se purta, nu oferise nicidoată nici cel mai mic pretext pentru astfel de „vorbe". Nimeni n-ar fi putut prinde vreodată cel mai mic cuvînt sau gest care să justifice asemenea vorbe. Şi chiar dacă vreun răuvoitor ar fi putut urmări cursul tainic al celor mai intime gînduri ale ei, nici atunci n-ar fi putut găsi ceva care să le justifice. Viaţa de la Brighton fusese prea activă şi stranie — şi, cu Sarah Gailey în casă, prea plină de răspunderi — pentru a îngădui vreunuia din ei să cocheteze. Hilda, cercetîndu-se, n-ar fi putut spune că nu se gîndise niciodată la George Cannon ca soţ ; căci, la fel ca un tînăr burlac ce se vede într-o săptămînă soţul a o duzină de fete diferite, şi o fată nemăritată se leagă în imaginaţie de orice bărbat simpatic, dacă-i liber şi acceptabil, care îi iese în cale. Este distracţia zilnică a imaginaţiei. Dar ceea ce era sigur e că nu se gîndise nici măcar o dată, în mod serios, la George Cannon ca soţ. Păi, nici nu era din generaţia ei ! Deşi nu ştia cîţi ani are, bănuia că trebuie să fie mai aproape de patruzeci decît de treizeci. Era din generaţia lui Sarah Gailey, iar Sarah Gailey era contemporană cu răposata ei mamă ! Şi-apoi, el nu-i arătase niciodată că are vreun sentiment faţă de ea, în afară de o amabilitate binevoitoare şi chiar de tendinţa de a o tachina. Ba mai mult, ei îi era teamă de el, categoric. Şi nu avea nici acele calităţi pe care le atribuia ea în imaginaţie bărbatului ideal. Nu ! Se gîndise mai des la Edwin Clayhanger, în postura de soţ. Într-adevăr, se măritase de mai multe ori în gînd cu Edwin Clayhanger. Tînărul acela o obseda şi nu-i dădea pace.

Îşi spuse, furioasă şi indignată : „Va trebui să plec din Brighton ! E limpede ! Şi numai Sarah Gailey e de vină !" Da, era cu adevărat supărată foc pe Sarah Gailey, care nu făcuse totuşi decît s-o informeze despre un fapt pe care i-ar fi părut rău să nu-l ştie ! Şi părăsind Brighton-ul, imaginaţia ei o duse drept la Bursley, să stea împreună cu Janet Orgreave, în casa de lîngă noua casă a Clayhangerilor !

Încotro se îndrepta acum împreună cu George Cannon ? El nu-i spusese încă nici o vorbă, ca să-i explice ce avea de gînd, şi nici nu arătase în vreun fel că ar fi observat

starea ei neobișnuită. Mergea tăcut, legănîndu-și bastonul. Și ea tăcea. Nu putea să vorbească, nici măcar să murmure : „Unde mă duci ?“ Mergeau înainte ca într-o vrajă.

II

Erau pe King's Road ; pe stînga se vedeau case și hoteluri înalte, înșiruindu-se de la răsărit spre apus în bătaia soarelui pînă hăt-departe, iar pe dreapta se vedea țărmul, și marea atît de strălucitoare încît abia de te puteai uita la ea. Atît promenada de sus cît și cea de jos erau înțesate de oameni veseli îndreptîndu-se care încotro. Pe drumul prăfuit lunecau trăsuri, cu spițele roților și spinările cailor lucind în bătaia soarelui, și cu umbrele bine conturate. Țărmul era tivit cu steaguri și catarge și pînze albe și cafenii ; iar în undele alb-verzui ce se spărgeau ușor de mal se zăreau trupurile celor ce se scăldau. Vreo duzină de oameni cu picioarele goale apucaseră o barcă cu pînze cu tot atîția pasageri la bord, și o împingeau cu putere drept în mare, unde își săltă botul, apoi se înclină și o porni brusc înainte, tăind valurile spre larg, unde alte bărci cu pînze lunecau încoace și încolo printre diguri, dominînd șirurile hoinare de bărci cu vîsle. Digurile erau și ele pline de mulțimi însuflețite, strălucind în culori vii. Și toate ferestrele de la toate casele și hotelurile erau deschise, scînteind de perdele, flori și pălării.

Hilda se gîndi, cu inima încă bătîndu-i, dar nu atît de tare : „N-am fost aproape niciodată pe aici. Ar trebui să vin mai des“. Și o văzu pe Sarah Gailey legănîndu-se și oftînd, și iar legănîndu-se și clătinînd din cap, în semiîntunericul mohorît din subsolul pensiunii de pe Preston Street. Contrastele existenței o izbiră, părîndu-i pline de măreție și splendoare. Însăși mizeria și deznădejdea izolării în care trăia Sarah păreau romantice, splendide, mișcător de frumoase. Fără să știe de ce, se gîndi : „De ce mă aflu aici ? De ce nu sînt acasă, la Turnhill ? De ce oare sînt atît de diferită de felul cum era mama ? Ce-am să devin și ce-am să fac ? Ceea ce sînt acum nu poate să dăinuie la nesfîrșit“. Văzu mii de femei cu mii de bărbați.

Şi, uitînd că în faţa mulţimii, era şi ea ca celelalte însoţită de un bărbat (şi încă de un bărbat foarte chipeş !), începu să se compătimească de a nu fi împreună cu un bărbat ! Visa, în surescitarea ei extremă, să aparţină cu totul unui bărbat. Şi în ciuda mîndriei şi independenţei ei, zăbovi cu plăcere şi nostalgie asupra gîndului că era a lui, cu totul la dispoziţia lui, în puterea lui, lipsită de putere în faţa lui. Se gîndi, dezolată : „Nu sînt a nimănui. Şi de aceea *se vorbeşte !*“ Se dispreţuia pentru că nu era a nimănui. Să aparţină cu totul unui bărbat — părea să fie singura soartă pe care ar fi suportat-o pe lume. Şi era o soartă minunată, fie că-i aducea fericire sau nenorocire. Orice altă soartă era nedemn de zadarnică, detestabilă. Şi apoi se gîndi, cu furie : „Dar uită-te cum sînt îmbrăcată ! De ce nu-mi dau oare silinţa să arăt drăguţă ?“

Brusc, George Cannon se opri pe marginea trotuarului şi se întoarse spre casele de pe partea cealaltă a străzii.

— Vezi acolo, zise el, arătînd cu bastonul.

— Ce anume ?

— Hotelul Chichester.

Şi Hilda văzu într-adevăr, cu litere aurite, pe faţada unei case înalte din colţ : „Hotelul particular Chichester“.

— Da, şi ?

— L-am luat — începînd de la Crăciun. Am semnat actele acum o oră. Trebuia neapărat să-i spun cuiva.

— Formidabil ! exclamă ea.

Era, fără doar şi poate, un om extraordinar, un om impresionant. Spusese că, după ce va cîştiga experienţă în Preston Street, va lua ceva mai mare, şi iată ! în mai puţin de un an împlinise ceea ce plănuise. Făcuse în Preston Street o experienţă ce se dovedea un succes imens, şi acum ieşea în King's Road ! (Numai cei care au trăit pe o stradă lăturalnică pot pronunţa minunatele cuvinte „King's Road“ cu accentul de respect cuvenit.) Fiecare casă de pe King's Road, îşi dădu seama Hilda, era o casă care avea valoare şi distincţie. Nimic nu putea fi de rînd în King's Road : adresa şi perspectiva erau magnifice. Stabilindu-se aici, George Cannon va putea dobîndi, şi fără îndoială că pînă la urmă va reuşi să dobîndească, unul din cele mai mari hoteluri publice ; va putea domina întreaga prome-

nadă ! Numai el era în stare de așa ceva ! Cu un an în urmă fusese avocat în Turnhill. Iar astăzi, era într-un mod atît de firesc și de esențial proprietar de hotel, încît nimeni n-ar fi bănuit măcar cariera sa anterioară. Nu era doar extraordinar : era uluitor. Nu puteau exista mulți de calibrul său în întreaga lume.

— Ce impresie îți face ? întrebă el cu o înflăcărare care o mișcă.

— Oh ! E splendid ! răspunse ea, încercînd să pună cît mai mult entuziasm firesc în glas.

Dar în realitate hotelul Chichester nu-i făcuse nici o impresie. O impresionase doar faptul că era situat pe King's Road — și o impresionase în așa măsură, încît uită din fericire de tulburarea sa, și stinghereala supărătoare îi dispăru. Mai remarcase și alădată hotelul Chichester, dar niciodată în mod deosebit ; fusese pentru ea doar un hotel printre multe altele, și nu unul din cele mai bune — în nici un caz nu era impunător. Se afla în colțul pe care-l făcea King's Road cu Ship Street, și o farmacie se întindea pe întreaga fațadă, intrarea hotelului fiind pe Ship Street ; arhitectura era banală și chiar urîtă, iar clădirea părea neîngrijită, oarecum în decădere.

— Douăzeci de ferestre ! murmură George Cannon, și apoi zîmbi singur, de parcă se rușinase de naivitatea sa.

Hilda numără și ea ferestrele. Da, erau opt pe King's Road și douăsprezece pe strada laterală. Clădirea era înaltă și destul de mare în adîncime, întinzîndu-se departe pe Ship Street. Într-o clipă începu să capete în ochii Hildei calități deosebite. Ce înaltă era ! Și ce lungă ! Și în ce loc era situată ! Avea însușiri misterioase, pline de încîntare, care o făceau să iasă în evidență. Ciudat că pînă acum fusese atît de oarbă încît să nu observe !

Așa cum stătea alături de George Cannon. erau despărțiți de hotel prin traficul învălmășit și zgomotos din mijlocul drumului și prin șuvoiul de oameni de pe trotuarul celălalt. Și nici unul din acești oameni, care treceau călare, în trăsuri sau pe jos, și nici unul din cei ce se îmbulzeau pe trotuarul din spatele lor, nu bănuiau că aici, pe marginea trotuarului, se afla viitorul stăpîn al hotelului Chichester, un bărbat uluitor, și că ea, Hilda Lesways, aflată lîngă el, era femeia pe care el o alesese

ca să-i împărtășească prima triumful ! Taina aceasta de nimeni știută, în mijlocul marii artere aglomerate, i se păru Hildei captivantă și plăcută, un motiv de mîndrie.

— Bănuiesc că l-ai și cumpărat ? se încumetă ea să întrebe.

Nu știa nimic despre resursele lui financiare, dar avea tendința să le considere infinite.

— Nu ! Nu chiar cumpărat, rîse el. Nu chiar ! Am obținut concesiunea, începînd de la Crăciun. Cît crezi că e chiria ?

Părea s-o provoace, ca să spună.

— Oh ! Nu mă întreba pe mine !

— Cinci sute pe an, zise el, ridicînd mîndru capul. Cinci sute pe an ! Zece lire pe săptămînă ! Aproape treizeci de șilingi pe zi ! Atîta trebuie plătit, înainte de a începe măcar să te gîndești la profituri.

— Dar e enorm ! — Hilda rămase uluită. Toate casele pe care le avusese mama ei, puse laolaltă, produceau abia o treime din chiria acestei singure case, care nu era totuși decît o modestă unitate dintr-un șir kilometric de case. — Dar poți să-l faci să renteze ?

— Cred că da ! Altminteri nu l-aș fi luat. Actualul stăpîn al hotelului nu poate. Și-apoi el plătește 550 de lire pe an, și e și bătrîn. Și nu e prea priceput în meserie... Oh, da ! Cred că am să-mi scot banii... Așteaptă pînă trece Crăciunul și o să vezi cum o să-i dau drumul !

Hilda era convinsă că viitorul va justifica încrederea lui în sine. Cum va reuși, asta nu putea spune. De ce ar reuși el acolo unde altul dădea greș ? Doar nu putea să iasă pe stradă și să-i tragă cu forța pe clienți în hotelul său ! Totuși, va reuși. În orice gest pe care-l făcea, el era omul succesului. Ridică timidă privirea spre ochii lui mărginiți de gene negre și mari. Privirea lui o întîlni pe a ei și îi zîmbi triumfător.

— Nu i-am spus lui Sarah nici o vorbă pînă acum ! zise apoi, coborînd vocea aproape într-o șoaptă, cu un zîmbet prefăcut de părere de rău.

Hilda îi zîmbi și ea.

— Ai să păstrezi pensiunea din Preston Street ? îl întrebă.

— Sigur că da ! se făli el. Am să le dirijez pe amîndouă, firește. — Își îndreptă umerii. — Una o va sprijini pe cealaltă, nu înțelegi ?

Ea crezu că înțelege, și încuviință aprobator. Avea de gînd să conducă amîndouă hotelurile ! În clipa aceea, un tînăr elegant trecu încet într-o trăsurică, și îl salută, dînd din cap cu indiferență, pe George Cannon ; observînd apoi că era cu o doamnă, își ridică în grabă pălăria. George Cannon îi răspunse la salut. Tînărul o privi o clipă sever pe Hilda, cu o expresie ciudată, și trecu mai departe. Ea nu știa cine era tînărul. Nu știa absolut nimic despre relațiile lui George Cannon din oraș, dar era limpede că avea tot felul de cunoștințe.

Roșii, gîndindu-se la ceea ce-i spusese Sarah Gailey despre „vorbele" care circulau pe seama ei și a lui George Cannon. În ochii tînărului surprinsese o privire în măsură s-o supere și s-o rușineze.

— Hai să trecem strada și să ne uităm la casă, zise George Cannon coborînd un pas de pe trotuar, după ce se uitase într-o parte și în alta a arterei intens circulate.

— N-aș veni acum, șovăi ea.

— De ce nu ? Te grăbești ? Doar ai o grămadă de timp pînă la ora cinci — berechet !

— Aș prefera să nu vin, stărui ea, pe un ton stînjenit dar și sfidător.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă el, revenind pe trotuar și privind-o drept în ochi.

Hilda se îmbujoră tot mai tare și își coborî pleoapele.

— Nu vreau să se vorbească *prea* mult pe seama mea ! murmură ea, simțindu-se umilită.

Era limpede cum ajunsese la această hotărîre. Întreaga ei stare de spirit părea să fie influențată de imensa nemulțumire pe care o avea față de lume, în general. Și sufletul îi era plin de această nemulțumire.

— Să se vorbească ? Dar cine...

— Nu contează ! Știu ! Mi s-a spus ! îl întrerupse ea.

— Oh ! Înțeleg !

Acum înțelegea de ce fusese ea atît de tulburată în odaia lui Sarah Gailey.

— Asta înseamnă, urmă după o vreme, că trebuie să am o discuţie cu dumneata. Hai să trecem strada, te rog, şi acum glasul îi suna poruncitor.

Hilda îşi ridică o clipă ochii cu sfială spre chipul lui şi văzu, spre marea ei uimire, că şi el se roşise. Nu-l mai văzuse niciodată roşind.

— Vino ! stărui el.

Îl urmă ascultătoare de-a curmezişul drumului aglomerat. O aşteptă pe trotuarul celălalt, şi apoi se îndreptară împreună spre Ship Street. El pătrunse în hotelul Chichester printr-o intrare grandioasă, cu cîteva trepte scunde, apoi trecu printr-un portal cu două fotolii de nuiele, şi apoi urcă un alt şir de trepte scunde, care se sfîrşeau în faţa unei uşi duble, mult mai sus decît nivelul străzii, şi Hilda continua să-l urmeze.

— Nădăjduiesc că nu-i nimeni aici, se adresă George Cannon unui chelner bătrîn care se afla în holul întunecos, şi arătă spre o uşă din dreapta.

— Nu, domnule.

George Cannon deschise uşa ca un stăpîn, o pofti pe Hilda într-o odaie mică, mobilată cu un birou şi două scaune, şi închise uşa.

III

Ferăstruica avea geam mat şi nu lăsa să se vadă nimic din lumea din afară, de care Hildei i se părea că e despărţită de parcă s-ar fi aflat într-o închisoare. Era singură cu George Cannon, şi dincolo de pereţii înguşti care îi închideau pe amîndoi, atît de aproape unul de altul, nu se mai afla nimic ! Întregul Brighton, în afară de această odaie, încetase să mai existe. Acum Hilda era într-adevăr înfricoşată, ruşinată, tulburată, chinuită. Şi, în acelaşi timp, avea calmul disperat al căpitanului unei corăbii gata să se scufunde împreună cu tot echipajul. Vedea străfulgerările minunate, care o răsplăteau pentru toate, ale romantismului vieţii de toate zilele. Se afla într-un mic birou al unei pensiuni foarte obişnuite — (putea chiar să simtă mirosurile rîncede ale bucătăriei) — cu un om de afaceri

realist, şi se pregăteau să discute un foarte obişnuit subiect de scandal ; şi în mod neîndoios, puteau fi numiţi doi oameni cu bun simţ ! Şi, în acelaşi timp, obişnuitul şi firescul acestei scene erau străbătute de razele strălucitoare şi exotice ale romantismului ! Se gîndi ! „E dureros şi umilitor să fiu ţinută şi pironită aici. Dar e şi minunat !“

— Adevărul este, că noi doi n-am avut prilejul să stăm liniştiţi de vorbă. Zău că nu ! Bănuiesc că Sarah este cea care te-a necăjit.

— Da.

— Ce ţi-a spus ?... Ai face mai bine să stai jos, nu crezi ?

Şi, răsucind fotoliul turnant din faţa biroului încuiat, i-l arătă cu un gest.

— Oh ! începu Hilda, şovăitoare, şi apoi se lăsă să cadă pe scaun, neştiind măcar pe ce se aşezase. Pur şi simplu a spus că se vorbeşte pe seama dumitale şi a mea. Nu ţi-a spus nimic ?

El clătină din cap, privind-o fix. Hilda îşi rezemă braţele de braţele fotoliului şi, ocolind privirea bărbatului, rămase uitîndu-se la covorul destrămat şi la ghetele lui de pe covor. Ceva din ea ar fi vrut ca el să se depărteze puţin, sau ca odaia să fie mai mare, dar în acelaşi timp ceva din ea îl vroia aproape, simţind că altfel savoarea vieţii şi-ar pierde din intensitate.

— Nu înţeleg cum de pot oamenii să vorbească în felul ăsta ! urmă ea, cu glas scăzut, tremurat, preocupat. Nu pot să înţeleg !

Era sinceră în indignarea şi în nedumerirea ei. Şi totuşi, se simţea nu ştiu cum mîndră să fie amestecată într-un scandal cu George Cannon ; îi dădea un anumit sentiment de importanţă ; îi dovedea că nu mai era o fetişcană oarecare.

George Cannon rămase tăcut.

— Am să plec din Brighton, urmă Hilda. Am hotărît ! Nu-mi place s-o părăsesc pe sora dumitale, aşa bolnavă cum e ! Dar crede-mă...

Iar în gînd se minuna cît era de prevăzătoare, cît de capabilă să aibă grijă de sine, singură cum era pe lume !

— Unde ai să te duci ? În Bursley ? La familia Orgreave ? întrebă George Cannon absent şi indiferent.

— Nu ştiu, sună scurt răspunsul Hildei.

El făcu un pas spre fereastră, şi începu să cerceteze curios suprafaţa geamului, ca şi cum ar fi căutat în el cine ştie ce mesaj ascuns. Cu glas schimbat, mai însufleţit, vorbi către fereastră :

— Firește că numai eu sînt de vină !

Hilda ridică privirea spre spatele lui, nu mai departe de un metru de ea.

— Cum adică eşti de vină ? întrebă ea, după o tăcere.

După o altă tăcere, el spuse :

— Sînt de vină pentru felul cum te privesc, zise el.

Cuvinte în aparenţă simple, dar o făcură pe Hilda să tremure şi să amuţească. „Felul cum te privesc ! Felul cum te privesc !" Ce-o fi vrut să spună ? Cum o privea ? Nu-şi putea închipui unde vrea să ajungă ! Ba da, putea ! Ştia foarte bine. Tot timpul, deşi se prefăcea că nu înţelege, înţelegea. Era uluitor, dar înţelegea foarte bine. O privise „în felul acela" din prima zi cînd se cunoscuseră, în biroul lui din Turnhill, şi iarăşi, în casa din Lessways Street, şi iarăşi în biroul ziarului şi în alte împrejurări, şi iarăşi în seara sosirii lor în Brighton. Dar în ultimul timp, categoric n-o mai privise aşa! Sau o privea „în felul acela" cînd ea nu se uita ? Era oare cu putinţă ca lumea să observe ?... Absurd ! Explicaţia dată de el, ca să-i arate de unde porniseră bîrfelile, nu o convingea. Numai că acum, dintr-o dată, nu o mai interesa deloc de unde porniseră bîrfelile. Era preocupată numai de tonul lui George Cannon şi de aluzia lui făcută cu calm, dar şi cu îndrăzneală, la un fenomen care pînă acum i se păruse Hildei cu mult dincolo de domeniul cuvintelor.

Se simţea speriată. Era ca cineva care, umblînd liniştit noaptea, este oprit de zgomotul apei năvalnice şi stă cu toate simţurile încordate, temîndu-se să facă un pas mai departe, prea absorbit şi intimidat ca să se mai poată mira. Important nu era dacă cunoscuse sau bănuise existenţa acestui rîu nevăzut, formidabil ; important era că stătea emoţionată, pe malul lui în întuneric. Cu fiecare clipă îi auzea tot mai limpede şuvoiul învolburat. Se gîndi : „Sînt

oare pierdută ? Ce straniu ca acest lucru să mi se întîmple tocmai mie !" Era o ființă fatalistă.

El își întoarse brusc capul și îi surprinse o clipă privirea vinovată, înainte de a și-o pleca în jos.

— Doar nu vrei să spui că nu știi la ce mă refer ? o întrebă.

Ea tot nu putea vorbi. Era nespus de tulburată, și mult mai stingherită decît fusese mai înainte. Se gîndi : „Dar e cu neputință ca lucrul acesta teribil și minunat să se petreacă astfel !" George Cannon făcu un pas spre ea. Nu-i putea vedea fața, dar era sigură că se uita la ea cu expresia lui și tiranică dar și binevoitoare. Putea simți, copleșind-o, undele ce porneau din personalitatea lui. Era la fel de fîstîcită de parcă ar fi stat goală în fața lui... Și totul pornise de la cele cîteva cuvinte spuse de el : „Pentru felul cum te privesc" !

El urmă :

— Nu pot face nimic, știi bine... Din prima clipă cînd te-am văzut... Bineînțeles, am treizeci și șase de ani. Dar asta e !... N-am mai cunoscut nici o fată ca tine ; și am cunoscut multe ! Realitatea e, Hilda, că tu nici nu știi cît de minunată ești. — Vorbea mai repede, cu un entuziasm copilăresc ; glasul lui suna acum nespus de stăruitor. — Ești minunată, să știi ! Și ești frumoasă ! La început nu mi-am dat seama, dar ești frumoasă ! Te irosești fără rost. Oh, cînd mă gîndesc că o fată ca tine... ! Nici n-ai idee. Ești atît de mîndră și inflexibilă, cînd vrei să fii... În tine aș avea deplină încredere. Ești singura fată pe care am întîlnit-o în care aș avea încredere ca într-un bărbat ! Și ăsta-i adevărul... Vezi, nimeni n-ar putea să te aprecieze mai bine ca mine. E un lucru de care sînt sigur. Nici nu s-ar putea. Eu te *cunosc,* să știi ! Înțeleg tot ce faci, și orice ai face pentru mine e desăvîrșit. N-ai putea să fii mai fericită cu nimeni ! N-ai putea ! Simt asta pînă în adîncul ființei mele... Ascultă-mă... ascultă-mă, trebuie să-ți spun ceva...

Laudele, înțelegerea pe care i-o arăta, pasiunea lui — toate i se păreau uimitoare, minunate, încîntătoare. Era oare cu putință ca acest bărbat monden și plin de experiență să fie captivat de o fată simplă ca ea ? Nu bănuise niciodată ! Sau bănuise dintotdeauna ? Un orgoliu fără

margini îi încălzi sîngele ca un tonic puternic. Viaţa era chiar mai minunată decît bănuise !... O cuprinse ameţeala. În tot ce-i spusese, nu-i declarase totuşi că nu era mai puternic decît ea. Nu-şi slăbise autoritatea asupra ei. Şi Hilda o simţea, aşa cum stătea pe scaunul şubred, cu făptura lui dominînd-o. Ştia că i se va supune. Dorea să i se supună. Mintea îi era plină de imagini ameţitoare, în care îşi vedea voinţa abdicînd în faţa voinţei lui.

— Ascultă, Hilda. Aş vrea să-ţi spun...

Poate că nu se aştepta ca ea să-şi ridice ochii ; dar şi-i ridică. Şi rămase surprinsă descoperind pe chipul lui frămîntări şovăitoare, aproape trădînd spaima. Îl văzu, înghiţi în sec, şi zîmbi ; zîmbi şi îşi îndreptă umerii — gestul pe care-l învăţase de la el.

— Ce vrei să-mi spui ? întrebă ea, într-o şoaptă.

Cele cîteva clipe de curaj luară sfîrşit. Se nărui iarăşi în faţa lui. aşteptînd cu capul plecat.

Profund tulburat, el rămase tăcut cîteva clipe, cu buzele strînse, şi apoi mai făcu un pas spre ea.

— Numele tău ar trebui să fie Cannon, îl auzi ea spunînd.

Ea se gîndi, încă mai aşteptînd : „Dacă mai durează, am să mor cu speranţă, dar fericită". Şi cînd simţi mîna lui pe umărul ei, şi umbra-i mare pe o parte a feţei ei, trupul păru să-i ofteze, docil şi pentru o clipă domolit : „Iată minunea, şi toată viaţa e o minune !" Recunoştea că nu crezuse în viaţă.

Fusese prinsă acum în vîltoarea rîului. Dar, în acelaşi timp, se afla în odăiţa înăbuşitoare, şi mîinile lui George Cannon erau pe umerii ei docili ; şi apoi braţele lui o cuprinseră, şi-i simţi apropierea fizică, atingerea hainei lui şi a pielii ; ca printr-o ceaţă, văzu teribila-i mustaţă, despărţită în două şi apoi zări toate culorile amestecîndu-se, înotînd în ochii lui ; nările ei se dilatară de o spaimă trecătoare, simţind mirosul uşor, dar atîtător de bărbat. Rămase tulburată, dacă nu chiar înspăimîntată, de violenţa primului lui sărut ; dar era o tulburare ce-i plăcea.

Şi odată cu frica şi bucuria, cu uimirea acestei neaşteptate surprize, cu grija de a nu fi dusă de vîltoarea rîului, se gîndea liniştit, într-un ungher al minţii : „Uşa

nu-i încuiată. Dacă vine cineva şi ne vede ?“ Şi mai reflecta, într-un extaz de uşurare : „Viaţa mea va fi de-acum înainte simplă. Nu voi avea de ce să-mi mai fac griji. Şi îl pot ajuta“. Căci de un an de zile, nu încetase să se tot întrebe ce să facă pentru a-şi rîndui viaţa ; conştiinţa nu încetase să-i tot spună că n-ar trebui să se mulţumească să urmeze ideile înguste ale mamei, şi că deşi i-ar fi plăcut să se mărite, trebuia să acţioneze independent de speranţele puse în căsătorie. Şi toată vremea de cînd şedea în Preston Street, îşi spusese neîncetat : „Şi după asta — ce-o să fie ? E ceva ce nu poate dura la nesfîrşit. Cînd se va termina, ce voi face ca să-mi împac conştiinţa ?“ Şi se gîndise vag la activităţi şi ţeluri măreţe — nici ea nu ştia ce... Acum, problema nu mai exista. Viaţa îi era rostuită. Şi acum, cu mai multă sinceritate decît pe King's Road, cu douăzeci de minute mai devreme, privea cu groază şi dispreţ viaţa unei femei necăsătorite. În cel mai bun caz, îşi dădu ea seama brusc, cu o orbitoare claritate, ar fi fost jalnică — jalnică ! Cu douăzeci de minute mai devreme, pe King's Road, visase să aparţină cu totul unui bărbat, să fie la dispoziţia lui, în puterea lui, neajutorată în faţa lui. Şi acum !... Minunea minunilor ! Minune neînchipuită, de neînchipuit !... De-acum înainte, nu vor mai exista „vorbe“ !...

Îşi tot spunea în sinea ei cît de minunat era bărbatul de lîngă ea. Recunoştea că era într-adevăr minunat. Îşi reaminti că îl socotise întotdeauna minunat, că abia cu douăzeci de minute înainte, pe King's Road, cînd nici nu-i trecuse prin minte ce-i rezerva viitorul, îl admirase sincer. Cît de inteligent, de plin de tact, cît de neîmblînzit, de cuceritor, de generos, şi de bun era ! Cît de bun cu sora lui ! Cît de răbdător cu ea ! Într-adevăr, nu-i putea găsi nici un cusur. Şi era sortit inevitabil să aibă parte de succese strălucite. Iar ea va fi soţia unui om mare şi bogat. Şi, în felul ei tainic, îl va putea influenţa, şi astfel va fi mai presus de oricine.

Dragoste ? Este un fapt categoric că noţiunea de „dragoste“ nici nu i-a venit în minte în primele momente cruciale. Iar cînd i-a venit, nu i-a prea dat importanţă. Trebuia să recunoască în sinea ei că nu se gîndise în mod conştient la George Cannon cu dragoste — în nici un caz

cu dragoste așa cum își închipuia ea că era dragostea. Pentru că experiența pe care o avusese nu se potrivea cu nici o teorie pe care putea s-o formuleze. Dar cu realismul inexorabil al sexului ei, îndepărtă cu ușurință noțiunile și teoriile, și se acomodă cu faptul în sine. Iar faptul era că îl vroia nespus de mult pe George Cannon și, după cum recunoștea acum, îl vroise de cînd îl văzuse prima dată. Recunoașterea aceasta îi produse o plăcere intensă. Se abandonă cu inocență în voia acestei voluptăți de dorințe neștiute. Era neîndoielnic cea mai splendidă și mai primejdioasă experiență pe care o trăise vreodată. Nu raționa, și nici nu ținea să raționeze. Era mai presus de rațiune. Fericită încît aproape că simțea o înțepătură plăcută de durere, tînjea totuși după o fericire și mai chinuitoare. Își dădea seama că fericirea îi va fi un chin pînă cînd George Cannon se va căsători cu ea, pînă cînd ea i se va supune cu totul.

Din cînd în cînd, totuși, un glas lăuntric îi spunea : „Totul e o rătăcire. Nu e decît ceva josnic și rușinos. Ceva de care trebuie să roșești, crede-mă !“ Și roși. Dar și asta făcea parte din plăcere. Și glasul nu era stăruitor. Putea să-l facă să tacă fără prea mare efort, deși se auzea limpede.

— Sărută-mă ! îi ceru George Cannon, cu o lacomă autoritate.

O clipă, pretenția lui o șocă, și tînăra fată din ea fu pe punctul să se revolte. Dar îl sărută — un gest ce combina duioșia supunerii cu gloria triumfului ! Îl privi stăruitor, încrezătoare în sine și în el. Simțea că el știa cum să iubească. Emoția lui o umplu de o superbă mîndrie. Păru să-i mărturisească bărbatului într-un extaz fatal : „Crezi că nu știu ce fac ? Ba da ! Știu !“

Vîrtejul rîului o purta, răscolind-o. Își dădu seama că o va putea duce spre dezastru. Își dădu seama că aruncase o provocare soartei, cu toate primejdiile ei. Dar nu era înspăimîntată în vîltoarea nopții întunecoase a destinului ei. Își îndreptă umerii. Cu toată nevinovăția și ignoranța ei, cu toată impulsivitatea și slăbiciunea ei, avea în spate forța unică și de neprețuit a tinereții. Era tînără, și își puse toată încrederea în viață.

Capitolul III

Din nou Florrie

I

ÎN TIMP CE SE ÎNTORCEAU spre casă pe King's Road, Hilda se opri brusc în fața unei farmacii.

— Am ceva de cumpărat aici, zise ea cu sfială, și apoi adăugă : Te ajung din urmă.

— Și ce ai de cumpărat ? o întrebă el, privind-o în față, cu expresia lui binevoitoare, puțin ironică.

— Mă privește ! și rîse ușor. Nu o să întîrzii decît cîteva minute.

Încerca să înconjoare în mister acțiunea ei, dar singurul motiv era că nu voia să se întoarcă acasă împreună ; și își dădu seama că el ghicise. Într-un fel, însă, găsi plăcere în pretextul cu totul inutil al unei tîrguieli misterioase.

Se simțea foarte stingherită, așa cum stăteau împreună pe trotuarul prăfuit, printre vilegiaturiștii ce se plimbau pe faleză — oameni veseli sau posomorîți, vorbăreți sau tăcuți, dornici cu toții să se bucure de soare și de briza sărată. Îi era teamă, fără rost, că mulți dintre ei își vor da seama că era proaspăt logodită și vor remarca diferența dintre tinerețea ei și maturitatea lui. George Cannon nu se simțea însă cîtuși de puțin stingherit. Juca cu ușurință rolul îndrăgostitului și spunea simplu și convingător tocmai lucrurile pe care ea s-ar fi așteptat să le spună un îndrăgostit. Într-adevăr, discuția lor, așa cum o condusese el între momentul logodnei și sosirea în fața farmaciei, era singurul moment al logodnei ce corespundea imaginii pe care și-o făcuse ea despre asemenea relații. O convingea că era cu adevărat logodită.

— Ei ? murmură el cu drag și totuși amuzat, cînd rămaseră fără glas, nevenindu-le să se despartă. La ce te gîndești ?

Ea răspunse cu o candoare plină de îndrăzneală, învăluindu-l într-o privire blîndă :

— Mă gîndeam doar ce ciudat e să mă logodesc într-o odaie pe care n-am mai văzut-o niciodată în viaţă — aşa dintr-o dată !

O privi fără să înţeleagă, rămînînd o clipă nedumerit, apoi zîmbi amabil.

— E atît de ciudat ! urmă ea, cerşindu-i parcă înţelegerea.

— Da. Nu-i aşa ? consimţi el, cu o politeţe fermecătoare, liniştită.

„Nu înţelege !“ se gîndi Hilda, examinîndu-i trăsăturile feţei. „Nu înţelege cît de minunat este să intru într-o odaie care mi-era absolut necunoscută, şi apoi să mi se întîmple totul deodată. Şi cînd te gîndeşti că nici nu cunoşteam existenţa acelei odăi !“ N-ar fi putut explica în ce fel o afecta acest fapt, dar socotea că era ceva teribil de romantic, care o influenţa profund. Iar George nu vedea în el nici un tîlc ! Era dezamăgită. Fiinţa îi fu străbătută de un tremur, de parcă întregul King's Road se cutremurase o fracţiune de secundă, şi apoi, făcînd pe nepăsătorul, reveni la imobilitatea-i trainică de dinainte.

În farmacie, Hilda ceru primul obiect pe care-i căzură ochii — o periuţă de dinţi. Dar în vreme ce examina felurite forme de periuţe de dinţi, n-o părăsi o clipă imaginea lui George scoţîndu-şi pălăria ca să-şi ia rămas bun, şi putea vedea nu numai arcuirea mîinii lui şi albeaţa manşetei, dar şi nenumăratele semne şi încreţituri infime de pe pielea aspră a feţei, atît de diferită de tenul ei, neted, pur, delicat, mătăsos. Şi îşi amintea că nici cu trei ani în urmă, îl socotise ca făcînd parte dintr-o altă generaţie, cineva infinit mai bătrîn şi mai experimentat decît ea, o fiinţă copilăroasă şi simplă. Gîndul îi provocă o consternare, care în mod straniu îi făcea plăcere.

— Nu, doamnă, spunea farmacistul în halat alb. Periuţele de formatul acesta le vindem în general doamnelor.

Şi Hilda, arborînd aerul serios şi privirea critică a unei autentice femei adulte, se încruntă spre farmacist.

II

Ajunsă în Preston Street, pe cînd se apropia fără chef de casă, văzu o birjă venind din direcţia opusă şi oprindu-se la nr. 59.

„Asta trebuie să fie Florrie !" zise ea aproape cu glas tare.

Întrucît pensiunea avea nevoie de încă o slujnică tînără, puternică şi de nădejde, Hilda venise cu propunerea să fie chemată domnişoara Florence Bagster. Firește că Sarah Gailey se declarase de acord cu angajarea unei slujnice din Turnhill, ea neavînd prea mare încredere în servitoarele din sud, întrucît, după părerea ei, nu există cu adevărat cinste la sud de rîul Trent. Florence Bagster primise să vină cu bucurie, scriindu-i că nici nu dorea altceva decît să fie iar cu fosta-i stăpînă ; nu-i scrisese însă că numele misterios şi magnetic de Brighton o atrăgea mai tare decît numele fostei ei stăpîne. Şi acum, Florrie era aşteptată să sosească.

Dar nu Florrie coborî din birjă, ci o domnişoară înaltă, cu pieptul împlinit, într-un taior în culori vesele, cu mănuşi, umbreluţă de soare şi o pălărie ce-ţi lua ochii. Tînăra domnişoară aşteptă răbdătoare lîngă birjă, cu un zîmbet pe buze, în timp ce birjarul se opintea să dea jos un cufăr ţintuit ; apoi cînd birjarul coborîse şi tîra cufărul după el, tînăra întinse mîna şi apucă de un mîner al cufărului, ca să-l ajute. Gestul era atît de ciudat din partea unei domnişoare, încît Hilda, care se apropiase mai mult, o privi cu atenţie. Şi rămase uluită cînd înţelese că necunoscuta domnişoară nu era pînă la urmă nici o domnişoară, ci binecunoscuta Florrie la înaintata vîrstă de şaisprezece ani.

Bătrînul birjar însă nu se înşelase. El lăsă cufărul ţintuit pe trotuar şi luă banii sfioasei noastre Florrie, fără să-şi ducă mîna la pălărie. Florrie tocmai îşi punea disperată umbrela pe cufăr şi se pregătea să-l ridice singură, cînd domnul Boutwood, un bărbat solid, îmbrăcat într-un costum negru, ieşi curtenitor din casă şi se grăbi să-i vină în ajutor. Împotrivirea sărmanei Sarah

Gailey nu fusese îndeajuns de stăruitoare pentru a-l ține pe jovialul domn Boutwood departe de pensiune. La puțin timp după Crăciun, soția lui murise pe neașteptate, iar domnul Boutwood, cu o grămadă de bani și de timp liber, se pomenise singur. Singur și amărît, căutase să dea de vechea sa cunoștință, George Cannon, și ca urmare trecutul fusese dat uitării și un nou chiriaș sporise prosperitatea pensiunii de la nr. 59. Sarah Gailey nu putuse face nimic. De fapt, vărsase cîteva lacrimi pentru moartea unui dușman și întristarea celuilalt. Și-apoi, rareori mai avea ea acum de-a face cu chiriașii.

Împrejurările oarecum neobișnuite ale sosirii lui Florrie risipiră stinghereala Hildei, și ea intră destul de liniștită în casă, în urma cufărului. Acolo, în holul îngust, dădu peste domnul Boutwood, încă cochetînd cu Florrie și cu cufărul ! Spectacolul șocant al unui chiriaș ajutînd o slujnică să-și ducă bagajul fusese posibil doar datorită unei serii de incidente : ușa din față fusese lăsată deschisă din cauza vremii, așa că domnul Boutwood putuse s-o vadă pe fată, iar ea nu fusese obligată să-și anunțe sosirea sunînd clopoțelul, astfel că nici celelalte slujnice nu observaseră : iar dintre cei trei în seama cărora se afla conducerea pensiunii, una zăcea la subsol, și ceilalți doi ieșiseră să se logodească ! În mod obișnuit, cea mai mică ciudățenie petrecută în hol ar fi atras imediat atenția unuia dintre cei investiți cu autoritate.

Domnul Boutwood nu o observă imediat pe Hilda, care se simți șocată de purtarea lui față de Florrie din două puncte de vedere : în primul rînd ca stăpînă a casei, dar aproape tot atît de mult și ca tînără femeie ținînd la mîndria sexului ei. Neîndoielnic, Florrie arăta nespus de drăguță, așa cum stătea, cu bărbia ridicată drăgălaș în sus, și cu tenul chiar mai gingaș ca al Hildei. Avea o privire candidă, plină de blîndețe, un surîs seducător care îi lumina într-o clipă chipul și grația unui trup tînăr. Taiorul ei, deși vulgar și prost croit, era de efect de la distanță, cîștigînd în valoare datorită arcuirii trupului și mișcărilor unduioase. Într-adevăr, era o floare uimitoare, răsărită din grămada de gunoi care era Calder Street.

Corvoada domestică nu o desfigurase și nu o dezumanizase încă — e adevărat că mîinile îi erau ascunse de mănuși, iar picioarele acoperite de o fustă largă. Atitudinea de acum a domnului Boutwood arăta extrem de limpede că farmecele tinerești ale lui Florrie produseseră asupră-i efectul binecunoscut. Ar fi fost în stare să comită pentru ea cele mai mari nebunii, tăgăduind că era doar o roabă, văzînd în ea o făptură minunată.

Toate astea o revoltară pe Hilda. O revoltară pentru că domnul Boutwood era văduv, cu alte cuvinte nu avea dreptul la fericire, și că ar fi trebuit practic să trăiască veșnic cernit și în singurătate. Ea nu voia să țină seama de instinctele lui omenești, de nevoia lui de a avea pe cineva aproape, nesfîrșitele ore cînd nu avea ce face. L-ar fi condamnat definitiv, chiar și numai pentru că era văduv. Dar și mai mult o revolta în atitudinea lui faptul că era gras și cam vulgar. Socotea obezitatea lui un păcat. Nu conta că fusese un martir al trîndăviei și al bogăției, combinație care îl îmbătrînise prematur. Domnul Boutwood era în realitate mai tînăr decît George Cannon, iar Florence Bagster arăta cam de aceeași vîrstă cu Hilda. Totuși, alăturarea dintre tînăra, zvelta și feciorelnica Florrie și grasul, uzatul domn Boutwood pur și simplu o ofensa.

Cel care descoperi primul că Hilda se afla în pragul ușii a fost chiar domnul Boutwood. Se fîstîci imediat, luînd o înfățișare prostească. Fapt pentru care Hilda mai adăugă și dispreț la dezgustul ei. Florrie, însă, își păstră cumpătul, și apucă cu un zîmbet sfidător mîna întinsă grațios de fosta ei stăpînă. Printr-un obicei universal, un servitor mai păstrează încă pentru cîteva minute privilegiile omenești, atunci cînd intră într-o nouă slujbă. Domnul Boutwood dispăru.

— Louisa o să te ajute să duci sus cufărul, zise Hilda, după ce o întrebă pe Florrie cum îi plăcuse minunata călătorie făcută singură, și cum o mai ducea cu sănătatea mătușa lui Florrie și familia ei. — Louisa ! strigă ea, uitîndu-se pe scări în sus, și apoi în jos spre subsol.

III

Urcă și ea scările, pe urma cufărului și, după ce Louisa coborî, îi arătă lui Florrie cămăruța în care avea să stea. În încăperea minusculă se aflau două paturi de campanie, un lighean pe un scaun — și cam atît. Prin ferestruica pătrată tăiată în tavanul scund se cernea o lumină crepusculară în orele din miezul zilei. Florence părea încîntată de odăiță ; ar fi putut să doarmă și sub scară.

— Pune-ți șorțul de după-amiază, și apoi coboară s-o vezi pe domnișoara Gailey, zise Hilda, și închise ușa, lăsînd-o pe Florrie în noul ei cămin.

Cînd s-o pornească pe scări, dădu cu ochii de George Cannon, stînd pe palierul de la jumătatea scării, sub luminator ! Nu știa cum ajunsese acolo, nici dacă intrase în casă înaintea sau în urma ei.

„Mă bucur că nu e gras !“ gîndi. Și era ca și cum și-ar fi spus : „Dacă ar fi gras, totul ar fi altfel“. Trăsăturile nu i se destinseră pe cînd cobora cele cinci trepte pînă la palierul unde o aștepta George Cannon, zîmbind ușor. Se gîndi : „În casă trebuie să ne purtăm foarte demni și cu mare prudență. Nu trebuie să dăm prilej nici pentru cea mai mică...“. Dar pe cînd era încă pe ultima treaptă, el o apucă ferm cu amîndouă mîinile de cap și trăgînd-o spre el, o sărută pe gură ; iar ea observă iarăși, printre gene, cele mai mici amănunte de pe chipul lui. Se lăsă în voia lui. Toate gîndurile de prudență se topiră, ca prin farmec, într-o tandrețe și într-un abandon de care îi era rușine, dar pentru care ar fi făcut fără să clipească orice sacrificiu. În clipa următoare, îmbrățișarea se sfîrși. George Cannon, pe lîngă că nu se făcea vinovat de obezitate, nu avea nici defectul de neiertat al stîngăciei. Era îndrăzneț, dar nu nesăbuit, și nu-l vedeai niciodată fîstîcindu-se. E adevărat, văzuse teamă pe fața lui în timp ce-i făcea declarația, dar clipa aceea fusese unică, și teama lui o măgulise nespus. Acum, pe palierul scării, era topită de fericire. Se simțea desfrînată ; se sirnțea chiar vulgară. Dar nu-i păsa. Se gîndi, speriată parcă : „Asta-i dragostea. Asta trebuie să fie dragostea. Probabil că eram

îndrăgostită de el fără să știu. Cît despre faptul că o fată ar trebui să știe întotdeauna cînd un bărbat e îndrăgostit de ea, să prevadă propunerea de căsătorie și alte lucruri de felul ăsta..." Disprețul ei pentru asemenea lucruri nu putea fi exprimat prin cuvinte.

— Tocmai a sosit Florrie, șopti ea, și printr-o mișcare a capului arătă că Florrie era în odăiță.

Coborîră amîndoi în salonul de la etajul întîi. Era pustiu, toți locatarii pensiunilor fiind încă pe malul mării. Hilda rămase lîngă ușă, pe care o lăsă deschisă, și îi povesti pe un ton foarte firesc, amănunte despre Florrie. Nu se spuse un cuvînt despre dragostea lor, sau despre noua situație creată, ori despre marea afacere cu hotelul Chichester. Subiectul era Florrie, și rămase așa, în ciuda eforturilor de a-l înlocui.

Apoi se auziră scările scîrțiind : Florrie cobora. Cît ai clipi din ochi, era gata de muncă. Cobora cu sfiiciune, neîndrăznind să se uite nici în dreapta nici în stînga, cu atenția concentrată asupra treptelor. Păși pe palierul din fața salonului și Hilda crăpă mai mult ușa și o zări din spate ; George Cannon, din mijlocul odăii, o văzu și el. O privire dispărînd, în căutarea subsolului și a teribilei Sarah Gailey. Hilda era mișcată de imaginea acestei copile deghizate în femeie voinică, ce fusese îndepărtată de lîngă familie și prieteni, și de locurile cunoscute, și dusă sau atrasă în exil la Brighton, unde nu va vedea marea decît o dată pe săptămînă, în afară de priveliștea îndepărtată de la fereastră, și unde va trebui să trudească între paisprezece și șaisprezece ore pe zi ca să-și cîștige traiul, iar noaptea să doarmă într-un cotlon. Drăgălășenia, îndrăzneala și naiva mulțumire a acestei copile ce-și înfăptuia astfel o ambiție o mișcau profund.

— E o rușine, nu-i așa ? zise ea.

— Ce anume ?

— S-o aducem aici, atît de departe ! Nu cunoaște pe nimeni în Brighton. O să-i fie grozav de dor de acasă...

— Dar tu ? o întrerupse George Cannon, politicos. Nu te cunoaște pe tine ? și zîmbi cu toată amabilitatea.

— Da, dar...

Hilda nu-şi sfîrşi fraza. Era zadarnic. George Cannon nu înţelesese. Nu simţea la fel ca ea, şi emoţia ei nu i se transmitea. O presimţire cumplită o năpădi, şi avu aproape o senzaţie fizică de gol în stomac. Dar îi trecu, iute ca o halucinaţie. Fusese o presimţire ca aceea pe care o are aproape orice fiinţă normală, cu puţin timp înainte sau după căsătorie ! Dar nu o luă în seamă. Era logodită — şi acesta era lucrul cel mai important ! Era logodită, şi hotărîtă din toată inima să-şi ducă marea aventură pînă la capăt. Existau nenumărate riscuri, dar tocmai asta o silea să le accepte.

IV

În seara aceea, durerile la încheieturile mîinilor o chinuiau cumplit pe Sarah Gailey. Nu era nimic de făcut. Venise doctorul, şi nici o indicaţie din tratamentul prescris nu fusese lăsată deoparte. Cu ajutorul Hildei, ceea ce era un lucru neobişnuit, izbutise să se dezbrace şi să se vîre în pat, şi acum şedea rezemată în perne, la care se mai adăugase una de pe patul Hildei, oblojindu-şi încheieturile ; în vremea asta, Hilda îi turna cîteva picături de somnifer într-un pahar cu apă. În afară de durerile acestea reumatice, sănătatea ei era destul de bună. Putea să mănînce, să stea de vorbă, să se plimbe, şi mintea îi era limpede. Hilda îi ţinu paharul ca să bea, căci i se recomandase să-şi ţină cît mai mult mîinile în repaus.

— Aşa ! zise Hilda, ca şi cum ar fi vorbit cu un copil ce se văicărea. Sînt sigură că acum o să poţi dormi !

— Nu cred că o să pot, scînci bolnava.

— Ba da, o să poţi ! stărui Hilda cu fermitate, deşi nici ea nu prea era sigură. Lasă-mă să-ţi iau perna asta adăugată şi atunci o să te poţi întinde cum trebuie.

Iar în gînd îşi reproşa : „Ce păcat că sărmana de tine nu poţi suporta durerea fără să te vaiţi atîta !“ Căci nu numai Sarah era enervată şi obosită de suferinţa ei.

— Unde-i George ? întrebă bolnava după ce se întinse.

— În salonaş. De ce ?

— Oh, nimic !

— Voiam să te întreb, vorbi Hilda, cuprinsă brusc de un impuls, pricinuit de tonul martirizat şi acuzator în acelaşi timp al sărmanei Sarah, voiam să te întreb cine-i cel care a răspîndit bîrfeli despre mine şi despre George ?

— Bîrfeli ?

Sarah Gailey păru să protesteze, şocată de cuvînt.

— Pentru că, dacă vrei să ştii, urmă Hilda, ne-am logodit ! — Se gîndi, cuprinsă de remuşcări : „Asta n-o s-o ajute deloc să adoarmă !" Şi apoi adăugă, cu un accent nou, afectuos, aşteptîndu-se la o izbucnire de vreun fel din partea ei : — Firește, e un secret, draga mea. N-am mai spus nimănui în afară de tine.

După o clipă de tăcere, Sarah vorbi pe un ton degajat, ţinînd ochii închişi :

— Ar fi chiar mai bine să nu spui nimănui. Şi cu cît va fi mai scurtă logodna, cu atît mai bine ! Să nu afle nimeni din casă pînă nu veţi fi căsătoriţi. — Oftă, îşi potrivi mai bine obrazul pe pernă, mişcîndu-şi cîteva secunde, agitată, încheieturile bandajate. — Dacă stingi gazul, încheie apoi, foarte obosită, cred că o să adorm. Numai de-ar înceta să mai zdrăngăne la pian acolo sus !

Nu arătase nici un semn de surpriză la auzul unei veşti atît de uluitoare, şi nici un fel de interes sentimental. Adevărul e că încheieturile mîinilor erau pentru Sarah Gailey infinit mai importante decît orice fel de proiect de căsătorie. Durerea atît de răscolitoare, care nu o slăbea o clipă o îndepărtase de întîmplările acestei lumi, făcînd-o să uite că trăia printre oameni.

Hilda rămase uimită. Dar se simţea uşurată. Acum, pentru prima dată, avea şi ea senzaţia cu adevărat că era logodită. Şi i se părea că era logodită de multă vreme, şi că logodna este de fapt un lucru foarte obişnuit. Se simţea uşurată ; şi totuşi, era şi profund întristată. Micşoră flacăra gazului şi, prin întuneric, privi cîteva clipe silueta vagă, ghemuită şi învelită, care gemea încetişor în pat ; părul cărunt, răvăşit pe pernă, i se păru dureros de patetic.

— Noapte bună, zise ea încet.

— Noapte bună, îi răspunse Sarah cu glasul slab. plîngăreț.

Ieși, lăsînd ușa puțin întredeschisă.

V

În salonașul alăturat, George Cannon era așezat lîngă masă. Cînd Hilda îl văzu și ochii li se întîlniră, se simți reconfortată ; un val de duioșie păru s-o cuprindă. Își dădu seama că acest bărbat era al ei, și gîndul era minunat de liniștitor. Sunetul pianului cobora delicat din salon, auzindu-se ca de la mare depărtare. Din bucătărie răzbătea zornăitul înăbușit al vaselor și uneori cîte un glas aspru, răstit ; era ceasul cînd disciplina slăbea puțin în bucătărie ; terminînd cu spălatul vaselor și stînd la taifas și la glume, Florrie își reîncepea cariera într-un stil mai mare. Hilda închise cu grijă ușa. Stînd cu ușa închisă, singură cu George Cannon, emoția îi spori și mai mult.

— Cred că acum va adormi, șopti ea, rămînînd lîngă ușă.

— I-ai spus ?

Hilda încuviință.

— Și ce-a zis ?

Sprîncenele Hildei se înălțară.

— Oh !... A zis că am face bine să păstrăm secretul și ca logodna să dureze cît mai puțin.

După care, se înroși toată.

— Știi ceva, zise George. Hai să ieșim, vrei ?

— Dar... ce-o să spună lumea ?

— Ce naiba contează ce-o să spună ? Vreau să ieși cu mine.

Vorbele astea șoptite și zîmbetul lui sfidător o încîntară.

— Putem ieși pe scara din spate, urmă el. Sînt doi chiriași în hol, dar ușa din față e închisă. Hai, du-te și ia-ți pălăria.

Hilda ieși din odaie cu un zîmbet supus. Deschizînd foarte încet ușa odăii în care Sarah dormea acum, căută

cu mîna pe cîrligele din dosul ei, după pălărie. „Nu-i nimic dacă nu-mi iau mănușile — e întuneric afară", gîndi ea. „Și-apoi, să n-o deranjez." Și înainte de a trage ușa după ea, aruncă iarăși o privire spre pat. Nici un zgomot și nici o mișcare. Probabil că Sarah Gailey dormea. Vederea formei nelămurite din pat și flăcăruia albastră a gazului din colț trezi în Hilda o tristețe intensă, și totuși plăcută.

— Ce-i, ce s-a întîmplat ? o întrebă George Cannon după ce se întoarse în salonaș.

Știa că avea ochii umezi de lacrimi. Își ridică amîndouă mîinile, potrivindu-și pălăria. Gestul acesta de a-și aranja pălăria în fața lui George îi produse o nouă plăcere. Îi zîmbi.

— Nimic ! zise, într-o șoaptă tainică. Cred că a adormit. Îmi pare grozav de bine. Știi cît de tare suferă.

Privirea lui arăta că nu înțelegea ; dar ei nu-i păsa. Gîndul că va ieși cu el o absorbea acum cu totul.

El aștepta cu mîna pe robinetul de gaz, pînă cînd ea fu gata, și apoi micșoră flacăra.

— Stai puțin, șopti ea din ușă și, cu un gest, îl chemă înapoi în odaie de pe coridorul pavat cu dale care ducea la scara din spate.

Pe birou se afla paharul cu lapte pe care el îl bea în fiecare seară, iar vara îl dădea pe gît rece. În odaia aproape întunecoasă, Hilda i-l oferi ca o slujnicuță amorezată. Era limpede că George Cannon uitase de lapte. Și faptul că el uitase și că ea își amintise îi spori și mai mult fericirea stranie, tristă, extatică.

— Bea și tu puțin, șopti el, oprindu-se din băut.

Ea termină paharul, înfiorată. Plecară, urcînd treptele de pe scara din spate, cu precauțiile cuvenite, furișîndu-se ca niște hoți în stradă. Hilda zări o clipă ferestrele larg deschise ale salonului și sufrageriei, și de după obloanele lăsate pe sub care se strecura lumina răzbăteau plutind, vag melancolice, frînturi de cîntec și de conversație. Se gîndi la Sarah Gailey, culcată și adormită în subsol. Și simți laptele umed pe buze. „Sînt oare fericită, sau nefericită ?" se întrebă, și nu găsi răspuns. Știa doar că era vie — palpitant, dureros de vie.

La colțul dintre Preston Street și King's Road aștepta un landou.

— Ăsta-i al nostru, zise George, pe un ton nepăsător.

— Al nostru ?

Ce minunată idee masculină ! Și cum îi mai dovedea că și el fusese prins în această aventură ! Îl admira umilă, ca o fată, ca o fetiță. Cu politețea cea mai desăvîrșită, o ajută să se suie în trăsură.

— Mînă spre Shoreham, porunci el birjarului, așezîndu-se lîngă ea.

Da ! Era un bărbat matur. Și om de lume. Avea multă experiență. Știa cum să iubească. Faptul că o asemenea ființă era a ei, că fără nici un efort cucerise o asemenea ființă, o măgulea peste măsură. Radia de încîntare, simțindu-se nespus de mîndră. Se lăsă pe spate în trăsură, cu o mișcare nepăsătoare, afectînd un calm absolut. Găsea tărie în fecioria ei. Nici George Cannon n-ar fi bănuit că numai printr-un miracol de stăpînire de sine nu-i căuta mîna pe sub pătura subțire ce le acoperea genunchii ! În momentele acelea îl intimida pe George Cannon, și în același timp inima îi era copleșită de rușine, din cauza violenței tainice a simțămintelor ei. Se gîndi : „Asta trebuie să fie dragostea !" Și totuși, conștiința ei o acuza în tăcere de falsitate. Dar nu-i păsa, și nu voia să se gîndească. Se gîndi că probabil din capriciu, din perversitate, refuza să se gîndească ; dar în realitate, era complet neputincioasă.

În noaptea liniștită și fierbinte, landoul înainta domol, între murmurul mării nevăzute și fațadele iluminate din Hove. Din cînd în cînd, alte trăsuri, cu alte perechi, se apropiau, se zăreau o clipă, dispăreau.

— Va să zică ea crede că logodna ar trebui să fie scurtă, zise George Cannon.

— Da.

— Și eu cred la fel ! rosti el răspicat.

Hilda ar fi vrut să-l întrebe : „Cît de scurtă ? Dar nu putea. Nu se putea hotărî să-i pună întrebarea. Era prea mîndră. Printr-o logodnă scurtă, înțelegea el oare șase luni, trei luni, o lună ? Putea ea oare îndrăzni să-și închipuie că el se gîndea la... o lună ? Era un gînd îngropat

în cea mai adîncă taină a sufletului ei, un gînd pentru care și-ar fi dat și viața ca să nu-l exprime ; dar gîndul exista.

— Cred că aș prefera să mă întorc, șoptea cu sfiiciune, înainte ca trăsura să fi trecut de Hove.

Nu era o rugăminte care să poată fi ignorată. Trăsura se întoarse, și Hilda se simți ușurată. Senzația că era tulburător de vie fusese prea intensă ca s-o mai poată suporta și acum se simțea ceva mai liniștită. Știa că destinul îi era irevocabil, că nimic nu o mai putea împiedica de a fi a lui George Cannon. Nu o interesa prea mult dacă destinul era rău sau bun. Dar dorea să se repeadă înainte în brațele soartei, să-și cunoască soarta. Nu visa decît la unirea lor prin căsătorie.

CARTEA V

Eliberarea

Capitolul I

Louisa își pierde cumpătul

I

DUPĂ O LUNGĂ călătorie cu trenul, Hilda se spăla pe față, pe brațe și pe gît în marele lavoar dublu din marele dormitor dublu de la etajul doi din Preston Street nr. 59. În dosul lavoarului se afla o ușă nefolosită, care dădea într-o odăiță ocupată de cea mai tînără dintre surorile Watchett. George Cannon se apropie tiptil în spatele ei, dar Hilda se prefăcu că nu-l aude. El își puse mîinile ușor pe brațele ei ude. Zîmbind cu indulgență binevoitoare, ca pentru sine, ea se prefăcea mai departe că nu-l ia în seamă, continuînd să se spele.

Întoarcerea din luna de miere, de care se temuse, se desfășurase simplu și firesc. Ea se temuse de această întoarcere, pentru că abia la întoarcere căsătoria urma să fie anunțată oficial și făcută publică. Evident, fusese cu neputință, în timpul sezonului încărcat de vară, să se anunțe logodna patronului cu o tînără care locuia sub același acoperiș cu el. Urmările unei asemenea nechibzuințe ar fi fost jenante din mai multe puncte de vedere. De aceea, nu fusese spusă nici o vorbă. Nici nu făcuseră planuri precise pentru căsătorie, pînă cînd într-o seară George spuse că i-ar place să se căsătorească la Chichester. Chichester fiind numele noului său hotel. Această dovadă de sentimentalism o uimise și în același timp o mișcase pe Hilda. Totuși, au trebuit să renunțe la Chichester, datorită dificultăților de domiciliu. Subiectul fiind pus astfel în discuție, George îl continuase și într-o zi, pe un ton degajat, declară că luase o odaie în Lewes și intenționa să doarmă acolo în fiecare noapte, pe toată perioada impusă de lege. După mai puțin de trei săptămîni, Hilda plecase nestingherită de la nr. 59, versiunea oficială fiind că urma să petreacă o vacanță la niște prieteni, după obo-

seala din august și de la începutul lui septembrie. Se dădu jos din tren la Lewes și acolo, în prezența unor străini, se căsători cu George Cannon, care plecase din Brighton cu două zile mai devreme și se presupunea că se dusese la Londra cu treburi. Nici chiar Sarah Gailey, deși starea sănătății ei se mai îmbunătățise, nu lua parte la cununie. Sarah, singura deținătoare a tainei lor, fusese nevoită să rămînă ca să aibă grijă de pensiune.

Stranie căsătorie ! Nici un singur dar de nuntă, în afară de cele schimbate între ei doi ! Și nici una din problemele ridicate de această căsătorie nu fusese rezolvată, sau măcar abordată. Ce se va întîmpla cu Sarah Gailey, de exemplu ! O să locuiască mai departe cu ei ? Era de neconceput, și totuși contrariul era și el de neconceput. Sarah nu spusese nimic, și nici ei nu i se spusese nimic. Lucrurile aveau să se aranjeze de la sine. Nu se hotărîse nici măcar care odaie urma să fie ocupată de domnul și doamna Cannon, ca soț și soție. Era aproape sigur că, în perioada calmă dintre sezonul de vară popular și sezonul de toamnă al lumii distinse, vor exista mai multe odăi libere. Hilda, ca și George, nu dorea să-și bată capul cu o mulțime de amănunte plicticoase, fie ele importante sau nu. Atitudinea fiecăruia dintre ei era : „Să mă văd căsătorit mai întîi, și apoi mă voi ocupa de toate astea."

Și astfel, întoarcerea fusese plină de spaime pentru Hilda. Tot drumul din Irlanda pînă la Brighton își spunea : „Va trebui să urc treptele, să intru în casă și să aud cum mi se spune doamna Cannon ! Și apoi, mai e și Sarah... !" Dar intrarea în casă nu fusese deloc cumplită. Pretutindeni abilitatea lui George se dovedea admirabilă, extraordinar de liniștitoare și de reconfortantă, dar nicăieri nu atît de mult ca în vestibulul de la nr. 59. Tonul cu care îi spusese Louisei : „Ia valiza doamnei Cannon, Louisa", sunase firesc, minunat de firesc. Louisa pălise fără doar și poate, căci în ciudățenia ei, Sarah, care păstrase în Brighton cea mai profundă mentalitate din cele Cinci Orașe, găsise de cuviință să nu le spună nimic slujnicelor. Dar veterana experimentată care era Louisa își revenise într-o clipă, și răspunsese : „Da, domnule", cu o simplitate care o făcea egala lui George Cannon... Partea

cea mai grea trecuse pentru Hilda. Şi clipele următoare fură uşurate de o veste importantă care, silind-o pe Sarah Gailey să le-o comunice de îndată, monopoliză atenţia, risipind astfel complet jena miresei.

Florence Bagster, după ce se purtase obraznic cu stăpîna ei, părăsise slujba fără preaviz. Domnul Boutwood plecase de asemenea, şi legătura dintre cele două plecări era cît se poate de vizibilă, nu numai pentru Sarah, dar şi pentru cele trei surori Watchett, sosite de curînd. Florence, care nu ştia decît să vorbească în şoaptă, ţipase la stăpîna ei. Micuţa, ruşinoasa, modesta Florrie, care pînă mai ieri fusese o copilă în cele Cinci Oraşe, se făcuse de rîs cu un văduv gras, neîndoielnic destul de bătrîn să-i fie tată. Iar văduvul, socotit prieten în această casă, avusese atît de puţin respect pentru părerile lor încît nu pregetase să se etaleze cu Florrie în oraş. Se aflase că trăiau împreună, şi că el stătea ca o pavăză între Florrie şi restul lumii.

II

— Cred că cel mai bun lucru ar fi să-i scriu imediat maică-si — sau poate mătuşii ei ; mătuşă-sa are mai multă judecată, zise Hilda, pe cînd lăsa jos buretele şi bîjbîia după un prosop — nu vedea aproape nimic, cu apa care-i intrase în ochi.

Făcuse astfel cîţiva paşi, şi scăpase din mîinile lui.

— Ce spui ? îl întrebă, căci nu auzise decît un murmur vag prin prosop.

— Spun că poţi să-i scrii dacă vrei.

George vorbise cu un zîmbet indiferent.

Stînd în faţa ei, îşi puse mîinile pe umerii umezi. Hilda se uită la el pe deasupra prosopului, aplecîndu-şi capul şi renunţînd să se mai şteargă. Nasul ei era cam la o palmă de al lui. Văzu, cum văzuse de sute de ori, fiecare amănunt al feţei lui mari, de bărbat chipeş, dar puţin cam trecut, fiecare fir de păr din mustaţa lui impresionantă, şi toate nuanţele ce se topeau în ochii lui întunecaţi. George avea un farmec vulgar şi rudimentar, dar era un

bărbat abil, şi tocmai aerul lui uzat, uşor depravat, o stîrnea. Îi plăcea să se simtă tînără, de fapt o copilă în faţa lui ; îi plăcea să simtă că în faţa lui, singurul dintre toţi bărbaţii, modestia ei nu slujea la nimic. Începea să înţeleagă şi puterea ei asupra lui, şi cît de mare era ; da, era o putere miraculoasă şi misterioasă, pe care ea nu o revendica, iar el nu o recunoştea niciodată, decît prin priviri şi gesturi. Puterea ei consta în faptul că nu se putea lipsi de ea. Nu era sclavul ei — mai curînd ea ar fi putut fi socotită roaba lui — dar era sclavul nevoii sale de Hilda. O iubea. Ea vedea la el ce înseamnă iubirea ; o văzuse din ce în ce mai limpede din ziua logodnei lor. Era şi mîndră, dar şi ruşinată de puterea ei. Iar el nu avea o asemenea putere asupra ei. Ştia că ţine la el, şi poate din ce în ce mai mult ; dar dominaţia lui asupra simţurilor ei se apropia de sfîrşit. Trecuse de atîtea ori printr-un extaz chinuitor, zdrobitor, de fericire ; cunoscuse ceasuri de neuitat, ceasuri care, ştia bine, nu vor reveni niciodată. Şi rămăsese sătulă şi neîndestulată. Astfel că, în virtutea unei dezamăgiri ce nu devenise încă amară, ajunsese să i se considere superioară, mai puţin naivă decît el, chiar mai matură, în fond. Şi cînd vorbea cu el, avea uneori o înfăţişare gravă, de înţelepciune precoce, ca şi cum ar fi vrut să-i arate că avea acces la surse de cunoaştere care lui îi erau definitiv închise.

— Dar nu crezi că ar *trebui* să-i scriem ? se încruntă ea.

— Firește, dacă vrei ! Dar n-o să servească la nimic. Doar nu crezi că mătuşa ei va veni pînă aici, nu ? Şi chiar dacă ar veni... Asta e, şi nu văd ce-ai putea face !

— Lasă-mă, te rog, să mă şterg pe umeri, îi ceru ea.

Ascultător, luă mîinile de pe umerii ei şi, cum erau umede, le şterse pe colţul liber al prosopului.

— Ei, şi-acum, zise el, cred că trebuie să plec.

— O să te duci să-l vezi pe domnul Boutwood ?

— S-ar putea... Ştiu unde să-l găsesc, oricum.

Hilda avu o clipă imaginea vieţii separate a soţului ei în oraş — locuri şi obiceiuri ale bărbaţilor, despre care ea nu ştia şi nu va şti niciodată nimic. Şi o cuprinse invidia pentru viaţa liberă a bărbaţilor.

— Te duci să-l vezi acum ?

— Păi, da, şi George zîmbi ştrengăreşte.

— Ce-ai să-i spui ?

— Ce pot să-i spun ? Nu-i treaba mea, vezi tu, în afară de faptul că am pierdut o slujnică destul de bună. Dar cred că de vină e Sarah. Nu mai ştie cum să se poarte cu slujnicele.

— N-o să mai stau de vorbă niciodată cu domnul Boutwood ! exclamă Hilda pe un ton destul de pătimaş.

— Oh, dar...

— Purtarea lui e pur şi simplu scandaloasă. E ceva de-a dreptul mîrşav. Un om ca el !

George îşi ţuguie buzele, dispreţuitor.

— Poţi fi încredinţată că ea a vrut-o, zise el.

— Poftim ?

— Ea a vrut-o, repetă el cu convingere, uitîndu-se stăruitor la ea.

Roşeaţa îi năvăli uşor pe obraji şi pe gît, şi îşi plecă privirea. În pieptul ei mîndria şi ruşinea se amestecau iarăşi.

— Ţine-ţi firea, fetiţo, căută George s-o liniştească, şi apoi o sărută.

Îşi luă după aceea pălăria şi bastonul, de pe cuvertura imensă de culoare albă, unde zăceau împreună cu multe alte lucruri, şi o porni cu pas semeţ spre uşă.

— Nu înţelegi, îi aruncă ea cu o delicioasă privire de reproş, în timp ce George deschidea uşa.

În sinea ei se mustra pentru cochetăria amăgitoare a acestei priviri.

— Crezi ? replică el nepăsător.

Era încredinţat că nimic nu scăpa inteligenţei sale. Iar Hilda, şocată de grosolănia şi obtuzitatea vădite ale atitudinii lui, acum ca şi cu alte prilejuri, rămînea mîhnită de această siguranţă de sine ; era ceva de rău augur.

III

Hilda era acum singură cu imaginea ei din oglindă, şi imaginea era exact aceeaşi pe care-o văzuse dintotdeauna ; nu putea deslusi în ea nici o schimbare. Îi plăcea

să rămînă singură, la ea acasă, în această odaie în care înainte intrase doar ca să vadă dacă totul era pus la punct şi pe care nu se aşteptase s-o ocupe. Savura intimitatea camerei — articolele de toaletă de pe lavoar ; periile superbe de baga, cumpărate de George în Dublin, pe măsuţa de toaletă ; valizele deschise, hainele lui George pe un scaun ; şi tot felul de fleacuri ce-i aparţineau, pe pat. Văzu prin oglindă, în dosul imaginii ei, imaginea uşii închise ; şi apoi se răsuci să se uite la uşa reală, ca să se încredinţeze că era închisă. Ce copilărie ! Şi totuşi... ! George închisese uşa. Îşi amintea de pocnetul uşii cînd fusese închisă. Zgomotul acela, în mintea ei, părea să răsune ca dangătul profund al clopotului soartei. Putea să audă şi acest dangăt : puternic, precis. Şi deodată, îşi dădu seama, cu spaimă, că destinul îi era acum statornicit. Ajunsese la capătul aventurii, la capătul visurilor ei nedesluşite. Căci visase mereu, nelămurit, o libertate mai mare, preocupări ample, activităţi fără seamăn — aşa cum nici o altă femeie din cîte cunoştea ea nu visase vreodată. Asemuise mereu viaţa bărbaţilor cu cea a femeilor, şi înţelesese indignată cît de puţine şanse li se ofereau femeilor. Întrezărise, cîndva, imagini din lumea bărbaţilor ; devenise singura femeie stenograf din cele Cinci Oraşe, şi una dintre primele din Anglia — ce gînd ameţitor ! Dar aceste imagini fuseseră zadarnice şi chinuitoare. Intrase cîndva în lumea bărbaţilor, dar nu-i aparţinuse, de parcă ar fi fost închisă într-un glob de sticlă pe care nici ea şi nici bărbaţii nu-l puteau sparge. Avusese bani, libertate şi ambiţie, dar din ignoranţă, poate, sau din lipsă de imaginaţie, sau poate de prilejuri, nu fusese în stare să le folosească. N-a ştiut niciodată ce vrea. Viziunea nu-i apăruse niciodată limpede. Se gîndea : „Mă întreb dacă fiica mea, presupunînd că voi avea una, ar fi tot atît de diferită de mine pe cît sînt eu de mama ?“

Îşi putea aminti cu multă claritate de clipa cînd se gîndise pentru prima dată la căsătorie. Era în tramvaiul cu aburi, după ce-l văzuse pe Edwin Clayhanger în uşa prăvăliei lor. Şi îşi putea aminti de senzaţia de uşurare ce-i adusese gîndul la o unire cu un bărbat mai puternic

și mai experimentat decît ea. Ușurarea cuprindea și oarecare stinghereală tainică, de parcă ar fi dat dovadă de lașitate, de parcă s-ar fi ferit de greutățile vieții și de chemarea semeției ei instinctive. Atunci, în tramvai intuise că va sosi o vreme cînd va aparține cu adevărat, întru totul, unui bărbat, supunîndu-i-se fără rezerve — o vreme cînd va fi și ea femeie. Și lucrul acesta se întîmplase ! Mai ieri fusese doar o copilă ce intrase în biroul lui George Cannon cu o îndrăzneală plină de sfială să-i ceară o consultație. Mai ieri George Cannon fusese un bărbat străin, extraordinar, infinit mai bătrîn și mai deștept decît ea. Și acum erau soț și soție ! Acum era a lui ! Îl cunoștea temeinic, și nu-i mai părea deloc extraordinar, în ciuda forței sale. Căci ea avea o tainică putere asupra lui. Se socotea chiar superioară lui în anumite privințe. El i se dezvăluise ; simțea însă că a nu i se dezvăluise, și că deși i se dăruise din toată inima, nu-i dăduse totul — pentru că el rămînea orb la ceea ce îi oferea. Nu putea să-l respecte întru totul. Dar era a lui. Nu era nimic fără el. Era soția lui.

Și cu toate că viața lui decurgea în mare la fel ca înainte, a ei fusese deviată, îngustată — fundamental schimbată. Niciodată nu va mai putea fi acceptată pe viitor în lumea bărbaților !

IV

Își trase pe ea o blùză nouă, cumpărată la Londra a doua zi după căsătorie. Roșind, încercase bluza aceea într-un mare magazin din Oxford Street ; atunci spusese ea pentru prima dată „soțul meu" în public. Cît fusese ziua de lungă, se simțise atît de sfîrșită, de stingherită, de mică și neajutorată și vinovată, încît pur și simplu nu știa ce făcea ; se mișca parcă într-o lume de fantasme. Dar un lucru de care-și dăduse seama era că ar trebui să acorde mai multă atenție îmbrăcăminții. Vechiul ei dispreț pentru podoabe dispăru în aureola noii situații. Și acum, în timp ce își potrivea eleganta bluză pe umeri și o încheia, apoi își aranja părul, pe urmă lua fusta și o ridica deasupra capului, avea un aer sever, preocupat,

ca și cum și-ar fi spus : „Ceea ce fac acum este foarte important. Nu trebuie să mă grăbesc. E absolut necesar să arăt bine, așa că nici un amănunt al înfățișării mele nu trebuie să distoneze". Se și vedea stînd în fața lui George cînd el se va întoarce la masă — prima masă pe care o vor lua împreună acasă. Simțea parcă ochii lui ațintiți asupră-i ; putea să prevadă și starea ei sufletească — în care se vor amesteca mîndria, neliniștea, plăcerea, descurajarea, abandonul — și superioritatea ascunsă pe care o simțea în adîncul inimii față de el.

Singură în odaie, îi simțea încă mîinile pe umerii ei : o tainică înfiorare... Era femeie măritată. Avea dreptul să discute situația în care se afla Florrie cu un dispreț distant, dacă voia. Respectabilitatea ei era incontestabilă. Nimeni nu-i putea contesta poziția de femeie măritată. Și totuși, în adîncul inimii, se simțea stînjenită. Recunoștea vag, ca și în alte ocazii înainte de căsătorie, că pîngărise un ideal. Conștiința ei nu voia să fie în armonie cu conștiința societății. Se gîndi, în timp ce se pregătea să-și aștepte cu plăcere soțul : „Nu e bine. Asta nu poate duce la nimic bun. Va duce la ceva rău. Voi ajunge să sufăr din cauza asta. Totul e o greșeală. O știu, și am știut-o dintotdeauna".

Căsătoria ei o și dezamăgise. Printre fiorii plăcerilor trupului, putea deslușì limpede începutul plictiselii ; nu-l va mai vedea pe soțul ei ca pe o figură romantică, uluitoare ; îi cercetase sufletul, ajunsese să-i cunoască limitele, și toate calitățile lui nu puteau compensa platitudinea lui. Se întreba neîncetat unde și în ce împrejurări dobîndise el abilitatea aceea care o fermecase și încă o mai fermeca. Văzu în fața ei perspectiva zilelor ce vor veni, cînd plictiseala probabil va spori și bucuria va scădea. Își îndreptă umerii cu un gest sfidător, și gîndi : „Ei bine, asta e ! L-am dorit, și l-am dobîndit. Ceea ce va trebui să îndur, voi îndura !"

Și în tot acest timp, plutind ca un abur peste adîncuri, simțea o speranță luminoasă și o naivă mulțumire imediată. Își spuse veselă că trebuie să-i scrie neîntîrziat lui Janet Orgreave, ca să-i anunțe căsătoria : și de asemenea că ar trebui informat și unchiul mamei ei, din nordul țării.

V

Zgomote neobișnuite răzbăteau de pe scara ce ducea în sus : glasuri răstite, pe care Hilda le putea auzi din ce în ce mai bine, chiar și prin ușa închisă. În pensiunea de la nr. 59, în sezonul mort, nimeni nu ridica glasul, mai ales pe scări, în afară poate de Florrie cînd, stînd de vorbă cu Louisa, credea că nu o aude nimeni. Cînd vorbea Hilda, vocea îi suna foarte limpede și pătrunzătoare, dar nu puternică. Vocea lui George Cannon în locurile publice, ca pe scări, de pildă, avea o moliciune aproape mîngîietoare. Surorile Watchett gungureau ca niște porumbițe sfioase, exprimînd astfel rafinamentul delicat al firii lor feciorelnice. Glasul bucătăresei nu se auzea niciodată dincolo de bucătărie. Și nimeni nu se stăpînea mai mult cînd vorbea decît Sarah Gailey ; și Louisa, de asemenea. Aceste două femei — și în special Louisa — păreau să păstreze în sinea lor formidabile forțe ascunse de înverșunare și dispreț. Și acum tocmai aceste două femei dezlănțuiseră un adevărat vacarm, din ce în ce mai mare, spre disperarea unei case scandalizate. Datorită cine știe cărei întîmplări sau neglijențe, forțele acelea ascunse izbucniseră.

Hilda clătină din cap. Era limpede că problema pe care o reprezenta Sarah Gailey va trebui abordată și rezolvată foarte curînd. Durerile care o chinuiau pe biata femeie influențaseră fără îndoială în rău temperamentul și echilibrul ei. De obicei se pricepea foarte bine să le dirijeze pe slujnice, deși purtarea ei față de ele nu se apropia niciodată de cordialitate. Dar cu Florrie se certase, și acum iată că începea sfada cu Louisa. Era o situație absurdă, supărătoare, și n-avea rost să continue tot așa. Hilda nu-și făcea griji prea mari, avînd o mare încredere în capacitatea lui George de a restabili ordinea și liniștea, și a învinge orice greutăți legate de administrarea pensiunii ; și mai avea încredere și în sine ; dar tonul amenințător, și ranchiuna din glasul Louisei o uimiră, și simpatia i se îndreptă spre Sarah Gailey, pe care era neîndoielnic că o așteptau umilințe — dacă nu imediat din gura Louisei, atunci mai tîrziu cînd George va trebui să-i dea de înțeles că nu mai era bună de nimic.

Gîlceava de pe palierul ce duce în pod părea să aibă legătură cu așternutul pe care Louisa nu-l strînsese de pe patul răvășit al lui Florrie, din cotlonul unde își avea culcușul.

— Pentru nimic în lume n-o să mă ating de boarfele ei ! proclamă Louisa furioasă.

Și prin această simplă frază, cu toate implicațiile ei, ea își dezvăluia fără voie sordida josnicie a inimii ei îmbătrînite ; prin felul cum accentuase cuvîntul „boarfe", își arăta în întreaga ei mîrșăvie invidia și dorințele refulate, ascunse de obicei sub rochia strîmtă și șorțul curat, sub gesturile cuviincioase și tonul respectuos. Răbufnirea glasului ei răsuna strident pe scări în jos, umplînd și jignind tot interiorul casei.

Hilda deschise cît mai încetișor ușa dormitorului și rămase cu urechile ciulite. Să iasă și să facă ceva, ori să rămînă discret unde se afla ? Aproape în aceeași clipă auzi deschizîndu-se cu grijă ușa salonului ; două dintre surorile Watchett se furișară să tragă cu urechea. Iar de la parter urcă un ușor chicotit. Bucătăreasa, din ușa bucătăriei, găsea în toată întîmplarea prilej de veselie și, rîzînd înfundat, acorda într-un fel sprijin moral colegei sale. Ei bine, acest chicotit dovedea că stăpînul nu era acasă, că tînăra stăpînă nu-și cîștigase încă o poziție precisă, și că în ultimele săptămîni bătrîna stăpînă pierdea mereu din autoritate. Din ascunzătoarea ei, Hilda privi în lungul palierului, pe scară în sus și în jos ; nu putea zări decît covoare, vergele de alamă, trepte și balustrade — totul neînsuflețit ; dar știa că întreaga casă — avea senzația că pînă și casa — era atentă și trăgea cu urechea.

Pe treptele nevăzute de sus se produse o mișcare șovăitoare, și apoi Hilda putu vedea papucii de pîslă pe care-i purta Sarah Gailey și poalele fustei ei. Și putu auzi răsuflarea ei agitată.

— Foarte bine, Louisa, am terminat !

Sarah vorbea acum mai liniștit. Încerca să-și stăpînească glasul, și într-o oarecare măsură își stăpînea și intensitatea acestui glas. Dar tremura fără voia ei. Spusese adevărul : terminase, într-adevăr ; era la capătul puterilor.

— Am fost în multe case, rînji batjocoritor Louisa, să ştiţi ! Dar n-am mai pomenit casă în care ajutoarea de bucătăreasă să fugă cu un chiriaş, şi nimeni nu spune nimic, şi chiriaşul e chiar prieten cu stăpînul ! Şi de-ar fi numai asta !... Boarfe, zău !

— Nu mai am nimic de adăugat, aruncă Sarah o replică inutilă, coborînd scara. Am să-i spun domnului Cannon. Şi vom vedea.

— Şi ce-i chestia asta cu *doamna* Cannon ? strigă Louisa, neputîndu-se stăpîni.

Tonul neobişnuit o făcu pe Sarah Gailey să se oprească. Hilda roşi. Surorile Watchett ascultau şi ele. Nu li se spusese încă despre căsătorie. Anunţul urma să le fie făcut oficial mai tîrziu. Şi iat-o acum pe Louisa anunţînd vestea — într-un mod brutal, grosolan. Batjocura acestui episod spori de o sută de ori ; era acum o grozăvie de neconceput. Demnitatea Hildei părea să aibă un corp fizic, şi Louisa îl ciopîrţea cu un cuţit crestat.

— Domnul Cannon şi-a adus soţia acasă, zise Sarah Gailey scurt, cu o demnitate şi un curaj care creşteau pe măsură ce se îndepărta de îngrozitoarea, incredibila Louisa.

Hilda îi putea vedea acum faţa. Sarah Gailey îşi ridicase sprîncenele şi bărbia, exprimînd dispreţ faţă de slujnica mîrşavă, dar sărmanul cap îi tremura.

— Şi cum rămîne cu nevasta ailaltă ?

— Louisa ! — Sarah Gailey îşi ridică din nou privirea în susul scării. — Ştiu că eşti furioasă şi nu-ţi dai seama ce spui. Dar ai face bine să iei seama.

Vorbea cu o nepăsare voită, plină de trufie.

— Zău ? ţipă Louisa. Ce vreau eu să spun e — cum rămîne cu nevasta ailaltă ? Cu femeia bătrîioară cu care s-a însurat în Devonshire ? Păi, să mă bată Dumnezeu, dar Florrie numai de asta vorbea, zău aşa ; seara în pat nu mai contenea cu flecăreala ! Nu ştiaţi că femeia aia l-a căutat pe chipeşul ei soţ în oraşul de unde sînteţi ? — Şi, rîzînd tare : — Turnhill, parcă aşa-i spune ?... Iar aici tăceţi cu toţii chitic, şi apoi scorniţi deodată că şi-a adus soţia acasă ! Frumoasă casă ! Aşa ceva n-am mai pomenit !

Hilda îşi simţea inima bătîndu-i cu furie sub bluză, dar altă senzaţie nu avea. O auzi pufnind cu dispreţ zdrobitor

pe Louisa ; şi apoi o liniște stranie, teribilă se așternu pe scări. Nu se auzea nici măcar o mișcare. Surorile Watchett nu se clinteau ; bucătăreasa nu se clintea ; Sarah Gailey nu se clintea ; furia Louisei se potolise. Palierul pustiu stătea parcă în așteptare la ușa Hildei.

Apoi Sarah Gailey o zări pe Hilda, pe jumătate ascunsă în cadrul uşii, şi se repezi clătinîndu-se spre ea. Într-o clipă erau amîndouă în dormitor, cu ușa închisă.

— Cînd se întoarce George — ca s-o dea afară imediat ? şopti Sarah înnebunită.

— Bănuiesc că în curînd, sper, zise Hilda, simțindu-se foarte stingherită.

Nu mai rostiră nici o vorbă. Era ca şi cum casa ar fi fost împresurată şi asediată, şi numai în odaia aceea se aflau în siguranță, și chiar şi acolo numai pentru puțin timp.

Capitolul II

O poveste secretă

I

FĂRĂ O VORBĂ, Sarah ieșise din odaie. Așezată pe pat, Hilda aștepta ca George să se întoarcă din oraș. Dorea din toată inima, și în același timp se temea cumplit de întoarcerea lui. Cîteva cuvinte spuse de o slujnică pizmașă și furioasă îi zdruncinaseră aproape cu totul încrederea în soțul ei. Lucrul acesta i se părea foarte ciudat, chiar și ei ; și se întreba dacă avusese vreodată încredere în el, dacă — lăsînd la o parte pasiunea — ceea ce simțise față de el fusese altceva decît admirație pentru impresionanta lui abilitate. Se putea oare să mai aibă încă o soție în viață ? Nu, nu se putea ! Adică, nu se putea ca o astfel de catastrofă să i se fi întîmplat tocmai ei, Hilda Lessways, ființa care ședea aici pe pat, cu mîinile apăsate pe cuvertura de damasc. Și totuși — cum ar fi putut Louisa sau Florrie să fi inventat această poveste ?... Ce lucru mîrșav, șocant, de necrezut ca Florrie, cu glasul ei blînd și purtarea sfioasă, afectuoasă, să fi trăncănit pe ascuns, umblînd cu vorbe revoltătoare în toate aceste săptămîni ! Își aminti de expresia de pe chipul îmbujorat al lui Florrie la primirea scrisorii, în dimineața aceea cînd plecaseră de acasă, din Lessways Street. După cît se pare, încă de pe atunci nevinovata, drăgălașa și vrednica Florrie își avea tainele ei deșucheate !... Hidoasă lume ! Și Hilda, măritată fiind, crezuse serios că știa totul despre lume ! Trebuia să recunoască, nedumerită : „Nu sînt decît o copilă, pînă la urmă, și încă una foarte neștiutoare". Își compară simplitatea inimii cu cea a Louisei. Louisa o îngrozea și o înspăimînta... Louisa și Florrie erau niște ființe rău intenționate, cărora le plăcea să umble cu minciuni. Florrie prinsese vreo frîntură de bîrfeală prostească — Turnhill-ul era faimos pentru bîrfelile sale prostești — și împreună o înfloriseră cu răutate.

Rîse scurt, dispreţuitor, vestejind bîrfelile prosteşti... Absurd !

Şi totuşi — cînd George îi arătase certificatul de căsătorie, pe numele de Cannon, şi ea se încumetase să spună, scuzîndu-se parcă şi cu multă gingăşie : „Am crezut dintotdeauna că numele tău adevărat este Canonges“, — ce expresie ciudată avusese el cînd îi răspunsese : „L-am schimbat de mult... legal !“ Da, şi ea căutase să se convingă că expresia lui ciudată fusese doar în închipuirea ei ! Dar nu fusese doar în închipuirea ei. Tot felul de bănuieli, de amintiri mărunte şi presimţiri funeste îi năvăliră în minte. Oare nu se îndoise mereu de el ? Nu-şi spusese tot timpul că face o greşeală căsătorindu-se şi că va suferi cumplit din cauza asta ? Nu renunţase ea la căutarea adevărului spiritual în favoarea unor plăceri frivole ?... Firește, era o prostie, era ceva demodat, să încerci să desprinzi o concluzie în acest fel ! Dar nu se putea stăpîni.

„Sînt distrusă !“ îşi zise ea, speriată.

Şi în clipa următoare : „Ce prostie să mă simt astfel numai pentru că Louisa... !“

I se păru că aude un zgomot dedesubt. Inima începu să-i bată iar cu putere. Tremurînd, se furişă pînă la uşă şi o deschise încetişor. Nici cel mai mic sunet în toată casa ! Întunericul se lăsa repede. Apoi auzi toate zgomotele, parcă mai accentuate ca de obicei, pe care le făcea Louisa pregătind ceaiul în sufragerie pentru surorile Watchett, şi apoi răsună clopoţelul care anunţa că ceaiul e gata. Deşi furioasă foc, şi asta se vedea după zgomotul pe care-l făcea, Louisa nu avusese curajul să nesocotească îndatoririle sacre faţă de chiriaşii pensiunii. Făcea zarvă, arătîndu-şi atitudinea sfidătoare, dar era nevoită să se supună, intimidată, puterii obişnuinţei şi tradiţiei. Surorile Watchett coborîră din salon, discutînd, ca de obicei, tot felul de fleacuri banale. Auziseră fiecare cuvînt, fiecare infamie din tirada Louisei, resimţind o tulburare teribilă dar în acelaşi timp atît de plăcută, şi totuşi coborau scara liniştite, discutînd despre proiectul unui nou dig... Ajunseră în faţa sufrageriei, intrară şi traseră uşa în urma lor.

Din nou tăcere ! Louisa ar fi trebuit acum să pregătească ceaiul în salonaşul din subsol. Dar nu. Rămăsese în bucătă-

rie, trăncănind întruna cu bucătăreasa. Făcuse tot ce avusese de gînd să facă. Ştia că va trebui să plece imediat, dar pînă atunci nu va mai mişca un deget ! Stăpînul şi stăpînele n-au decît să se descurce cum vor şti. În sinea ei se întreba, plină de nelinişte, unde o să doarmă în noaptea aceea, căci era singură pe lume şi nu avea decît un geamantan şi nişte economii la bancă... Şi cînd te gîndeşti că tot necazul pornise de la boarfele lui Florrie !

Sarah Gailey era în odaia ei, şi nu îndrăznea să iasă, nici măcar ca s-o certe pe Louisa că nu pregătise ceaiul în salonaşul de la subsol. Iar Hilda stătea şi nu se mişca de lîngă uşa dormitorului, în timp ce întunericul se lăsa tot mai adînc. În cele din urmă, uşa de la intrare se deschise, şi în hol răsunară paşii lui George, pe care Hilda îi recunoscu pălind şi înfiorîndu-se de spaimă. George o porni în goană pe scări spre subsol, poticnindu-se. „Hei !" îl auzi ea strigînd. „Ce-i cu ceaiul ? Unde sînteţi cu toţii ? Sarah !" Nici un răspuns, nici un sunet care să-i arate că fusese auzit ! Urcă scările în fugă, şi Hilda se întrebă dacă va intra în sufragerie sau va veni în dormitor în căutarea ei ? Paşii lui nu se opriră în sufragerie. Hilda vru să închidă uşa dormitorului, dar nu îndrăzni, ştiind că nu o putea închide fără să facă zgomot. Acum el ajunsese la etajul întîi ! Hilda se repezi spre pat şi se aşeză pe el, aşa cum şezuse mai înainte, aşteptînd, frămîntată de cele mai cumplite şi iraţionale chinuri. Rămase uimită cît de întuneric se făcuse în odaie. Întorcînd capul, văzu doar o pată albicioasă în locul chipului ei în oglinda măsuţei de toaletă.

II

— Ce s-a întîmplat ? întrebă el, năpustindu-se în dormitor, cu pălăria pe cap. Aşa e primit soţul cînd vine acasă să-şi bea ceaiul ? Nu tu ceai ! Nu tu lumină ! Era cît p-aci să-mi rup gîtul pe scările de la subsol.

O apucă de braţe şi o sărută, dar din cauza întunericului, nimeri stîngaci undeva între nas şi gură. Ea nu se feri, dar rămase inertă în îmbrăţişare. Atingerea mustăţii

și buzelor, ca și unda vagă, dar plăcută, de parfum bărbătesc o lăsară nepăsătoare.

— De ce stai aici ? Ascultă, am semnat transferul acțiunilor Continental, și am achitat și cecul ! Așa că totul e gata !

Între logodnă și căsătorie se ivise ocazia de a cumpăra niște acțiuni preferențiale, în valoare de trei mii de lire, ale societății Brighton Hotel Continental, care poseda cel mai nou și mai mare hotel de pe King's Road, o clădire imensă cu opt etaje, și cu băi la toate etajele. Șansa unei asemenea investiții îl fascinase pe George. Îl făcea să viseze la vremea cînd va fi director și coproprietar al unui palat cum era Continental. Hilda se arătase foarte înțelegătoare, așa că el vînduse acțiunile ei de la societatea căilor ferate și le cumpărase pe cele ale hotelului, știind că face o afacere bună. Acum avea o cotă-parte la trei hoteluri diferite, deși nu venise în Brighton decît de un an. Rapiditatea cu care făcea progrese, socotea el, era ceva care-l caracteriza.

Hilda nu spuse nimic, pentru simplul motiv că nu-i venea în minte nimic. Cît despre problema investițiilor, i se părea cu totul lipsită de interes. Pe sub genele coborîte, zări în fața ei silueta lui nedeslușită.

— Nu cumva Sarah a avut iarăși vreo izbucnire ! încercă el să ghicească.

Tonul era afectuos și diplomatic, deși ușor ironic. Își dăduse seama că se petrecuse ceva neobișnuit, poate ceva grav, și ținea să-și liniștească soția și să-i dea dreptate. Hilda înțelese perfect atitudinea și intenția lui, și se lămuri.

— Nu ți-a spus Sarah ? întrebă ea cu un glas aspru, necontrolat, deși știa că nu o văzuse pe Sarah.

— Nu ; unde e ? se interesă el răbdător.

— E vorba de Louisa, urmă Hilda, simțindu-se speriată și chinuită, ca un copil silit să înfrunte o primejdie ; gura îi era uscată iască.

— Oh !

— Și-a ieșit din fire și a făcut o scenă îngrozitoare cu Sarah, pe scară ; a spus niște lucruri cumplite.

George rîse încetișor. Își închipuia ce talent avea Louisa pentru obrăznicii și invective murdare.

— Ca, de pildă ? o încurajă el.

Ghicea după tonul neobișnuit al Hildei că trebuia să dea dovadă de tact.

— Zicea că ai o soție în viață, undeva în Devonshire.

Se așternu tăcerea.

— Și cine i-a spus ei ?

— Florrie.

— *Așaa !* mormăi George.

Hilda nu-și putu da seama dacă glasul lui era firesc sau forțat.

Apoi George se îndreptă spre ușă și o deschise.

— Ce-ai de gînd să-i faci ? întrebă Hilda, cu un fel de disperare în glas.

El însă ieși din odaie, trîntind ușa.

„Nu-i adevărat", începu să-și spună Hilda, dar nu părea să simtă vreo plăcere pe măsură ce-i renăștea speranța nevinovăției lui.

Apoi George intră iarăși în odaie, șovăi în prag, și închise ușa cu grijă.

— Cred că n-are rost să mă mai ascund după deget, vorbi el pe un ton de parcă ar fi fost supărat și enervat pe Hilda. E adevărat, am o soție în viață, și se află în Devonshire ! Îmi închipui că s-a interesat în Turnhill dacă mă mai aflu în viață. Probabil că o fi vrînd și ea să se recăsătorească.

Hilda se uită la el, și brusc în fața ei stătea un străin, dar un străin care o iubise. Și se gîndi : „De ce l-am lăsat pe străinul acesta să mă iubească ?" Era aproape de necrezut că îl socotise vreodată, în mod serios, ca soț. Simți că îi curgeau lacrimi pe obraji, și nu mai era decît o copilă firavă. „Oare n-am știut dintotdeauna", se întrebă ea cu resemnare, „că nu era ceva adevărat ? Ce-am să fac acum ?" Catastrofa i se întîmplase cu adevărat, și nu știa cum să-i facă față ! Nu-și dădea măcar seama de tragedie. Nici măcar nu-i era prea ciudă pe George. Citise prin ziare de asemenea catastrofe, dar realitatea experienței o punea în încurcătură. „Ar trebui să fac ceva", gîndi ea. „Dar ce ?"

— Ce rost ar avea să spun că-mi pare rău ? întrebă el furibund. Am crezut că fac cum e mai bine. Șansele erau de una la zece mii să se descopere. Dar asta e ! Nu poți să

știi niciodată care ți-e norocul, spuse dus pe gînduri, cu glas cam răgușit, nedeslușit. Și totul din cauza lui Florrie, firește ! Cînd s-a pus problema s-o angajăm pe fata asta, am știut că e periculos. Dar pe urmă am zis că n-o să iasă nimic. Că n-o să se poată întîmpla ceva... Și uite acum !... Am vrut să rup orice legătură cu cele Cinci Orașe, absolut orice ! Și apoi, ca un neghiob, am acceptat ca Florrie să vină aici ! Dacă n-ar fi venit, femeia aia putea să întrebe mult și bine în Turnhill, că tu n-ai fi aflat de ea ! Dar asta e ! — Pocni din degete. — E vina mea că mi s-a dat de urmă ! Asta-i singurul lucru de care sînt vinovat... Și uite ce-a ieșit ! Uite ce-a ieșit !

Hilda își putea da seama, după mișcările siluetei vagi din colțul de lîngă ușă, și după timbrul vocii, că George Cannon era într-o stare de extremă agitație. Niciodată nu-l văzuse atît de tulburat. Frămîntarea lui o emoționă și o măguli. Se gîndi ce lucru nemaipomenit ca ea, fetița sfioasă care mai ieri fugise de acasă cu patru pence să-și cumpere de mîncare la un birt ieftin, să pricinuiască atîta tulburare unui asemenea bărbat. Gîndi : „Viața mea e plină de minuni." Era amețită gîndindu-se ce capacitate avea trupul și sufletul ei să acumuleze experiență. Nici un alt factor, în afară de trupul și sufletul ei și al lui, nu fusese necesar pentru a crea această situație. Esențial este doar ca bărbatul și femeia să fie împreună, și întovărășirea lor va produce miracole de experiență ! Încetă să mai plîngă. Uimitor era că niciodată, privind în ochii lui George, nu bănuise trecutul lui ! Era ca și cum, deodată, el ar fi deschis o ușă secretă în casa pasiunii lor și ar fi dezvăluit o perspectivă la care ea nici nu visase.

— Dar asta trebuie să se fi petrecut de mult ! zise ea cu glas obișnuit.

— Ținînd seama că aveam douăzeci și doi de ani — da !

— De ce ai părăsit-o ?

— De ce am părăsit-o ? Pentru că trebuia ! Intrasem ca funcționar într-un birou de avocatură din Torquay, unde ea era clientă. S-a îndrăgostit nebunește de mine. Crede-mă. Era necăsătorită, și trăia într-una din casele acelea mari, de pe dealul din spatele orașului ! — Se între-

rupse cîteva clipe ; şi apoi glasul i se auzi din nou, din colţul întunecat al odăii. — A vrut să mă aibă, şi a pus mîna pe mine. Şi puţin îi păsa că oamenii ştiau ! Căsătoria a fost anunţată în „Torquay Directory". I-am spus că nu aveam nici o rudă, şi a fost încîntată.

— Dar cîţi ani avea ? Era tînără ?

George pufni, dispreţuitor.

— Trecuse de treizeci şi şase, în ziua cînd s-a măritat cu mine. Era femeie frumoasă. Bine îmbrăcată. Foarte elegantă şi aşa mai departe ! M-a dat gata. Fireşte, mai erau şi banii... Pot să-ţi spun acum întreg adevărul, dacă tot am început ! Mi-a făcut cadou patru mii de lire. A stăruit să mi-i dea — nu eu i-am cerut. Ei da, ştiu că m-am căsătorit pentru bani. Se întîmplă uneori bărbaţilor tineri, la fel ca şi fetelor. Poate că e un lucru dezgustător, dar nu mai dezgustător într-un caz decît în celălalt. Şi-apoi, nici nu mi-am dat seama că era vorba de vînzare-cumpărare, în vremea aceea !... Oh ! Şi n-a durat decît vreo zece zile. N-am mai putut răbda, aşa că i-am spus-o, şi gata ! A pornit o acţiune juridică de repunere în drepturile conjugale, dar curînd a renunţat. N-a vrut să primească înapoi cele patru mii de lire. Pur şi simplu, n-a vrut ! Era o scorpie, dar asta i-o recunosc. Aşa că i-am păstrat. Patru mii de lire înseamnă o mulţime de bani. Cu ei am pornit afacerile în Turnhill, dacă vrei să ştii ! — Vorbea sfidător acum : — Să fii sigură că n-am scos o vorbă în cele Cinci Oraşe despre minunata mea căsătorie... Asta-i povestea. Şi nu trebuie să uiţi că aveam douăzeci şi doi de ani !

Ea se gîndi la Edwin Clayhanger şi la Charlie Orgreave, care aveau cam douăzeci şi doi de ani, şi încercă în închipuire să-l înzestreze pe maturul George Cannon cu tinereţea lor, cu simplitatea şi prospeţimea lor. Dar gîndul acesta o întristă şi chiar o îngrozi ; în nici un caz nu o mînie şi nici nu o tortură cu o senzaţie de jignire.

Atunci auzi un suspin în colţ, şi apoi altul. A fost o clipă teribilă pentru ea. Nu desluşea în toată odaia decît umbra unei siluete de bărbat pe tapetul de culoare deschisă, albeaţa cuverturii şi pătratul întunecos al ferestrei, întrerupt de faţa mai întunecată a oglinzii. Se lăsă

să alunece jos din pat și, îndreptîndu-se spre măsuța de toaletă, căută pe pipăite o cutie de chibrituri și aprinse becul cu gaz. Orbită de strălucirea flăcării, se întoarse să privească spre colțul unde stătea George Cannon.

III

Întreaga înfățișare a odăii era acum schimbată. Fereastra era mai neagră decît orice altceva ; lumina lucea pe rama sculptată a oglinzii și pe vasele de pe lavoar ; cuferele aruncau, fiecare, o umbră bine definită ; patul era pe jumătate în umbra tăbliei de mahon de la picioare, și pe jumătate de un alb strălucitor ; toate accesoriile de pe măsuța de toaletă se înșiruiau sub privirea scrutătoare a becului cu gaz ; și sus, deasupra patului, întinzîndu-se și pe perete și pe tavan, reflexul oglinzii înclinate forma un dreptunghi luminos.

Hilda se întoarse spre George, îndreptîndu-și umerii, ca și cum ar fi spus : „Uite că am curajul să aprind lumina și să privesc în față situația !“ Dar cînd îl văzu, mîndria ei sfidătoare păru să se stingă cu încetul. Deși nu se zărea nici urmă de lacrimi pe fața lui, și deși era greu de crezut că el ar fi suspinat, totuși chipul îi trăda o disperare tragică. Fiecare trăsătură era schimonosită din cauza emoției. Se prăbușise, fără să-i pese sau să se rușineze de aparențe. Nu se gîndea la aparențe și nu avea mai multă mîndrie bărbătească decît un bolnav care moare în chinuri. Era mai presus de toate astea — într-adevăr, un nou George Cannon ! Veni din colț și se așeză pe pat, în golul lăsat de Hilda, privind fix peretele, cu mîinile în buzunarele hainei elegante. Ea se simți impresionată de oboseala gesturilor lui cînd se mișca, de poziția lui prăbușită cînd se așeză. Puseseră mîna pe el ; îl înfrînseseră ; îl aduseseră la disperare ; dar instinctiv, fără să vrea, își păstra demnitatea. Era încă, în prăbușirea-i totală, omul de lume, matur, căruia îi era imposibil să fie ridicol.

Și, în mod curios, Hilda se simți mîndră de el. Cu o totală lipsă de legătură, își aminti cum, plin de aere ca întotdeauna, chiar și ca patron de pensiune, George pusese să se tipărească în partea de jos a listei de mîncare,

instituită de el, cuvintele : „Oricare sau toate mîncărurile de mai sus vor putea fi repetate, la cerere". Şi în tot dezastrul care o lovise, începu să fie mîndră şi de sine, zicîndu-şi că forţa misterioasă a personalităţii ei fusese aceea care provocase dezastrul. Senzaţia izolării lor în intimitatea odăii, răvăşită şi presărată cu tot felul de lucruri scoase din cufere, complet singuri în afară de flacăra vie a gazului, senzaţia tragediei şi a responsabilităţii pentru dezastru, în special a responsabilităţii ei, gîndul la povara impusă ce trebuia purtată neabătut şi la destinul necunoscut ce trebuia făurit, senzaţia de milă, de tinereţe şi forţă — toate acestea treptat o exaltară şi îi înnobilară durerea.

— De ce mi-ai ascuns ? întrebă ea pe un ton clar şi precis, nu îndurerat, ci fatalist şi trist.

— Ce să-ţi ascund ?

În sfîrşit, întunecat, el îi întîlni privirea.

— Adevărul că erai căsătorit.

— De ce ţi-am ascuns ? repetă el aspru, şi apoi tonul trecu de la sfidare la un regret blînd : Am să-ţi spun de ce ţi-am ascuns ! Ştiam că, dacă îţi spuneam, n-aş fi avut nici o şansă cu o fată ca tine. Ştiam că totul se va sfîrşi, dacă suflam măcar o vorbă ! Cred că nici nu-ţi dai seama cît eşti de mîndră !

— Eu mîndră ! protestă ea.

— Ascultă ! zise el stăruitor. Să presupunem că ţi-aş fi spus că te doream, şi apoi că am o soţie în viaţă — ce-ai fi zis ?

— Nu ştiu.

— Nu. Dar *eu* ştiu ! Şi dacă ţi-aş fi spus că am o soţie în viaţă, şi apoi ţi-aş fi spus că te doream — ce-ai fi zis ? Nu, Hilda ! Nimeni nu poate să te ducă de nas !

Era măgulită, dar se gîndi în sinea ei : „M-ar fi putut cîştiga în orice condiţii !... În prima seară cînd am venit în casa asta, cînd eram amîndoi pe palierul dinspre pod — dacă mi-ar fi spus atunci — mă întreb ce-aş fi răspuns ?" Dar aceste slăbiciuni şi nesiguranţe erau acoperite de masca perfectă a expresiei severe, întărindu-i încă o dată convingerea pe care o avea despre ea.

El urmă :

— De pildă, în prima seară cînd am venit aici, acolo sus ! — Făcu semn cu capul spre plafon. Ea roşi, nu de ruşine, ci pentru că îi surprinsese gindul. — Eram gata să-ţi dezvălui totul şi să văd ce-o să zici. Dar n-am făcut-o. Mi-am dat seama că ar fi zadarnic... Şi atunci nici n-a fost singura dată !

Ea rămase tăcută lîngă măsuţa de toaletă, privindu-l calm, şi se întrebă, foarte curioasă : „Cînd or fi fost celelalte dăţi ?"

— Bineînţeles, e numai vina mea ! urmă el.

— Ce anume ?

— Ce s-a întîmplat !... E numai vina mea ! Nu încerc să mă scuz. N-am nimic de spus în apărarea mea.

În gînd, ea îl întrerupse, spunîndu-şi în taină : „Ba da, ai. N-ai fi putut să te descurci fără mine — asta nu-i de ajuns ?"

— Mi-e ruşine ! spuse el deodată, fără ocolişuri, înjosindu-se. Mi-e groaznic de ruşine. Aş da orice să pot şterge totul.

Hilda rămase uluită şi ofensată. Nu se aşteptase să-l vadă înjosindu-se. Îi era silă de atitudinea lui. Se gîndi : „Nu-i numai vina ta. E şi a mea în aceeaşi măsură. Dar chiar dacă mi-ar fi ruşine, n-aş mărturisi-o niciodată. Nu m-aş umili niciodată ! Şi niciodată n-aş vrea să şterg ceva ! La urma urmei, ai riscat. Ai făcut cum credeai că e mai bine. De ce să-ţi fie ruşine dacă a ieşit prost ? Nu ţi-ar fi fost ruşine dacă totul ar fi mers bine".

După cîteva clipe de tăcere, el spuse :

— Fireşte, sînt un om terminat !

Vorbea atît de solemn, şi cu o convingere atît de totală, încît Hilda fu speriată, de-a dreptul îngrozită, ca singurul supravieţuitor al unui cutremur, care stă şi priveşte din depărtare ruinele presărate cu cadavre ale unui mare oraş.

Şi prin minte îi alerga un gînd, ca o veveriţă într-un copac : „Cum *ar fi putut* să-i refuze cele patru mii de lire ? Şi dacă n-a mai vrut să le primească înapoi — ce era să facă el ? Ce femeie îngrozitoare trebuia să fie !"

IV

Un pas greu se auzi urcînd scara. Era Louisa, care se opri să scapere un chibrit şi să aprindă becul cu gaz pe palier, apoi trecu mai departe. Sarah Gailey nu dăduse încă nici un semn de viaţă, iar surorile Watchett stăteau închise în sufragerie. Toate aceste femei între două vîrste nu se gîndeau decît la cazul lui George Cannon ; toate bănuiau acum că învinuirea Louisei nu era neîntemeiată — altminteri, ce rost ar fi avut discuţia misterioasă, care nu se mai termina, între George Cannon şi Hilda în dormitor ? Hilda le vedea în închipuire pe toate şi se gîndea : „Dar *eu* sînt aceea care stă în dormitor cu el ! Eu sînt aceea care trece prin toate astea şi le face faţă ! Ele sînt mult mai bătrîne decît mine, dar sînt în afara lucrurilor. Ele nu ştiu ce înseamnă viaţa !"

George se ridică, luă o valiză, şi o trînti deschisă pe pat.

— Şi ce se poate face ? întrebă Hilda, tremurînd.

El se întoarse şi o privi.

— Bănuiesc că nu mai are rost să stau aici, nu ?

Hilda clătină din cap, cu buzele strînse.

— Nu vrei să vii cu mine ? o întrebă el, cu glas răguşit şi pierit.

Şi iarăşi, ea clătină din cap. N-ar fi putut vorbi, simţindu-se tare chinuită.

— Ia spune, vorbi el, cred că pot să mă bizui pe tine că nu chemi poliţia ?

— Poliţia ? se miră ea. De ce ?

— Păi, ştii, e un caz de trei ani, pe puţin. N-ai auzit de cuvîntul „bigamie" ?

Glasul lui suna uşor ironic.

— Oh, Doamne ! exclamă Hilda, tulburată.

Nici nu se gîndise la aspectele juridice ale conduitei lui George.

— Dar ce poţi să faci ? îl întrebă, cu descurajarea inocentă, neştiutoare a unei fetiţe.

— Pot să dispar, o lămuri el. Asta-i tot ce pot face ! Nu mă văd în închisoare. Am vizitat odată închisoarea din Stafford. Directorul ne-a dat cîtorva dintre noi autorizaţia s-o vizităm. Şi nu mă văd stînd în închisoare.

Începu să îngrămădească diferite lucruri în valiză ; și în timp ce făcea asta, fără să arunce măcar o privire spre Hilda, continuă :

— N-o să ai probleme cu banii și celelalte. Dar te-aș sfătui să pleci de aici și să nu te întorci cît mai multă vreme. Asta-i cel mai bun lucru pe care-l poți face. Și fii din nou Hilda Lessways !... Sarah va trebui să se ocupe singură de pensiune, cum știe ea mai bine. Din fericire, o duce mai bine cu sănătatea. Dacă-și dă silința, pensiunea poate să renteze foarte bine. Va obține un venit frumușel. Tot ce am depus pentru hotelul Chichester și celelalte va fi confiscat.

— Și tu ? murmură ea.

Stătea cu spatele la ea. Întoarse capul, o privi o clipă enigmatic, și reîncepu să împacheteze.

Hilda ar fi vrut să-l ajute la împachetat ; ar fi vrut să-i arate oarecare tandrețe ; inima i se frîngea de milă ; dar nu se putea mișca ; mîndria sau orgoliul o strîngeau parcă de gît, împiedicînd-o să facă un pas.

După ce își îngrămădi lucrurile în valiză, se duse la ușă, o deschise larg și strigă cu glas tare, ferm :

— Louisa !

De undeva, de sub acoperiș, se auzi slab un răspuns :

— Da, domnule.

— Am nevoie de tine.

Știa s-o ia din scurt pe Louisa. După puțin timp, femeia apăru în ușa dormitorului.

— Dă fuga pînă pe King's Road și adu-mi o birjă, îi zise la ușă, de parcă îi împărtășea un mare secret.

— Da, domnule.

Era supusă, ca o sclavă.

— Iată ! Ia valiza cu tine și las-o la ușa din față, mai spuse el întinzîndu-i valiza.

— Da, domnule.

Și se făcu nevăzută ; apoi se auzi zgomotul ușii din față deschizîndu-se.

George își luă pălăria și, într-o clipă, ieșise din odaie. Hilda se mișcă, începu să umble, nervoasă, de colo pînă colo prin odaie, înțepenită după ce stătuse atîta timp nemișcată. Se întreba cum o să se comporte el, și cum o să

se comporte ea, în momentele grele cînd îşi vor lua rămas bun. După o vreme auzi apropiindu-se o birjă — probabil că Louisa o găsise în drum. Hilda aşteptă, încordată. Şi deodată, auzi trăsura îndepărtîndu-se. Uluită, se repezi la fereastră. Văzu birja dispărînd, cu valiza voluminoasă cocoţată deasupra... George plecase ! Plecase fără să-şi ia rămas bun ! Aceasta era soluţia pe care o găsise ca să simplifice situaţia. O metodă drastică, dar excelentă. Ieşise din casă şi ieşise din viaţa ei. Privind birja cum se clătina într-o parte şi în alta, ca printr-o magie făcu să-i dispară coşul şi putu vedea chipul dinăuntru, distrus şi copleşit, şezînd pierdut în întuneric, în timp ce roţile îl duceau departe de ea. Viziunea era de nesuportat. Hilda plecă de la fereastră şi plînse amarnic. Înţelegea că el nu putuse să se poarte altfel. Fusese al ei — amintirea îmbrăţişărilor lui îi spunea cît de total fusese al ei ! Tot ce îi spusese era adevărat ; şi atunci, cine îl putea condamna pentru felul cum se purtase ? Nu făcuse decît să rişte — şi pierduse.

Sarah Gailey apăru pe neaşteptate în odaie, şi închise uşa în urma ei, ca un conspirator.

— Va să zică... ? începu ea, îngrozită.

Hilda dădu din cap, încetînd să mai plîngă.

— Oh ! Sărăcuţa de tine ! gemu Sarah Gailey uşor, cu capul legănîndu-i-se dintr-o parte în alta, într-o mişcare nervoasă inconştientă.

Văzîndu-i trăsăturile îmbătrînite, încremenite în tristeţe, Hilda îşi dădu seama cu şi mai multă claritate cît de copilăroasă şi lipsită de experienţă era ea însăşi.

Dar în ciuda loviturii primite, în ciuda suferinţei fără seamăn, în ciuda chinului şi spaimei din inimă şi a uriaşelor greutăţi ale noii situaţii în care fusese aruncată cu violenţă, Hilda găsise şi o mîngîiere. Nu simţea deloc ruşinea pe care în mod obişnuit o simţea o fată ce fusese înşelată. Dimpotrivă, în adîncul inimii, ştia că dezastrul era o eliberare. Ştia că soarta o răsfăţa absolvind-o de urmările unei slăbiciuni şi erori tragice. Aceste gînduri îi aprinseră, înfrumuseţînd-o, mila şi grija pentru adevărata victimă — care trebuie să înfrunte acum o nouă primejdie. ameninţarea legii.

CARTEA VI

Pedeapsa

Capitolul I

Seară la Bleakridge

I

CÎND BIRJA în care se afla Hilda intră pe poartă, legănîndu-se cam tare, în grădina întunecoasă a familiei Orgreave, Hilda mai zări o birjă, oprită în faţa uşii deschise ; şi în porticul iluminat se deslușeau Janet şi Alicia, învesmîntate de călătorie, şi Martha în mînă cu cîteva şaluri. Faţada lungă a casei era întunecată, în afară de o singură fereastră de la etaj, care arunca doar cîteva raze pe ramurile desfrunzite ale ulmilor, sporind astfel tainele nopţii din grădină. Sosirea celei de-a doua birje pricinui agitaţie la intrare ; şi Hilda, aplecîndu-se pe geam în burniţa de noiembrie, tresări de teamă cînd birja ei se opri în spatele celeilalte. Era prima dată că urma să dea ochii cu prieteni, după aventura ei secretă şi nefericită. Îi era teamă că Janet, printr-o magică intuiţie a afecţiunii, îi va citi de îndată pe faţă întreaga poveste a ultimului an.

Janet îi scrisese, dîndu-i şi cerîndu-i veşti, şi rugînd-o să-i facă o vizită, chiar a doua zi după scena în care George Cannon îşi recunoscuse ticăloşia. Dacă scrisoarea ar fi fost trimisă cu o zi sau două mai devreme, Hilda ar fi primit-o în timpul voiajului de nuntă, şi neîndoielnic că i-ar fi răspuns împărtăşindu-i formidabila veste a căsătoriei ei. Iar dacă s-ar fi aflat de căsătoria ei în cele Cinci Oraşe, şi ruşinea ei ar fi devenit publică. Numai că avusese noroc şi scăpase de asemenea umilinţă. Nimeni din district nu aflase de căsătoria ei. Din instinct, nu vrusese să anunţe nimănui căsătoria, pînă nu se va sfîrşi luna de miere. Într-o scrisoare anterioară, îi scrisese lui Janet pe scurt, lucru obişnuit la ea, făgăduindu-i că va veni în Lane End cît de curînd va putea. „Să-i spun, sau să nu-i spun ?“ cumpănise ea, şi se hotărîse să mai amîne.

Ţinea, însă, foarte mult să facă această vizită. Se săturase de Preston Street şi de Brighton, şi dorea să plece de acolo cu orice preţ. Şi în cele din urmă, într-o dimineaţă mohorîtă, după ce George se îmbarcase spre America, şi toate treburile erau oarecum aranjate sau se aranjaseră de la sine, cînd Sarah Gailey se simţea mai bine şi sezonul de toamnă mergea din plin şi angajaseră noi slujnice, îi spusese pe neaşteptate lui Sarah : „Trebuie să plec astăzi la Bursley, pentru cîteva zile". Şi plecase, într-un impuls de moment, fără s-o mai anunţe pe Janet. Schimbînd trenul la Knype, greşise trenul şi se pomenise la Shawport, la capătul cel mai îndepărtat al Bursley-ului, în loc să coboare la Bleakridge, chiar lîngă casa familiei Orgreave ! Şi, firește, acolo nu găsi nici o birjă. Din fericire apăru un birjar aducînd un pasager la gară, şi la întoarcere, deşi îşi ducea drăguţa în birjă, se oferi cu amabilitate s-o ia şi pe Hilda. Aşa că se aşezase în birjă alături de tînăra fată, care suferea de plămîni ; era vopsitoare la marea fabrică a lui Peel din Shawport şi stătuseră de vorbă despre greva olarilor, care frămînta pe atunci tot districtul ; birja trecu pe lîngă o ceată de olari prost îmbrăcaţi, care se îndreptau prin burniţa rece spre o adunare din Hanbridge ; Hilda se simţi foarte impresionată şi o cuprinse mînia împotriva tuturor patronilor. Tînăra femeie se dădu jos din birjă la jumătatea lui Trafalgar Road, şi un zîmbet dulce, de rămas bun, îi înflori faţa albă cu obrajii trandafirii. Hilda se gîndise cît de diferite erau toate acestea de Brighton, cît de firești, simple şi inteligibile i se păreau. Şi acum se afla în grădina familiei Orgreave.

Martha se apropie ca să vadă cine mai venise şi cu această birjă, şi strigă bucuroasă :

— Oh, domnişoară Janet, a venit domnişoara Hilda — domnişoara Lessways, vreau să spun !

Alicia scoase un ţipăt. Prima birjă mînă mai departe, ca să-i facă loc celeilalte, şi Hilda coborî în faţa intrării luminate, unde toate cele trei fete puteau s-o vadă.

„Oare vor observa ceva ?" se întrebă ea, stînjenită, aproape tremurînd, gîndindu-se ce schimbări mari se produseseră în ea de la ultima vizită.

Dar nimeni nu păru să observe ceva. Nimeni nu-și dădu seama că fata care venise nu mai era aceeași Hilda. Chiar și după ce se apropie s-o sărute drăgăstos, ridicîndu-și voalul, Janet nu păru să aibă nici un fel de bănuială.

— Tocmai plecam la Hillport, o lămuri Janet. Ce minunat din partea ta să vii așa !

— Hai să nu mai mergem la Hillport ! propuse Alicia.

Janet șovăi, lăsîndu-și iar voalul peste față.

— Nici vorbă că trebuie să vă duceți ! zise Hilda cu hotărîre.

— Mă tem că într-adevăr trebuie să mergem, vorbi Janet fără tragere de inimă. Știi, e vorba despre soții Marrion — verii lui Edie — și Edie o să fie și ea acolo !

— Cine-i Edie ?

— Cum ! Logodnica lui Tom ! Dar sînt sigură că ți-am spus !

— Bineînțeles, zise Hilda, numai că nu-mi aminteam numele. Ce drăguț !

(Și se gîndi : „Îndată ce vin aici, încep să vorbesc ca ei ! Ei, poftim, eu să spun, «Ce drăguț !»")

— Oh, în ultimul timp nu e vorba decît despre Edie ! zise Alicia, veselă. Trebuie să avem mare grijă, căci altfel Tom ne taie capetele. De-aia mergem cu trăsura ! Noi am fi mers altfel, pe jos, nu-i așa, Janet ? Dar nu se cade să mergem *pe jos*, seara, la soții Marrion ! „Trăsura domnișoarelor Orgreave !" se maimuțări ea, fandosindu-se pe vîrful picioarelor.

Janet era aceeași, dintotdeauna, dar codana Alicia se dezvoltase. În înfățișarea ei copilărească se strecurau gesturi și tonuri de domnișoară. Roșea și pălea neîncetat, se rușina din te miri ce și apărea cam vanitoasă, desi nu în mod supărător.

— Ascultă, Janet, exclamă ea, de ce n-ar veni și Hilda cu noi ?

— La familia Marrion ? Oh, nu, mulțumesc ! zise Hilda.

— Ba da, Hilda ! Sînt sigură că vor fi încîntați ! stărui Janet. Îmi pare rău că nu m-am gîndit.

Deși se simțea măgulită și, de fapt, puțin cam uimită de seriozitatea cu care stăruia Janet, Hilda clătină din cap.

— Dar Tom unde e ? întrebă ea, ca să schimbe vorba.

— Oh ! izbucni iar Alicia. A plecat de *ore* întregi ca s-o escorteze pe domnița lui de la Hanbridge la Hillport.

— Așteaptă pînă ai să te logodești și tu, Alicia ! zise Janet.

Dar chiar și în ochii ei se vedea că întreaga familie se amuza nevinovat pe seama lui Tom.

— În noaptea asta ai să dormi, în orice caz, cu mine în cameră, draga mea, zise Janet după ce Martha și birjarul duseră cufărul în hol, și Hilda îi plăti birjarului mult mai mult decît făcea drumul — din cauză că era tînăr și prietenos și avea o iubită bolnavă de plămîni. Vino, draga mea !... Alicia, roagă-l pe Swindells să aștepte cîteva minute.

— Swindells, strigă Alicia către primul birjar, așteaptă numai o clipă !

— Da, domnișoară.

Și omul, fiind bătrîn și obișnuit cu scratele din cele Cinci Orașe, și știind cît durează o clipă, se dădu jos de pe capră ca să-și dezmorțească brațele și picioarele. Îl urmări cu o plăcere sardonică pe birjarul cel tînăr cum taie cu roata din față o dîră neagră în iarba udă, în timp ce întorcea neîndemînatic ca să plece. Apoi Martha închise ușa din față, și o altă slujnică apăru în hol, și împreună se apucară să care cufărul în sus pe scări.

„Nu ! N-am să fiu în stare să le spun niciodată !“ gîndi Hilda, urcînd în urma cufărului.

Alicia o ștersese înaintea cufărului, ca să-i anunțe pe părinții ei ce musafir le sosise. Și Hilda află că doamna Orgreave era ținută la pat de o criză de astm, iar Osmond Orgreave lucrează în dormitorul lor.

II

În odaia lui Janet, Hilda se opri în fața căminului în timp ce Janet îi descuia cufărul.

— Ah ! Ce bluză drăguță ! exclamă Janet, deschizînd cufărul. — Se ridică și ținu bluza, examinînd-o, pe cînd Hilda îi admira, sub pelerină, rochia de seară splendidă. — De unde ai luat-o ?

„Din Londra", fu gata să răspundă Hilda, dar se răzgîndi :

— Oh ! Din Brighton.

Era o minciună. Şi tare ar fi vrut să spună : „Nu, nu din Brighton ! La ce mi-era gîndul ? Am luat-o din Londra, în luna de miere !"

Ce senzaţie ar fi stîrnit aceste cuvinte ! Dar nu avu curajul să le rostească.

Alicia intră dîndu-şi un aer important.

— Mama îţi trimite toată dragostea, şi te roagă să te duci în odaia ei, cînd eşti gata. Martha o să-ţi aducă o tavă şi o să mănînci acolo, lîngă foc. Totul e aranjat.

— Şi toată dragostea tatei ? întrebă Hilda cu o vioiciune care o uimi şi pe ea.

Se gîndi : „De ce ţin atîta oamenii aceştia la mine ? Nici măcar nu mă întreabă de ce nu le-am scris că vin. Mă acceptă şi mă primesc cu braţele deschise, fără să pună întrebări... Nu ! N-o să le pot spune niciodată ! E un lucru care pur şi simplu nu poate fi spus aici ! Iar dacă or să afle singuri, cu atît mai rău !"

— Întreabă-l pe el ! răspunse Alicia, roşind.

— Foarte bine, Alicia. O să fim gata în cîteva minute, zise Janet pe un ton plin de înţeles.

Era o poruncă blîndă ca Alicia să le lase singure pe fetele mai mari, ca să-şi poată face confidenţe. Şi fără să vrea, Alicia trebui să se supună.

Dar nu urmară confidenţe. Conversaţia păru că şovăie pe marginea confidenţelor, dar nu merse mai departe.

„Oare bănuieşte ?" se întrebă Hilda.

Şi conversaţia lîncezi într-atît, încît pînă la urmă Janet spuse o banalitate :

— Îmi pare rău că trebuie să plecăm !

Şi Hilda protestă la fel de banal, după care adăugă :

— Bănuiesc că acum ieşiţi foarte des ?

— Oh, nu ! zise Janet. Ieşim din ce în ce mai puţin, şi ducem o viaţă tot mai liniştită. Vreau să spun, *noi*. Pentru că băieţii sînt mereu plecaţi, ştii. — Păru să se întristeze dintr-o dată. — Credeam că va mai veni din cînd în cînd Edwin Clayhanger, acum că locuiesc alături...

— Va să zică s-au mutat în casa nouă ! zise Hilda pe un ton nepăsător.

— Oh, de mult ! Și sînt sigură că a trecut un veac de cînd n-a mai venit. Știi, sora lui, Maggie, mi-e tare simpatică.

Hilda îngenunche lîngă cufăr.

— A întrebat vreodată de mine ? întrebă ea cu cochetărie, dar ascunzîndu-și fața.

— De fapt, a întrebat, o dată, zise Janet, imitînd aerul Hildei.

— Ei, tot e ceva, zise Hilda.

Se auzi o bătaie în ușă.

— Apa caldă, domnișoară ! strigă Martha.

În clipa următoare, Martha punea cana și urciorul, și cîteva prosoape curate, pe lavoar. Chipul îi era plin de bucuria vizitei neașteptate. Era emoționată, de parcă Hilda ar fi fost prietena ei și nu a lui Janet.

— Ei, draga mea, sper să te simți bine, zise Janet. Cred că acum trebuie să plec. Dar fii încredințată că o să mă întorc cît pot mai repede.

Cele două tinere fete se sărutară, mai în largul lor decît în hol. Hildei i se păru lucru uimitor, cînd fața i se apropie de cea a lui Janet, că aceasta nu exclamă : „Ți s-a întîmplat ceva. Ia spune ! Nu mai ești cum erai ! Nu mai ești ca mine !" Simțea că era o impostoare.

„De ce i-aș spune ?" reflectă Hilda. „La ce bun ? Nu-i treaba nimănui, decît a mea. *El* a plecat. Nu se va mai întoarce niciodată. Totul s-a terminat... Și dacă se află, ei bine, or să mă laude pentru discreția mea. Nu vor putea să facă altceva."

Totuși, deși se temea, ar fi dorit să i se destăinuie lui Janet. După ce aceasta plecă, răsuflă ușurată : primejdia de a i se destăinui fusese pentru moment înlăturată.

III

Ceva mai tîrziu, după ce mîncă, Hilda, așa cum îi trimisese vorbă bolnava, ședea în fața căminului din dormitorul mare și liniștit al domnului și doamnei Orgreave. Aceasta din urmă era într-o perioadă mai liniștită a bolii, și stătea întinsă, cu capul ridicat foarte sus pe perne, în jumătatea ei din patul cel uriaș. Plapuma

era întinsă peste ea fără nici o cută ; cearşaful atîrna drept, în jos, mărginind cu alb plapuma ; doamna Orgreave stătea nemişcată ; nici o şuviţă din părul ei cărunt nu se clintea ; din cînd în cînd, spunea cîte ceva cu glasul stins. Pe noptieră se afla un inhalator cu clorură de amoniu, cu cilindrul lui de sticlă şi şirul triplu de tuburi. Şi numai acesta, împreună cu buzele vinete şi obrajii palizi ai pacientei, aminteau că, nu cu mult timp în urmă, acest pat fusese scena unor mari suferinţe. Domnul Orgreave, în papuci capitonaţi viu coloraţi, şi cu manşete elegante ieşind din mînecile hainei de casă de culoare neagră, stătea în picioare aplecat peste o planşetă uriaşă, pusă orizontal pe nişte capre în stînga căminului. Planşeta era acoperită de o foaie lungă, de hîrtie albăstruie transparentă, pe care din cînd în cînd o trăgea spre el, formînd valuri de hîrtie la picioarele lui şi micşorînd treptat un sul care zăcea pe podea dincolo de masă. Un robinet de gaz pe un braţ din perete, special aranjat, cu un abajur verde care arunca o lumină puternică pe hîrtie, dovedea că Osmond Orgreave avea obiceiul să lucreze seara în locul acela.

— Te miră că sînt nevoit să fac singur treaba asta, nu-i aşa ? observă el, aplecîndu-se să înfăşoare din nou hîrtia îngrămădită la picioare.

— Dar ce e aceea ? întrebă Hilda.

— E un desen de detaliu în mărime naturală. Simplu !... Dar crezi că aş putea să mă încred în vreunul dintre pricepuţii mei fii, să traseze cum se cuvine curbele mulurilor ?

— N-o să poţi să te încrezi în ei pînă cînd n-o să începi să te încrezi în ei, grăi cu tîlc doamna Orgreave, din pat.

— Ha ! exclamă Osmond Orgreave ironic ; era una din replicile lui cele mai eficiente împotriva oricărei discuţii în contradictoriu.

— Adevărul e că e ceva ce-i place nespus, nu-i aşa, doamnă Orgreave ? zise Hilda.

— Ai perfectă dreptate, draga mea, adeveri doamna Orgreave.

— Ah ! exclamă domnul Orgreave.

Desenă ceva cu creionul și apoi șterse, cu un gest viguros. Apoi privirea lui o întîlni pe a Hildei, și amîndoi zîmbiră, mulțumiți.

— Le-ar plăcea dacă m-aș apuca de băutură, de pildă, în loc să lucrez ! murmură el oprindu-se și își trecu mîna prin părul frumos.

Se auzi o bătaie în ușă, și Martha, întotdeauna prevenitoare, își făcu apariția.

— Poftim ziarul, domnule. Chiar acum l-a adus băiatul.

— Dă-i-l domnișoarei Hilda, zise domnul Orgreave fără să-și ridice privirea.

— Să iau tava, doamnă ? întrebă Martha, uitîndu-se spre pat, centrul suprem al ordinii și autorității domestice.

— Poate că domnișoara Hilda încă n-a terminat ?

— Ba da, am terminat, mulțumesc.

Cu mișcări rapide, experte ale mîinilor, Martha puse la loc vesela și tacîmurile pe tavă. Privirea îi era ațintită cu grijă asupra tăvii. Deși, ca slujnică de încredere, era înzestrată cu privilegii rare, s-ar fi simțit rușinată dacă privirea ei, rătăcind pe unde nu trebuie, ar fi întîlnit privirea stăpînului sau a musafirei. Apoi ridică tava și, împingînd măsuța la locul ei cu o răsucire îndemînatică a piciorului, ieși cu o ținută dreaptă și îngrijită, iar ușa se închise peste silueta ei cu talia bine strînsă și cu panglicile albe ale bonetei fluturînd.

— Și ce să fac cu ziarul ? întrebă Hilda, răsfoind ziarul alb, umed încă.

— Te-aș ruga să ne citești despre grevă, zise doamna Orgreave. E ceva de-a dreptul îngrozitor.

— Cred și eu ! aprobă Hilda cu căldură. Oh ! Știți, în drum de la Shawport, am văzut un grup de oameni, și nimic nu era mai cumplit...

— Eu mă gîndesc la copii ! vorbi încetișor doamna Orgreave.

— Păcat că bărbații nu ! murmură domnul Orgreave, fără să ridice capul.

— Ce anume ? întrebă Hilda sfidător.

— Nu se gîndesc la copii.

Stăpînindu-se, Hilda deschise tăcută ziarul și se apucă să caute prin toate coloanele, cu o nedumerire stingherită, de parcă n-ar fi fost obișnuită să răsfoiască ziarele.

— Este numai despre curse, zise Hilda.

— Ei, poftim ! se auzi dinspre pat.

— Atunci, coloana a doua.

— Greva olarilor. Liderii muncitorilor. citi ea titlurile. Nu-i prea mult despre greve.

— Cît de frumos și de limpede citești ! zise doamna Orgreave, cu un entuziasm calm, după ce Hilda termină de citit articolul destul de scurt.

— Credeți ? roși Hilda.

— Asta-i tot ce scrie despre grevă ?

— Da. Nu li se pare important că jumătate din oameni mor de foame ! nu se mai putu stăpîni Hilda.

— Cine-i de vină dacă mor de foame ?

Osmond Orgreave se uită la ea cu capul aplecat.

— Eu cred că e o rușine ! exclamă ea.

— Știi că oamenii au rupt ultima înțelegere, nu de multă vreme ? zise Osmond Orgreave. Ce poți să faci cu asemenea oameni ?

— Au rupt ultima înțelegere ? se miră ea.

— Da, au rupt ultima înțelegere ! N-au mai vrut să respecte propria lor convenție, propriul lor cuvînt. Crede-mă. O fată deșteaptă ca tine n-ar trebui să se lase influențată la vederea unei cete de oameni într-o seară friguroasă.

Și zîmbi ; zîmbi și ea, dar stingherită. Și apoi el îi povesti ceva în favoarea patronilor.

— Ce aspru sînteți cu oamenii ! protestă Hilda, după ce el termină.

— Deloc ! Deloc ! — Se întinse și ocoli planșeta ca să dreagă focul. — Ar trebui să-l auzi pe domnul Clayhanger vorbind despre muncitori, dacă vrei să știi ce înseamnă să fii aspru.

— Domnul Clayhanger ? Vreți să spuneți, bătrînul domn Clayhanger ?

— Da.

— Dar nu-i fabricant.

— Nu. Dar folosește muncă salariată.

Tulburată, Hilda se ridică de pe scaun, şi se îndreptă spre măsuţa de toaletă din celălalt capăt al odăii, aflată în semiîntuneric.

— Mi-ar plăcea să vizitez o tipografie, zise ea brusc.

— E ceva destul de uşor, zise domnul Orgreave, răsuflînd cu putere şi reîncepînd să lucreze.

Hilda se gîndi : „De ce-oi fi spus asta ?“ Şi, pentru a-şi ascunde încordarea, exclamă :

— Oh, ce carte frumoasă !

Pe măsuţa de toaletă, o cărticică legată în piele purpurie era pe jumătate ascunsă într-un înveliş de foiţă.

— Da, nu-i aşa ? adeveri doamna Orgreave. A adus-o Tom ca să mi-o arate, înainte de a pleca azi după amiază. Este un dar pentru ziua de naştere a lui Edie. A pus să fie legată în mod special. O să-i scriu chiar eu lui Edie şi o s-o rog să vină aici ca să te cunoască. Sînt sigură că o să-ţi placă. Este o fată foarte drăguţă. Cred că Tom are mare noroc.

— Nu, nu crezi asta, o contrazise Osmond Orgreave, foşnindu-şi hîrtiile. Tu crezi că Edie are un mare noroc.

Hilda întoarse capul şi surprinse zîmbetul arhitectului.

— Cred că amîndoi au mare noroc, zise doamna Orgreave cu simplitate. — Era o fiinţă lipsită aproape complet de simţul umorului. — Sînt sigură că e într-adevăr o fată foarte bună, şi deşteaptă pe deasupra.

— Destul de deşteaptă ca să ştie cum s-o ia pe viitoarea ei soacră, în orice caz ! mormăi domnul Orgreave.

— Din felul cum vorbeşte, lumea ar putea crede că Osmond n-o place pe fată, zise doamna Orgreave. Şi totuşi, o adoră ! Şi n-are nici un rost să se prefacă mereu că nu o place !

— Eu nu te ador decît pe tine ! zise Osmond.

— Nu încerca să întorci vorba ! murmură soţia lui, zîmbindu-i Hildei.

Fără să ştie de ce, Hildei îi dădură lacrimile, şi se întoarse din nou spre măsuţa de toaletă. Ca printr-o ceaţă, zări toate obiectele acelea, aranjate într-un şir lung pe şervetelul alb pus pe lemnul de trandafir ; şi se gîndi : „Ce frumos e totul !“ Şi văzu storurile gălbui trase în jos, în dosul măsuţei de toaletă, şi draperia deasupra, şi perdelele drapate ; şi chipul ei, întunecat, în

oglindă. Şi putea aproape să simtă imaginea odăii mari, liniştite, confortabile din spatele ei, şi putea să audă cărbunii căzînd pe grătarul căminului, şi foşnetul hîrtiilor arhitectului, şi tusea înceată a doamnei Orgreave. Şi, în gînd, putea să vadă toate celelalte odăi din această casă spaţioasă, şi grădina întunecată, umedă de ploaie. Se gîndi : „Toată casa asta e frumoasă. E lucrul cel mai frumos pe care l-am văzut sau îl voi vedea vreodată. Aici sînt fericită !“ Şi apoi, în imaginaţie, îi urmări pe toţi copiii. Şi-o închipui pe Marian, cea mai mare, cu copiii ei, la Londra ; şi pe Charlie, tot la Londra, practicînd medicina ; pe Tom, Janet şi Alicia, la petrecerea din Hillport ; pe Jimmie şi Johnnie văzînd cum e viaţa la Hanbridge ; în timp ce părinţii rămîneau în liniştea dormitorului lor. Toate aceste viziuni erau frumoase ; chiar şi imaginea lui Jimmie şi Johnnie mînuind tacurile de biliard, şi paharele, şi pipele în atmosfera plină de fum a unui club — chiar şi această imagine era frumoasă, şi la fel de emoţionantă ca şi celelalte viziuni... Iar ea stătea împreună cu părinţii acestor copii, şi într-o intimitate atît de mare încît ar fi putut să se considere un adevărat membru al familiei. Era fericită. Trecutul ei apropiat se risipi ca o iluzie, şi aproape că deveni iar vechea Hilda ; aproape că renăscu într-o stare de nevinovăţie. Doar figura tragică a lui George Cannon mai plutea vag în ceaţa amintirii, şi o făcu să i se strîngă inima. Pasiunea pe care o avusese pentru el se stinsese cu desăvîrşire ; îi părea extrem de rău pentru el ; nutrea faţă de el simţăminte de bunătate amestecate cu vinovăţie, aşa cum simţi faţă de o veche greşeală... Şi, dealtfel, vraja căminului Orgreave îi risipi cu totul imaginea lui.

Răsfoia cartea. Pe pagina de titlu scria : „Poemele englezeşti ale lui Richard Crashaw“. Nici măcar nu auzise de Richard Crashaw, şi se întreba cine o fi. Răsfoind mai departe, citi :

Chinurile tale îţi vor zîmbi,
Durerile acum se vor risipi,
Tristeţile aici se vor lumina
Şi suferinţele se vor alina ;

Lacrimile se vor face nestemate,
Şi supărările, diademe, toate.

Citi din nou, ca şi cum cuvintele ar fi fost prea frumoase ca să fie adevărate, şi simţea nevoia să se încredinţeze încă o dată :

Lacrimile se vor face nestemate,
Şi supărările, diademe, toate.

Se întoarse la începutul poemului şi îi citi titlul : „Imn închinat numelui şi cinstirii minunatei Sfinte Tereza — fondatoarea ordinului carmeliţilor desculţi, atît bărbaţi cît şi femei ; femeie de o măreţie angelică a gîndirii şi de un curaj bărbătesc al împlinirii mai mare decît al unei femei ; care încă de copilă a depăşit maturitatea, şi a îndrăznit să înfrunte martiriul."

Textul în proză o emoţionă mai mult chiar decît versurile. În sinea ei se tîngui : „De ce oare n-am auzit niciodată de Richard Crashaw ? De ce Tom nu mi-a spus niciodată ?" Deveni pe dată adeptă a sfintei Tereza. Şi fără nici o legătură, se gîndi cu strîngere de inimă, simţindu-se totodată consolată : „George Cannon n-ar fi înţeles niciodată asta. Dar toţi cei de aici înţeleg." Cu mîini febrile, întoarse iar paginile şi, după cîteva dezamăgiri, citi :

Oh, neînfricată fiică a dorinţei !
Prin zestrea liniştii şi-a suferinţei ;
Prin vulturul şi porumbiţa din tine ;
Prin vieţile şi morţile iubirii divine ;
Prin a raţiunii lacomă sorbire ;
Prin setea şi mai mare de iubire ;
Prin clipele pline de dorinţă de viaţă ;
Prin vîlvătaia din această dimineaţă ;
Prin imperiul acestei sărutări finale...

Se opri din citit. Era ca şi cum tot sufletul ei ar fi strigat : „Şi eu sînt Tereza ! Asta sînt eu ! Asta sînt eu !"

Şi atunci uşa se deschise, şi în prag apăru din nou Martha :

— Vă rog, domnule, a venit domnul Edwin Clayhanger.

— Oh... bine, aproape am terminat. Unde e ?

— În sufrageria mică, domnule.

— Spune-i că o să cobor într-un minut.

— Hilda, zise doamna Orgreave, te superi dacă te duci să-i spui tu ?

Hilda aşezase cartea la locul ei, şi se întorsese repede în scaunul ei. Intrarea Marthei chiar în clipa aceea, pentru a-l anunţa pe Edwin Clayhanger, i se păru extrem de dramatică. „Iată", gîndi ea, „abia am citit asta, şi vine !"

— Desigur, îi răspunse ea doamnei Orgreave.

Şi în sinea ei : „E a doua oară cînd mă trimite cu un mesaj la Edwin Clayhanger".

Deodată se înroşi toată şi se fîstîci în faţa stăpînei casei. „E cu putinţă", se întrebă ea, „e cu putinţă ca doamna Orgreave să nu bănuiască ce s-a întîmplat cu mine ? E cu putinţă să nu vadă că sînt diferită de fiinţa care am fost ? Dacă ar şti... dacă ei ar şti... cei de aici !"

Ieşi din odaie ca o păcătoasă. În timp ce cobora scara, descoperi că ţinea în mînă ziarul. Nu îşi amintea cînd îl luase, şi nu avea nici un rost să-l ducă în sufrageria mică ! Se gîndi : „În ce stare mă aflu !"

Capitolul II

O întîlnire

I

— BĂNUIESC CĂ NICI nu te-ai gîndit vreodată la mine de cînd am plecat !

Hilda stătea pe canapeaua din sufrageria mică, cu pereții plini de rafturi, și îi aruncă aceste vorbe lui Edwin Clayhanger, care stătea în picioare lîngă ea. Neîndoielnic, rostise cuvintele acestea din bravadă ; erau o provocare la aventură. Se gîndi : „E o nebunie din partea mea să spun un asemenea lucru". Dar un asemenea lucru îi ieșise totuși cu ușurință de pe buze, fără să știe de ce. Dacă Edwin Clayhanger rămase uluit, la fel rămase și ea.

— Oh, ba da ! îngăimă el ; — firește, îl făcuse să-și piardă cumpătul.

Ea zîmbi, și urmă pe un ton convingător :

— Dar n-ai întrebat niciodată de mine.

— Ba da, răspunse el după o pauză, cu o nuanță de sfidare în glas.

— Numai o singură dată.

Ea continuă să zîmbească.

— De unde știi ? întrebă el.

Atunci îi spuse calm, și zîmbetul i se șterse de pe față, că sursa ei de informare era Janet.

— Nu poți să te iei după asta ! exclamă el cu o neașteptată tărie. Nu poți să te iei după asta — de cîte *ori* am întrebat de tine !

II

O făcuse să tacă. Dar se gîndea : „Dacă discut atît de nestingherit cu el, probabil că este din cauza discuției pe care am avut-o în seara aceea în grădină". Și avea impre-

sia că scena din grădină crease pentru totdeauna o intimitate între ei, că, chiar dacă se purtau ca și cum ar fi fost simple cunoștințe, vor răzbate prin pojghița subțire a formalismului într-o intimitate nebănuit mai profundă. Îi privi pe furiș chipul, cu o senzație intensă de plăcere. Era romantic, melancolic, gînditor, enigmatic — și, mai presus de toate, cinstit. Hilda știa că el dorise să se facă arhitect, și că tatăl lui îi zădărnicise dorința, și asta îi conferea, în ochii ei, aura unei victime. Gîndul că întreaga lui viață fusese otrăvită și umbrită de capriciul unui bătrîn i se părea frumos prin tristețea lui : îl gustă cu un vag sentiment de fericire. La ultima lor întîlnire, la centenarul școlilor duminicale, o cam plictisise ; își atrăsese chiar disprețul ei, prin lipsa lui de inițiativă și forță masculină în incidentul cu bătrînul învățător de la școala duminicală. O dezamăgise profund. Acum, însă, uită pur și simplu totul ; impresia neplăcută îi dispăru din minte. Își aminti cum îl zărise prima dată, în cadrul luminat al ușii de la prăvălia tatălui său. Imaginea de acum întărea impresia aceea favorabilă. Îi plăcea strîngerea fran că a mîinii lui și privirea ochilor timizi și totuși agresivi. Și se bizuia pe el, simțind ce sprijin de nădejde era cinstea lui atît de evidentă. Știa, cu certitudinea adevăratei credințe, că el nu avea nimic dubios de ascuns, și că nici o încercare n-ar putea să-i slăbească mărinimia. În timp ce reflecta astfel, se gîndea și la rochia frumoasă a lui Janet, la eleganța și bijuteriile ei, dorind să-și fi schimbat și ea vechea rochie neagră cu care călătorise. Gîndul că nu va putea fi niciodată ca Janet o descurajă. Dar, în clipa următoare, își spuse cu mîndrie : „Ce contează ? De ce să fiu ca Janet ?" Și după încă o clipă, într-o altă fază a mîndriei, își spuse : „*Am să fiu* ca Janet !"

Începură să discute despre grevă. Era un subiect care, în acele săptămîni, nu putea fi evitat, nici de bogați și nici de săraci.

— Bănuiesc că ești la fel ca ceilalți — împotriva muncitorilor ? îl provocă ea, invitîndu-l la luptă.

El răspunse tăios :

— Cine-ți dă dreptul să presupui că sînt la fel ca ceilalți ?

Hilda își plecă privirea, astfel încît nu-l mai putea vedea decît printre gene.

— Îmi pare tare rău, zise ea cu glas scăzut, zîmbind cu un aer meditativ. Am știut tot timpul că nu ești.

Un gînd îi trecu prin minte ca o lance : „E de necrezut, și extrem de primejdios, să stau aici cu el, după tot ce mi s-a întîmplat, și el nebănuind nimic !... Și totuși, ce l-ar putea împiedica să iasă la iveală, mai devreme sau mai tîrziu ? Nimic nu-l poate împiedica".

Edwin Clayhanger continua să vorbească despre grevă. și ea îl auzi spunînd :

— Dacă mă întrebi, am să-ți spun ce cred — muncitorii în grevă au totdeauna dreptate ; ...nu trebuie decît să te uiți la ei cînd se adună laolaltă. Nu rămîn ei muritori de foame doar ca să se distreze.

Spusele lui o mișcară. Nu era mare lucru în ele, dar spuneau totul. Generozitatea lui față de cei oprimați însemna mult pentru ea. Întreaga lui atitudine era cu totul diferită, într-un mod misterios, de aceea a oricărui alt bărbat pe care-l cunoscuse... Și cu expresia lui simplă, melancolică !

Discutară mai departe și apoi, urmărindu-și în taină șirul propriilor gînduri, ea izbucni deodată :

— N-am mai cunoscut niciodată un om ca dumneata. — Urmă o pauză. — Nu, niciodată ! adăugă cu convingere.

— Aș putea să spun și eu la fel despre dumneata, replică el, mișcat.

— Oh, nu ! Eu nu contez ! șopti ea.

Dar își ridică privirea, extrem de măgulită. Fața lui era roșie ca focul. Ce moment încîntător, cum stăteau izolați de restul lumii în mica sufragerie, lîngă foc, ea pe canapea, iar el, în picioare lîngă ea — ce primejdie fermecătoare ! Roșeața de pe chipul lui se risipi cu încetul.

III

Osmond Orgreave intră în odaie, cu un aer amuzat, și începu imediat să-l tachineze pe Clayhanger în legătură cu vizitele lui atît de rare. Întorcîndu-se spre Hilda, zise :

— Aproape că nu vine deloc să ne vadă, decît atunci cînd eşti şi tu aici.

Era ca şi cum ar fi spus : „Am auzit fiecare vorbă pe care aţi rostit-o înainte de intrarea mea, şi v-am citit în inimi". Atît Hilda cît şi Clayhanger erau tulburaţi, mai ales Clayhanger.

— Nu-i chiar aşa ! protestă el stîngaci. — Şi apoi, cu o candoare plină de naivitate : — Doamna Orgreave se simte mai bine ?

Dar Osmond Orgreave era neîndurător. După cîteva clipe îl întrebă :

— Ţi-a spus că ar vrea să vadă o tipografie ?

— Nu, răspunse Clayhanger, interesat. Dar aş fi foarte încîntat să i-o arăt pe-a noastră, oricînd.

Hilda, amuţită, nu răspunse nimic, şi imediat Clayhanger adăugă, pe un alt ton :

— Îmi pare rău, dar trebuie să plec. Am trecut doar pentru cîteva clipe — credeţi-mă.

Şi îşi luă rămas bun, fără a da curs insistenţei domnului Orgreave de a fixa o dată pentru viitoarea sa vizită. Pocnetul uşii de la intrare cînd fu închisă răsună în toată casa.

Domnul Orgreave, după ce îl condusese pe Clayhanger pînă la uşă, nu se întoarse imediat în sufragerie. Hilda se ridică de pe canapea, şovăind. Era dezamăgită ; era chiar indignată ; se simţea categoric umilită. „Oh, nu !" gîndi ea. „E un om slab şi înfricoşat... Sînt convinsă că a plecat pentru că Janet nu era acasă." Auzi, prin uşa întredeschisă, papucii domnului Orgreave pe lespezile coridorului ce ducea spre scară.

Martha intră în odaie cu un zîmbet încîntat, plin de curiozitate.

— Vă rog, domnişoară, puteţi veni o clipă în hol ?... Cineva doreşte să vă vorbească.

Hilda se înroşi dar nu spuse nimic şi se supuse. În holul îngheţat stătea Edwin Clayhanger, cu pălăria în mînă. Inima ei tresări.

— Cînd ai vrea să vizitezi atelierele noastre ? murmură el vorbind repede şi cu nervozitate, dar cu o severitate dictatorială. Mîine ? Mi-ar plăcea să vii.

Se simţi fermecată de această întoarcere a lui, atît de minunată. Ca să ascundă de el acest lucru, se încruntă şi păstră tăcerea.

— La ce oră ? întrebă ea pe neaşteptate.

— Oricînd.

Nerăbdarea lui era emoţionantă.

— Oh, nu ! Trebuie să fixezi ora.

— Să zicem, între şase jumătate şi şapte fără un sfert. Îţi convine ?

Ea încuviinţă. Mîinile li se întîlniră. Şi apoi el îşi luă rămas bun. Îl văzu cum împinge uşa grea. Îi mai zări o clipă spatele, proiectat pe întunericul palid al grădinii, în care se învîrtejeau vălătuci de ceaţă. Şi apoi închise uşa, rămînînd singură în spaţiul izolat al holului. Se întîmplase un miracol, care o intimida. Dar, printre temerile minunate, o pornise în sensul unic al aventurii. „Azi dimineaţă eram în Brighton", gîndi ea. „Acum o jumătate de oră nici nu bănuiam că am să-l văd. Şi acum !... Şi mîine ?" Urmarea tragică a unei aventuri nu-i alterase instinctul de a da piept cu viaţa. Dimpotrivă, i-l întărise. Însuşi eşecul unei experienţe o împingea către cealaltă. Gustul vieţii renăscuse în ea. Ziua de mîine o chema, miraculoasă şi poleită cu aur. Facultatea bărbaţilor şi femeilor de a-şi crea propriile lor vieţi părea divină, şi gîndul acesta o însufleţi.

Capitolul III

La tipografie

I

ÎN SEARA ACEEA, Hilda şi Janet se închiseră împreună în dormitor. Clanţa ţăcăni încetişor cînd Janet împinse uşa, şi ele se pomeniră izolate, ferite de un ochi iscoditor, de parcă uşa ar fi fost de fier, încuiată şi zăvorîtă şi ţintuită. Doar Alicia ar fi putut să le tulbure, dar Alicia dormea. Hilda se simţea în siguranţă în această odaie, cum nu se mai simţise de cînd plecase din Lessways Street spre Turnhill, într-o dimineaţă devreme, cu trăsura, însoţită de Florrie Bagster. Nu că cineva ar fi putut năvăli peste ea în camerele celelalte în care stătuse ; dar această odaie părea să fi devenit inviolabilă ca printr-o vrajă datorită anilor îndelungaţi de cînd era ocupată de Janet. „Dormitorul lui Janet !" — expresia avea o putere de consfinţire pe care n-ar fi putut-o avea, de pildă, expresia „dormitorul Hildei !" Nici chiar „dormitorul mamei" — dormitorul mamei fiind, de fapt, la discreţia oricărui membru nepoliticos şi jecmănitor al familiei, un fel de piaţă pentru tranzacţii de afaceri.

Şi, în plus, în ochii Hildei dormitorul lui Janet se asocia cu imaginea deosebită şi atît de plăcută a focului din cămin. Era pe vremea aceea, unul dintre foarte puţinele dormitoare din cele Cinci Oraşe unde focul din cămin reprezenta o trăsătură obişnuită. Se mai făcea focul şi în dormitorul părintesc, atunci cînd doamna Orgreave nu se putea lipsi de el, dar Osmond Orgreave mai mult suporta căldura focului decît o aprecia. Cît despre Tom, deşi friguros din fire, mai curînd ar fi murit de frig decît să recunoască de bună voie că focul din dormitor îl putea face să se simtă mai confortabil. Johnnie şi Jimmie preferau în mod sincer să fie frig în dormitorul lor. Alicia

tînjea după un foc, dar doamna Orgreave, erijindu-se în destin neîndurător, interzicea să se facă foc în dormitorul Aliciei, şi ca urmare uneori Alicia se dezbrăca în dormitorul lui Janet, după care ţîşnea în fugă spre atmosfera polară. Ideea de dormitor se asocia timp de jumătate de an, în mintea Hildei, cu ideea lipsei de confort. Şi chiar şi acum, în dormitorul lui Janet, oricît de impresionată era de faptul neobişnuit că nu mai trebuia să se vîre în grabă în pat, nu putu totuşi să zăbovească, puterea obişnuinţei fiind prea mare. Se urcase în pat, în ciuda eforturilor de a mai amîna momentul, în timp ce Janet îşi mai peria încă părul.

În timp ce stătea culcată şi o privea pe Janet cum se dezbracă fără grabă, se familiariza cu multe deprinderi. Şi, încă o dată, se pomeni dorind să fie ca Janet — nu numai ca înfăţişare, dar şi în felul ei dulce de a fi şi de a vorbi. Se gîndi : „Cum să mă îmbrac mîine după-amiază ?" Toate rotiţele creierului ei se învîrteau într-un fel în jurul după-amiezii de mîine. Aştepta vizita la atelierele tipografice, şi anticiparea acelui moment ardea în inima ei ca o lampă răzbătînd prin negura preocupărilor mărunte din prezent. Şi Edwin Clayhanger era tocmai subiectul pe care Janet părea să-l evite în mod special. Janet se interesă de viaţa din Brighton şi de sănătatea lui Sarah Gailey, pomeni chiar şi de numele lui George Cannon ; cînd îi răspunse, Hilda îşi controlă glasul, deşi nu se temea, de fapt, căci întrebările lui Janet, ca şi cele ale întregii familii, erau întotdeauna discrete, ei neobişnuind să se amestece în chestiunile personale. Numai despre Edwin Clayhanger, deşi i se spusese în salon cînd sosise că le făcuse o vizită, Janet nu scoase o vorbă.

Şi apoi, după ce stinse becul cu gaz, şi mîneca largă a cămăşii de noapte de mătase atinse uşor faţa Hildei, în timp ce Janet se vira în pat, ea zise :

— Ciudat că Edwin Clayhanger a venit în vizită tocmai astă-seară !

Obrajii Hildei ardeau.

— M-a rugat să vin şi să vizitez mîine tipografia lor, se grăbi ea să spună.

Janet nu-şi ascunse surprinderea.

— Serios ? exclamă ea, categoric uluită.

Vorbise cu o clipă prea devreme. Dacă ar mai fi întîrziat o clipă, i-ar fi putut ascunde Hildei ceea ce aceasta observase foarte limpede — adică neliniștea și gelozia. Da, gelozia, în tonul acestei ființe adorabile și blînde. Interesul Hildei pentru după-amiaza de mîine spori.

— O să poți să vii și tu ? o întrebă ea.

— La ce oră ?

— Zicea că pe la șase jumătate, șapte fără un sfert.

— Nu pot, zise Janet ca prin vis. Trebuie să mă duc la adunarea Asociației muzicale, ți-am spus, nu-i așa ?

În lumina slabă a focului ce se stingea, Hilda putea deslușI acum grămezile mai palide ale hainelor împrăștiate prin cameră, și toate detaliile încăperii, în care prezența musafirei adusese mai multă dezordine. Aventura avea acum o infinită complexitate, această complexitate părînd să fie simbolizată de caracterul misterios, atît de sugestiv feminin, a ceea ce vedea și a ceea ce bănuia în întunecimea camerei. Se gîndi : „Mă aflu aici sub un pretext fals. Ar trebui să-mi dezvălui taina. Așa ar fi corect — n-am dreptul să mă vîr între ea și el." Instinctiv, însă, se împotrivi din răsputeri acestor gînduri ; le înlătură cu fermitate, așteptînd cu o teamă și mai plină de delicii ziua de mîine.

II

Ordinea meselor în Lane End era oarecum neobișnuită chiar pe atunci, iar acum ar fi aproape unică. În parte, era expresia firească a unui sentiment instinctiv și justificat de superioritate, și în parte se datora discreției lor care nu îi lăsa să scandalizeze clasele profesionale din district dejunînd seara. Dejunul avea loc la mijlocul zilei, iar pe la nouă seara se servea o cină neprotocolară, dar copioasă. Între aceste două mese, se lua un ceai care nu era nici copios și nici frugal, și a cărui oră, în principiu șase, în practică depindea într-o oarecare măsură de sosirea domnului Orgreave de la birou. Nu arareori domnul Orgreave venea tîrziu ; uneori foarte tîrziu. În bu-

cătărie nu se pregătea ceaiul pînă nu venea poruncă de la una din stăpîne, fie doamna Orgreave, fie Janet, care pîndea de la fereastră să vadă dacă se deschide poarta lungă de la capătul grădinii, sau asculta, cînd era întuneric, trîntitul porții și un anumit scîrțîit al pietrișului.

În această marți seara, Osmond Orgreave întîrzia mai mult ca de obicei și treburile în casă nu se desfășurau la fel de bine ca de obicei, întrucît doamna Orgreave era bolnavă iar Janet se dusese la Hillport unde urma să se constituie Asociația corală din Hillport. (Dacă Janet ar fi știut de vizita Hildei, n-ar fi acceptat invitația la un ceai în Hillport, ca preludiu al întrunirii comitetului provizoriu.) Hilda era extrem de necăjită. Întîlnirea cu Edwin Clayhanger părea să fie absolut sacră pentru ea : să întîrzie ar fi fost o crimă ; să o rateze cu totul ar fi fost de neconceput. Acele tuturor ceasornicelor din casă se roteau cu o iuțeală amețitoare — era disperată.

Era disperată, pentru că nu spusese nimic toată ziua despre întîlnire, și pentru că Janet nu pomenise nici ea nimic. Janet ar fi putut spune înainte de a pleca : „Ar fi bine ca ceaiul să nu întîrzie prea mult — Hilda trebuie să se întîlnească cu Clayhanger la șase și jumătate". Tăcerea lui Janet o tulbură pe Hilda ; nu era numai ciudată — ci cu totul neobișnuită ; întreaga zi îi păru altfel. Hilda se gîndi : „E oare hotărîtă să nu spună nimic dacă n-o fac eu ?" Imediat după ce Janet plecase, Hilda dădu fuga în dormitor. Se gîndise să-și schimbe rochia neagră pe care o purta și pe care nu putea s-o sufere, și să îmbrace o fustă și o bluză pe care Janet le lăudase. Dorea să se facă frumoasă, și totuși mai șovăia încă la cinci și jumătate seara, așa cum șovăise și la opt dimineața. Pînă la urmă se hotărî să nu se schimbe — din cauza ploii. Dar ploaia nu avea nici o legătură cu hotărîrea ei. Nu se va schimba pentru că era prea mîndră. Se va duce așa cum era ! Nu putea să accepte ajutorul unei bluze atrăgătoare !... Nefeminin, poate, dar femeiesc.

La șapte fără douăzeci și cinci, se duse în odaia doamnei Orgreave, aproape ca un copil, și în același timp ca un om matur într-o criză de deznădejde. Tom Orgreave și Alicia umpleau întreaga casă cu sunetele furtunoase ale unui duet la pian, după „Wilhelm Tell" de Rossini.

— Cred că am să lipsesc de la ceai, doamnă Orgreave, zise Hilda. Edwin Clayhanger m-a invitat să-i vizitez tipografia la șase și jumătate, și acum e șapte fără douăzeci și cinci.

— Oh, draga mea, strigă doamna Orgreave, dar de ce nu le-ai spus jos, sau de ce nu m-ai anunțat mai devreme ?

Și trase de șiretul clopoțelului, care atîrna la capătul patului. Nici o urmă de ironie malițioasă în purtarea ei ! Întîlnirea Hildei putea fi cea mai serioasă întîlnire de afaceri, căci nimic din atitudinea doamnei Orgreave nu arăta contrariul. Hilda rămase mută și încruntată.

— Dă fuga jos și spune-le să facă ceaiul imediat, draga mea. Nu pot să te las să pleci fără să iei nimic. Mă întreb ce l-o fi reținut pe Osmond.

Aproape în aceeași clipă, Osmond Orgreave intră în dormitor. Sosirea lui trecuse neobservată în mijlocul sunetelor răsunătoare ale duetului.

— Oh, Osmond, zise soția sa, unde ai întîrziat atît ? Hilda ar vrea să plece — Edwin Clayhanger a invitat-o să-i viziteze atelierele.

Hilda rămăsese la ușă tremurînd, aproape sigură că domnul Orgreave va declara : „Vrei să spui că ea s-a invitat singură". Dar Osmond Orgreave primi vestea cu aceeași seriozitate politicoasă ca și soția sa, cerîndu-și parcă scuze, și Hilda, liniștită, ieși din odaie.

Zece minute mai tîrziu, cu voalul pe cap și cu pelerina pe spate, ieși în grădină, singură. Într-o clipă chinul i se domoli, și se simți fericită. La colțul străzii așteptă tramvaiul. Dar cînd acesta se apropie huruind, era plin pînă la refuz ; cu un gest descurajat, conducătorul nu ținu seama de semnul ei de a opri. Așa că o porni pe Trafalgar Road, prin ceață și ploaie, bucuroasă că fusese silită să meargă pe jos. Se simțea de parcă ar fi avut o misiune tainică, misterioasă. Nu era ceva surprinzător. Lucrul uimitor era că toți oamenii grăbiți cu care se întîlnea păreau și ei, fiecare în parte, într-o misiune tainică, misterioasă. Pe trotuarul ud, lucios treceau siluete întunecate, sugestive și enigmatice, care lunecau pe o suprafață întretăiate de reflexe perpendiculare.

III

În prăvălia lui Clayhanger, tulburată și aproape inconștientă de ceea ce făcea, Hilda își putu auzi, totuși, glasul salutîndu-l pe Edwin Clayhanger pe un ton ferm și calm ; și observă curînd foarte limpede că el era și mai surescitat decît ea ; fapt care o ajută să-și recapete încrederea, și în același timp o umplu de fericire. Cu mișcări stîngace și reținute, tînărul acesta blond îi luă umbrela și apoi o sfătui să-și scoată impermeabilul. Se supuse, timidă și bucuroasă. Își scoase impermeabilul, ca și cum și-ar fi scos de pe ea modestia, și astfel i se dezvălui. Pentru a completa sacrificiul, își ridică și voalul și îi zîmbi, ca și cum l-ar fi întrebat : „Ei, și-acum ?“ Apoi un bătrîn gras, neîngrijit, apăru în ușa unei despărțituri din prăvălie, și Edwin Clayhanger roși.

— Tată, aceasta e domnișoara Lessways. Domnișoară Lessways, tatăl meu... A... a venit să viziteze atelierele.

— Bună ziua, domnișoară.

Hilda dădu mîna cu tiranicul tată, care părea totuși, în ciuda reputației sale, la fel de nervos ca și fiul său. Urmă un moment extrem de penibil, de tăcere. Și apoi, ușa prăvăliei se deschise și tatăl se întoarse să salute un client. Hilda se gîndi : „Ce-ar fi ca într-o zi acest bătrîn gras să fie socrul meu ? Aș putea oare să mi-l închipui ca socru ?“ Și avu o clipă de curiozitate în legătură cu cele două surori Clayhanger, amintindu-și cu satisfacție că Janet o simpatiza pe cea mai mare.

Murmurînd cîteva cuvinte, Edwin Clayhanger îi arătă o portiță tăiată în tejghea, și îndată trecură împreună prin ea, și apoi printr-o ușă, în spatele prăvăliei. Erau singuri, în fața curții în care ploaia șiroia. Edwin Clayhanger strănută.

— Văd că ploaia n-a stat, murmură Edwin. Era mai bine să fi luat umbrela ! În orice caz...

Îi aruncă o privire întrebătoare, parcă invitînd-o. O porniră împreună la fugă, străbătînd curtea, pînă la o scară acoperită ce ducea în biroul tipografiei. Cîteva secunde ploaia îi udă, și apoi se pomeniră iar la adăpost. Hilda avea impresia că erau doi foxterieri care fugiseră din prăvălie — doi cîini prietenoși scăpînd de sub supra-

veghera unui bătrîn imprevizibil și primejdios. Avea o senzație reconfortantă, de încredere plină de prietenie în Edwin Clayhanger — un sentiment liniștit cum nu încercase niciodată pentru George Cannon. După mai bine de un an — și ce perioadă plină de întîmplări neprevăzute! — se gîndi din nou: *„Îmi place"*. Nu dragoste, gîndi ea, ci simpatie! Îi plăcea să fie cu Edwin Clayhanger. Îi plăcea senzația de a avea încredere în el. Îi plăcea tinerețea lui, și a ei. Îi părea rău că era răcit și nu se îngrijea... Acum urcau pe o scară întunecoasă, care scîrțîia, către o lume nouă și îndepărtată, despărțită de lumea obișnuită pe care tocmai o părăsiseră, trecînd prin curtea bătută de ploaie ca printr-o adevărată aventură... Și acum se aflau într-un atelier mare cu tavanul din grinzi, plin de mașini și de miros de ulei... Atelierul tipografic!... Un bărbat uriaș dar foarte respectuos îi salută cu o solemnitate maiestuoasă. Era maistrul, și după șorțul lui alb părea un meșteșugar, dar trupul lui gigantic — probabil cîntărea mai mult decît ei doi la un loc — și vîrsta lui îl așezau deasupra lor, așa încît păreau doi copii în fața unui uriaș. Iar cînd Edwin Clayhanger i se adresă, temerar parcă, cu aere de stăpîn acestui bărbat impresionant, Hilda se înfioră de plăcere la spectacolul neobișnuit, admirîndu-l plină de mîndrie pe Edwin. Glasul tunător al maistrului, explicîndu-i mașinării și unelte, producea în ea vibrații fizice. Dar nu înțelegea nimic din ce spunea el — absolut nimic. Plutea într-un vis de mirosuri de ulei și construcții monstruoase de fier, dominate de maistrul uriaș; și Edwin era și el în acest vis. Începu să vorbească la întîmplare, pomenind de a patru suta aniversare a inventatorului tiparului, despre care citise în *Istoria tiparului* de Cranswick... la Brighton! Brighton-ul rămăsese acum dincolo de limitele amintirii. Chiar și casa din Lane End era pierdută pe undeva în trecutul neguros. Toată viața ei de pînă acum păli. Se gîndi cu un sentiment de vinovăție: „Acum o să creadă că am citit despre tipar pentru că mă interesa persoana *lui*! Nu-mi pasă! Chiar aș vrea să creadă asta!" Îl auzi propunîndu-i că, fiind prea tîrziu în seara asta ca să mai vadă mașina cea mare în funcțiune, să vină în după-amiaza următoare. Făgădui imediat că o să vină. Nerăbdătoare, ar fi vrut să plece acum din

începerea unde se aflau, și să vadă altceva. Și îi fu teamă că nu mai era altceva de văzut... Edwin Clayhanger se îndrepta spre ușă... Erau din nou singuri pe scară... Maistrul îi salutase cu o plecăciune din capul scării, ca un șambelan... Hilda se aștepta, cu încîntare, că mai existau și alte locuri, și mai tainice, pe care urmau să le viziteze.

IV

Se aflau acum în pod, un loc folosit pentru a depozita suluri imense de hîrtie. La lumina unei lumînări într-un sfeșnic de tablă, străbătuseră, numai ei doi, diferite coridoare și scări aflate în dosul prăvăliei. Hilda vizitase tot ce avea legătură cu întreprinderea unei tipografii mecanizate, și acum ajunseseră în podul bătrînei case și la capătul plimbării lor.

— Aveam obiceiul să lucrez aici, zise Edwin Clayhanger.

Ea se interesă ce anume lucra.

— Păi, zise el tărăgănat, citeam și scriam, știi... chiar la masa asta.

În deschizătura ferestrei, printre grămezi de hîrtie, se afla o masă veche și șubredă, plină de praf.

— Dar nu-i nici o sobă, zise ea cercetînd cu privirea odaia și apoi uitîndu-se la el.

— Știu.

— Și ce făceai iarna ? întrebă ea, nedumerită.

Și el răspunse scurt, cu oarecare mîndrie, care Hildei i se păru încîntătoare :

— Mă descurcam fără.

Ea simți un nod în gît și lacrimile îi încețoșară ochii. Nu o mișcase imaginea greutăților prin care trecuse. Gîndul la toată tinerețea lui era ceea ce o întristase atît de tare — toți anii aceia care au fost și vor rămîne necunoscuți ei. Știa că numai ea, dintre toate ființele de pe lume, era dăruită cu puterea de a-l înțelege pe deplin. Și de aceea îi părea rău de timpul îndelungat cît nu-l înțelesese nimeni. Dorea, printr-un efort imens de tandrețe, să-l răsplătească pentru tot ce suferise. Și simțea o mare curiozitate să afle cum fusese întreaga lui viață în trecut. Nu avusese niciodată această curiozitate față

de George Cannon — se întrebase doar ce legături avusese cu alte femei. George Cannon nu-i trezea nici tandreţea care se năştea în ea dintr-un izvor tainic, ce nu seca niciodată, la simpla vedere a zîmbetului trist de pe chipul lui Edwin Clayhanger. Totuşi, în clipa aceea, stînd lîngă Edwin în liniştea adîncă din podul întunecat, amintirea lui George Cannon o năpădi dureros. Se gîndi : „Omul acela mă iubeşte, este ruinat şi nu mă va mai vedea niciodată ! Şi eu sînt aici, plină de speranţe reînnoite şi ameţită de bucurie !“ Şi-o închipui şi pe Janet, plictisindu-se într-o adunare de comitet. Şi se gîndi : „Şi eu sînt aici... !“ Fericirea ei avea în ea ceva tragic.

— Cred că trebuie să plec, vorbi ea, încet.

O pornire înapoi prin coridoare, şi în fiecare odaie prin care treceau, Edwin Clayhanger stingea gazul pe care-l aprinsese cînd urcaseră, şi Hilda îl aştepta. Şi apoi ajunseră din nou în prăvălia puternic luminată. Bătrînul gras şi neîngrijit nu se mai zărea. Edwin o ajută să-şi îmbrace impermeabilul, şi ei îi plăcu stîngăcia gesturilor lui.

La uşă îl rugă să nu iasă afară, amintindu-i că e răcit.

— Nu sîntem la sfîrşitul iernii, ci abia la început, îl preveni ea.

Ştia că nimeni altul nu veghează asupra lui. Dar el stărui să iasă puţin afară.

Stabiliră o întîlnire pentru a doua zi la ora trei, şi apoi îşi strînseră mîna.

— Şi acum, intră în casă, îl rugă ea, după care porni în grabă.

Ploaia încetase. Hilda o luă la fugă triumfătoare, pe Trafalgar Road, cu taina ei, păzind-o. „E îndrăgostit de mine !“ Dacă adevărul ştiinţific este o afirmaţie cu un contrariu de neconceput, atunci pentru Hilda era un adevăr ştiinţific că ea şi Edwin trebuiau să fie împreună. Pur şi simplu nu voia şi nu putea să conceapă viitorul fără el... Şi totul atît de repede, atît de nemaipomenit de repede, după dezastrul ce i se întîmplase ! Dar tocmai dezastrul acela o împingea cu atîta putere înainte. Viaţa ei fusese chinuită şi răvăşită de fatalitatea destinului, şi nu va avea pace pînă cînd nu-şi va lecui rănile şi nu-şi va reveni. Cu orice risc, era ceva ce trebuia îndeplinit repede... repede !

Capitolul IV

Chemarea din Brighton

I

ÎN DUPĂ-AMIAZA următoare, la două și un sfert, Hilda și Janet stăteau împreună în sufrageria mică. Casa era cufundată în tăcere. În principiu, sau chiar în practică, bărbații erau la treburi. Alicia se dusese la școală. Doamna Orgreave stătea culcată sus. Slujnicele strînseseră și spălaseră vasele de la prînz, și mîncaseră și ele. Bucătăria fusese curățată și rînduită, și focul înteţit în cămine. Două slujnice urcaseră în odăile lor, libere pentru o oră ; una singură rămînea să trebăluiască. Toate aceste șase femei aveau sentimentul, pe care majoritatea femeilor îl încearcă într-un anumit moment al zilei, că, pentru un timp, viața a devenit ceva lipsit de scop, zadarnic, așteptînd, ca în transă, ca un eveniment masculin exterior, așteptat sau neprevăzut, să-i reînvie virtuţile și energia.

Hilda era aproape hotărîtă să-i povestească lui Janet ce se petrecuse în ultimul an. Se trezise în timpul nopții, și își dăduse seama nespus de limpede că o așteptau necazuri. Relațiile dintre ea și Edwin Clayhanger evoluau cu o iuțeală ameţitoare, și în direcția dorită de ea ; dar îi va fi cu neputinţă, dacă încuraja aceste relații, să nu-i mărturisească lui Edwin că, după ce fusese timp de vreo două săptămîni doamna George Cannon, ea nu mai era ceea ce credea el că este. Cu imaginația aprinsă, aștepta acum întîlnirea de la ora trei. O dorea cu extaz ; dar nu va putea să se bucure de ea decît cu condiția pe care i-o fixa conștiința ei. Trebuia să-i spună lui Edwin Clayhanger că fusese victima unui bigam. Putea oare să i-o spună ? Nu fusese în stare să i-o spună nici măcar lui Janet Orgreave... Da, i-o va spune mai întîi lui Janet. Chiar aici, în această odaie, i-o va spune. Cu orice risc, va tre-

bui să-i spună. Trebuia cu orice preț să-și păstreze respectul de sine, și, așa cum stăteau lucrurile, nu-l putea păstra.

Janet, în genunchi, aranja alene niște cărți pe unul din rafturile de jos. Extrem de nervoasă, Hilda se lăsă și ea în genunchi pe covorașul din fața căminului și începu să dreagă focul cu vătraiul.

— Ascultă, Janet, începu ea.

— Da ?

Janet nu-și ridică măcar privirea. Hilda, cu inima bătîndu-i, se gîndi cu o iuțeală înfricoșată : „De ce să-i spun ? Nu-i treaba nimănui, decît a *lui*. Am să-i spun lui, și numai lui, și apoi am să fac așa cum va voi el. La urma urmei, nu sînt de vină. Sînt complet nevinovată. Dar n-am să-i mărturisesc astăzi. Nu astăzi ! Trebuie să fiu mai sigură. Ar fi ridicol să-i mărturisesc astăzi. Ar fi aproape ca și cum l-aș invita să mă ceară în căsătorie ! Dar cînd va veni timpul potrivit — atunci am să-i spun și el o să înțeleagă ! Va trebui să înțeleagă. E îndrăgostit de mine".

Nu îndrăznea să-i mărturisească lui Janet adevărul. În acest cămin al decenței, bucuriei și bunăstării, cuvintele nu puteau pur și simplu să prindă viață. Faptul că ea nu era de vină nu avea nici o greutate. Ea — ea, Hilda — nu avea curajul să fie sinceră... Era un lucru extrem de îngrijorător pentru respectul de sine. Și chiar cu Edwin Clayhanger se gîndea să tărăgăneze. Nimic nu dorea mai mult decît să-l vadă : și totuși, se temea să-l întîlnească.

— Da ? repetă Janet.

Un clopoțel se auzi sunînd slab undeva, prin casă.

Hilda, luînd brusc o hotărîre, zise :

— Am uitat să-ți spun. Am promis să mă duc la ora trei la Clayhanger, să văd cum funcționează o mașină — aseară era prea tîrziu. Vino cu mine. Nu-mi place să mă duc singură.

Era adevărat : în clipa aceea n-ar fi vrut să se ducă singură. Se gîndi, știind că Janet era liberă și netrecîndu-i prin gînd că o va refuza : „Sînt salvată — deocamdată".

Dar Janet răspunse, tulburată :

— Nu cred că aș putea s-o las pe mama singură. Ai să te simți foarte bine și singură.

Hilda întoarse, cu un gest nestăpînit, capul ; privirile li se întîlniră o clipă, bănuitoare, provocatoare, ostile. Aveau o imensă admirație una pentru cealaltă ; și totuși, acum se simțeau înstrăinate. Respectul era anulat de instinct. Hilda se gîndi cu înverșunare : „E un pretext că nu vrea s-o lase pe mama ei ! Pur și simplu face pe grozava !" Întreaga culoare a vieții se schimbase.

II

Martha intră în odaie. Nici una dintre fete nu se mișcă. Sub atitudinea respectuoasă de slujnică, Martha era și ea o tînără fată ca și ele, care le ghicea starea sufletească și le socotea egale cu ea ; iar ele știau asta, și de aceea nu-și bătură capul să joace teatru în fața ei.

— O scrisoare, domnișoară, zise Martha apropiindu-se de Hilda. Bătrînul poștaș spune că nu era bine scrisă adresa, căci altfel ar fi sosit cu prima poștă.

— Poștașul e cel ce a sunat adineaori ? întrebă Janet.

— Da, domnișoară.

Hilda apucă scrisoarea cu teamă, recunoscînd scrisul înclinat atît de caracteristic pentru Sarah Gailey. Da, adresa nu era completă : „Pentru domnișoara Lessways, la domnul Osmond Orgreave, Lane End House, Knype-on-Trent", în loc de „Bursley, Knype-on-Trent". Pe dosul plicului un funcționar pusese cu creionul : „Încearcă la Bursley". Nu te mai puteai bizui pe Sarah Gailey să scrie corect o adresă. Însuși scrisul părea să prevestească nenorociri.

— De la sărmana Sarah, murmură Hilda, cu o liniște prefăcută, reținută. Mă întreb în ce fel de necazuri își mai închipuie că a intrat.

Se gîndi : „Dacă aș fi măritată, aș scăpa de răspundere față de Sarah. Ar trebui să mă gîndesc în primul rînd la bărbatul meu. Dar nimic altceva nu mă poate scăpa. Dacă nu mă mărit, sînt legată de Sarah Gailey cît timp va trăi... Și de ce ?... Aș vrea să știu !" Răspunsul era simplu : obișnuința o încătușase de Sarah Gailey.

Deschise scrisoarea și se apropie de focul pîlpîitor, mai puternic lîngă cămin decît lumina zilei neguroase de

noiembrie. Începea : „Draga mea Hilda, îți scriu imediat ca să-ți spun că astăzi după-amiază a venit un avocat să se intereseze de acțiunile tale la Hotelul Continental. Mi-a spus că vor fi greutăți cu Compania și, dacă acționarii independenți nu vor forma un comitet local puternic, care să aibă grijă de interesele lor, s-ar putea ca dificultățile să devină serioase. Voia să știe dacă vei sprijini în adunare formarea unui comitet. I-am dat adresa ta, și îți va scrie. Dar m-am gîndit să-ți scriu și eu. E vorba de avocatul Eustace Broughton, și îți dau pentru orice eventualitate adresa lui : East Street, nr. 124. Nădăiduiesc că nu se va întîmpla nimic rău. Sînt sigură că totul se va aranja ! Mi-a fost imposibil s-o mai țin pe femeia cu ziua. Așa că am concediat-o azi dimineață. Poți să-ți amintești de adresa doamnei Catkin ?..." Și Sarah Gailey continua să-i relateze de treburile pensiunii, pînă la sfîrșitul celei de-a patra pagini, și apoi, în cîteva cuvinte înghesuite, încheia trimițîndu-i toată dragostea ei.

— Oh, Doamne ! exclamă Hilda, ridicîndu-se. Trebuie să scriu imediat niște scrisori.

Oftă, prefăcîndu-se plictisită. Faptul că averea îi era vag amenințată nu o neliniștea : de fapt, nici nu-și dădea bine seama de situație. Ceea ce vedea era un prilej de a scăpa de apropiata întîlnire cu Edwin — întîlnire pe care, cu cîteva minute mai devreme, o dorise mai mult ca orice.

— Cînd ? Acum ?

Hilda încuviință.

— Dar cum rămîne cu domnișorul Edwin ? întrebă Janet, încercînd să facă o glumă.

— N-am să mă pot duce, zise Hilda nepăsătoare, din pragul ușii. N-are nici o importanță.

— Martha are o treabă în oraș. Dacă vrei, poate să treacă pe acolo și să-l anunțe.

Era o mustrare, din partea acestei tinere fete care se gîndea mereu la sentimentele celorlalți.

— Atunci am să-i scriu un bilețel, mulțumesc ! răspunse Hilda liniștită, triumfînd pînă la urmă asupra superiorității lui Janet, și gîndind : „Janet poate uneori să fie foarte ciudată, zău așa !"

III

De mai bine de douăzeci de ore, Hilda se simțea profund nenorocită. Spre seară, în aceeași zi, își tot spusese că Edwin Clayhanger va veni negreșit mai tîrziu. Speranța nu o părăsise pînă la nouă și jumătate ; atunci însă începu să pălească și pe la ora zece se stinse. Numele lui nu fusese pomenit de nimeni.

Hilda se duse la culcare. Avînd acum odaia ei, care dădea spre grădina și casa Clayhangerilor, se uită pe geam, cercetînd cu neliniște, în întuneric, clădirea în care Edwin exista dar care îl ascundea. „El e acolo", își zise. „Chiar în clipa asta o fi făcînd ceva — poate că citește. E aici, aproape. Dacă aș striga, m-ar putea auzi..." Și totuși, era complet despărțită de el.

Dimineața, din nou, privi clădirea, albă, detașîndu-se limpede pe cer, dar tot atît de tainică și de enigmatică ca în timpul nopții. „O fi dormind încă", se gîndi ea. „De ce n-a venit ? Se simte jignit ? E prea mîndru ?"

Era disperată, pentru că nu putea născoci nici un mijloc de a comunica într-un fel cu el.

A doua zi, imediat după prînz, cele două tinere fete urcară în odaia lui Janet, ca să vadă noua pelerină de iarnă pe care și-o cumpărase Janet. Și, în timp ce Janet o încerca în fața oglinzii, în tot felul de atitudini cochete dar lipsite de afectare, Hilda se gîndea cu gelozie : „De ce nu sînt ca ea ? Știu infinit mai multe lucruri decît ea. Sînt femeie, și ea e încă fată, și totuși pare mult mai femeie decît mine". Deodată, Alice, neținînd seama de rînduieli, dădu buzna în odaie, cu scuza salvatoare că aducea o telegramă, pe care o ținea în mînă.

— Pentru tine, Hilda ! strigă fetița, cu însuflețire. Tocmai plecam la școală.

Hilda întinse mîna să ia telegrama, dar mîna îi șovăi, neavînd curajul să apuce bucățica de hîrtie. Ochii îi rămaseseră pironiți pe un crîmpei de tapet, și simți cum întreaga odaie se învîrtește în jurul ei. Apoi văzu chipul neliniștit al lui Janet.

— Ți-e rău, Hilda ? întrebă Janet. Stai jos.

— Ești îngrozitor de palidă, zise Alicia, surescitată.

Hilda se așeză.

— Nu, nu, protestă ea. Cred că desenul tapetului m-a făcut să ameţesc. — Şi, o clipă, crezu şi ea că desenul tapetului, într-un mod inexplicabil, o tulburase. — Acum mă simt mai bine.

Ameţeala îi trecu la fel de repede cum venise, şi zadarnic îi mai ţinu Janet nişte săruri la nas.

— Mă simt perfect, stărui Hilda.

— Ce caraghios ! rîse Alicia.

Hilda deschise liniştită telegrama, şi citi : „Te rog vino imediat. — Gailey."

Îi înmînă apoi lui Janet telegrama, fără o vorbă.

— Ce s-o fi întîmplat ? întrebă Janet, cu o grijă plină de dragoste, fără rezerve.

Norul care plutise între cele două bune prietene se risipise într-o clipă.

— Habar n-am, zise Hilda, mişcată. Doar dacă n-o fi vorba cumva de acţiunile acelea !

Îi vorbise pe scurt lui Janet despre acţiunile la Hotelul Continental.

— Va trebui să pleci ?

Hilda încuviinţă. Niciodată nu va mai nesocoti o telegramă urgentă, deşi nu credea că de data asta telegrama avea cu adevărat vreo importanţă. O atribuia incompetenţei crescînde a lui Sarah şi istericalelor ei.

— Oare pot ajunge în seara asta la Brighton, dacă aş lua trenul de şase ? se întrebă Hilda ; şi în sinea ei : „N-o fi cumva ceva în legătură cu George ?"

Alicia primi însărcinarea să caute un mers al trenurilor, şi se apucă imediat. Dar zadarnic. În cele Cinci Oraşe, orarele trenurilor locale, arătînd şi legăturile cu Londra, erau suficiente pentru orice cetăţean, nelipsind în buzunarul de la piept al fiecăruia.

— Există cu siguranţă un mers al trenurilor la Clayhangeri, strigă Alicia, gîfîind de atîta alergătură prin toată casa.

— Sigur că da, întări Janet.

— Mă duc chiar acum, zise Hilda cu o promptitudine neobişnuită. N-o să dureze nici cinci minute.

— M-aş duce eu, zise Alicia, dar întîrzii la şcoală.

— Să trimit pe cineva ? sugeră Janet. Să nu te apuce cumva iarăşi ameţeala.

— Nu, mulțumesc, răspunse Hilda înadins. Mă duc eu. N-am absolut nimic.

— Atunci ar trebui să te grăbești, zise Alicia cu îndrăzneală. Nu uita că e joi. La ei se închide la două, și nu mai e mult pînă la două.

— Plec într-un minut, zise Hilda.

— Și eu plec într-o secundă ! i-o întoarse Alicia.

Ieșiră tustrele din odaia lui Janet ; pelerina cea nouă, aruncată pe spătarul unui scaun, ajunsese un obiect banal și plicticos, pe care îl ignorau acum.

În mai puțin de un minut Hilda, cu pălăria pe cap, cu jacheta pe ea și punîndu-și mănușile, străbătea grădina. Și ca printr-o minune, se simțea fericită și încrezătoare, plină de o recunoștință ilogică față de Alicia, ca și cum ea ar fi fost binefăcătoarea ei ! Dispoziția i se schimbase cu o iuțeală magică. Și dacă Janet, din pragul ușii, n-ar fi urmărit-o cu chipul calm, enigmatic, ar fi început să danseze pe aleea așternută cu pietriș.

Capitolul V

Joi după-amiază

I

HILDA MERGEA împreună cu Edwin Clayhanger pe Duck Bank, în drum spre gara din Bursley. Nu era decît o simplă plimbare cu un scop anume — și totuși Hilda se simțea copleșită de romantismul aventurii ! În mod surprinzător, aventura începuse imediat după ce descoperise că Alicia se înșelase. „Există cu siguranță un mers al trenurilor la Clayhangeri", spusese, încrezătoare, Alicia. Dar Clayhangerii nu aveau. Edwin era singur în prăvălie, în afară de un vînzător. O anunță că tatăl lui nu se simțea prea bine. Și, dacă vestea că nu avea un mers al trenurilor o lăsă pe Hilda absolut nepăsătoare, vestea că bătrînul Darius Clayhanger era bolnav și absent îi pricinui un sentiment neîndoielnic de bucurie. Edwin hotărî că locul cel mai nimerit unde se putea găsi un mers al trenurilor era gara, și se oferi s-o însoțească pînă acolo. Nimic n-ar fi putut să fie mai firesc, și în același timp mai miraculos.

Soarele lucea palid pe trotuarele uscate și curate, și pe drumurile mustind de noroi negru. Și, mîngîiată de razele soarelui, Hilda se simți foarte fericită. Nu conta că plecase după un mers al trenurilor pentru că tocmai primise o telegramă îngrijorătoare care o chema urgent la Brighton. Uitase, și era fericită. Fiecare lucru care îi atrăgea atenția îi sporea fericirea. Așa că se bucură nespus de strălucirea soarelui, iar faptul că lui Edwin îi trecuse puțin răceala o încîntă de-a binelea. Era stăpînită de convingerea intimă : „Mă iubește !" Și convingerea asta îi deștepta mîndria adormită și o făcea să-și îndrepte umerii. Se gîndea cu îngăduință binevoitoare la Janet. La urma urmelor Janet, deși toate împrejurările îi erau prielnice, nu se pricepuse să-l cucerească pe Edwin Clayhanger, iar ea, Hilda, avea la urma urmei o calitate misterioasă, mai eficace decît

eleganța și bunătatea lui Janet Orgreave. Se învinuia că avusese mai înainte o părere proastă despre sine și se mustra pentru lipsa de încredere în sine : „Eu sînt eu !“ Așa putea fi rezumată starea ei sufletească de acum. Cît despre atitudinea față de Edwin Clayhanger, nu și-o putea explica. De ce îl plăcea, și de ce îi plăcea să fie cu el ? Nu era un tînăr strălucit, nici sigur de el, nici frumos, nici bine îmbrăcat, și nici impunător în vreun fel. Dimpotrivă, era stîngaci și cîtuși de puțin îngîmfat sau impresionant. Doar privirea-i melancolică, zîmbetul deschis și farmecul gesturilor sale... ! Un lucru derutant, un lucru cu totul de neînțeles și încîntător.

Mergeau alături în tăcere.

După ce dădură colțul în Moorthorne Road, de unde se vedea gara, la jumătatea drumului pe panta ce urca în sus, Hilda îl întrebă ceva în legătură cu o clădire mare de lemn, de unde răsunau ciudate strigăte și aclamații, și află că olarii în grevă țineau o întrunire la teatrul orașului. În fața ușilor deschise se adunaseră cete de copii flămînzi, înghețați, murdari, jerpeliți, care se hîrjoneau și vorbeau urît, sau stăteau apatici, cu un aer nefiresc în noroiul adînc, ca niște fachiri îndeplinind cine știe ce legămînt. Hildei i se strînse inima văzînd acest spectacol. Durerea și bucuria se amestecară în inima ei, arzînd viu : avu viziunea vagă a frumuseții mistice a suferinței copiilor.

— Nu știam că există un teatru în Bursley, vorbi ea într-o doară, simțind nevoia să spună ceva, sub presiunea sentimentelor.

— I se mai spune „Butoiul cu sînge“, zise el. Melodrame cu crime sîngeroase — înțelegi.

Ea exclamă, îngrozită :

— De ce-or fi oamenii astfel, în cele Cinci Orașe ?

— E forma noastră de poezie, îmi închipui, zise el.

Ea tresări, impresionată. I se părea că nu înțelesese niciodată tainicul spirit lăuntric al celor Cinci Orașe, și că, prin aceste cîteva cuvinte, el o făcuse să-l înțeleagă... „Forma noastră de poezie“ ! Cine altul decît el ar fi putut spune un lucru atît de simplu, dar care arunca totuși o lumină atît de puternică ?

Părînd nedumerit de efectul vădit pe care-l avusese observaţia sa asupra ei, zise :

— Dar şi dumneata faci parte din cele Cinci Oraşe, nu-i aşa ?

Îi răspunse simplu că făcuse parte. Dar inima ei îi spunea : „*Acum* fac parte. M-ai iniţiat. N-am simţit niciodată pînă acum cele Cinci Oraşe. Tu m-ai făcut să le simt".

II

La gară, mai-marele hamalilor îi privi nedumerit cînd îl întrebară de mersul trenurilor, clătinînd din cap. Aşa ceva nu se mai ceruse vreodată în gara din Bursley, şi închipuirea bietului om nu mergea mai departe de orarele murdare, agăţate şi lipite pe pereţii caselor de bilete. Hilda veni cu sugestia să fie întrebat vînzătorul de bilete, dar oblonul ghişeului era închis. Îl văzu pe Edwin Clayhanger luîndu-şi inima în dinţi şi bătînd în oblon ; de data asta nu mai deplînse timiditatea lui, ci îi plăcu şi o găsi plină de farmec. Oblonul fu dat la o parte şi capul bănuitor al vînzătorului de bilete apăru în deschizătură, întrebînd din ochi pentru ce era tulburată reveria în care cădea întreaga gară în jumătatea de oră dintre două trenuri. Cu o înclinare caracteristică a capului, Edwin îl salută.

— Oh, ce mai faci, domnule Brooks ? vorbi Edwin destul de zorit, de parcă apariţia bruscă şi neaşteptată a capului în deschizătura ghişeului l-ar fi speriat.

Dar vînzătorul de bilete nu avea nici el un mers al trenurilor. Bănuia însă că şeful gării ar putea să aibă unul. Edwin fu nevoit să-şi ia din nou inima în dinţi, pentru a porni asaltul asupra şefului de gară.

Şi în fortăreaţa incredibil de mică şi de murdară a şefului de gară, găsiră într-adevăr un mers al trenurilor. Hilda îl luă în grabă şi îl deschise chiar pe biroul şefului de gară. Căută în el Brighton-ul, cum ar fi căutat pe cineva într-un oraş. Apoi Edwin se aplecă şi el asupra mersului trenurilor, cu urechea aproape de urechea ei,

şi cu mîneca paltonului atingînd mîneca ei. Pentru prima dată îi simţea Hilda prezenţa fizică. Se gîndi, tulburată : „Dar este un străin pentru mine ! Ce ştiu eu despre el ?“ Şi apoi : „Mai bine de un an mi-a purtat probabil imaginea în inimă !“

— Ascultă, zise deodată Edwin, cu oarecare superioritate, lasă-mă să mă uit puţin singur în el.

Şi ea se supuse, admiţînd tacit că o femeie nu se putea descurca într-un mers al trenurilor.

După ce se uită cîteva clipe, încruntat şi plin de importanţă, Edwin zise :

— Da, există un tren spre Brighton diseară, la unsprezece şi jumătate !

— Pot să mă uit ?

— Fireşte, zise el, îngăduitor.

Ea cercetă pagina, extrem de conştiincios.

— Dar ce înseamnă litera „f“ ? întrebă ea. Ai observat că are un „f“ ?

— Da. Înseamnă că circulă numai joia şi sîmbăta, zise Edwin, cu o licărire în ochi.

Era ca şi cum ar fi spus : „Te crezi foarte deşteaptă, dar îţi închipui că nu mă pot descurca într-un mers al trenurilor ?“

— Păi..., şovăi ea.

— Azi e joi, după cum vezi, remarcă el, scurt.

Hilda era încîntată de tonul şi de atitudinea lui. Şi se făcu umilă în faţa lui, căci în decurs de cîteva secunde devenise pentru ea, într-un mod misterios, un bărbat puternic. Dar cu toată bărbăţia lui, avea în ochi aceeaşi privire melancolică, cinstită, copilăroasă. Şi ea se gîndi : „Dacă mă mărit cu el, va fi din cauza privirii din ochii lui.“

— Atunci am noroc, zise ea, şi zîmbi.

Scotocind nervoasă prin manşon, îşi dădu seama deodată că nu mai avea batista pe care o pusese acolo.

„Cred că mi-a căzut în prăvălia dumitale !“ fu pe punctul să spună. Cuvintele îi stăteau pe limbă ; dar printr-o stranie discreţie, instinctivă şi prudentă, închise gura şi păstră tăcerea. Se gîndi : „Poate că ar fi mai bine să nu mai intru azi în prăvălia lui“.

III

Coborîră panta, de la gară spre oraș. Hilda era foarte stingherită. Își spunea mereu : „Acum aventura s-a terminat. Nu mai pot s-o prelungesc. Nu pot face altceva decît să mă întorc la familia Orgreave, să-mi strîng lucrurile și să plec la Brighton, și să fac față necazurilor care mă așteaptă acolo". Perspectiva o întrista. Nu putea îndura să-l părăsească pe Edwin Clayhanger înainte de a se lămuri relațiile dintre ei, și totuși știa că e zadarnic, absurd să se aștepte imediat la o astfel de lămurire ; știa că impetuozitatea firii ei nu era îndreptățită. Dar, totodată, se temea cumplit să nu fie din nou prinsă în mrejele Brighton-ului. Pe măsură ce coborau panta, nefericirea și neliniștea ei deveneau tot mai intense, pînă aproape de disperare. Ca să mai amîne momentul despărțirii, zise, pe cînd treceau prin fața clădirii de lemn a teatrului :

— N-am putea intra să ne uităm puțin ? Am timp destul.

Stranie cerere — să intre la o întrunire a unor meșteșugari în grevă ! Își dădu seama cît de stranie era ideea ; simțea că Edwin Clayhanger nu dorea așa ceva, dar fusese nevoită să recurgă la mijloace extreme. Trebuia să facă ceva, și făcu ceea ce putu.

Trecură strada și intrară în baraca uriașă, rămînînd stingheriți lîngă ușă. Contrastul dintre strada deschisă și aerul închis din încăperea întunecoasă, ticsită, era copleșitor. Sute de oameni îmbrăcați sărăcăcios și neîngrijit ședeau în rînduri strînse, aplecați înainte cu coatele sprijinite de genunchi și cu capul ridicat, ascultînd un orator urcat pe scena pavoazată. Păreau gata să sară, ca niște tigri furioși, înfometați. Întrerupîndu-l pe vorbitor, mîrîiau, rînjeau, vociferau și înjurau cu o formidabilă sinceritate. Blestemele izbucneau în salve, valuri-valuri. În acești oameni se trezeau într-adevăr instinctele primare. Se azvîrliseră înapoi cu o sută de secole, către viața primitivă de la începuturi. Spoiala care învăluia voința de a trăi fusese înlăturată. Oamenii aceștia te făceau să înțelegi starea de spirit la jefuirea unui oraș cucerit, cînd victimele sînt îndeosebi nevinovații lipsiți de apărare. Hilda se simți în chip straniu surescitată. Îi era teamă, dar teama

aceasta îi şi plăcea. Era ca şi cum ar fi revenit şi ea la o stare de sălbăticie şi primitivism. În mijlocul primejdiei, nu era decît o femeie sub protecţia unui bărbat, şi nimic altceva. Şi se simţi mult mai apropiată, emoţional, de acest bărbat decît oricînd mai înainte.

Brusc, adunarea luă sfîrşit. Într-o clipă, masa de oameni fu în picioare, întorcîndu-se spre ei, ca o ameninţare vie. Hilda şi Edwin se repeziră în stradă, împinşi de un impuls comun. Şuvoiul de oameni întărîtaţi îi urmă ca o inundaţie. Cînd se văzură în siguranţă şi putură respira aer curat, Hilda fu năpădită de milă. Tragedia vieţii i se înfăţişa în adevăratul ei aspect — nobil, maiestuos, impresionant.

— E cumplit ! şopti ea.

Iar în gînd îşi spunea : „Nu ! În această stare de spirit, mi-e imposibil să mă despart de el ! Nu pot ! Nu pot !" Primejdia de a intra iarăşi în prăvălie, care acum va fi probabil închisă, o fascina cu totul. Dacă va intra iarăşi cu el în prăvălie, va avea oare curajul de a-i mărturisi că era împreună cu el sub un pretext fals ? Putea să se încumete să-i povestească nenorocirea ei ? Numai la gîndul acesta simţi că dă înapoi. Şi totuşi, primejdia prăvăliei licărea în faţa ei ca o ispită.

Viitorul putea depinde doar de felul cum va acţiona. Dacă îi va spune de batista pierdută, viitorul se va înfăţişa într-un fel ; dacă nu-i va spune, se va desfăşura altfel.

Groaza de a trebui să aleagă o năpădi, şi o făcu să tremure de teamă. Şi-apoi, mecanic parcă, murmură (dar foarte clar), lipind parcă cuvintele, fără nici o pauză, la o frază despre greve :

— Oh, mi-am pierdut batista ; numai să n-o fi lăsat în prăvălie ! Probabil că mi-a căzut din manşon.

Oftă usurată, pentru că alesese. Dar agitaţia îi spori şi mai mult.

IV

Pornind în căutarea batistei pierdute, intrară iarăşi în prăvălia Clayhanger printr-o uşă lăturalnică, de obicei nefolosită. Hilda o luă înainte, păşind pe un coridor lung,

și apoi, intrînd printr-o ușă la stînga, se pomeni pe neașteptate în prăvălie, în dosul tejghelei. Prăvălia primea lumină doar prin cîteva deschizături în formă de romb în obloanele din mijloc, și avea un aspect tulburător, vag amenințător, cu mărfurile misterios învelite în hîrtie albă, cu scaunele răsturnate cu picioarele în sus și cu ungherele cufundate în umbră. Destinul putea să pîndească în vreunul din colțurile acelea înșelătoare. De sus, din plafon, se auzea vibrația unei mașini care funcționa, și mașina era parcă războiul ce țesea timpul. Hilda se simți extrem de speriată. Se gîndi : „Iată-mă aici. Clipa plecării mele se apropie. Cînd va veni, îi voi fi povestit despre nenorocirea mea ? Ce se va întîmpla ?“ Aștepta, surescitată, neliniștită, tremurînd ca o victimă care nu poate face altceva decît să aștepte.

— Iată-mi batista ! strigă ea, pe un ton de nefirească bucurie copilăroasă, care era unul din efectele panicii din sufletul ei.

Batista lucea pe tejghea, mai albă decît orice altceva în penumbra cenușie. Probabil că vînzătorul o găsise și o pusese la vedere pe tejghea.

Erau singuri ; erau propriii lor prizonieri, feriți de zgomotul străzii și de teama de a fi întrerupți. Hilda, o dată mai mult și într-o măsură mai mare, înțelese miraculoasa putere omenească de a crea ceva din nimic. Nu aveau altceva decît pe ei înșiși și puteau, dacă voiau, să-și creeze întreg viitorul printr-un singur gest.

Și brusc, pe Duck Square, în fața prăvăliei, răsună o larmă înfricoșătoare. Greviștii se revărsaseră de pe Moorthorne Road, răspîndindu-se în Duck Bank și Duck Square.

Din mijlocul prăvăliei unde se găsea, Edwin se apropie de ușa cu geam din interior și, deschizînd-o, trecu spre intrare ; acolo, săltă căpăcelul cutiei de scrisori din oblon și, aplecîndu-se, privi afară. O chemă și pe Hilda și îi spuse, fără să se miște din fața deschizăturii, că se încinsese o bătaie. Hilda privi prin geam la spatele lui și apoi, ocolind pe la capătul tejghelei, se apropie pe tăcute și se opri chiar lîngă el, între ușa cu geam și obloane. Se aflau amîndoi într-un spațiu atît de strîmt, încît n-ar fi putut să se miște fără să se atingă.

— Lasă-mă să mă uit și eu, bîigui ea, nemaiputînd rămîne nemișcată.

Edwin Clayhanger se dădu la o parte și îi ținu căpăcelul cutiei de scrisori ridicat. Ea își aplecă atunci capul spre imaginea dreptunghiulară a străzii, și îi văzu pe greviști într-o înfruntare finală obișnuită : își îndreptaseră mînia exasperată unii asupra altora. Într-o cîrciumă din capătul piațetei, alți greviști se apucaseră să bea. Un polițai se uita la ei.

— Ce rușine ! exclamă ea furioasă, lăsînd căpăcelul în jos, și apoi se îndreptă iute spre prăvălie, unde se dusese și Edwin.

Cînd ajunse lîngă el, starea de spirit se schimbase iar. Zîmbea cu blîndețe. Apelă la tot farmecul ei : și știa că îl fermeca.

— Știi, zise ea, că m-ai făcut să-mi schimb complet părerile despre poezie, din cauza celor ce mi-ai spus cînd ne duceam la gară !

— Serios ? și se înroși tot.

Da, îl vrăjise și îl încîntase. Era de ajuns doar să zîmbească și să folosească un anumit ton, catifelat și tremurat... Își dădea seama de asta.

— Mă *sileşti* să-mi schimb părerile, urmă ea, și glasul limpede îi curgea ca un lichid. Nu știu cum se face... — Se întrerupse. Și apoi, pe un ton șăgalnic : — Va să zică, acesta este micul dumitale birou !

Ținea mîna pe clanța ușii deschise a despărțiturii de lemn, o cușcă neagră în interiorul prăvăliei, unde Edwin și tatăl său păstrau registrele și scriau corespondența.

— Da. Intră și aruncă o privire.

Ea murmură blînd :

— Se poate ? — și intră, iar el o urmă.

O clipă, Hildei îi fu frică, și șopti speriată :

— Acum trebuie să mă grăbesc.

El nu ținu seama de spusele ei.

— O să stai mult la Brighton ? o întrebă.

Era atît de prietenos, simplu, deschis, și trăsăturile lui aveau o expresie atît de neliniștită, încît teama o părăsi. Se gîndi, surprinsă parcă de această descoperire : „E ca un bun prieten."

— Oh, nu pot să știu, răspunse ea. Depinde.

— Cît de curînd o să mai vii pe-aici ?

Glasul lui suna răguşit. Ea clătină din cap, amuţită. Din nou îi era frică. Chipul lui se schimbă. Se afla chiar lîngă ea. Hilda se gîndi : „Sînt pierdută ! Din cauza mea lucrurile au ajuns pînă aici !“ Şi Edwin nu mai era un bun prieten.

El începu să vorbească, în frînturi de frază :

— Ascultă... ştii...

— La revedere, la revedere, murmură ea neliniştită. Trebuie să plec. Mulţumesc foarte mult.

Şi, din nesăbuinţă, îi întinse mîna, pe care el o reţinu. Se aplecă pătimaş spre Hilda şi o sărută ca un novice, ca un şcolar. Iar ea îi întoarse sărutul fără reţinere, cu întreaga sinceritate profundă a naturii ei. Agitaţia lui ajunsese la culme ; dar ea rămînea calmă ; era de un calm divin. Savura acest moment de parcă ar fi fost un martor, nu un actor al scenei. Se gîndi, cu un tainic suspin de fericire : „Da, e adevărată această clipă ! Şi eu am creat-o ! Şi sînt oare uimită că a venit atît de curînd... sau ştiam că are să vină ?“ Ochii îi sorbeau chipul, mîinile şi gesturile iubitului ei. Se simţi obosită, şi se aşeză pe scaunul din birou, iar el se rezemă de masă, şi pereţii despărţiturii îi învăluiră, ferindu-i chiar şi de privirile neînsufleţite ale prăvăliei.

V

Stăteau de vorbă, aproape cu ochii înlăcrimaţi, dar cu încredere unul în celălalt, în încăperea aceea strîmtă care se întuneca din ce în ce mai mult. Şi în timp ce vorbeau, Hilda îi scria în gînd o scrisoare înflăcărată : „Înţelegi, a fost ceva atît de neaşteptat, încît n-am avut cînd să-ţi spun. Am vrut atît de mult să-ţi spun, dar cum puteam ? Nu mai spusesem nimănui ! Sînt sigură că o să-mi dai dreptate : atunci cînd e vorba de anumite lucruri, e bine să spui cît mai puţin. Şi cînd m-ai sărutat, cum puteam să-ţi spun atunci — deodată ? Nu puteam. Aş fi stricat totul. Sînt încredinţată că înţelegi. O ştiu, pentru că tu înţelegi totul. Dacă am greşit, spune-mi unde. Nici nu bănuieşti cît de umilă sînt ! Cînd mă gîndesc la

tine, sînt cea mai umilă fată pe care ţi-o poţi închipui. Iartă-mă, dacă este ceva de iertat. Nu-i nevoie să-ţi spun cît am suferit".

Şi scria întruna scrisoarea, schimbînd pe alocuri frazele ca să le îmbunătăţească, ca să se exprime mai bine, mai sincer, şi mai emoţionant.

— Am să-ţi trimit mîine adresa, îi zise ea. Am să-ţi scriu diseară înainte de a mă culca, sau mîine dimineaţă.

Îşi puse tot focul dragostei în această făgăduială. Îi zîmbi fermecător, şi văzu pe chipul lui că fericirea îl copleşea. Era o regină, depăşind prin privilegiile ei o mie de fete elegante ca Janet. Zîmbi ; îşi îndreptă umerii cu mîndrie (ea, cea mai umilă !), şi iubitul ei fu subjugat.

— Mă întreb ce vor zice ceilalţi, murmură el.

Ea zise, cu inima strînsă de nelinişte la gîndul că el va primi scrisoarea ei :

— Te rog, nu spune încă nimănui ! — Îl ruga ca deocamdată să nu spună nimănui. — Mai tîrziu, cînd nu va părea prea neaşteptat, adăugă ea ca să pară plauzibil. Oamenii sînt atît de absurzi !

Zgomotul unei alte încăierări în Duck Square îi trezi la realitate. Prăvălia era îngheţată şi complet întunecată. Feţele lor erau doar nişte pete palide în întuneric. Ea se înfioră.

— Trebuie să plec ! Am de împachetat.

Edwin o apucă strîns de mînă ; ea simţea o mulţumire nevinovată : era din nou doar o fetiţă.

— Am să te conduc, zise el pe un ton protector.

Dar Hilda nu-l lăsă s-o conducă, şi trebui să se supună. Aprinse un chibrit. Ieşiră bîjbîind şi, în bezna de pe coridor, îşi luară rămas bun.

Mergînd pe Trafalgar Road singură, era atît de fericită, de uluită, de uşurată, de sigură de el şi de delicateţea lui şi de viitor, încît nu-şi mai încăpea în piele de fericire. Era ceva prea intens... În sfîrşit, viaţa i se rînduia. Soarta fusese bună cu ea, şi avea de gînd s-o merite. Simţea că leşină, atît de ameţitoare îi era uimirea şi bucuria gravă şi dorul ei după o dragoste adevărată.

Capitolul VI

Nenoroc

I

DOUĂSPREZECE ZILE mai tîrziu, într-o seară, Hilda stătea lîngă patul lui Sarah Gailey în odaia de la subsol de pe Preston Street nr. 59. În cămin ardea un foc viu, şi în faţa focului un doctor între două vîrste tocmai îşi spăla seringa cu care injectase morfină în trupul epuizat al sărmanei Sarah. Bănuiala Hildei că femeia aceasta îmbătrînită îi telegrafiase fără un motiv întemeiat se dovedise greşită.

Intrînd în casă în noaptea aceea de joi, Hilda, în ciuda feţei palide şi speriate a noii slujnice care o aşteptase să sosească şi care o rugă să meargă imediat la Sarah Gailey, se dusese mai întîi în odaia ei şi îi scrisese lui Edwin, în grabă, cu pasiune, cîteva rînduri care sunau aşa : „Iubitule, — Aceasta e adresa mea. Te iubesc. Fiecare părticică din mine îţi aparţine doar ţie. Scrie-mi. — H.L." Îi dădu scrisoarea slujnicei s-o trimită de îndată. Şi în timp ce i-o dădea, avu viziunea scrisorii călătorind cu vagonul poştal, fiind apoi sortată, sigilată într-un sac, luată din sac şi cercetată de un poştaş din Bursley, dusă de poştaş pe Trafa'gar Road şi aruncată în cutia de scrisori a casei lui Edwin, şi în cele din urmă luată de Edwin ; şi plăcerea intensă pe care i-o producea — căci era o scrisoare frumoasă, şi era mîndră de ea, pentru că ştia că îi era caracteristică.

Apoi, eliberată de grijă, deschisese uşa odăii şi intrase la Sarah. Neîndoielnic, biata femeie era foarte bolnavă. Avusese dreptate să-i trimită o telegramă atît de imperioasă ; ar fi greşit dacă n-ar fi procedat astfel. Cu o zi mai înainte stătuse în capul scărilor, pe linoleumul nou şi rece, instruind amănunţit o slujnică în meşteşugul lustruirii balustradei. Şi a doua zi dimineaţa se declanşase

o criză acută de sciatică. Dintr-o mică imprudență, era acum condamnată la chinuri cumplite. Hilda o găsise înțepenită în pat. Suferea de dureri groaznice la șale și în tot piciorul stîng. Genunchiul stîng se sprijinea pe perne și pînă și cuvertura fusese dată la o parte, căci nu putea suferi nici o atingere. Doctorul venise și apoi plecase, prescriind tot felul de prișnițe și sticle cu apă caldă, ceva care depășea pînă și experiența de pînă atunci a bietei bolnave. Și Sarah zăcea, fără febră, dar transpirînd de durere, neîndrăznind să se miște sau să răsufle mai adînc, de teamă că o mișcare ar putea pricinui dureri mai presus de puterea ei de a îndura. Nu era în primejdie de moarte. Putea să vorbească. Putea să mănînce și să bea. Pulsul abia dacă îi era puțin mai mare. Dar suferințele fizice o degradau și o umileau pînă la condiția animalică. Acesta era destinul ei. Toată noaptea aceea, Hilda rămăsese lîngă ea, încercînd să-i aducă puțină mîngîiere, iar dimineața preluase conducerea pensiunii.

Avea taina ei care o consola. Rămînea o taină, pentru că nu avea pe nimeni căruia să i-o poată destăinui. Sarah nu avea urechi pentru lucruri care nu erau legate de boala ei. Într-adevăr, a-i spune ei, în starea în care se afla, ar fi însemnat a duce cruzimea pînă la limita insultei. Și astfel Hilda, în mijlocul treburilor și oboselii, trăise cu taina ei care, fiind la început un fel de plăcere parfumată, se transformase în două zile într-o groaznică amenințare, atît de groaznică încît o împiedică să-i scrie lui Edwin altceva decît scurte bilete. Trăise oră de oră, minut de minut cu teamă, zi și noapte, aproape fără să poată dormi, devorată de o teamă, monstruoasă și simplă în același timp, întemeiată și incredibilă în același timp. Cît despre scrisoarea către Edwin pe care o alcătuise în minte de sute de ori, și pe care i-o datora, după un timp devenise ceva fantastic și apoi chiar de neconceput.

II

Una din noile slujnice intră în odaie, îi înmînă Hildei o scrisoare, apoi ieși și închise ușa. Plicul purta adresa: „Domnișoarei Lessways, Preston Street nr. 59, Brighton",

cu scrisul regulat al lui Edwin Clayhanger. În fiecare seară îi sosea cîte o scrisoare, trimisă din Bursley cu o zi înainte. Hilda se gîndi : „Oare și în asta îmi va reproșa nepunctualitatea ? Dacă da, nu știu cum o să pot îndura". Și se uită la scris, mai ales la felul cum era scris numele ei, și numele ei i se păru numele altcuiva, al unei femei străine. Se simți amețită... Ușa șifonierului era întredeschisă, și în oglindă Hilda se vedea vag, o străină îmbrăcată în negru, cu părul răvășit, cu obrajii palizi și ochii mari și negri, încercănați, privind fix. Imaginea tremură în oglindă. Se gîndi : „Iarăși senzația aceasta îngrozitoare ! Sper că n-am să leșin !" O auzea pe Sarah respirînd greu ; auzea fîșîitul flăcării de gaz. Își întoarse privirea de la oglindă, și văzu capul încărunțit al lui Sarah mișcîndu-se întruna, ca de obicei. Apoi scrisoarea îi scăpă din mînă. Privi în jos spre podea, căutînd-o ; podeaua întunecoasă se clătină. Se gîndi : „Oare de data asta leșin cu adevărat ? Nu trebuie să leșin. Trebuie să rezolv în seara asta problema cu șunca și — oh, o mulțime de treburi ! Sarah nu se simte mai bine. Și va trebui să stau cu ea pînă adoarme." Picioarele îi tremurau, și se simți copleșită de o senzație de nesiguranță, necunoscută pînă atunci.

— Oh ! murmură ea cu glas stins.

III

— N-a fost decît un leșin, zise doctorul cu glas scăzut.

Hilda își dădu seama, încetul cu încetul, că zăcea jos, lîngă patul în care se afla Sarah, și că doctorul era îngenuncheat lîngă ea. Patul își arunca umbra asupra lor, dar putu distinge foarte clar fața lui binevoitoare, îngrijorată și totuși liniștitoare.

— Poftim ? șopti ea, slăbită și disperată ; simțea că rezistența îi ajunsese la capăt.

De undeva de deasupra, de pe patul nevăzut, se auzea răsuflarea regulată, tînguitoare a lui Sarah Gailey.

— Ar trebui să te îngrijești mai mult, zise doctorul. Bănuiesc că azi trebuia să te odihnești.

Ea răspunse resemnată :

— Nu, nu-i din cauză asta. Cred că voi avea un copil. Vă rog să..., dar nu mai spuse nimic.

— Oh ! zise doctorul, cu discreție. Deci, asta era ?

Ciudat, cum cuvintele directe pot crea o situație nouă ! Nu-i spusese doctorului că trecuse prin ceremonia căsătoriei, și că fusese o victimă. Nu-i spusese nimic : îi mărturisise doar gîndul care o chinuia și n-o lăsa în pace. Și iată ! noua situație luase ființă, și doctorul o accepta ! Nu scosese exclamații de uimire... ! Datorită cuvintelor ei directe, orice exclamații de uimire ar fi fost ridicole și inutile, iar curiozitatea de-a dreptul jignitoare.

Continua să zacă, nepăsătoare, pe podea. Nu mai era îngrozită de așteptare.

— Ei și-acum, zise doctorul, ia să vedem. Cred că te poți ridica acum, nu-i așa ?

După trei sferturi de oră, intră singură la Sarah în odaie. Nu simțea nici o emoție. Voia doar, ca orice infirmieră de meserie, să vadă dacă Sarah dormea. Dar Sarah nu dormea. Gemea, cum făcea mereu cînd era trează. Hilda se aplecă spre capul ei tremurător, cu obrazul drept apăsat în pernă.

„Ce ciudat", gîndi Hilda, „ce teribil, că nici măcar n-a auzit ce i-am spus doctorului ! Dacă-i spun acum, vestea poate s-o ucidă."

Sarah clipi din ochi. Fără să se miște, fără să-și mute privirea fixă, preocupată, de pe perete, mormăi morocănoasă :

— Ce tot ziceai adineauri că o să ai un copil ?

Tresărind, Hilda se dădu puțin înapoi de lîngă pat.

— Doctorul spune că nu încape nici o îndoială în această privință, vorbi ea cu răceală.

— Ce ciudat ! zise Sarah. Îmi închipuiam — dar, firește, o fată tînără ca tine nu putea fi sigură. Aș mai vrea un biscuit. Dar nu din aceștia — din ceilalți.

Și continuă să geamă.

IV

În sîmbăta următoare, dimineața — cu ceva mai mult de două săptămîni după logodna ei cu Edwin Clayhanger — Hilda ieși din bucătăria pensiunii de pe Preston

Street nr. 59, şi închise uşa peste o harababură dezgustătoare, urît mirositoare, de resturi de mîncare şi farfurii murdare, în mijlocul căreia două slujnice îşi înfulecau sfădindu-se micul dejun. Cu o expresie încruntată de dezgust, ea aruncă o privire în odaia lui Sarah Gailey, care, deşi se simţea ceva mai bine, avea însă dureri mari, stînd încă cu genunchiul sprijinit de o pernă, ferindu-l să fie atins de cuvertură, şi nu se putea mişca. Hilda îi zîmbi, şi Sarah Gailey dădu din cap cu un aer ursuz. Apoi, zîmbetul i se stinse, de parcă ar fi fost gazul cel scump, arzînd fără rost, şi trecu în salonaşul de la subsol, unde stinse focul. Cu un gest nehotărît, trase sertarul biroului din colţ, şi privi mai întîi un mic teanc de patru scrisori nedesfăcute adresate ei, cu scrisul lui Edwin, şi apoi un volum de Crashaw, pe care entuziastul Tom Orgreave i-l trimisese ca răsplată pentru că se arătase încîntată de poemele lui Crashaw. Închise brusc sertarul şi urcă în odaia ei ; în drum, se opri cîteva clipe să schimbe amabilităţi cu cea de-a doua dintre surorile Watchett. În odaia ei, îşi îmbrăcă hainele de stradă, şi apoi coborî. Trebuia să se ducă la oficiul de plasare din North Street, în legătură cu angajarea unei noi bucătărese. La uşa de intrare se opri, şi apoi pe neaşteptate coborî din nou în salonaşul de la subsol. Stînd în picioare la birou, scrise următoarea scrisoare : „Scumpa mea Janet, — M-am căsătorit cu George Cannon. Căsătoria nu e încă publică, dar te anunţ pe tine înaintea tuturor, şi poţi să-i spui şi lui Edwin Clayhanger. — A ta iubitoare, H.L." Vorbă multă sărăcia omului ! Şi această concizie o va feri de multe întrebări. Puse scrisoarea în plic, scrise adresa şi lipi timbrele, şi apoi fugi cu ea din casă, şi în două minute o vîrî în cutia de scrisori, după care porni încet pe King's Road, prin faţa magazinelor.

Scrisoarea era urmarea, rapidă şi disperată, a cîtorva zile de frămîntări absolut sterile. Deocamdată, această scrisoare spunea destul. Mai tîrziu, va putea explica că soţul ei o părăsise. Nu putea să-i scrie lui Edwin. Nu se putea hotărî să-i scrie nimic. Nu i se putea destăinui, nici nu-l putea ruga s-o ierte, nici măcar să-i ceară s-o înţeleagă nu putea. Nu era în stare să justifice graba nechibzuită cu care se convinsese, fără nici un temei, că

uniunea ei cu George Cannon rămăsese fără urmări. Trebuia să sufere, şi trebuia să sufere şi el. Decît să-i spună, indiferent în ce mod, că, deşi n-o voia, purta copilul altuia în chiar clipa cînd se logodea cu el, prefera să fie socotită o uşuratică fără suflet. Lucrul cel mai ciudat era că alesese rolul unei femei care-l amăgise, în locul celui de victimă ! Că alesese să fie mai curînd urîtă şi disprețuită, decît compătimită ! Că n-avea să-i dea lui Edwin nici măcar prilejul de a o trata ca pe o văduvă ! Dar asta era ! Pentru ea, singura atitudine posibilă față de Edwin era aceea a tăcerii. În această tăcere mormîntală, dragostea pentru el va dăinui.

În timp ce mergea pe promenada îngheţată, se uita cu o curiozitate discretă la fiecare femeie cu care se întîlnea, încercînd să-i ghicească starea. Era ceva la care mai înainte nici nu se gîndise, dar care acum o obseda ; toate femeile erau pentru ea împărţite în două categorii : cele care aşteptau un copil, şi celelalte. De asemenea, acum era mult mai afectată decît fusese după moartea mamei ei. Nu era înfricoşată — încă nu. În orice caz, nu intrase în panică. Era într-o dispoziţie mai curînd înverşunată, aprigă şi de o amărăciune calmă. Se gîndi : „Cred că ar trebui să-l informez pe George". Îi trecu prin minte gîndul ciudat că, dacă voia, putea să nu se mai întoarcă în Preston Street. Era liberă. Nu datora nimănui nimic. Şi totuşi, ştia că se va întoarce. În curînd va avea nevoie de un cămin. Şi va avea nevoie şi de mijloace de trai, căci acţiunile ei de la Societatea Hotelului Continental din Brighton păreau să fie neproductive, şi oricum nu erau vandabile. Dar, pe lîngă toate aceste considerente, ştia că se va întoarce pentru Sarah Gailey — pentru că Sarah Gailey depindea în întregime de ea. O detesta pe Sarah, în ciuda suferinţelor ei, şi totuşi conştiinţa o lega pe vecie de ea.

Viitorul se înălţa în faţa ei ameninţător. Sarah era un om sfîrşit, care nu va mai fi decît o povară şi un chin ; ultimii ei ani vor fi probabil îngrozitori, atît pentru ea cît şi pentru cei din jur. Perspectivele pensiunii nu erau strălucite. Hilda putea conduce pensiunea, dar nu foarte bine. Putea să muncească, dar nu avea talentul de a-i face pe ceilalţi să muncească. De pe acum în casă se înstăpî-

nise oarecare neorînduială. Şi ea nu putea s-o sufere. Nu-i plăcea nici să se ocupe de aprovizionare. Cît era King's Road de lungă, mirosurile de la bucătăriile din subsoluri ajungeau pînă pe trotuar şi îi făceau silă. Pentru Hilda, întreg Brighton-ul nu era decît o prelungire nesfîrşită, dezgustătoare a bucătăriei de la nr. 59. Vedea din Brighton fundul şi adîncurile — ceea ce zace ascuns dedesubt şi nu se vede. Pentru ea, măreţia unei artere ca King's Road nu însemna nimic. Privirea îi trecea prin această măreţie, care dispărea ca o halucinaţie. Dincolo de ea, Hilda vedea anii ce vor veni, lupta grea şi nesfîrşită, zgîrcenia necesară şi vicleniile inerente — şi probabil eşecul final. Niciodată nu va cîştiga bani — simţea asta! Nu era născută să facă bani — mai ales prin vicleşuguri şi false politeţuri, de la chiriaşi trîndavi şi cu capul sec. Va pierde din ce în ce mai mult. Se văzu cum va arăta peste zece ani : o proprietăreasă dificilă, gata să profite de orice subterfugiu — cu un copil de hrănit şi educat, şi poate cu o bolnavă cîrcotaşă, ţintuită la pat, de suportat. Şi nu vedea nici o alternativă la acest tablou.

Trecu prin faţa hotelului Chichester, care îşi înălţa toate etajele deasupra ei. Cine îl va prelua acum ? George Cannon l-ar fi făcut să renteze. El ar fi făcut să renteze orice. Cum ?...

Era separată definitiv de luxul de pe King's Road. Străduţele lăturalnice erau destinul ei ; străduţele lăturalnice şi sărăcia. Şi totul numai din vina lui George — şi a ei ! Sărăcia, dacă va veni, va fi doar din vina lui George. Căci el îi irosise banii în speculaţii. O mira faptul că George, atît de perspicace şi de echilibrat, făcuse o investiţie atît de prostească. Nu-şi dădea seama că patima pentru speculaţii, ca şi patima pentru o femeie, poate distruge echilibrul oricărui bărbat. Şi George Cannon fusese stăpînit de amîndouă.

Şi atunci o văzu pe Florrie Bagster, pe partea cealaltă a străzii, plimbîndu-se alene lîngă faleză, singură. Dacă domnul Boutwood ar fi fost mai generos şi mai nesăbuit, i-ar fi îngăduit lui Florrie să-l ruineze în şase luni, cu blănuri, trăsuri şi şampanie. Dar domnul Boutwood era un tip prudent, mai ales în momentele cînd un om obişnuit nu poate refuza nimic. Florrie era bine îmbrăcată —

atît şi nimic mai mult ; şi mergea pe jos. Privirea Hildei se fixă asupra ei, şi imediat ghici, după croiala şi felul cum cădea haina, că Florrie avea ceva de ascuns de toţi ceilalţi, în afară de domnul Boutwood al ei. Şi în timp ce Florrie păşea cu un aer fermecător oscilînd între nerușinare şi modestie, între sfială şi îngîmfare, Hilda roşi de ruşine şi compătimire. Ea pe un trotuar, şi Florrie pe celălalt !

„In curînd", gîndi ea, „n-am să mai pot trece pe acest drum !"

Păcătuise. Recunoştea că păcătuise, nesocotind o anumită însuşire a ei. Dar cu cîtă nevinovăţie şi cu cîtă neştiinţă ! Şi ce pedeapsă cumplită pentru o slăbiciune atît de trecătoare ! Şi mereu alte urmări, şi mai dezastruoase decît cele pe care le prevăzuse, se iveau una după alta. George scăpase, dar o simplă flecăreală, o singură şoaptă la urechea femeii aceleia din Torquai, putea pune în mişcare maşinăria legii care să-l ajungă, să-l tragă înapoi, şi să-l arunce în închisoare. George, tatăl copilului ei, la închisoare ! Nu era decît o problemă de şansă — de pură şansă ! Începu să-şi dea seama ce era viaţa în realitate, şi ce importanţă imensă avea întîmplarea. Totuşi, fără slăbiciuni, fără greşeli, ce-ar fi putut să facă întîmplarea ? Începu să înţeleagă că toate prin cîte trecea ea — asta era viaţa. Îşi muşcă buzele. Suferinţe ! Ruşine ! Dezamăgiri ! Greutăţi ! Primejdii ! Catastrofe ! Exil ! Mai presus de orice, exil ! La toate trebuia să le facă faţă, şi le va face. Îşi reaminti de versul cel mai înflăcărat din Crashaw, şi îşi îndreptă umerii. Avea în ea calităţile unei adevărate femei... Doar cu puţină vreme în urmă, îl văzuse pe tînărul pe care îl iubea vrăjit de farmecul ei. Acum, ea nu mai avea nici un farmec. Unde era acum blînda fecioară ?... Şi totuşi, într-un fel magic, miraculos, blînda fecioară era tot acolo ! Nebiruita speranţă a tinereţii şi nestăpînita conştiinţă a fiinţei ei erau gata să se aprindă din nou, împotriva oricărei raţiuni, şi să-i lumineze cerul fără stele al sufletului ei.

CUPRINSUL

Cartea I — ÎNCEPUT DE VIAȚĂ

Capitolul I — Un eveniment în viața domnului Skellorn 5
Capitolul II — Sfîrșitul scenei 13
Capitolul III — Domnul Cannon 20
Capitolul IV — Tihna casei e tulburată 28
Capitolul V — Perspicacitatea doamnei Lessways . 38
Capitolul VI — Victor Hugo și Isaac Pitman . . . 45
Capitolul VII — Secretara de redacție 56
Capitolul VIII — Janet Orgreave 64
Capitolul IX — Pe stradă 71
Capitolul X — Declinul domnișoarei Gailey . . . 78
Capitolul XI — Dezamăgire 86
Capitolul XII — Telegrama 93
Capitolul XIII — Lumea Hildei 100
Capitolul XIV — La Londra 109

Cartea II — ÎNTREMAREA

Capitolul I — Păcatul 117
Capitolul II — Odăița 126
Capitolul III — Călătorie la Bleakridge 137
Capitolul IV — La familia Orgreave 145
Capitolul V — Edwin Clayhanger 154
Capitolul VI — În grădină 161
Capitolul VII — Următoarea întîlnire 168

Cartea III — POVARA

Capitolul I — Hilda e de neînlocuit 176
Capitolul II — Sarah primește ajutor 186
Capitolul III — La Brighton 197
Capitolul IV — Marea 208

Cartea IV — PRĂBUȘIREA

Capitolul I — Întreprindere prosperă 223
Capitolul II — Necunoscuta aventură 231
Capitolul III — Din nou Florrie 245

Cartea V — ELIBERAREA

Capitolul I — Louisa își pierde cumpătul 258
Capitolul II — O poveste secretă 270

Cartea VI — PEDEAPSA

Capitolul I — Seară la Bleakridge 283
Capitolul II — O întîlnire 296
Capitolul III — La tipografie 301
Capitolul IV — Chemarea din Brighton 310
Capitolul V — Joi după-amiază 317
Capitolul VI — Nenoroc 327

Lector: DENISA COMĂNESCU
Tehnoredactor: VICTOR MAȘEK

*

Bun de tipar 12.05.1982.
Coli tipar 21.

*

Comanda nr. 20 301
Combinatul poligrafic „Casa Scînteii",
Piața Scînteii nr. 1, București,
Republica Socialistă România

Arnold Bennett și-a cîștigat un loc important în literatura engleză prin zugrăvirea vieții provinciale din Anglia de la sfîrșitul secolului al XIX-lea. În romanul HILDA LESSWAYS, care reprezintă partea a doua a trilogiei „Familia Clayhanger", se urmăresc destinelor unor personaje din mica burghezie a celor „Cinci Orașe".

Lei 14,50

CW

Editura Univers